

**UCHWAŁA NR XVII/88/15
RADY MIEJSKIEJ W TOLKMICKU
Z DNIA 16 listopada 2015 r.**

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
Miasta i Gminy Tolkmicko**

na podstawie art. 12 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 199 z późniejszymi zmianami art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz.1515)

uchwala się, co następuje:

§ 1.

1. Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Tolkmicko opracowane na podstawie uchwały nr XXXII/236/13 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 28 lutego 2013 roku oraz uchwały nr XXXVIII/295/13 z dnia 26.09.2013 r. zmieniającej uchwałę nr XXXII/236/13 z dnia 28 lutego 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko.

2. Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.) Studium obejmuje obszar w granicach administracyjnych Gminy Tolkmicko, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych.

3. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) Załącznik nr 1 - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko, składające się z części tekstowej i graficznej:
 - a) Załącznik nr 1 A - Synteza uwarunkowań, kierunki zagospodarowania przestrzennego,
 - b) Załącznik nr 1 B – Uwarunkowania strategii trój ochrony krajobrazu,
 - c) Załącznik nr 1 C – RYS NR 1 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - d) Załącznik nr 1 D – RYS NR 2 – Uwarunkowania strategii trój ochrony krajobrazu,
 - e) Załącznik nr 1 E – RYS NR 3 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- 2) Załącznik nr 2 - Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag;
- 3) Załącznik nr 3 - Synteza ustaleń studium;
- 4) Załącznik nr 4 – Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko - Podsumowanie i uzasadnienie.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tolkmicka.

§ 3.

Zobowiązuje się Burmistrza Tolkmicka do przedstawienia Wojewodzie Warmińsko Mazurskiemu niniejszej uchwały wraz z dokumentacją prac planistycznych w celu oceny ich zgodności z przepisami prawnymi.

§ 4.

Traci moc uchwała Rady Miasta i Gminy Tolkmicko z dnia 6 lipca 2000 r. Nr XXIII/192/2000.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ**

Magdalena Dalman
dr Magdalena Dalman

MIASTO I GMINA TOLKMICKO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SYNTEZA UWARUNKOWAŃ, KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

**ZAŁĄCZNIK NR 1A DO UCHWAŁY Nr XVII/88/15
RADY MIEJSKIEJ W TOLKMICKU Z DNIA 16 LISTOPADA 2015 r.**

ROK ZAŁOŻENIA 1989
BIURO UL. GROTTEIRA 26/3 · 80-311 GDAŃSK
spółka z o.o. TEL./FAX (48)(58) 554-84-40
URBANISTYCZNE
NIP 584-020-36-47 REGON 008049023
KRS 0000093085 KAPITAŁ ZAKŁADOWY 84.000 zł
Tel/fax (58) 554-84-40 tel. (58) 520-92-22, 520-92-23
Mail: urbppp@ppp.gda.pl www.ppp.gda.pl

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO

Opracowanie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zwane w dalszej części dokumentu Studium, jest wypełnieniem ustawowego obowiązku określenia polityki przestrzennej, w tym zasad zagospodarowania przestrzennego terenu gminy. Zgodnie z art. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, opracowanie studium jest zadaniem własnym gminy, realizowanym przez Burmistrza na mocy ustawy o samorządzie gminnym. Formalny zakres i tryb pracy nad Studium określa ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015r. poz. 199 z późn. zm.). Studium jest aktualizacją dokumentu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko, przyjętego uchwałą Rady Miasta i Gminy Tolkmicko nr XXIII/192/2000 z dn. 6.07.2000 r.

Projekt aktualizacji Studium został opracowany w wykonaniu uchwały nr XXXII/236/13 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 28 lutego 2013 roku oraz uchwały nr XXXVIII/295/13 z dnia 26.09.2013r zmieniającej uchwałę nr XXXII/236/13 z dnia 28 lutego 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko w granicach administracyjnych.

ZESPÓŁ AUTORSKI

Projekt studium wykonany został w latach 2013 - 2015 we współpracy z Burmistrzem Tolkmicka oraz Urzędem Miasta i Gminy w Tolkmicku przez zespół autorski Biura Urbanistycznego PPP sp. z o.o. w Gdańsku w następującym składzie:

- mgr inż. arch. Aleksandra Piskorska – koordynator projektu, główna projektant,
- mgr Katarzyna Hrynkiewicz
- mgr inż. arch. Joanna Jankowska
- mgr inż. arch. Katarzyna Kalukin
- mgr inż. Marta Kozakiewicz
- mgr Maciej Mach
- dr inż. arch. Joanna Poczobut
- mgr inż. arch. Aleksandra Przyk
- mgr inż. arch. Piotr Rugień
- mgr inż. Michał Ruth

Opracowanie wykonano w ramach realizacji Projektu LifeSCAPE - KRAJOBRAZ JAKO BYT

Komitet Sterujący Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013 podjął decyzję o dofinansowaniu projektu LIFEscape, którego inicjatorem i partnerem wiodącym jest Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej, działający w imieniu i z upoważnienia Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podstawowym celem projektu jest wypracowanie na drodze współpracy międzynarodowej wzorców ochrony krajobrazu, służących realnemu wdrażaniu postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Głównym kierunkiem podejmowanych działań będzie zachowanie krajobrazów naturalnych i półnaturalnych, zapobieganie wprowadzaniu dysharmonii w krajobrazie, a także rewaloryzacja krajobrazów zdeastrowanych. Priorytetowym zadaniem ma być uwzględnienie potrzeby ochrony krajobrazu wynikającej z niezwykle cennych walorów Wysoczyzny Elbląskiej.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO

CZĘŚĆ TEKSTOWA STUDIUM

- ZAŁĄCZNIK NR 1A - SYNTEZA UWARUNKOWAŃ, KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
- ZAŁĄCZNIK NR 1B - UWARUNKOWANIA STRATEGII TRÓJOCHRONY KRAJOBRAZU

CZĘŚĆ GRAFICZNA STUDIUM

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO – MAPY W SKALI 1:10 000

- ZAŁĄCZNIK NR 1C - RYS NR 1. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
- ZAŁĄCZNIK NR 1D - RYS NR 2. UWARUNKOWANIA STRATEGII TRÓJOCHRONY KRAJOBRAZU
- ZAŁĄCZNIK NR 1E - RYS NR 3 KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

ZAŁĄCZNIK NR 1A

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY
TOLKMICKO - SYNTeza UWARUNKOWAŃ, KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO**SPIS TREŚCI**

WSTĘP	9
1. LifeSCAPE – Krajobraz jako byt.....	9
2. Ogólna charakterystyka miasta i gminy Tolkmicko.....	9
RYS NR 1: POŁOŻENIE GMINY NA TLE PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO KRAJU;.....	10
RYS NR 2: GMINA NA TLE PARKU KRAJOBRAZOWEGO WYSOCZYNY ELBLĄSKIEJ	11
3. Główne etapy rozwoju krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko	12
4. Geneza przyrodniczych walorów krajobrazu, ukształtowanie terenu	14
CZĘŚĆ I - SYNTeza UWARUNKOWAŃ.....	16
1. Sieć osadnicza	17
1.1. Struktura sieci osadniczej.....	17
1.2. Struktura zagospodarowania miasta Tolkmicko	17
2. Demografia.....	18
2.1. Rozmieszczenie ludności, trendy zmian.....	18
2.2. Prognoza demograficzna do roku 2028.....	19
3. Główne funkcje na obszarze miasta i gminy Tolkmicko	20
3.1. Funkcje przemysłowe, działalność gospodarcza	20
3.2. Leśnictwo, leśna przestrzeń produkcyjna	21
3.2.1. Zarządzanie lasami	21
3.2.2. Typy siedliskowe lasów	21
3.2.3. Lasy ochronne.....	22
3.2.4. Pozyskiwanie drewna.....	22
3.2.5. Zalesienia.....	23
3.3. Rolnictwo, rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	24
3.3.1. Struktura użytków rolnych	24
3.3.2. Warunki glebowe.....	24
3.3.3. Organizacja i kierunki produkcji rolnej.....	24
3.4. Rybołówstwo	25
3.5. Turystyka	25
3.6. Użytkowanie terenów	27
4. Warunki i jakość życia mieszkańców, wyposażenie w usługi publiczne.....	30
4.1. Wyposażenie w usługi publiczne.....	30
4.2. Inne usługi	32
4.3. Zestawienie wyposażenia w usługi publiczne we wsiach sołeckich gminy Tolkmicko.....	32
4.4. Warunki mieszkaniowe.....	32
5. Środowisko przyrodnicze	34
5.1. Zasoby środowiska przyrodniczego	34
5.1.1. Warunki geomorfologiczne i rzeźba terenu	34
5.1.2. Budowa geologiczna	35
5.1.3. Zasoby wodne.....	35
5.2. Stan środowiska przyrodniczego.....	36
5.2.1. Zanieczyszczenia gleb i degradacja powierzchni ziemi	36
5.2.2. Degradacja lasów.....	37
5.2.3. Jakość wód powierzchniowych	37
5.2.4. Jakość wód podziemnych	39
5.2.5. Jakość powietrza atmosferycznego	39
5.2.6. Hałas	40
5.2.7. Pola elektromagnetyczne	42
6. Uwarunkowania strategii trój ochrony krajobrazu.....	43

7. Stan prawny gruntów	46
7.1. Podział na obręby geodezyjne	46
RYS. NR 3 SCHEMAT PODZIAŁU NA OBRĘBY GEODEZYJNE	46
7.2. Struktura własności gruntów, obszar wiejski	46
6.3. Struktura własności gruntów obszar miejski – miasto Tolkmicko	47
CZĘŚĆ II - CELE ROZWOJU MIASTA I GMINY TOLKMICKO	49
1. Wizja rozwoju miasta i gminy Tolkmicko	50
RYS NR 4 OBSZAR KOMUNALNEGO ZWIĄZKU GMIN NADZALEWOWYCH	50
2. Cele realizujące priorytety	51
3. Cele szczegółowe	53
3.1. Zagospodarowanie Zalewu Wiślanego	53
3.2. Baza turystyczna i rekreacyjna, produkty turystyczne	53
3.3. Rolnictwo, rybactwo	55
3.4. Zagospodarowanie zabytków	55
3.5. Kultura, tradycje rzemieślnicze	55
3.6. Estetyka przestrzeni	55
3.7. Transport, drogi	55
3.8. Infrastruktura, bezpieczeństwo, ochrona przed powodzią	56
CZĘŚĆ III - KIERUNKI ROZWOJU MIASTA I GMINY TOLKMICKO	57
1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i oraz przeznaczeniu terenów	58
1.1. Strategiczne kierunki rozwoju miasta i gminy	58
1.2. Struktura sieci osadniczej	58
1.3. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów	59
1.3.1. Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów	59
1.3.2. Strategiczne kierunki rozbudowy terenów komunikacji wodnej i portu w Tolkmicku	61
RYS NR 5: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI WODNEJ I PORTU TOLKMICKO	61
1.4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów w poszczególnych jednostkach	62
1.4.1. Jednostka A - miasto Tolkmicko	62
RYS NR 6: Schemat podziału jednostek A i B na jednostki strukturalne	62
1.4.2. Jednostka B – Przedmieścia Tolkmicka	65
1.4.3. Jednostka C i D – Kadyny, tereny rolnicze wsi Kadyny; miejscowości: Kikoły i Janówek	66
1.4.4. Jednostka E – Suchacz z osiedlami: Pęklewo, Bogdaniec, Połoniny i Nadbrzeże;	68
1.4.5. Jednostka F i G – Kamionek Wielki, tereny rolnicze Kamionka Wielkiego;	70
1.4.6. Jednostka H, I i J – Łęcze, tereny rolnicze wsi Łęcze;	72
RYS NR 6: Schemat podziału jednostki J na jednostki strukturalne	72
1.4.7. Jednostka K – Pagórki;	74
1.4.8. Jednostka L – Chojnowo;	75
1.4.9. Jednostka M – Nowinka;	76
1.4.10. Jednostka N i P – Pogrodzie, tereny rolnicze wsi Pogrodzie	77
1.4.11. Jednostka R – Brzezina;	78
1.4.12. Jednostka S – Przybyłowo;	79
1.4.13. Jednostka T – Wodynia	79
1.5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	80
1.6. Obszary funkcjonalne oraz obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji	81
1.7. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	81
1.8. Obszary na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł i ich strefy ochronne	81
1.9. Obszary o szczególnych warunkach użytkowania i zagospodarowania terenu	82
1.9.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	82
1.9.1.1. Zabezpieczenie przed powodzią	82
1.9.1.2. Melioracje	83
1.9.2. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, osuwania się mas ziemnych	83
RYS NR 7: OSUWISKO W KADYNACH	84
1.9.3. Tereny górnicze, obszary dla których wyznacza się w złożu filar ochronny	84
1.9.3.1. Udokumentowane złoża kopalin	84

1.9.3.2. Tereny górnicze	85
1.9.3.3. Filar ochronny w złożu kopaliny	85
1.10. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	85
2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	86
2.1. Zasady kształtowania form zabudowy	86
2.2. Zasady lokalizacji nośników reklamowych	87
2.3. Zasady dotyczące kolorystyki obiektów	88
2.4. Zasady dotyczące zapewnienia miejsc parkingowych	88
2.5. Inne parametry i wskaźniki urbanistyczne	89
3. Strategia trójochrony krajobrazu miasta i gminy Tolkmicko	91
3.1. Cele strategii trój ochrony krajobrazu	91
3.2. Zasady ochrony i kształtowania walorów fizjonomicznych krajobrazu	91
3.2.1. Zasoby fizjonomiczne krajobrazu podlegające ochronie w panie ochrony PKWE	91
3.2.2. Pozostałe punkty, ciągi widokowe, wyróżniające się w krajobrazie gminy Tolkmicko	92
3.2.3. Zasady ochrony fizjonomii krajobrazu	93
3.3. Zasady ochrony środowiska i przyrody	94
3.3.1. Formy ochrony przyrody na terenie miasta i gminy Tolkmicko	94
3.3.2. Powiązania przyrodnicze o znaczeniu krajowym i międzynarodowym	95
3.3.3. Przepisy odrębne obowiązujące na obszarach ochrony przyrody	95
3.3.4. Zasady ochrony na obszarze Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej	97
3.3.4.1. Uchwała Nr XXXV/710/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014r. ...	97
3.3.4.2. Plan ochrony PKWE	98
3.3.5. Zasady ochrony na obszarach chronionego krajobrazu	100
3.3.6. Osnowa ekologiczna gminy	101
3.4. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	103
3.4.1. Podstawa prawna ochrony zabytków	103
3.4.2. Polityka ochrony dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Tolkmicko	103
3.4.2.1. Zasoby zabytkowego krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko	103
3.4.2.2. Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego:	105
3.4.2.3. Projektowane formy ochrony krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko	105
3.4.3. Ochrona zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;	106
3.4.3.1. Obszary wpisane do rejestru zabytków	106
3.4.3.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków	106
3.4.3.3. Zabytki archeologiczne w rejestrze zabytków	108
3.4.4. Gminna ewidencja zabytków	109
3.4.5. Strefy ochrony konserwatorskiej	109
3.4.5.1. Strefy ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych	109
3.4.5.2. Strefy ochrony konserwatorskiej wsi z założeniami dworskimi i folwarcznymi	110
3.4.5.4. Strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej	111
3.4.6. Projektowane parki kulturowe	114
3.4.6.1. Podstawa prawna i cele utworzenia parków kulturowych	114
3.4.6.2. Park Kulturowy „Lanzania Prusów”	115
3.4.6.3. Park Kulturowy „Cesarskie Kadyny”	116
3.4.6.4. Park Kulturowy „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym”	116
RYS NR 9: LOKALIZACJA CEGIELNI NADZALEWOWYCH Z ICH HISTORYCZNYMI PORTAMI	117
3.4.7. Parki archeologiczne i historyczne	118
3.4.7.1. Obozowisko Łowców Reniferów na Górze Samolot (Gałgan) w Tolkmicku	118
3.4.7.2. Osada Neolityczna w Suchaczu;	118
3.4.7.2. Park Historyczny Obóz Kaprów w Suchaczu	119
3.4.8. Zabytkowy rejon turystyczny „Romantyczny Ogród Lanzanii”	119
3.4.9. Zabytkowe drogi	120
4. Kierunki rozwoju systemów komunikacji	122
4.1. Układ drogowy na terenie miasta i gminy Tolkmicko	122
4.1.1. Układ drogowy według kategorii	122
4.1.2. Kierunki rozwoju układu dróg publicznych na obszarze miasta i gminy Tolkmicko	123

4.2. Komunikacja kolejowa	124
4.3. Komunikacja wodna	125
4.3.1. Porty i przystanie.....	125
4.3.2. Inne tereny komunikacji wodnej	125
4.3.3. Drogi wodne	126
5. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej	127
5.1. Zaopatrzenie w wodę	127
5.2. Odprowadzenie ścieków komunalnych.....	129
5.3. Odprowadzenie wód opadowych.....	132
5.4. Unieszkodliwianie odpadów	132
5.5. Zaopatrzenie w gaz	133
5.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	133
5.7. Zaopatrzenie w ciepło.....	134
5.8. Infrastruktura telekomunikacyjna.....	135
6. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego	136
6.1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	136
6.1.1. Program rewitalizacji miasta Tolkmicko	136
RYS NR 10 Projekty przewidziane do realizacji w ramach programu rewitalizacji miasta Tolkmicko	136
6.1.2. Plan odnowy miasta Tolkmicko	138
6.1.3. Plany odnowy wsi.....	139
6.1.3.1. Kamionek Wielki	139
6.1.3.2. Pogrodzie.....	140
6.1.3.3. Chojnowo.....	141
6.1.3.4. Łęcze	142
6.1.3.5. Pagórki.....	142
6.1.3.6. Suchacz	143
6.1.3.7. Kadyny.....	143
6.2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	144
6.2.1. Program zadań rządowych i samorządowych.....	144
6.2.2. Zagospodarowanie nad Zalewem Wiślanym.....	145
6.2.2.1. Morskie wody wewnętrzne w granicach Gminy Tolkmicko	145
6.2.2.2. Program 'Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską'	145
6.2.3. Projekt Pętla Żuławska.....	147
CZĘŚĆ IV - POLITYKA PLANISTYCZNA.....	149
1. Plany miejscowe uchwalone przez Radę Miejską w Tolkmicku	150
2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania	150
3. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu	151
4. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić m.p.z.p.	151
CZĘŚĆ V - ANEKSY DO STUDIUM	152
ANEKS - WYKAZ ISTNIEJĄCYCH POMNIKÓW PRZYRODY.....	153
ANEKS GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW (PROJEKT) WYKAZ OBIEKTÓW DLA MIASTA TOLKMICKO	163
ANEKS GMINNA EWIDENCJA ZABYTKÓW (PROJEKT) WYKAZ DLA GMINY TOLKMICKO	171

SPIS SCHEMATÓW DO STUDIUM

CZĘŚĆ I – SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

SCHEMAT NR 1: WARUNKI GLEBOWE NA OBSZARZE MIASTA I GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 2: ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE MIASTA I GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 3: BUDOWA GEOMORFOLOGICZNA NA OBSZARZE MIASTA TOLKMICKO

CZĘŚĆ III – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

SCHEMAT NR 4: PODZIAŁ NA JEDNOSTKI URBANISTYCZNE

SCHEMAT NR 5: ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY NA OBSZARZE GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 6: PROJEKTOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY NA OBSZARZE GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 7: KONCEPCJA OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

SCHEMAT NR 8: ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO - HISTORYCZNA SIEĆ DROGOWA

SCHEMAT NR 9: UKŁAD KOMUNIKACYJNY GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 10: UKŁAD KOMUNIKACYJNY MIASTA TOLKMICKO

SCHEMAT NR 11: OCHRONA BRZEGU MORSKIEGO, ZABEZPIECZENIE PRZED POWODZIĄ, MELIORACJE NA OBSZARZE GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 12: SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ, ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH I WÓD OPADOWYCH NA OBSZARZE GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 13: SYSTEM ZAOPATRZENIA W WODĘ, ODPROWADZANIA ŚCIEKÓW SANITARNYCH I WÓD OPADOWYCH NA OBSZARZE MIASTA TOLKMICKO

SCHEMAT NR 14: SYSTEM ZAOPATRZENIA W GAZ, ENERGIĘ CIEPLNĄ I ELEKTRYCZNĄ NA OBSZARZE GMINY TOLKMICKO

SCHEMAT NR 15: SYSTEM ZAOPATRZENIA W ENERGIĘ CIEPLNĄ I ELEKTRYCZNĄ NA OBSZARZE MIASTA TOLKMICKO

SCHEMAT NR 16: SYTUACJA PLANISTYCZNA

ZAŁĄCZNIK NR 1B

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO – UWARUNKOWANIA STRATEGII TRÓJOCHRONY KRAJOBRAZU

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

SPIS TREŚCI

- CZĘŚĆ I ZARYS HISTORII KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO
- CZĘŚĆ II ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA TOLKMICKO
- CZĘŚĆ III ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO OBSZARU GMINY TOLKMICKO
- CZĘŚĆ IV ZASOBY FIZJONOMII KRAJOBRAZU OBSZARU MIASTA I GMINY TOLKMICKO
- CZĘŚĆ V NIEMATERIALNE ZASOBY KRAJOBRAZU MIASTA I GMINY TOLKMICKO

SCHEMATY

SCHEMAT 1 **INWENTARYZACJA I ANALIZA ZASOBÓW KRAJOBRAZOWYCH.**

SCHEMAT 2 **WARTOŚCIOWANIE ZESPOŁÓW WNĘTRZ KRAJOBRAZOWYCH**

SCHEMAT 3 **KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU - WYTTCZNE**

SCHEMAT 4 **KONCEPCJA OCHRONY WARTOŚCI KRAJOBRAZOWYCH**

SCHEMAT 5 **ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, HISTORYCZNA SIEĆ DROGOWA**

W opracowaniu ww. SCHEMATÓW wykorzystano:

1. STUDIUM OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU w ramach Przedplanowych studiów programowo-przestrzennych do planu zagospodarowania przestrzennego parku krajobrazowego „Wzniesienie Elbląskie”, Gdańsk, grudzień 1985, autor: A. Piskorska, Biuro Studiów i Doradztwa Ekologicznego „EKOPROJEKT”,
2. STUDIUM WARTOŚCI KULTUROWYCH w ramach Przedplanowych studiów programowo-przestrzennych do planu zagospodarowania przestrzennego parku krajobrazowego „Wzniesienie Elbląskie”, Gdańsk, grudzień 1985, autor: A.Kostarczyk, Biuro Studiów i Doradztwa Ekologicznego „EKOPROJEKT”,
3. *Operat ochrony walorów krajobrazowych Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej*, autorzy: Bogna Lipińska, Joanna Poczobut, 1997r, BIURO URBANISTYCZNE PPP SP. Z O.O.
4. *Operat ochrony środowiska kulturowego Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej*, autorzy: D.Barton, M.Gawryluk, M.Jagodziński, A.Kostarczyk, 1997r. BIURO URBANISTYCZNE PPP SP. Z O.O.)

WSTĘP

1. LifeSCAPE – Krajobraz jako byt

Idea projektu LifeSCAPE - Krajobraz jako byt, wiąże się z tożsamością kulturową przestrzeni. Jej wyrazem jest krajobraz miasta i gminy Tolkmicko, rozumiany jako obraz przestrzeni, w której zachodzą różne procesy. Procesy zmieniające obraz przestrzeni zachodzą na różnych płaszczyznach, zarówno w dziedzinie środowiska przyrodniczego jak i w dziedzinach będących domeną działalności człowieka, czyli w środowisku kulturowym.

Celem Strategii „trójochrony” krajobrazu jest wskazanie sposobów świadomego kształtowania i ochrony krajobrazu, jako czynników umożliwiających społeczno gospodarczy rozwój miasta i gminy Tolkmicko, i jednocześnie uwzględniających tożsamość kulturową przestrzeni.

Strategia „trójochrony” walorów krajobrazowych, polega na równorzędnej ochronie walorów przyrodniczych, walorów kulturowych i walorów kompozycji krajobrazu (fizjonomicznych), które łącznie składają się na unikatową wartość przestrzeni.

Jako zasady kształtowania krajobrazu miasta i gminy Tolkmicko przyjmuje się:

- 1) wyeksponowanie ciągłości procesu dziejowego budowania struktury krajobrazu, ochrona zachowanych relikwów krajobrazów kulturowych, wykorzystanie ich do zaspokajania współczesnych potrzeb.
- 2) zasadę restytucji niematerialnych wartości krajobrazu, jako dziedzictwa kultury duchowej i intelektualnej oraz nośników dawnych treści i znaczeń, w tym przywrócenie dawnych nazw poszczególnych elementów przestrzeni.

Podstawowe cele ochrony krajobrazu to:

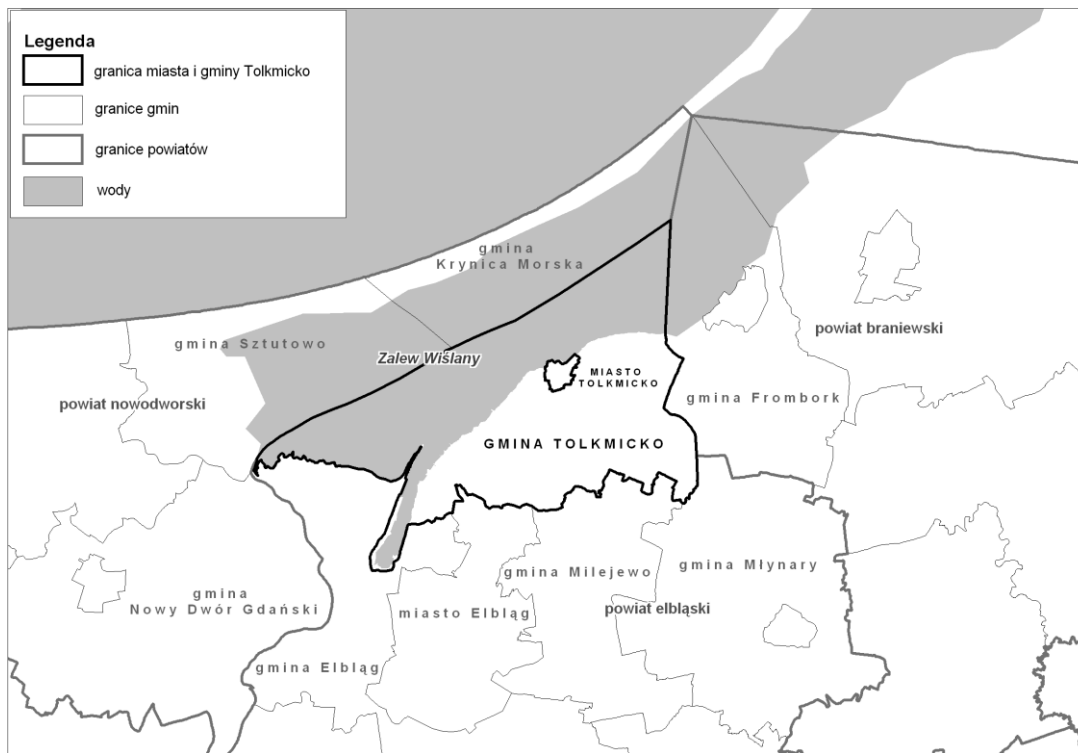
- a) ochrona krajobrazu jako nośnika pamięci zbiorowej i wspólnych wartości; w krajobrazie Wysoczyzny Elbląskiej zachowała się udokumentowana relikwami ciągłość osadnicza od mezolitu do czasów współczesnych,
- b) ochrona ukształtowanej w procesie dziejowym struktury krajobrazu i zachowanych form krajobrazów historycznych,
- c) zachowanie i ochrona zespołów krajobrazu otwartego, ukazujących harmonijne pod względem walorów wizualnych współistnienie gospodarki człowieka z naturalnymi zasobami środowiska,
- d) ochrona specyficznych i unikatowych wartości krajobrazu, które dostarczają pozytywnych przeżyć estetycznych i cennych wartości poznawczych,
- e) zabezpieczenie i ochrona zachowanych enklaw krajobrazu wiejskiej kultury osadniczej,
- f) propagowanie i kontynuacja dobrych wzorców architektury i zagospodarowania charakterystycznych dla miejscowej tradycji budowlanej;

2. Ogólna charakterystyka miasta i gminy Tolkmicko

- Położenie – Gmina Tolkmicko położona jest w północnej części powiatu elbląskiego, w województwie warmińsko – mazurskim. Graniczy z gminami: Frombork w powiecie braniewskim, Elbląg, Milejewo i Młynary w powiecie elbląskim, miastem Elblągiem, stanowiącym powiat miejski. Granica wodna na Zalewie Wiślanym graniczy z gminami położonymi w województwie pomorskim: Krynica Morska, Sztutowo, Nowy Dwór Gdański.
- Ludność miasta i gminy Tolkmicko wynosi 6889 osób - wg stanu na dzień 31.12.2012r., z tego w mieście mieszka ponad 40% tj. 2785 osób, na obszarze wiejskim 4104 osoby. W ciągu ostatnich 8 lat liczba ludności ogółem pozostaje praktycznie na niezmiennym poziomie, (6.861 mieszkańców w 2004 roku).
- W ciągu 8 lat, tj. w latach 2004-2012 liczba ludności na obszarze miasta i gminy łącznie zwiększyła się o ponad 150 osób tj. o 2,25%, przy czym na terenie miasta nastąpił spadek liczby ludności o 50 osób, tj. 1,76%, a na obszarze wiejskim wyraźny wzrost o ponad 200 osób, tj. o 5,18%; Największy wzrost liczby mieszkańców należy odnotować we wsi Łęcze, o 84 osoby, jest to najwięcej spośród wszystkich wsi w gminie Tolkmicko. Spośród wsi dużych, tylko w Pogrodziu nastąpił nieznaczny spadek liczby ludności (o 9 os.).
- Powierzchnia ewidencyjna miasta i gminy w sumie wynosi 225,41km², w tym obszar miejski, Tolkmicko: 226 ha. W granicach obszaru wiejskiego Tolkmicka (obręb Suchacz) znajdują się morskie wody wewnętrzne o

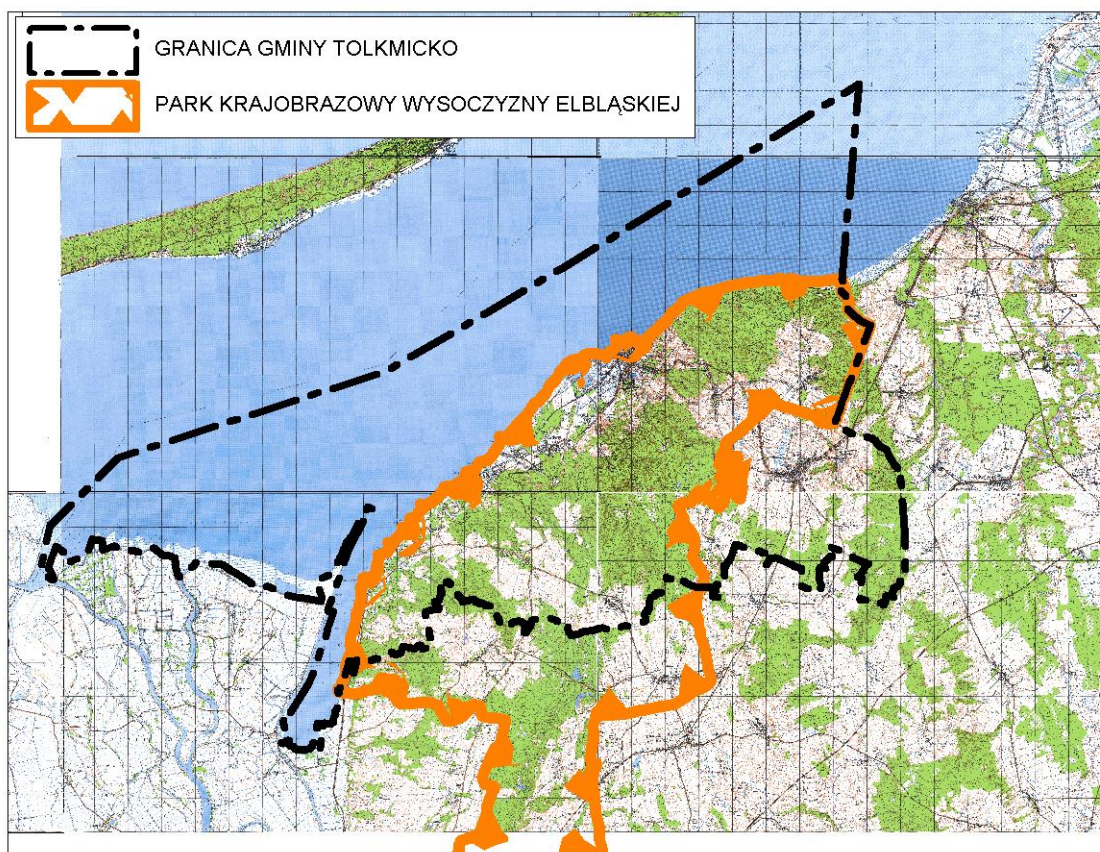
powierzchni ponad 117km², co stanowi ponad połowę powierzchni miasta i gminy w granicach administracyjnych. W części lądowej miasta i gminy ponad 50% powierzchni zajmują lasy, użytki rolne stanowią nieco ponad 40%.

RYS NR 1: POŁOŻENIE GMINY NA TLE PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO KRAJU;

- Ośrodkiem gminnym jest miasto Tolkmicko. W granicach gminy poza miastem znajdują się 22 miejscowości. Największymi wsiami są: Pogrodzie, Kadyny, Suchacz i Łęcze.
- Na terenie gminy jest 10 Sołectw. Wsiami sołeckimi są: Kamionek Wielki, Suchacz, Brzezina, Przybyłowo, Chojnowo, Nowinka, Pogrodzie, Łęcze, Kadyny, Pagórki;
- Miasto w całości a gmina Tolkmicko w zdecydowanej większości położone są na terenie **Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej**. Południowo wschodni rejon gminy z miejscowościami Pogrodzie i Przybyłowo leży na Obszarze Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód (powołany Rozporządzeniem nr 112 Wojewody warmińsko – Mazurskiego z dnia 03.11.2008r.- Dz.Urz.Woj. W-N nr 176, poz. 2580). Miejscowości Brzezina i Wodynia znajdują się poza granicami ww. form ochrony przyrody.
- W krajobrazie gminy wyróżniają się trzy strefy:
 - ❖ Pierwsza strefa to tereny nad Zalewem Wiślany, obejmujące niską terasę nadzalewową oraz niższe, wylesione partie Wysoczyzny. W strefie tej znajdują się miasto Tolkmicko oraz wsie i przysiółki: Janówek i Wysoki Bór, Lipnik (Kikoły), Kadyny, Pęklewo, Bogdaniec, Nadbrzeże, Połoniny, Suchacz, Kamionek Wielki, Rangóry. Są tu zlokalizowane niemal wszystkie pozarolnicze funkcje gminy (przemysł, rybołówstwo, większość usług, rekreacja). Rolnictwo na tych terenach, to gospodarstwa o bardzo rozdrobnionej strukturze, z dużym udziałem upraw sadowniczych i warzywniczych.
 - ❖ drugą strefę stanowią tereny leśne, w strefie krawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej, które zajmują środkową i północną część gminy, z nielicznym, rozproszonym osadnictwem, w większości związanym z gospodarką leśną, stanowiącą główną funkcję gospodarczą tych terenów;
 - ❖ trzecia strefa obejmuje tereny rolnicze położone w płaskiej, wierzchowinowej części Wysoczyzny. Funkcja gospodarcza tej strefy to przede wszystkim rolnictwo. Osadnictwo grupuje się w dwóch zespołach:
 - ✓ wieś Pogrodzie z otaczającymi ją mniejszymi wsiami Chojnowo, Nowinka, Wodynia i Brzezina oraz nieodległym Przybyłowem;
 - ✓ wieś Łęcze z Pagórkami i przysiółkiem Ostrogóra;

RYS NR 2: GMINA NA TLE PARKU KRAJOBRAZOWEGO WYSOCZYNY ELBLĄSKIEJ

- Wiodącą funkcją gospodarki gminy jest rolnictwo, w znacznej mierze rodzinne, leśnictwo i rybołówstwo bazujące na porcie w Tolkmicku oraz przystaniach w Suchaczu i Kamienicy Elbląskiej. Port w Tolkmicku był w przeszłości wykorzystywany do przyjmowania statków pasażerskich i towarowych w żegludze zalewowej ale obecnie dla tych celów nie jest wykorzystywany. Przemysł ogranicza się obecnie do zakładu przetwórstwa warzyw zlokalizowanego w Tolkmicku i kilku zakładów drzewnych. Swoją znaczącą rolę w gospodarce gminy straciły zakłady wytwórcze materiałów budowlanych, w tym głównie wyrobów ceramicznych, ze względu na utratę dostępnej bazy surowcowej.
- Użytki rolne zajmują 4371 (stan na 1.01.2013r.) ha, tj. 40,8% powierzchni części lądowej (bez morskich wód wewnętrznych) miasta gminy Tolkmicko i są pod względem wielkości zajmowanej powierzchni, po gruntach leśnych drugim sposobem użytkowania terenu. W strukturze rolniczej przestrzeni produkcyjnej zdecydowanie dominują grunty orne, które zajmują prawie 65%. Mimo to rolnicza przestrzeń jest zróżnicowana, występują tu znaczne powierzchnie sadów i gruntów pod stawami.
 - ❖ Zdecydowaną większość użytków rolnych (ponad 3 tys. ha.) wykorzystują indywidualne gospodarstwa rolne. Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w sektorze gospodarstw osób fizycznych wynosi w gminie nieco ponad 6 ha (2013r.), i sukcesywnie się zmniejsza;
 - ❖ Ponadto na terenie gminy działają dwa gospodarstwa, jako spółki prawa handlowego, które zajmują obszar o powierzchni nie przekraczającej 500 ha. Obszar o zbliżonej powierzchni jest jeszcze w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa.
- Lasy zajmują największą część powierzchni lądowej gminy Tolkmicko, 5413 ha, co stanowi 50,51% powierzchni gminy bez morskich wód wewnętrznych. Ze względu na występowanie znacznych terenów leśnych w gminie leśnictwo jest ważną gałęzią gospodarki. Na podstawie lokalnej bazy surowcowej funkcjonują zakłady produkcji drzewnej. Lasy prywatne zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię, tj. około 74 ha. Lasami państwowymi o powierzchni 5224 ha (stan na 1.01.2013r.) zarządza Nadleśnictwo Elbląg. Na terenie gminy Tolkmicko są cztery leśnictwa: Leśnictwo Kadyny, Leśnictwo Górki, Leśnictwo Nowy Wiek i leśnictwo Pogrodzie.
- Funkcją wyraźnie rozwijającą się jest turystyka i rekreacja wynikająca z atrakcyjnego usytuowania gminy na terenach nadzalewowych oraz posiadania dużych kompleksów leśnych o szczególnych walorach klimatycznych i widokowych jakim jest Park Krajobrazowy Wysoczyzna Elbląska.

- Zarówno miasto, jak i gmina Tolkmicko znajdują się pod szczególnym wpływem Elbląga. Zaznacza się on we wszystkich dziedzinach: wielu mieszkańców gminy, w Elblągu znajduje zatrudnienie, korzysta ze szkół, specjalistycznej opieki zdrowotnej czy innych wyspecjalizowanych usług. Dla mieszkańców Elbląga tereny gminy to miejsce wypoczynku, a także obszar suburbanizacji wywołanej bliskim sąsiedztwem miasta Elbląga i atrakcyjnych krajobrazowo terenów Wysoczyzny Elbląskiej.
- Zewnętrzne drogowe powiązania komunikacyjne miasta i gminy zapewniają przebiegające przez teren gminy drogi: wojewódzka nr 503 Elbląg-Tolkmicko-Pogrodzie, powiatowa nr 1132N Elbląg-Łęcze-Kadyny oraz sieć pozostałych dróg powiatowych. Przez wschodnią część gminy przebiega droga wojewódzka nr 504 Elbląg-Pogrodzie-Braniewo-granica państwa, o znaczeniu ponadregionalnym. Odległość z Tolkmicka do Elbląga (siedziby władz powiatowych) wynosi 23 km, zaś do Olsztyna jest ok. 125 km, a do Gdańska ok. 90 km.
- Przez Tolkmicko i gminę przebiega linia kolejowa nr 254 Elbląg-Tolkmicko-Braniewo - Kolej Nadzalewowa (niem. Haffuferbahn – HUB), która miała połączyć Elbląg z Królewcem. W latach 1897-1899 zbudowano odcinek łączący Elbląg z Braniewem, gdzie Kolej Nadzalewowa łączyła się z Koleją Wschodnią umożliwiając dalszą podróż aż do Królewca. W 2006 r. ostatecznie zawieszono planowe połączenie Elbląg - Tolkmicko - Braniewo i od tego czasu na linii zdarza się jeszcze spotkać pociąg specjalny o charakterze turystycznym – wznowiony na czas wakacji.
- Obszar miasta i gminy Tolkmicko dzieli się na 12 obrębów geodezyjnych, w tym:
 - ✓ dwa obręby geodezyjne na obszarze miasta;
 - ✓ 10 obrębów geodezyjnych na obszarze wiejskim: Chojnowo, Nowinka, Podgrodzie, Wodynia, Brzezina, Przybyłowo, Kadyny, Łęcze, Kamionek Wielki, Suchacz, który obejmuje także całość morskich wód wewnętrznych, znajdujących się w granicach gminy Tolkmicko.

3. Główne etapy rozwoju krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko

- W okresie pradziejowym tereny Wysoczyzny Elbląskiej zamieszkiwali przedstawiciele różnych kultur, o czym świadczą udokumentowane stanowiska archeologiczne, potwierdzające najstarszą warstwę krajobrazu kulturowego gminy Tolkmicko. Ślady bytności ludzi tych najstarszych kultur, w formie stanowisk archeologicznych koncentrują się w strefie krawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej, szczególnie w rejonie Tolkmicka, Suchacza i Łęcza.
- Wczesne średniowiecze (V w. n.e. - poł. XIII w.) to okres, w którym obszar Wysoczyzny Elbląskiej zamieszkiwali Bałtowie, a przestrzeń współczesnej gminy Tolkmicko była zorganizowana przez mieszkańców Lanzanii. Na terenie gminy Tolkmicko znajdują się unikatowe w skali kraju zasoby dziedzictwa archeologicznego z tego okresu: pozostałości grodów i fortyfikacji tzw. wałów.
- W drugiej połowie XIII wieku tereny Wysoczyzny Elbląskiej (w tym obszar współczesnej gminy Tolkmicko), po upadku powstań pruskich, definitywnie zostały zajęte przez Zakon Krzyżacki. Państwo Zakonu Krzyżackiego przeprowadzając regularny proces lokacji i relokacji (na prawie chełmińskim) wcześniejszych osad pruskich, stworzyło na Wysoczyźnie Elbląskiej pełną strukturę osadniczą, która stała się zasadniczą kanwą dla dalszych transformacji struktury środowiska kulturowego w czasach nowożytnych. Uformowana do końca XV wieku struktura krajobrazu kulturowego (granice lokacyjne wsi, układ niw siedliskowych, rolnych i leśnych) w następnych stuleciach była bardziej kontynuowana niż zmieniana. Główne elementy nowej struktury osadniczej obszaru współczesnej gminy Tolkmicko tworzyły:
 - ✓ Wsie lokowane na prawie chełmińskim, na tzw. „surowym korzeniu”, lub w miejscach gdzie wcześniej istniało osadnictwo pruskie. Pierwszą wsią, która uzyskała prawo chełmińskie było Łęcze w 1299 roku, następne wsie lokowane na prawie chełmińskim to: Przybyłowo około 1300r., Pogrodzie w 1305r., Wodynia, Chojnowo w 1308r., Kamionek Wielki w 1315r., Brzezina w 1324r. i Nowinka – po wydzieleniu gruntów z wcześniejszego nadania dla miasta Tolkmicko;
 - ✓ Rycerski majątek w Kadynach; W 1255 r. Zakon NMP przyznał ziemię kadyńską szpitalowi Św. Ducha w Elblągu. W 1432 r. Kadyny przeszły w ręce Jana Bażyńskiego i stały się majątkiem rycerskim, do którego należały także dobra Pagórki i Ostrogóra.
 - ✓ Miasto Tolkmicko lokowane na prawie chełmińskim około 1300 roku. roku (pierwszy dokument lokacyjny nie zachował się, wznowienie dokumentu lokacyjnego miało miejsce w roku 1351);
- Zakończenie wojny 13-letniej, która toczyła się w latach 1454 – 1466 między Zakonem krzyżackim a Koroną Królestwa Polskiego, miało przełomowe znaczenie w dziejach ziemi tolkmickiej. Ziemia tolkmicka znalazła się w granicach Rzeczypospolitej jako część Prus Królewskich. Starostą Tolmickim został właściciel Kadyn, rycerz Jan

Bażyński, stojący na czele Związku Pruskiego, zwanego również Związkiem Jaszczurczym. Jan Bażyński obejmując urząd starosty tolkmickiego posiadał również tytuł gubernatora Prus, miał więc bardzo silną pozycję w regionie i starał się ją jak najlepiej wykorzystać dla dobra Tolkmicka i swojego rodzinnego majątku w Kadynach. Długotrwała wojna spowodowała, że miasto i jego okolica, dobrze zagospodarowana ziemia tolkmicka, znacznie podupadły, zubożały, częściowo wyludniły się. W czasach nowożytnych pewnej ewolucji uległy osady w dobrach rycerskich, w dobrach starostwa tolkmickiego oraz folwarki miasta Elbląga. Równolegle rozwijały się osady młyńskie i karczmy. Majątek starostwa obejmował następujące terytorium:

- ✓ miasto Tolkmicko z jego wsią komorniczą Nowinka;
 - ✓ wsie we współczesnej gminie Tolkmicko: Chojnowo, Pogrodzie, Wodynia oraz wsie poza granicami obecnej gminy Tolkmicko: Huta Żuławska, Zajęczkowo i Majewo;
 - ✓ folwarki Kikoły (zwane popularnie Kurzą Wsią niem. Hühnerdorf), Przybyłowo (zwane również Gołębim Dworem, niem. Duwenhöfen) oraz Rychnowy poza granicami współczesnej gminy Tolkmicko;
 - ✓ leżąca w granicach starostwa wieś Brzeziny (Birkau) szybko została przekazana we władanie elbląskiemu Szpitalowi Świętego Ducha;
- W połowie XVIII wieku zaczęły powstawać drogi publiczne wysadzone alejami. Moda ta została przeniesiona z Francji i była wprowadzana na Wysoczyźnie Elbląskiej przez rząd pruski po I rozbiorze Polski (a nawet wcześniej bo Królestwo Prus okupowało Elbląg i inne dobra Rzeczypospolitej za długi).
 - Wyodrębnienie po I rozbiorze dawnych niw leśnych jako lasów państwowych Królestwa Prus zmieniło nieco granice wsi katastralnych i w strukturze środowiska kulturowego pojawiły się autonomiczne enklawy gospodarstw leśnych, które uległy pewnemu powiększeniu w wieku XIX i XX (kosztem części niw rolnych, ogrodów i sadów).
 - Szczególnego rodzaju osadnictwo przy rozwijających się od XVIII w. cegielniach nad brzegiem Zalewu Wiślanego uzupełniło wcześniejszą strukturę krajobrazu kulturowego. Przez 100 lat, od połowy XIX wieku do 1945 roku o dobrobycie, nie tylko mieszkańców miasta i gminy Tolkmicko, ale także bardziej odległych miejscowości zdecydował rozwój cegielni nad Zalewem Wiślanym. Przed II wojną światową w granicach dzisiejszej gminy Tolkmicko funkcjonowało kilkanaście cegielni, tworząc marki znane daleko poza Tolkmickiem. Większość cegielni usytuowana była na odcinku pomiędzy Kamionkiem Wielkim a Kadynami. Dalej na wschód były jeszcze trzy cegielnie: w Tolkmicku, w Nowince i w Świętym Kamieniu (d. Luisenthal)
 - W XIX-tym wieku rozwinęły się funkcje letniskowe i rekreacyjne dodając nowe elementy zagospodarowania - w strefie brzegowej i w strefie krawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej. Specjalna ("turystyczna") linia kolejowa wzdłuż brzegu Zalewu, port i przystanie żeglugi pasażerskiej, uzdrowiska, parki leśne, leśne restauracje i zajazdy, trasy krajoznawcze - to nowe funkcje które rozwinęły się gwałtownie pod koniec XIX wieku i w pierwszej dekadzie XX wieku. W Nadbrzeżu powstało uzdrowisko Reimansfelde.
 - W II poł. XIX wieku na rozwój Tolkmicka i okolicy w znaczący sposób wpłynęła realizacja trzech wielkich przedsięwzięć infrastrukturalnych, jakimi były:
 - ✓ w latach 1862-1864 port w Tolkmicku,
 - ✓ w 1873 roku szosa łącząca Tolkmicko z Elblągiem, (przez Kadyny, Suchacz, Nadbrzeże), rozbudowana w latach 1882-1884 o odcinek prowadzący do Pogrodzia, do połączenia z szosą wiodącą z Elbląga przez Frombork do Braniewa.
 - ✓ w 1899 kolej nadzalewowa (HUB – Haffuferbahn),
 - W 1898 roku Artur Birkner, ówczesny właściciel Kadyn przekazuje majątek kadyński cesarzowi Wilhelmowi II. Odtąd Kadyny były stałą rezydencją letnią rodziny cesarskiej, aż do 1945 roku. Dobra cesarskie obejmowały:
 - ✓ majątek w Kadynach,
 - ✓ młyn Kikoły i folwark w Kikołach,
 - ✓ folwark Ostrogóra,
 - ✓ Białą Leśniczówkę
 - ✓ oraz folwark w Pagórkach.
 - Rozwój turystyki na obszarze współczesnego Tolkmicka sięga korzeniami końca XVI wieku, kiedy to kupcy angielscy z Eastland Company zbudowali swoje faktorie we wsi Łęcze, a wkrótce potem na jednym ze wzgórz o nazwie Góra Gigantów, (Hünenberg – w okolicy archeologicznego grodziska Łęcze), usytuowanym na północny zachód od wsi, zbudowali drewnianą rezydencję (Sommerhaus-Letni Dom). Rezydencja ta służyła jako miejsce wypoczynku kupców mieszkających w Elblągu - byli to pierwsi wczasowicze nad Zalewem Wiślanym w gminie Tolkmicko.
 - Turystyka romantyczna: W drugiej połowie XVIII wieku w Elblągu i na otaczających go terenach rozwijały się miejscowości rekreacyjno-wypoczynkowe i trasy turystyczne. Na rozwój turystyki romantycznej niewątpliwie wpłynęły: nowa teoria estetyki XIX wieku wyrażająca się w ówczesnym malarstwie krajobrazowym, piękno „górskich”

krajobrazów Wysoczyzny Elbląskiej oraz poszukiwanie duchowych przeżyć w odkrywaniu malowniczych miejsc. Dla celów turystycznych były świadomie kształtowane duże obszary krajobrazu otwartego i lasów, szczególnie te, które miały jakąś „duszę”, np. powiązane były z zachowanym tajemniczym staropruskim dziedzictwem krajobrazu kulturowego. Także świadome kształtowanie widoków miało być przyczyną emocjonalnych i intelektualnych doznań. Współcześnie na Wysoczyźnie Elbląskiej można wyróżnić charakterystyczne rejony turystyczne zagospodarowywane i popularyzowane w XIX wieku, jak: Jary Łęcza, Las Kadyński, Okolice Tolkmicka i Chojnowa, Szwajcaria Próchnicka, Las Ceglany i Lasy Rakowskie. Wysoczyzna Elbląska może być uznana za najstarszy region turystyczny Europy. Powszechne zainteresowania turystyką w Europie zaczęto odnotowywać dopiero w XIX w.

- Funkcje przemysłowe w Tolkmicku rozwinęły się w okresie międzywojennym:
 - ✓ Produkcja ceramiczna - Tolkmicko od zawsze było ośrodkiem słynącym z produkcji ceramicznej- zyskało nawet miano „miasta garncarzy”. W końcu XIX wieku co dziesiąta rodzina zajmowała się zarobkowo garncarstwem. W Tolkmicku działał m.in. zakład ceramiki artystycznej (Kunsttopferei). Wyroby tej wytwórni sygnowano wyciskaniem w masie herbem Tolkmicka z trzema liśćmi dębu i podpisem „Tolkemiter Erde „ (Ziemia Tolkmicka);.
 - ✓ Fabryka Marmolady (Marmeladenfabrik)- Największym przedsięwzięciem okresu międzywojennego było założenie fabryki przetworów owocowych. W zakładzie tym produkowano przetwory owocowe, warzywno oraz słodczyce tj. marcepan i nugaty. Fabryka funkcjonowała do późnej jesieni 1944 roku, w czasie ofensywy Armii Czerwonej została w znaczący sposób zniszczona.

4. Geneza przyrodniczych walorów krajobrazu, ukształtowanie terenu

Wysoczyzna Elbląska jest jednostką terytorialną wyraźnie odróżniającą się geomorfologicznie od otaczających ją obszarów. Jej krajobrazową odrębność w relacji do płaskich terenów sąsiednich podkreśla stosunkowo stromo wznosząca się, silnie porożciniana strefa krawędziowa. Na terenie miasta i gminy Tolkmicko rzeźba terenu w swoim generalnym zarysie jest dziełem dwóch potężnych czynników: lodowca i morza lit orynowego.

Na obszarze wysoczyzny wyróżnić można dwie zasadnicze strefy geomorfologiczne:

- strefę krawędziową ze znaczną przewagą form erozyjnych, o dużej rytmice rzeźby, znacznych deniwelacjach, silnie rozczłonkowaną, z klifem lit orynowym widocznym w wielu miejscach, w znacznej części pokryta lasami;
- strefę wierzchowinową, obejmującą centralną część wysoczyzny, charakteryzującą się przewagą form akumulacyjnych, o niewielkich, łagodnych deniwelacjach.

Elementy rzeźby polodowcowej:

- Głównymi czynnikami warunkującymi rozwój rzeźby strefy krawędziowej było u schyłku plejstocenu relatywnie szybkie obniżenie się poziomu wód morskich (obniżenie bazy erozyjnej), co spowodowało nasilenie procesów erozyjnych wywołanych przez cieki odprowadzające wody z obszaru Wysoczyzny Elbląskiej.
- System czynnych i martwych rozcięć erozyjnych jest podstawową składową silnego rozczłonkowania rzeźby strefy krawędziowej. Głębokość rozcięć erozyjnych jest uzależniona od wysokości obszarów zasilania oraz od rozmiarów zlewni poszczególnych cieków.
- Strefa ta uległa porożcinaniu na większe lub mniejsze fragmenty terenu, a u podnóża, szczególnie w rejonie Tolkmicka, Kadyń i Jagodna, zaobserwować można dużą liczbę drobniejszych form erozyjnych w postaci pagórków ostańcowych różnych kształtów, o wysokościach względnych dochodzących do 35 m.
- Niewielkie stożki napływowe, najbardziej wyraźne i największe z nich występują na terenie Tolkmicka i Kadyń. Powstały u podnóża wysoczyzny, na płaskich obszarach terasy zalewowej (lokalne depresje), lub odciętej w rejonie Kadyń przez stopień klifowy morza lityrnowego terasie erozyjnej.
- Liczne głązy narzutowe, niektóre, np. Święty Kamień chronione jako pomniki przyrody.

Historyczny rys dawnych procesów rzeźbotwórczych związanych z działalnością morza przejawia się w przebiegu klifu lityrnowego. Jego przebieg i charakterystykę podstawowych form i budowy geologicznej opisał B. Rosa w pracy „O rozwoju morfologicznym wybrzeża Polski w świetle dawnych form brzegowych” (1963). Generalnie przebieg klifu w rejonie PKWE wg Rosy jest następujący:

- „Pierwszy najdłuższy odcinek tej formy ciągnie się począwszy od Elbląga, poprzez Kamienicę i Suchacz do Kadyń, gdzie na północ od tej miejscowości klif kończy się. Następnie klif widoczny jest w Tolkmicku, skąd prześledzić go można do Fromborka”.

- Wg Rosy najbardziej typową formą klifu lityrnego jest odcinek między Elblągiem a Kamienicą gdzie: „Krawędź klifu ścina tu zarówno wyniosłości, jak i obniżenia rzeźby lodowcowej, a także niewielkie formy denudacji i erozji zboczowej, co powoduje w niektórych wypadkach ich zawieszenie. Kąt nachylenia zbocza klifu jest bardzo duży i z reguły przekracza 40-45 stopni. Wysokość krawędzi klifu zmienia się od 3-4 m do 8 maksymalnie.” Na większości odcinkach u podnóża klifu występuje akumulacyjna terasa brzegowa.
- Klif w rejonie Suchacza jest w znacznym stopniu przekształcony w wyniku eksploatacji surowców ilastych i formy tu występujące nie posiadają cech morfologicznych dobrze wykształconych klifów.
- Klif w rejonie Kadyn został wycięty w terasie późnoglacialnej, którą oprócz piasków pochodzenia eolicznego buduje także glina morenowa.
- Odcinek klifu położony między Tolkmickiem a Fromborkiem charakteryzuje się odmiennymi cechami. Pierwotnie strome zbocze klifu zostało silnie zmienione w dolnej strefie w związku z budową linii kolejowej. W odróżnieniu od wcześniej omawianych odcinków klifowych klif ten nie posiada dobrze rozwiniętej terasy brzegowej. W kierunku wschodnim u podnóża tworzy się współczesna, akumulacyjna terasa brzegowa z mułu, piasku i muszli.

Centralny obszar wysoczyzny, w odróżnieniu od strefy krawędziowej, odznacza się mniej zróżnicowaną rzeźbą, ale występują tu wszystkie typowe elementy polodowcowej rzeźby terenu:

- Morena denna falista o deniwelacjach sięgających 10-15 m kształtuje powierzchnię centrum wysoczyzny. Na jej obszarze w zróżnicowanym stopniu wyróżniają się wzniesienia moren czołowych, kemy, zespoły drumlinów oraz płaskie niecki denudacyjno-akumulacyjne.
- Moreny czołowe recesyjne układają się w ciąg wzdłuż północnego skłonu wysoczyzny, na wysokości Kadyn i Tolkmicka. Kulminacje w tym ciągu morenowym sięgają 125-130 m n.p.m. Chociaż wysokość względna tych form akumulacyjnych jest w istocie niewielka, ich ostrość w fizjonomii terenu jest znaczna ze względu na erozyjny charakter ich stoków, wykształconych przez Stradankę i Grabiankę wraz z dopływami.
- Formy akumulacyjne strefy martwego lodu tj. kemy i moreny nie wyróżniają się znacząco w krajobrazie. Kemy skoncentrowane są w rejonie wsi Łęcze oraz w mniejszym stopniu w rejonie dawnego PGR Pagórki. Moreny strefy martwego lodu występują jedynie na południe od Pogrodzia. Wysokości względne tych form wahają się od 10 do 20 m.
- Niecki denudacyjno-akumulacyjne są stosunkowo równomiernie rozmieszczone na wierzchołkach wysoczyzny. Są to z reguły znacznych rozmiarów zagłębienia bezodpływowe, lub w niewielkim stopniu włączone do odpływu powierzchniowego. Na obrzeżu den tych niecek zalega materiał allochtoniczny, doprowadzony w wyniku denudacyjnych procesów stokowych, a wewnątrz wypełnione jest materiałem organicznym.
- Zespoły drumlinów są zdecydowanie najwyraźniejszymi formami centralnej części wysoczyzny. Czynnikiem wyróżniającymi te formy w terenie są zarówno ich kształt jak i wysokości względne sięgające 20-30 m. Drumliny są formami o wydłużonym kształcie i osi podłużnej, ułożonej południkowo, ich pasmo ciągnie się od wsi Przybyłowo w kierunku granicy gminy.

CZĘŚĆ I - SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

1. Sieć osadnicza

1.1. Struktura sieci osadniczej

Głównym ogniwem sieci osadniczej Gminy jest miasto Tolkmicko, gdzie koncentrują się wszystkie usługi gminnego poziomu obsługi wspólnoty samorządowej.

Na obszarze wiejskim jest 10 sołectw, wsiami sołeckimi są: Kamionek Wielki, Suchacz, Brzezina, Przybyłowo, Chojnowo, Nowinka, Pogrodzie, Łęcze, Pagórki, Kadyny.

Struktura sieci osadniczej na obszarze wiejskim według wielkości wsi, kształtuje się następująco:

- 5 dużych wsi: Kadyny – 612 osób, Suchacz – 610 osób, Pogrodzie – 600 osób, Łęcze – 588 osób, Kamionek Wielki – 478 osób,
- oraz 2 wsie średniej wielkości: wieś Chojnowo, liczącą 241 mieszkańców oraz Pagórki – 265 mieszkańców.

Pozostałych 15 jednostek osadniczych to małe wsie, przysiółki czy osady liczące czasem kilku mieszkańców:

- 6 wsi małych liczących 70-100 mieszkańców: Bogdaniec, Janówek, Nadbrzeże, Pęklewo, Przybyłowo, Wodynia;
- 4 wsie liczące 30-52 mieszkańców: Brzezina, Kikoły, Nowinka, Rangóry;
- 5 osad liczących mniej niż 20 mieszkańców.

1.2. Struktura zagospodarowania miasta Tolkmicko

W Tolkmicku koncentrują się funkcje w zakresie obsługi mieszkańców miasta i gminy Tolkmicko. Na obszarze miasta wyróżnić można cztery strefy funkcjonalno - przestrzenne.

- 1) Obszar staromiejski, centrum miasta – teren ograniczony ulicą Morską, ulicą Sportową, kanałem Stradanki oraz ulicą Szkolną na terenie tym koncentrują się funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz usług publicznych.
- 2) Pas nadbrzeżny – teren północnej części miasta pomiędzy brzegiem Zalewu Wiślanego a linia kolejową nr 254 – Kolej Nadzalewowa, znajduje się tu port, w jego sąsiedztwie zlokalizowane są tereny przemysłowe i składowe.
- 3) Osiedla mieszkaniowe - teren osiedla Wybudówka oraz osiedla przy ul. Królewieckiej w południowej części opracowania są to w większości obszary zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.
- 4) Tereny otwarte zlokalizowane są po wschodniej i zachodniej poza obszarem zurbanizowanym w granicach administracyjnych miasta.

1) Obszar staromiejski, centrum miasta

W centrum miasta przeważają funkcje mieszkaniowo – usługowe, zlokalizowane są tu obiekty usług publicznych, obiekty sakralne oraz tereny zieleni publicznej. Koncentracja obiektów usługowych występuje wzdłuż ulicy Świętojańskiej oraz Planu Wolności. Na skrzyżowaniu ulicy Świętojańskiej i Zawiszy, naprzeciwko Urzędu Miejskiego zlokalizowany jest plac z targowiskiem w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się piekarnia oraz teren przemysłowo składowy ze sklepem ogrodnictwem. Usługi rekreacyjne skoncentrowane są na północ od ulicy Sportowej znajdują się tu boisko klubu sportowego Barkas oraz boisko „Orlik” przy Domu Kultury.

Większą część struktury miejskiej wypełniają historyczne kamienice wielorodzinne o wysokości 2-3 kondygnacji. Duża część tych budynków w parterach posiada lokale usługowe. Pojedyncze budynki, zwłaszcza w południowej części obszaru to zabudowa wielorodzinna – są to bloki z tzw. wielkiej płyty, głównie 5 i 4 – kondygnacyjne. Domy jednorodzinne występują w sposób rozproszony w postaci pojedynczych obiektów.

2) Pas nadbrzeżny

Zlokalizowany jest tu port rybacki z miejscem do cumowania żaglówek. Przy wejściu do portu na wschodnim nabrzeżu znajduje się budynek Urzędu Morskiego w Gdyni Kapitanat Portu w Tolkmicku, budynek Stacji Ratownictwa Morskiego oraz budynki związane z obsługą połowów ryb. Przy zachodnim nabrzeżu znajduje się deptak oraz budynki służące obsłudze turystyki jachtowej. Pozostały teren na zachód od portu zagospodarowany jest pod funkcje przemysłowe, w tym zakład przetwórstwa owoców i warzyw Masfrost. Teren na wschód od portu zajmuje park i teren zieleni nieurządzonej oraz plaża miejska. Na granicy parku i plaży usytuowano obiekt usługowo gastronomiczny.

W południowej części znajduje się stacja kolejowej obecnie budynek dawnego dworca wykorzystywany jest na cele mieszkaniowo usługowe. W jego sąsiedztwie powstaje zabudowa służąca obsłudze turystyki wodnej wraz z zapleczem gastronomicznym i budynkami rekreacyjnymi. Pozostała część na wschód i zachód od terenów przemysłowo portowych to niezagospodarowany brzeg Zalewu Wiślanego oraz tereny łąk i pól.

3) Osiedla mieszkaniowe

W południowej części miasta znajdują się dwa osiedla: Osiedle Wybudówka oraz osiedle wzdłuż ul. Królewieckiej. Jest to obszar o przewadze zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na osiedlu Wybudówka w sąsiedztwie terenów sportowych przy ulicy zlokalizowana jest zabudowa szeregowa. Wzdłuż ulicy Królewieckiej większość zagospodarowania to budynki bliźniacze. Przy południowej granicy na osiedlu Wybudówka znajduje się gospodarstwo rolnicze prowadzące hodowlę pieczarek. Przy ulicy Sportowej znajduje się teren zieleni publicznej ze zbiornikiem wodnym.

Część obszaru obu osiedli to tereny niezainwestowane przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną (wydane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu).

4) Tereny otwarte

Są to w większości łąki – polder Tolkmicko nr 51. Na terenie tym wzdłuż brzegu Zalewu Wiślanego znajduje się wał przeciw powodziowy. Wschodnia części terenów otwartych to strefa krawędziowa "Wysoczyzny Elbląskiej". Jest to teren rolniczy i znaczną jego część zajmują uprawy sadownicze. Dodatkowo skarpa wzdłuż linii kolejowej pokryta jest zadrzewieniami. Na północ od ulicy Dzika zlokalizowane są tereny ogródków działkowych.

2. Demografia

Analiza poniżej została jest przeprowadzona w oparciu o dane na dzień 31.12.2004 i 31.12.2012 – Wykaz ilościowy mieszkańców, Urząd Miasta i Gminy Tolkmicko, które się nieco różnią od danych opublikowanych przez GUS w Bazie Danych Lokalnych, (różnica dotyczy ogólnej liczby mieszkańców – kilkanaście osób), co nie zmienia ogólnych trendów.

2.1. Rozmieszczenie ludności, trendy zmian

Ogólna liczba ludności na terenie Gminy Tolkmicko wynosiła na koniec 2012r. 6 889 osób, z czego obszar miasta zamieszkiwało 2 785 osób, co stanowiło niewiele ponad 40% ogólnej liczby ludności. Obszar wiejski zamieszkiwały 4104 osoby w 22 miejscowościach.

W ciągu 8 lat, tj. w latach 2004-2012 liczba ludności na obszarze miasta i gminy łącznie zwiększyła się o 152 osoby, tj. o 2,25%, przy czym na terenie miasta nastąpił niewielki spadek liczby ludności, a na obszarze wiejskim wyraźny wzrost:

- liczba ludności w mieście zmniejszyła się o 50 osób, tj. 1,76%;
- liczba ludności na obszarze wiejskim zwiększyła się o 202 osoby, tj. o 5,18%;

Na obszarze wiejskim zmiany liczby ludności w poszczególnych wsiach w latach 2004-2012 były nierównomierne. Wzrost czy spadek liczby ludności w poszczególnych wsiach był niezależny od wielkości wsi.

- Spośród wsi dużych, tylko w Pogrodziu nastąpił spadek liczby ludności (o 9os). Wzrost liczby ludności odnotowano w Kadynach (21 os.), Suchaczu (46 os.), Kamionku Wielkim (35 os.). Największy wzrost liczby mieszkańców należy odnotować we wsi Łęcze, o 84 osoby, jest to najwięcej spośród wszystkich wsi w gminie Tolkmicko;
- największy wzrost liczby ludności w stosunku procentowym, tj. o prawie 30% odnotowano we wsi Wodynia;
- spadki liczby ludności miały miejsce we wsiach i osadach: Brzezina, Nadbrzeże, Nowinka, Pęklewo, Pogrodzie, Poloniny, Rangóry, Święty Kamień;

Tab. Zmiany liczby mieszkańców (stałych i czasowych) w poszczególnych miejscowościach w latach 2004 – 2012

lp.	Nazwa miejscowości	31.12.2004	31.12.2004 (stali mieszkańcy)	31.12.2012r	Zmiana liczby ludności	
					Liczba bezwzględna	%
	Razem miasto i gmina Tolkmicko	6737	5620	6 889	+152	+2,25%
1.	miasto Tolkmicko	2835	2789	2 785	-50	-1,76%
2	Obszar wiejski	3902	3831	4104	+202	+5,18%
	Wsie w gminie Tolkmicko					
1	Biała Leśniczówka	bd	bd	1		
2	Bogdaniec	78	78	83	+5	+6,41%
3.	Brzezina	50	49	48	-2	-4%
4.	Chojnowo	230	229	241	+11	+4,78%
5	Janówek	88	85	89	+1	0

6.	Kadyny	591	588	612	+21	+3,55%
7	Kamionek Wielki	443	397	478	+35	+7,9%
8.	Kikoły	58	58	52	+6	-10,34%
9.	Łęcze	504	501	588	+84	+16,67%
10.	Nadbrzeże,	100	99	96	-4	-4%
11	Nowinka	33	33	30	-3	-9,09%
12.	Ostrogóra	3	3	3	0	0
13	Pagórki,	262	262	265	+3	+1,14%
14	Pęklewo	78	75	74	-4	-5,13%
15.	Pogrodzie	609	607	600	-9	-1,48%
16.	Poloniny	16	16	14	-2	-12,5%
17.	Przybyłowo	77	76	86	+9	+13,16%
18.	Rangóry	40	36	38	-2	-5%
19.	Suchacz	564	561	610	+46	+8,16%
20.	Święty Kamień	6	6	5	-1	-16,67%
21.	Wodynia	56	56	72	+16	+28,57%
22	Wysoki Bór	15	15	18	+3	+20%

Źródło: dane na dzień 31.12.2004 i 31.12.2012 – Wykaz ilościowy mieszkańców, Urząd Miasta i Gminy Tolkmicko.

2. 2. Prognoza demograficzna do roku 2028

Poniżej cytowana jest prognoza demograficzna opracowana na potrzeby „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Tolkmicko” (wykonawca Westmor Consulting) – 2013rok.

Na podstawie danych o liczbie ludności na terenie Gminy Tolkmicko w 2012 roku, wykonano prognozę demograficzną dla analizowanej jednostki samorządu terytorialnego do roku 2028 przedstawioną w tabeli poniżej. Prognoza została sporządzona w oparciu o Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatów oraz podregionów na lata 2011-2035. W przypadku Gminy Tolkmicko oparto się o prognozę dla województwa warmińsko-mazurskiego, podregionu elbląskiego, powiatu elbląskiego – miasta i wsie.

Tab. Prognoza liczby ludności na terenie Gminy Tolkmicko do 2028 r.

Rok	Trend dla powiatu elbląskiego			Ogółem	Miasto	Wieś
	Ogółem	Miasto	Wieś			
2012	-	-	-	6 887	2 784	4 103
2013	0,998147	0,999099	0,997746	6 875	2 781	4 094
2014	0,997858	0,998918	0,99741	6 861	2 778	4 083
2015	0,997782	0,999398	0,997098	6 848	2 777	4 071
2016	0,997508	0,999458	0,996681	6 833	2 775	4 058
2017	0,997376	0,998434	0,996926	6 816	2 771	4 045
2018	0,996883	0,998311	0,996275	6 796	2 766	4 030
2019	0,99718	0,998791	0,996493	6 779	2 763	4 016
2020	0,996647	0,998609	0,995808	6 758	2 759	3 999
2021	0,996199	0,997819	0,995504	6 734	2 753	3 981
2022	0,996111	0,997996	0,995301	6 711	2 748	3 963
2023	0,995638	0,997445	0,994859	6 683	2 741	3 942
2024	0,995269	0,997011	0,994516	6 653	2 732	3 921
2025	0,994969	0,996574	0,994274	6 621	2 723	3 898
2026	0,994572	0,996869	0,993574	6 587	2 714	3 873
2027	0,994131	0,995874	0,993372	6 550	2 703	3 847
2028	0,994003	0,995919	0,993166	6 513	2 692	3 821

Źródło: Opracowanie do „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Tolkmicko” na podstawie liczby ludności Gminy Tolkmicko w 2012 r. oraz prognozy liczby ludności do 2035 r. opracowanej przez GUS

Analizując dane statystyczne dotyczące liczby i struktury ludności, należy spodziewać się, że w kolejnych latach liczba ludności na terenie Gminy będzie się nieznacznie zmniejszać. Prognozuje się, że liczba ludności na terenie Miasta zmniejszy się w perspektywie najbliższych 15 lat o około 3%, natomiast na obszarach wiejskich spadek wyniesie około 6%. Spadek liczby ludności związany jest między innymi z zachodzącymi tendencjami dotyczącymi osiedlania się ludności w większych miastach.

3. Główne funkcje na obszarze miasta i gminy Tolkmicko

Wiodącą funkcją gospodarki gminy jest rolnictwo, w znacznej mierze rodzinne, leśnictwo i rybołówstwo bazujące na porcie w Tolkmicku oraz przystaniach w Suchaczu i Kamienicy Elbląskiej. Port w Tolkmicku był w przeszłości wykorzystywany do przyjmowania statków pasażerskich i towarowych w żegludze zalewowej ale obecnie dla tych celów nie jest wykorzystywany. Przemysł ogranicza się obecnie do zakładu przetwórstwa warzyw zlokalizowanego w Tolkmicku i kilku zakładów drzewnych. Swoją znaczącą rolę w gospodarce gminy straciły zakłady wytwórcze materiałów budowlanych, w tym głównie wyrobów ceramicznych, ze względu na utratę dostępnej bazy surowcowej.

Funkcją wyraźnie rozwijającą się jest turystyka i rekreacja wynikająca z atrakcyjnego krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej i usytuowania gminy nad Zalewem Wiślanym.

3.1. Funkcje przemysłowe, działalność gospodarcza

Gmina Tolkmicko pełni funkcję ośrodka uzupełniającego w stosunku do głównych ośrodków obsługi obszaru, jakim jest m. in. Elbląg stanowiący chłonny rynek zbytu dla drobniejszych producentów rolnych. W gospodarce dominuje przetwórstwo warzyw, produkcja rolnicza, hodowla zwierząt, produkcja leśna oraz rybołówstwo. Ze względu na atrakcyjne położenie oraz bogactwo przyrody na terenie Gminy Tolkmicko rozwija się również turystyka i rekreacja.

- W Tolkmicku swoją działalność prowadzi Spółka MASFROST zajmująca się m. in. dostawą mrożonych warzyw i owoców oraz produkcją wybranych asortymentów mrożonych warzyw i owoców w opakowaniach detalicznych.
- W Pękiewie, w zabytkowym budynku na terenie dawnej cegielni funkcjonował magazyn firmy C.Hartwig Gdynia S.A., aktualnie (2013/2014) budynek ten nie jest wykorzystywany na cele magazynowe.
- Wodynia - Do niedawna funkcjonował tu zakład „Trans-energia” związany z przetwórstwem wierzby ekologicznej, uprawianej w okolicy. Przedsiębiorstwo było prowadzone w budynkach bazy nieistniejącego PGR.

Ponadto funkcjonują drobne zakłady usługowe oparte o bazę surowców lokalnym (m. in. branża drzewna).

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko jest zarejestrowanych 321 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą (wg stanu na 24.10.2013r.). Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły ponad 60% wszystkich podmiotów gospodarczych. Prywatna działalność gospodarcza prowadzona na terenie Gminy Tolkmicko, zgodnie z klasyfikacją PKD 2004, koncentruje się głównie na obsłudze nieruchomości, wynajmie i usługach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, przetwórstwem przemysłowym oraz handlu hurtowym i detalicznym.

- Najwięcej przedsiębiorstw jest zarejestrowanych na terenie miasta. Spore zgrupowania, po kilkanaście przedsiębiorstw znajdują się w największych wsiach, tj.: w Łęczu, Pogroździu, Suchaczu, Kadynach i Kamionku Wielkim, a także w Janówku. Pojedyncze firmy są zarejestrowane we wsiach: Pagórki, Wodynia, Przylesie.
- około 50 firm to firmy handlowo – usługowe,
- funkcjonuje 19 przedsiębiorców zajmujących się rybołówstwem, połowem, skupem i sprzedażą ryb.
- 8 przedsiębiorców zajmuje się usługami leśnymi, firmy zarejestrowane są w Pogroździu (2), Brzezynie, Chojnowie, Pagórkach, Kadynach, Przybyłowie i w Pękiewie;
- usługami w zakresie finansów, ubezpieczeń i pożyczkowo- kredytowymi zajmuje się 9 firm, zarejestrowanych w Tolkmicku (4), Łęczu, Suchaczu (2) i w Kamionku Wielkim,
- zarejestrowanych jest ponad 20 firm świadczących usługi techniczne (monterskie, monterkie, spawalnicze, ślusarskie itp.); właściciele większości z tych przedsiębiorstw nie prowadzą działalności na terenie Tolkmicka i pracują za granicą;

3.2. Leśnictwo, leśna przestrzeń produkcyjna

3.2.1. Zarządzanie lasami

Lasy zajmują największą część powierzchni lądowej gminy Tolkmicko, 5413 ha, co stanowi 50,51% powierzchni gminy bez morskich wód wewnętrznych. Ze względu na występowanie znacznych terenów leśnych w gminie leśnictwo jest ważną gałęzią gospodarki. Na podstawie lokalnej bazy surowcowej funkcjonują zakłady produkcji drzewnej. Lasy prywatne zajmują stosunkowo niewielką powierzchnię, tj. około 74 ha. Lasami państwowymi o powierzchni 5224 ha (stan na 1.01.2013r.) zarządza Nadleśnictwo Elbląg. Lasami znajdującymi się na terenie Tolkmicka zarządza 6 leśnictw:

Leśnictwa w Gm. Tolkmicko	Powierzchnia w gm. Tolkmicko [ha]	Pow. całkowita [ha]	% pow. leśnictwa w gminie
Leśnictwo Kadyny	1 385,5	1385,5	100,00
Leśnictwo Górki	1 299,3	1 458,6	89,08
Leśnictwo Nowy Wiek	1 422,8	1 639,5	86,78
Leśnictwo Pogrodzie	717,5	1 543,8	46,48
Leśnictwo Jagodno	498,1	1 564,5	31,84
Leśnictwo Dąbrowa	21,2	1 598,7	1,32

Źródło: Nadleśnictwo Elbląg.

Na terenie gminy Tolkmicko znajdują się siedziby cztery leśnictw:

- Leśnictwo Kadyny, działka nr 730/4;
- Leśnictwo Górki, obr. Kadyny, działka nr 725;
- Leśnictwo Nowy Wiek, obr. 2 działka nr 3/2;
- Leśnictwo Pogrodzie, obr. 1, działka nr 92/3;

W Kadynach znajduje się Gospodarstwo Szkółkarskie „Buczyna” – miejsce edukacji ekologicznej Nadleśnictwa Elbląg, obiekt szczególnie pomocny w nauce o powstawaniu lasu, jego odnowieniu i następstwie pokoleń w gospodarce leśnej. Szkołka wyposażona jest w wiatę przeznaczoną do podejmowania grup dzieci i młodzieży.

Na obszarze gminy lasy występują w kilku głównych kompleksach oddalonych od siebie o niewielkie odległości. Licznie występują małe powierzchnie leśne, głównie wśród pól uprawnych lub w strefie przybrzeżnej. Granica rolno – leśna niektórych konturów charakteryzuje się bardzo nieregularną linią. Gatunkiem dominującym w lasach gminy Tolkmicko jest buk zwyczajny (*Fagussylvatica*). Największe jego powierzchnie występują w obrębie wysoczyzny, na terenie znacznie pofalowanym. W części północnej, do gatunków głównych dołącza dąb oraz sosna, na obrzeżach dominować może brzoza. Gatunkami podrzędnymi są: modrzew, klon, jesion, lipa czy olsza.

3.2.2. Typy siedliskowe lasów

Lasy na terenie Gminy tworzą typ siedliskowy lasów mieszanych świeżych (LMŚw) oraz lasów świeżych (LŚw). W strefie brzegowej można spotkać siedlisko olsu (OL) i olsu jesionowego (OLJ).

Zdecydowana większość lasów w gminie Tolkmicko jest sklasyfikowana w ramach 12 typów siedliskowych lasu. Największe powierzchnie zajmują:

Lp.	Typ siedliskowy lasu	Oznaczenie	Powierzchnia [ha]	%
1.	las świeży	LŚw	3590,63	62,5
2.	las mieszany świeży	LMŚw	1632,70	28,4
3.	las wilgotny	Lw	157,75	2,7
4.	bór mieszany świeży	BMŚw	135,36	2,4
5.	ols	Ol	107,71	1,9
6.	las łęgowy	Lł	46,94	0,8
7.	ols jesionowy	OlJ	30,37	0,5
8.	bór mieszany bagienny	BMb	20,13	0,4
9.	las mieszany bagienny	LMb	13,70	0,2
10.	bór mieszany wilgotny	BMw	6,73	0,1
11.	las mieszany wilgotny	LMw	5,13	0,1
12.	bór bagienny	Bb	0,99	0,0

- bór bagienny Bb – w skład wchodzi: sosna oraz brzoza lub świerk;
- bór mieszany świeży BMśw – w skład drzewostanu wchodzi: sosna, buk lub dąb;
- bór mieszany wilgotny BMw – w skład wchodzi: sosna, świerk, gat. domieszkowe: dąb, osika, jodła;
- bór mieszany bagienny BMb – w skład którego wchodzi: sosna, świerk, domieszkowe: brzoza;
- las mieszany świeży LMśw – w skład drzewostanu wchodzi, w zależności od typu gospodarczego drzewostanu, głównie sosna, dąb bądź buk;
- las mieszany wilgotny LMw – w skład drzewostanu wchodzi: sosna, dąb szypułkowy, świerk, jodła, domieszkowe: brzoza, topola, lipa, olsza czarna;
- las mieszany bagienny LMb – w skład drzewostanu wchodzi: brzoza omszona, świerk oraz sosna;
- las świeży Lśw – w skład drzewostanu wchodzi: dąb, buk, domieszkowe: jodła, modrzew, świerk, grab, brzoza, lipa, klon, wiąz;
- las wilgotny Lw – gatunki drzew: dąb szypułkowy, jesion, domieszkowe: wiąz, klon, lipa, osika, grab;
- ols Ol – główne gatunki drzew: olsza czarna, domieszkowe: brzoza, jesion, sosna;
- ols jesionowy OIJ – główne gatunki drzew: olsza, domieszkowe: jesion, klon, wiąz;
- las łęgowy LI – główne gatunki drzew: olsza, topola, wiąz, wierzb, jesion, dąb.

3.2.3. Lasy ochronne

Duża część lasów pełni funkcję ochronną. Lasy ochronne obejmują ok. 3 796 ha, co stanowi 70,1% ogólnej powierzchni lasów, w tym m.in.: lasy wodochronne, glebochronne, lasy stanowiące powierzchnie badawcze oraz lasy będące ostojami zwierząt podlegających ochronie gatunkowej:

- lasy ochronne położone w granicach miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców – 2345 ha;
- lasy wodochronne, chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulują stosunki hydrologiczne w zlewni oraz na obszarach wododziałowych – 156 ha;
- lasy glebochronne, chronią glebę przed czynnikami erozyjnymi (osuwanie), przed zmywaniem i wyłajawianiem – 1153 ha,
- lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej – 53 ha;
- powierzchnie badawcze, mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe – 89 ha.

Status lasów ochronnych ze względu na pełnioną funkcję posiadają wszystkie lasy położone w granicach pasa technicznego pasa nadbrzeżnego brzegu morskiego – kompleksy w okolicy przystani Kamienica Elbląska i po wschodniej stronie portu w Tolkmicku. W lasach ochronnych, w myśl Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej, „... prowadzi się gospodarkę w sposób zapewniający ciągłe spełnianie przez nich celów, dla których zostały wydzielone, ...”. Tak więc lasy ochronne spełniają głównie funkcję pozaprodukcyjną, ich funkcja produkcyjna jest znacznie ograniczona.

3.2.4. Pozyskiwanie drewna

W 2013 r. na terenie gm. Tolkmicko pozyskano 23 005 m³ drewna. Poniższa tabela (Tab. Nr) przedstawia podział na drewno liściaste czy iglaste oraz pozyskanie w danych leśnictwach (z uwzględnieniem procentowego udziału leśnictw)

Tab.. Pozyskanie drewna w leśnictwach w gm. Tolkmicko w 2013 r. w m³ [

Sortyment	Leśnictwo						Razem
	Nowy Wiek	Kadyny	Górki	Pogrodzie	Jagodno	Dąbrowa	
Drewno ogółem	4990	4900	6904	3416	2706	90	23005
Drewno iglaste	2322	724	1605	785	458	14	5909
Drewno liściaste	2668	4176	5299	2632	2248	76	17097

Źródło: Nadleśnictwo Elbląg

Tab.. Pozyskanie drewna w leśnictwach w gm. Tolkmicko w 2013 r. w rozbiciu na główne sortymenty drewna iglastego

Gatunek	Leśnictwa											
	Nowy Wiek		Kadyny		Górki		Pogrodzie		Jagodno		Dąbrowa	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Sosna	1638	27,7	387	6,5	313	5,3	295	5,0	141	2,4	4	0,1
Świerk	376	6,4	178	3,0	826	14,0	0	0,0	175	3,0	3	0,1
Modrzew	182	3,1	95	1,6	424	7,2	15	0,3	126	2,1	5	0,1

Źródło: Nadleśnictwo Elbląg

Tab.. Pozyskanie drewna w leśnictwach w gm. Tolkmicko w 2013 r. w rozbiściu na główne sortymenty drewna liściastego [z uwzględnieniem procentowego udziału leśnictw w Gminie]

Gatunek	Leśnictwa											
	Nowy Wieś		Kadyny		Górki		Pogrodzie		Jagodno		Dąbrowa	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
Buk	995	5,8	2746	16,1	2034	11,9	1790	10,5	1372	8,0	46	0,3
Brzoza	782	4,6	288	1,7	1009	5,9	376	2,2	393	2,3	5	0,0
Dąb	347	2,0	517	3,0	327	1,9	49	0,3	89	0,5	12	0,1
Olsza	120	0,7	161	0,9	1563	9,1	181	1,1	129	0,8	2	0,0

Źródło: Nadleśnictwo Elbląg

Głównie pozyskiwane jest drewno buka, brzozy oraz sosny. Ilość rodzaju pozyskanego drewna zmienia się w zależności od lokalizacji leśnictwa.

3.2.5. Zalesienia

Lasy Państwowe (LP) prowadzą zalesienia, odbywają się one na gruntach LP (Skarbu Państwa) oraz gruntach prywatnych. W ramach zalesień na gruntach LP odbywa się to przez zalesienia sztuczne – prowadzone przez pracowników LP, oraz odnowienia naturalne – głównie gatunki pionierskie sosny i brzozy na terenach należących do LP. Łącznie, w ciągu ostatnich 5-ciu ostatnich lat, LP Nadleśnictwa Elbląg zalesiły 42,93 ha, w tym na terenie gm. Tolkmicko 5,87 ha. Nadleśnictwo Elbląg prowadzi również zalesienia na gruntach prywatnych. W latach 2009-2013 Nadleśnictwo zalesiło 160,38 ha gruntów prywatnych.

Tab.. Wykaz zalesień

Lata	Zalesienia w granicach Nadleśnictwa Elbląg			
	Odnowienia naturalne [ha]	Zalesienia sztuczne [ha]	na terenie gm. Tolkmicko	
			powierzchnie[ha]	Gatunki
2009	0,00	13,29	0,51	Brzoza brodawkowata
2010	1,85	9,98	0,00	-
2011	1,80	9,05	5,36	Dąb szypułkowy, Olsza czarna
2012	0,00	0,00	0,00	-
2013	6,96	0,00	0,00	-
SUMA	10,61	32,32	5,87	-

Źródło: Nadleśnictwo Elbląg

Zagrożenia w lasach

Silne wiatry mogą powodować szkody w leśnictwie, w postaci wiatrołomów. Na terenie Gminy w ostatnich latach wystąpiło kilka takich zjawisk, wszystkie zlokalizowane były w obrębie Kadyny (Tab..).

Tab.. Szkody wyrządzone przez wiatry

Data	Obręb	Ilość [m ³]
13-14 październik 2009 r	Obręb Kadyny	1 416
8-9 luty 2011 r	Obręb Kadyny	137
6-9 kwiecień 2011	Obręb Kadyny	145
27-28 listopad 2011	Obręb Kadyny	364
6-8 grudzień 2013	Obręb Kadyny	833

Do zagrożeń należą również śmieci pozostawiane przez człowieka w lesie. Śmieci takie degradują krajobraz, ale również powodują potencjalne zagrożenie związane z zanieczyszczeniem środowiska czy ogólnym jego zniszczeniem poprzez pożary.

Tab.. Koszty oraz ilość śmieci zebranych w leśnictwach na terenie gm. Tolkmicko

Lata	m ³	Koszt czynności
2009	35,5	2 646,82
2010	100,4	8 404,76
2011	92,7	12 364,64
2012	21,0	5 381,76
2013	8,5	2 314,14
Suma z 5-ciu lat	258,1	31 112,12

3.3. Rolnictwo, rolnicza przestrzeń produkcyjna

3.3.1. Struktura użytków rolnych

Użytki rolne zajmują 4371 ha (stan na 1.01.2013r.), tj. 40,8% powierzchni części lądowej (bez morskich wód wewnętrznych) miasta gminy Tolkmicko i są pod względem wielkości zajmowanej powierzchni, po gruntach leśnych drugim sposobem użytkowania terenu. W strukturze rolniczej przestrzeni produkcyjnej zdecydowanie dominują grunty orne, które zajmują prawie 65%. Mimo to rolnicza przestrzeń jest zróżnicowana, występują tu znaczne powierzchnie szczególnie sadów, a także gruntów pod stawami, np. w Janówku. Wody Morza Bałtyckiego oraz Zalewu Wiślanego wywierają bardzo istotny wpływ na tutejszy klimat. Okres wegetacyjny w strefie krawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej trwa 210 dni, zaś na sąsiadujących od południa wzniesieniach 190 dni. Ta szczególna cecha sprzyja właśnie uprawom sadowniczym, które są tradycją tego rejonu, jak np. bez mała legendarne wiśnie reńskie i hiszpańskie, uprawiane przed wojną w sadach na stokach Suchacza.

Tab. .Struktura rolniczej przestrzeni produkcyjnej

lp.	Rodzaj użytku	powierzchnia	Udział %
1.1.	grunty orne	2821	64,54 %
1.3.	łąki i pastwiska trwałe, grunty pod rowami	1254	28,69 %
1.2.	sady	100	2,29 %
1.6.	Grunty pod stawami	29	0,66 %
1.5.	Grunty rolne zabudowane	167	3,82 %
	Razem użytki rolne	4371	100 %

3.3.2. Warunki glebowe

Warunki glebowe wykazują zróżnicowanie przestrzenne nawiązujące do morfologii terenu oraz warunków gruntowo-wodnych panujących na obszarze opracowania oraz w jego sąsiedztwie.

Warunki glebowe wykazują dużą zmienność: od dobrych i bardzo dobrych zbudowanych na glinach, do gleb słabych zbudowanych głównie na utworach piaszczystych. Najwięcej arealów najlepszych gleb znajduje się w obrębie wysoczyzny morenowej. Gleby te zbudowane z glin, piasków gliniastych mocnych i tworzą najlepsze kompleksy pszenne (2 i 3), oraz kompleksy średnie - żytnie (4 – 6). Na utworach bardziej spiaszczonych, w strefach denudacyjnych, powstały gleby gorszych kompleksów (7 – 9). Głównym typem gleb dominujących są gleby brunatne (B), oraz ich gorsze podtypy – brunatne wylugowane i brunatne kwaśne (Bk).

W obrębie wysoczyzny występują również niewielkie płyty gleb bielcowych (A) – zbudowanych głównie na piaskach, gleb torfowych (T) oraz mułowo-torfowych (Emt) w bezodpływowych obniżeniach.

Strefy krawędziowe charakteryzują się mozaiką gleb różnych typów i podtypów. Występują gleby brunatne, bielcowe, zdegradowane czarne ziemie (Dz). Tworzą one kompleksy rolnicze od pszennych po zbożowo-pastewne.

Strefa przybrzeżna charakteryzuje się dwustrefowością, część od strony Zalewu i część od strony wysoczyzny. Fragment przyległy do wysoczyzny to gleby zdenudowane z wyższych partii terenu. Są to przeważnie gleby średnie i słabe, tworzące żytnie kompleksy gleby brunatne kwaśne i wylugowane. Fragment wzdłuż Zalewu zbudowany jest z mad (F), gleb torfowych (T) i mułowo-torfowych (Emt). Mady zalegają najbliżej wód Zalewu, mają wysoki poziom wód gruntowych, tworzą mady od lekkich po bardzo ciężkie. Pozostałe gleby to gleby organiczne, torfowe i mułowo-torfowe.

3.3.3. Organizacja i kierunki produkcji rolnej

Zdecydowaną większość użytków rolnych (ponad 3 tys. ha) zajmują indywidualne gospodarstwa rolne. W ciągu ostatnich kilku lat powierzchnia gospodarstw indywidualnych zwiększyła się o około 500 ha. Wg danych ze spisu powszechnego z 2002 r. łączna powierzchnia gruntów użytkowanych przez indywidualne gospodarstwa rolne wynosiła 2577 ha, a użytków rolnych 2362 ha.

Średnia wielkość gospodarstwa rolnego w sektorze gospodarstw osób fizycznych wynosi w gminie - 6,0218 ha (w danych z UMiG -2013r.), i systematycznie się zmniejsza (na koniec 2004 roku) wynosiła ok. 8,4 ha).

Ponadto na terenie gminy działają dwa gospodarstwa, jako spółki prawa handlowego, które zajmują obszar o powierzchni nie przekraczającej 500 ha. Są to:

- 1) C.OLSEN AGRI sp. z o.o., Ostrogóra 1, 82-340 Tolkmicko
- 2) PAGÓRKI sp. z o.o., Pagórki 1, 82-340 Tolkmicko
- 3) Obszar o zbliżonej powierzchni jest jeszcze w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Większość gospodarstw prowadzi produkcję wielokierunkową bez wyraźnie określonej specjalizacji. W strukturze upraw przeważa uprawa zbóż o zrównoważonym rozdziale na poszczególne rodzaje, co jest uwarunkowane m. in. różną jakością gleb. Specjalistyczne kierunki produkcji rolnej na terenie gminy Tolkmicko to, między innymi:

- Uprawy sadownicze:
 - ✓ Tolkmicko, ulica Zakopiańska nr 27 - Gospodarstwo Sadownicze Krzysztof Kaczorowski : czereśnie, wiśnie, brzoskwinie, gruszki i jabłka; Warunki do przechowywania owoców są znakomite - zapewnia to nowoczesna chłodnia,
 - ✓ Większe kompleksy sadów znajdują się w okolicach wsi: Chojnowo, Łęcze i Suchacz;
- Winnice założono w miejscowości Ostrogóra na powierzchni około 4ha;
- Większe kompleksy upraw warzyw znajdują się na polach pomiędzy Janówkiem a Tolkmickiem;
- Hodowla zwierząt:
 - ✓ Ostrogóra – hodowla bydła, gospodarstwo C. Olsen Agri sp. z o. o.;
 - ✓ Pagórki – hodowla bydła, gospodarstwo Pagórki sp. z o.o., Rehberg sp. z o.o.;
 - ✓ Przybyłowo: hodowla owiec, Gospodarstwo Rolno Hodowlane Przybyłowo S.C. Sobolewski Kazimierz Szeleziński Mirosław, Przybyłowo 23;
- Wodynia - zakład „Transenergia” związany z uprawą wierzby ekologicznej, uprawy położone są w okolicy wsi Wodynia i Pogrodzie.

3.4. Rybołówstwo

Położenie gminy nad Zalewem Wiślanym powoduje, że rozwija się tutaj rybołówstwo nadzalewowe bazujące na porcie w Tolkmicku oraz przystaniach w Suchaczu i Kamienicy Elbląskiej. W sumie funkcjonuje 19 przedsiębiorców zajmujących się rybołówstwem, połowem, skupem i sprzedażą ryb. Nie ma przedsiębiorstwa zajmującego się przetwórstwem ryb.

3.5. Turystyka

Funkcją wyraźnie rozwijającą się na terenie miasta i gminy Tolkmicko jest turystyka i rekreacja, a co za tym idzie zagospodarowanie terenów na te cele.

Plaże i kąpieliska

- 1) Plaża w Kadynach działka nr 307/2, 307/3, plaża Cegielnia – Srebrna Riwiera znajdująca się przy porcie jak i sam port zostały zagospodarowane przez prywatnego właściciela. Plaża Kadyny Stadnina położona jest na przedpolu wału powodziowego, przy przepompowni.
- 2) Plaża w Suchaczu, działka nr 23/2, 23/1, w obrębie plaży ustawione zostały: scena do występów letnich, trwałe parasole, ławeczki, pojemniki na śmieci.
- 3) Plaża w Tolkmicku działka nr 4/2, położona za Kapitanatem Portu, wyposażona w ławki, scenę oraz pojemniki na śmieci i sanitariaty. Koło plaży znajduje się Park Miejski;

Istniejące zagospodarowanie dostępne dla żeglarzy

- 1) Port z miejscami do cumowania jachtów w Tolkmicku;
- 2) przystań morska w Suchaczu z miejscami do cumowania jachtów;
- 3) przystań rybacka Kamienica Elbląska (w Kamionku Wielkim);
- 4) w Kadynach, basen z możliwością cumowania na działce nr 295 – w miejscu historycznego portu cegielnianego; zagospodarowanie zrewitalizowane dzięki inicjatywie prywatnej, przeznaczony na krótki, dzienny postój dla jednostek do 0,8 m zanurzenia, przy dobrej pogodzie i braku fal. Można wypożyczyć tu sprzęt wodny i skorzystać z gastronomii, znajduje się przy jednej z najbardziej atrakcyjnych plaż Zalewu Wiślanego.
- 5) Jacht Klub Elbląg w Nadbrzeżu wykorzystuje miejsce historycznego portu cegielnianego Reinsmanfelde, (działki nr 297/14, 297/10) - cumowanie odbywa się do Nabrzeża Zachodniego – skarpowego ze stałymi pomostami lub do Południowego z drewnianym pomostem na całej długości. Po wschodniej stronie basenu znajdują się domki letniskowe, budynek administracyjny, bar oraz pawilon sanitarny. Można nabrać wodę i podłączyć się do prądu;
- 6) Marita – możliwość cumowania w uporządkowanym basenie historycznego portu cegielni Moebusa w Suchaczu (dz. nr 13).

Część ww. zagospodarowania znajduje się na obszarze morskich wód wewnętrznych, będących w gestii Urzędu Morskiego w Gdyni.

Hotele, pensjonaty znajdują się w Kadynach i Tolkmicku.

- Hotel „Kadyny Holding”
- „Hotel SPA Srebrny Dzwon”, ze stajnią koni;

- "Hotel Country Club Hotel i Spa" również ze stajnią koni;
- pensjonat „Nad Zalewem. Sport i SPA” , w Tolkmicku;
- „Klub Sportowy Barkas”, baza noclegowa, w Tolkmicku;
- pensjonat „BONI” ul. Świętojańska 21, w Tolkmicku;

Campingi, pola namiotowe:

- w Suchacz, Camping dz. nr 2/7; (stan na 10.2013r., wg informacji na 01.2014r. camping w Suchacz nie istnieje)
- w Tolkmicku, pole namiotowe Matuszak Jerzy, Szkolna 33/1;

Gospodarstwa agroturystyczne:

- w Kamionku Wielkim „Stowarzyszenie Gospodarstw Gościennych Pomezania-Widok Urszula Gajewska”,
- w Chojnowie „Gospodarstwo Agroturystyczne Magdalena i Andrzej Dalman”,
- w Łęczu Gospodarstwo Agroturystyczne "Lanzania"

Ośrodki jazdy konnej:

- w Chojnowie, stajnie "Moja Miła" przy Gospodarstwie Agroturystycznym Magdalena i Andrzej Dalman,
- w Brzezynie „Stajnia Brzezina”,
- w Ostrogórze „Gospodarstwo C.Olsen”,
- w Pagórkach „Stajnia Pagórki”,
- w Kadynach „Biała Leśniczówka”;

Organizacja turystyki: W Łęczu zarejestrowana jest firma zajmująca się usługami w zakresie sportu i turystyki morskiej;

Pokoje gościnne, domki do wynajęcia:

- 1) w Tolkmicku:
 - Sami Swoi” pokoje gościnne wraz z usługami gastronomicznymi ;
 - „Domki Letniskowe KULIK”, ul. Morska 11;
 - W jedenastu miejscach oferowane są kwatery prywatne: ul. Szkolna 21/1, ul. Portowa 44, ul. Szkolna 33/1, ul. Sportowa 10, ul. Sportowa 12, ul. Kościelna 1, ul. Portowa 67, ul. Działyńskiego 1, ul. Świętojańska 42, ul. Zakopiańska 33, ul. Portowa 93;
- 2) w Kadynach: kwatery prywatne i pokoje gościnne w dwóch miejscach, w tym „TOMI Agroturystyka”;
- 3) W Pękiewie: „Pokoje Nad Zalewem Wiślanym”
- 4) w Suchacz:
 - kwatery i pokoje gościnne: „Dom na Zielonym Wzgórzu”, ul. Królowej Marii 1A , "Centrum-pokoje gościnne", ul. Królowej Marii 2, „Villa Vinomonte”, ul. Kielecka 2,
 - domki letniskowe do wynajęcia ul. Słomnicka 2, „Domki Letniskowe nad Zalewem Wiślanym”,
 - Pokoje Nad Zalewem Wiślanym , Cegielniana 8a Suchacz
- 5) w Nadbrzeżu: „Art-Cegielnia” apartament do wynajęcia, Nadbrzeże 3A;
- 6) w Brzezynie - Zabudowa letniskowa
- 7) W Pogroździ funkcjonuje obiekt, oferujący noclegi: Kwatery „Pod Wieżą”.

Szlaki turystyczne

- A. Szlak wodny Pętla Żuławska: w ramach projektu Pętla Żuławska – Rozwój turystyki wodnej Etap I, w Tolkmicku w zachodniej części portu w Tolkmicku zrealizowano miejsca do cumowania jachtów, które mogą zacumować do pomostu.
- B. Szlak pieszy: Szlak Czerwony Kopernikowski - pieszy szlak turystyczny, biegnący przez miejsca związane z pobytem i pracą Mikołaja Kopernika. Trasa rozpoczyna się w Olsztynie, skąd biegnie przez tereny województwa warmińsko- mazurskiego, pomorskiego oraz kujawsko- pomorskiego, do Torunia. Długość odcinka położonego na terenie gminy Tolkmicko wynosi około 27 kilometrów i biegnie przez Przylesie, Święty Kamień, Tolkmicko, Wały Tolkmity, Wysoki Bór, Białą Leśniczówkę, Kadyny, Suchacz, Rezerwat Przyrody Buki Wysoczyzny Elbląskiej, Grodzisko Łęcze, Łęcze.
- C. Szlaki rowerowe
 - 1) Międzynarodowy Szlak Rowerowy R1: Jest to szlak prowadzący od granicy z Niemcami w Kostrzynie do granicy z Obwodem Kaliningradzkim w Gronowie. Na terenie woj. warmińsko-mazurskiego prowadzi przez Żuławy Elbląskie, Wysoczyznę Elbląską i Nizinę Warmińską. Długość szlaku - 675,6 km, w tym w gminie Tolkmicko – ok.20,8 km i prowadzi przez Pogroździe, Tolkmicko, Kikoły, Kadyny, Łęcze.
 - 2) Transgraniczny Szlak Rowerowy R64: Jest to szlak poprowadzony wokół Zalewu Wiślanego, stąd zwany jest również Nadzalewową trasą rowerową R-64. Trasa rozpoczyna się w Piaskach, zaś kończy w Braniewie. Szlak Rowerowy R64 prowadzi przez tereny Mierzei Wiślanej, Żuław Wiślanych,

Wysoczyzny Elbląskiej i Niziny Warmińskiej. Długość szlaku wynosi 187 km, w tym w gminie Tolkmicko ok. 31,6 km i biegnie przez miejscowości: Chojnowo, Przylesie, Nowy Wiek, Tolkmicko, Biała Leśniczówka, Kikoły, Kadyny, Suchacz, Bogdaniec, Łęcze.

- 3) Projektowana „Trasa Rowerowa w Polsce Wschodniej”. Budowa trasy rozpocznie się prawdopodobnie w drugiej połowie 2014 roku i przebiegać będzie przez pięć województw: lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie oraz warmińsko-mazurskie. Długość szlaku na terenie gminy Tolkmicko wynosi 25,582 km i prowadzi przez: Łęcze, Połoniny, Nadbrzeże, Suchacz, od Pęklewa do Tolkmicka trasa biegnie wzdłuż pasa technicznego przy Zalewie Wiślanym, z Tolkmicka wzdłuż Zalewu Wiślanego do Nowego Wiek, Przylesia, Chojnowa.
 - 4) Szlak Rowerowy Święty Kamień: Jest to szlak okrężny rozpoczynający się i kończący przed Informacją Turystyczną w Tolkmicku. Długość szlaku wynosi 17,7 km i prowadzi obok Leśniczówki Nowy Wiek w pobliżu Świętego Kamienia, następnie przez osadę Święty Kamień, Chojnowo i Nowinkę. Szlak rowerowy na znacznej długości wiedzie drogami gruntowymi.
 - 5) Szlak Rowerowy Trasa Kadyńska: Jest to szlak okrężny mający swój początek i koniec w Kadynach. Prowadzi głównie drogami leśnymi Wysoczyzny Elbląskiej, unikając na ile to możliwe szos i skupień ludzkich. Długość Szlaku to 24,8 km, wiedzie przez miejscowości: Kikoły, Janówek, Wysoki Bór, Tolkmicko, Biała Leśniczówka, Rezerwat „Buki Wysoczyzny Elbląskiej”, Pagórki i Ostrobrzeg.
- D. Ścieżki dydaktyczne
- 1) Kadyński Las: Ścieżka znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej i biegnie zboczem Klasztornej Góry przez rezerwat „Kadyński Las”. Jej celem jest pokazanie walorów przyrodniczych i historycznych tego terenu.
 - 2) Okolice Połonin: Ścieżka ma charakter wielotematyczny, prezentujący walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz gospodarkę leśną prowadzoną na tym terenie. Ścieżka jest długości 5 km i ma 9 przystanków: Połoniny, Schemat cyklu życiowego drzewostanu, Ekosystem leśny, Dolina Kamienicy, Gospodarka łowiecka, Elementy gospodarki leśnej, Ochrona lasu, Punkt widokowy koło Łęcza, Wieś Łęcze.
- E. Kolej nadzalewowa na trasie Elbląg – Tolkmicko – Braniewo, prowadząca brzegiem Zalewu Wiślanego przez Rubno Wielkie, Jagodną, Kamienicę Elbląską, Nadbrzeże, Suchacz, Pęklewo, Kadyny, Tolkmicko, Święty Kamień, Frombork i Stępień; stanowi unikat funkcjonalno-krajobrazowy w skali europejskiej, a podróż dostarcza zróżnicowanych i niezapomnianych wrażeń.

3.6. Użytkowanie terenów

Powierzchnia ewidencyjna miasta i gminy w sumie wynosi 225,41km², w tym obszar miejski, Tolkmicko: 226 ha. W granicach obszaru wiejskiego Tolkmicka (obwód Suchacz) znajdują się morskie wody wewnętrzne o powierzchni ponad 117km², co stanowi ponad połowę powierzchni miasta i gminy w granicach administracyjnych. W części lądowej miasta i gminy ponad 50% powierzchni zajmują lasy, użytki rolne stanowią nieco ponad 40%.

Tab.. Struktura użytków Tolkmicko – obszar miejski i wiejski, bez morskich wód wewnętrznych

lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha	Udział %
1.	Użytki rolne	4371	40,8%
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	5413	50,51%
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	404	3,77%
4.	Grunty pod wodami (bez morskich wód wewnętrznych)	19	0,18%
5. 6.	Użytki ekologiczne, Nieużytki	494	4,61%
7.	Tereny różne	14	0,13%
	SUMA		100%

Źródło: na podstawie zestawienia zbiorczego– stan na dzień 01.01.2013r., opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Elblągu.

Tab..Struktura użytków Tolkmicko – obszar wiejski

lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha	Udział %	lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha
1.	Użytki rolne	4263		1.1.	grunty orne	2760
				1.2.	sady	94
				1.3.	łąki trwałe	362
				1.4.	pastwiska trwałe	799
				1.5.	Grunty rolne zabudowane	165
				1.6.	Grunty pod stawami	29
				1.7.	Grunty pod rowami	54
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	5403		2.1.	lasy	5332
				2.2.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	71
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	316		3.1.	Tereny mieszkaniowe	30
				3.2.	Tereny przemysłowe	1
				3.3.	Inne tereny zabudowane	8
				3.4.	Zurbanizowane tereny niezabudowane	4
				3.5.	Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	3
				3.6.	Tereny komunikacyjne - drogi	224
				3.7.	Tereny komunikacyjne - kolejowe	29
				3.8.	Użytki kopalne	17
4.	Grunty pod wodami	11796		4.1.	Morskimi wewnętrznymi	11.782
				4.2.	Powierzchniowymi płynącymi	11
				4.3.	Powierzchniowymi stojącymi	3
5.	Użytki ekologiczne	12				
6.	Nie użytki	511				
7.	Tereny różne	14				
	Razem powierzchnia ewidencyjna gminy (obszar wiejski)	22315	100%			

Źródło: na podstawie zestawienia zbiorczego– stan na dzień 01.01.2013r., opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Elblągu.

Struktura użytków Tolkmicko – obszar miejski – Tolkmicko

lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha	Udział %	lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha
1.	Użytki rolne	108		1.1.	grunty orne	61
				1.2.	sady	6
				1.3.	łąki trwałe	24
				1.4.	pastwiska trwałe	13
				1.5.	Grunty rolne zabudowane	2
				1.6.	Grunty pod stawami	0
				1.7.	Grunty pod rowami	2
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	10		2.1.	lasy	4
				2.2.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	6
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	88		3.1.	Tereny mieszkaniowe	35
				3.2.	Tereny przemysłowe	10
				3.3.	Inne tereny zabudowane	8
				3.4.	Zurbanizowane tereny niezabudowane	2
				3.5.	Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	7

				3.6.	Tereny komunikacyjne - drogi	21
				3.7.	Tereny komunikacyjne - kolejowe	5
				3.8.	Użytki kopalne	0
4.	Grunty pod wodami	7		4.1.	Morskimi wewnętrznymi	2
				4.2.	Powierzchniowymi płynącymi	5
				4.3.	Powierzchniowymi stojącymi	0
5.	Użytki ekologiczne	0				
6.	Nieużytki	12				
7.	Tereny różne	1				
	Razem powierzchnia ewidencyjna (obszar miejski)	226				

Źródło: na podstawie zestawienia zbiorczego – stan na dzień 01.01.2013r., opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Elblągu.

Struktura użytków Tolkmicko – obszar miejski i wiejski, bez morskich wód powierzchniowych

lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha	Udział %	lp.	Rodzaj użytków	Powierzchnia ha
1.	Użytki rolne	4371	40,8%	1.1.	grunty orne	2821
				1.2.	sady	100
				1.3.	łąki trwałe	386
				1.4.	pastwiska trwałe	812
				1.5.	Grunty rolne zabudowane	167
				1.6.	Grunty pod stawami	29
				1.7.	Grunty pod rowami	56
2.	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	5413	50,51%	2.1.	las	4920
				2.2.	Grunty zadrzewione i zakrzewione	71
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane	404	3,77%	3.1.	Tereny mieszkaniowe	63
				3.2.	Tereny przemysłowe	11
				3.3.	Inne tereny zabudowane	15
				3.4.	Zurbanizowane tereny niezabudowane	6
				3.5.	Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	10
				3.6.	Tereny komunikacyjne - drogi	228
				3.7.	Tereny komunikacyjne - kolejowe	32
				3.8.	Użytki kopalne	16
4.	Grunty pod wodami	19	0,18%	4.1.	Morskimi wewnętrznymi	
				4.2.	Powierzchniowymi płynącymi	16
				4.3.	Powierzchniowymi stojącymi	3
5. 6.	Użytki ekologiczne, Nieużytki	494	4,61%			
7.	Tereny różne	14	0,13%			
	Razem powierzchnia ewidencyjna miasta i gminy	22541	-			
	Razem powierzchnia ewidencyjna miasta i gminy- bez gruntów podorskimi wewnętrznymi.	10.757	100%			

Źródło: na podstawie zestawienia zbiorczego – stan na dzień 01.01.2013r., opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Elblągu.

4. Warunki i jakość życia mieszkańców, wyposażenie w usługi publiczne

4.1. Wyposażenie w usługi publiczne

Administracja:

1. Urząd Miasta i Gminy w Tolkmicku., Tolkmicko, obecna siedziba ul. Portowa 2, działka nr 122, od 2014 roku w nowej siedzibie, Plac Wolności, działka nr 55/3;
2. Urząd Morski w Gdyni, Kapitanat Portu w Tolkmicku, ul. Parkowa 1, działka nr 1/31;

Bezpieczeństwo i porządek publiczny:

1. Komisariat Policji w Tolkmicku, ul. Świętojańska 31, dz. nr 34;
2. Ochotnicza Straż Pożarna,
 - 1) W Tolkmicku, ul. Świętojańska 31, dz. nr 34;
 - 2) W Pogroździu, Pogroździe 45A, dz. nr 143;
 - 3) W Łęczu, Łęcze 27B, dz., nr 156/9;
 - 4) W Kamionku Wielkim, Kamionek Wielki 56, dz. nr 69/8;
3. Stacja Ratownictwa Morskiego, Tolkmicko, ul. Parkowa, dz. nr 1/50, 1/51, 1/55, 1/59;

Opieka społeczna

1. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tolkmicku, ul. Sportowa 1, dz. nr 133/2; MGOPS prowadzi również:
 - świetlicę środowiskową w Kamionku Wielkim;
 - świetlicę środowiskową w Pogroździu.
2. Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku, ul. Szpitalna 2, dz. nr 76;
3. Dom Pomocy Społecznej w Rangórach, dz. nr 86/4;
4. Warsztaty Terapii Zajęciowej, Tolkmicko, ul. Elbląska, dz. nr 67;
5. Zakład Aktywności Zajęciowej w Kamionku Wielkim, dz. nr 82/44, 82/40, 82/49, 82/51, 82/37, 82/38, 82/39, 82/42;

Oświata i wychowanie:

1. Przedszkola
 - 1) Przedszkole Miejskie w Tolkmicku ul. Portowa 4 działka nr 124/2 - Zapewnia opiekę, wychowanie oraz wspieranie rozwoju 75 dzieci w wieku 2,5 – 6 lat. W przedszkolu zatrudnionych jest 13 osób.
 - 2) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Pogroździu;
 - 3) Oddział Przedszkolny przy Niepublicznej Szkole Podstawowej w Suchaczu, 25 miejsc;
2. Szkoły Podstawowe
 - 1) Szkoła Podstawowa w Tolkmicku im. Mikołaja Kopernika, ul. Szpitalna, działka nr 120/3
 - 2) Szkoła Podstawowa im. 106 Dywizji Piechoty Armii Krajowej z Oddziałem Przedszkolnym w Pogroździu, działka nr 206/2
 - 3) Szkoła Podstawowa Nr 1 w Łęczu działka nr 157/7;
 - 4) Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Oddział Przedszkolny im. Kaprów Polskich w Suchaczu, działka nr 136, ul. Zakopiańska 3, 82-340 Suchacz. Od września 2005 roku organem prowadzącym Niepubliczną Szkołę Podstawową i Oddział Przedszkolny im. Kaprów Polskich w Suchaczu Stowarzyszenie Miłośników Suchacza i Okolicy w Suchaczu. Szkoła mieści się w stu letnim budynku – w Zamku położonym na wzgórzu niedaleko Zalewu Wiślanego. Ciekawostką bardzo ważną jest, iż nasza miejscowość jest Wsią Tematyczną – „Wioska Kaperska”. W szkole jest 47 uczniów w klasach I-VI i 25 dzieci w oddziale przedszkolnym razem 72 wychowanków. Szkoła posiada pracownię komputerową na 10 stanowisk, pracownię multimedialną na 4 stanowiska, stołówkę szkolną. Baza szkoły: sala gimnastyczna, aula, sześć klas lekcyjnych, sale i zaplecze oddziału przedszkolnego.
3. Gimnazjum w Tolkmicku ul. Szkolna 20 działka nr 240, 236, 235
4. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim działka nr 82/50.
Jest to placówka resocjalizacyjna dla chłopców w wieku od 13 do 18 lat, w normie intelektualnej. Organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Elblągu, nadzór dydaktyczny pełni Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Delegatura w Elblągu. W ośrodku funkcjonuje internat na 84 wychowanków, szkoła podstawowa na poziomie klasy VI i gimnazjum specjalne na poziomie klas od I do III. Nad prawidłowym przebiegiem procesu dydaktycznego czuwa wykwalifikowana kadra pedagogiczna w osobach nauczycieli przedmiotowców i

wychowawców internatu o łącznej liczbie 30. Ponadto nad procesem resocjalizacyjnym czuwa psycholog, pedagog i pracownik socjalny. W placówce funkcjonują miejsca opieki hostelowej dla usamodzielnianych wychowanków, kontynuujących naukę w ośrodku lub podejmujących dalszą edukację w innych szkołach ponadgimnazjalnych.

Baza ośrodka składa się z pięciu pawilonów, w których znajdują się grupy wychowawcze, gabinety szkolne, nowoczesna kuchnia i stołówka, aula, administracja i hostel. Każda grupa posiada pokoje socjalne, świetlicę, prysznic i toalety oraz aneksy kuchenne.

Kultura:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tolkmicku ul. Świętojańska dz. nr 92/3, w tym Punkt Informacji Turystycznej;

2. Świetlice wiejskie:

- 1) Świetlica wiejska w Pogroździu działka nr 118/16
- 2) Świetlica wiejska w Kadynach, w gestii MGOK, obecnie znajduje się na dz. nr 454, trwa budowa nowej świetlicy na działce nr 464/3, która zostanie oddana do użytku w roku 2014;
- 3) Świetlica wiejska w Łęczu działka nr 88/1, w gestii MGOK;
- 4) Świetlica wiejska w Suchaczu – w gestii MGOK, obecnie znajduje się na dz. nr 157/24, trwa budowa nowej świetlicy na działce nr 88/22, która zostanie oddana do użytku w roku 2014;
- 5) Świetlica wiejska w Kamionku Wielkim działka nr 68/3, działają tu dwie placówki, jedna w gestii MGOK, druga w gestii MGOPS,
- 6) Świetlica wiejska w Pagórkach działka nr 563/3, do końca 2013 roku zakończona będzie budowa tej świetlicy; świetlica jest w gestii Rady Sołeckiej w Pagórkach;
- 7) Świetlica wiejska w Chojnowie działka nr 16/6, w gestii Rady Sołeckiej w Chojnowie;

3. Biblioteka Publiczna im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Tolkmicku ul. Świętojańska 20 działka nr 171/1. Filie Biblioteczne znajdują się w Pogroździu i Łęczu, oraz Oddział dla Dzieci w Tolkmicku. W placówkach jest możliwość korzystania z komputerów i Internetu.

Ochrona zdrowia

Na terenie miasta i gminy działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „TOLVITA” w Tolkmicku ul. Plac Wolności 2 (działka nr 403/2), który ma swoje przychodnie:

- 1) Przychodnia w Suchaczu działka nr 95/6;
- 2) Przychodnia w Pogroździu działka nr 168/1;
- 3) Przychodnia w Łęczu

Apteka znajduje się w Tolkmicku przy ul. Świętojańskiej działka nr 40/17

Rekreacja i wypoczynek

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko urządzono następujące obiekty rekreacyjne:

boiska

- 1) Boisko sportowe w Tolkmicku działka nr 126/2
- 2) Boisko sportowe (dolne) w Tolkmicku działka nr 121/2
- 3) Boisko sportowe w Kadynach działka nr 464/3
- 4) Boisko „Orlik” w Tolkmicku działka nr 92/3
- 5) Boisko „Orlik” w Kamionku Wielkim działka nr 82/50
- 6) Boisko sportowe przy SP Łęcze działka nr 157/7, 156/17
- 7) Boisko sportowe przy SP Pogroździe działka nr 206/2

plac zabaw

- 1) Plac zabaw przy SP Łęcze działka nr 157/7
- 2) Plac zabaw przy SP Pogroździe działka nr 206/2
- 3) Plac zabaw przy SP Tolkmicko działka nr 120/3
- 4) Plac zabaw przy Przedszkolu w Tolkmicku ul. Portowa 4, działka nr 125/4
- 5) Plac zabaw przy świetlicy wiejskiej w Suchaczu działka nr 157/26

parki : Park Miejski w Tolkmicku ul. Parkowa działka nr 9/3, 9/4

Cmentarze czynne

- Cmentarz Parafialny w Tolkmicku ul. Szkolna 24 działka nr 224, 219/4, 223
- Cmentarz Parafialny w Łęczu działka nr 95
- Cmentarz Parafialny w Podgroździu działka nr 240/1, 240/2

4.2. Inne usługi

Kościoły i związki wyznaniowe:

- 1) Parafia Rzymsko – Katolicka w Tolkmicku ul. Kościelna 2 działka nr 286, kościół pw. św. Jakuba Apostoła;
- 2) Parafia Polsko – Katolicka w Tolkmicku ul. Kręta działka nr 155, 156;
- 3) Parafia Rzymsko – Katolicka w Pogrodziu, p.w. Św. Mikołaja , działka nr 89, 181/2;
- 4) Parafia Rzymsko – Katolicka w Łęczu, p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa, działka nr 121, 122, 243/2, 120/2, kościół w Łęczu i w Suchacz;
- 5) Parafia Rzymsko – Katolicka w Kadynach p.w. Św. Antoniego Padewskiego, przy Klasztorze o.o. Franciszkanów, działka nr 521;
- 6) Strażnica Towarzystwo Biblijne i Traktatowe –Zarejestrowany Związek Wyznania Świadków Jehowy w Tolkmicku ul. Jagiellońska, działka nr 273/1.

Obiekty użyteczności publicznej

1. Urząd Pocztowy w Tolkmicku, ul. Świętojańska 25, dz. nr 1/31;
2. Bank Spółdzielczy w Tolkmicku ul. Szkolna 2, działka nr 182, 183.

4.3. Zestawienie wyposażenia w usługi publiczne we wsiach sołeckich gminy Tolkmicko

Miejscowość	LM	Admin.	Oświata i wychowanie			Kultura		Ochrona zdrowia	Rekreacja i wypoczynek			Cmentarze czynne	Kościoły i związki wyznaniowe	Remiza
Kadyny	612	S							US/b				UK/k	
Suchacz	610	S	UO/p	UO/s			UK/s	UZ			US/p		UK/k	
Pogrodzie	600	S	UO/p	UO/s		UK/f	UK/s	UZ	US/b		US/p	ZC	UK/k	UI/r
Łęcze	588	S		UO/s		UK/f	UK/s	UZ	US/b		US/p	ZC	UK/k	UI/r
Kamionek Wielki	478	S			UO/w		UK/s			US/o				UI/r
Pagórki	265	S					UK/s							
Chojnowo	241	S					UK/s							
Przybyłowo	86	S												
Brzezina	48	S												
Nowinka	30	S												

Oznaczenia w tabeli

- Liczba mieszkańców – LM, Administracja: S – sołectwo,
- Oświata i wychowanie: UO/p – oddział przedszkolny, UO/s- szkoła podstawowa, UO/g- gimnazjum,
- Usługi zdrowia: UZ – ośrodek zdrowia ,
- Sport i rekreacja: US/o- boisko Orlik, US/b- boisko, US/p- plac zabaw, ZP- park,
- Usługi kultury: UK/b – biblioteka, UK/f – filia biblioteki, UK/p – punkt biblioteczny, UK/s – sala wiejska ,
- Kościoły, związki wyznaniowe - UK/k,
- Cmentarz – ZC,
- Remiza OSP – UI/r.

Warto zwrócić uwagę, że we wsiach sołeckich: Przybyłowo, Brzezina i Chojnowo nie ma żadnych urządzonych przestrzeni publicznych, ani innych miejsc służących wspólnocie sołeckiej.

4.4. Warunki mieszkaniowe

W latach 2002-2012, tj. w ciągu ostatnich 10 lat, zasób mieszkaniowy na terenie miasta i gminy Tolkmicko systematycznie się powiększał, przy czym należy zauważyć, że obszar wiejski i obszar miejski były zróżnicowane pod względem tempa i skali zmian.

Główne cechy przekształceń w latach 2002-2012:

- Na terenie miasta i gminy Tolkmicko na koniec 2012 roku zasób mieszkaniowy wynosił 1964 mieszkania i w

ciągu 10 lat zwiększył się o 140 mieszkań, z tego ponad 100 mieszkań, czyli ponad 70% powstało na obszarze wiejskim, gdzie mieszka niecałe 60% mieszkańców Gminy Tolkmicko;

- Średnia wielkość mieszkania wzrosła o prawie 7m², przy czym na terenie miasta średnia powierzchnia mieszkania powiększyła się o 5m² i wyniosła 70,5m², a na obszarze wiejskim zwiększyła się o ponad 8m² i wyniosła 76,25;
- Wskaźnikiem, który obrazuje poprawę warunków mieszkaniowych jest wskaźnik powierzchni mieszkaniowej przypadającej na jednego mieszkańca. Wskaźnik ten wzrósł o 2,6m² na osobę, na obszarze miejskim było to nieco ponad 2m² na osobę, tj. 21,0m²/os, a na obszarze wiejskim 3m², tj. 21,3m²/os; Niewielka różnica na obszarze wiejskim i miejskim wskazuje na to, że standard warunków mieszkaniowych na wsi i w mieście nie różni się zasadniczo, a budownictwo mieszkaniowe ma podobny charakter;
- W ostatnich 10 latach nowe mieszkania były realizowane wyłącznie w formie budynków mieszkalnych jednorodzinnych przez inwestorów indywidualnych, budownictwo wielorodzinne było w kompletnym zastoju.
- Z zakresu budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego w trakcie przygotowania jest przedsięwzięcie polegające na budowie 3 budynków wielorodzinnych na terenie miasta Tolkmicko przy ul. Królewieckiej.
- W latach 2003 – 2013 na obszarze miasta i gminy Tolkmicko Burmistrz Tolkmicka wydał około 1200 decyzji o warunkach zabudowy. Większość decyzji dotyczyła lokalizacji budynków mieszkalnych w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej lub w zabudowie zagrodowej. Biorąc pod uwagę tempo przyrostu zasobu mieszkaniowego na obszarze miasta i gminy, wydane decyzje o warunkach zabudowy nie obrazują rzeczywistych potrzeb i planowanych przedsięwzięć budowlanych w zakresie budownictwa mieszkaniowego, można je raczej traktować jako ofertę na rynku nieruchomości na terenie miasta i gminy Tolkmicko.

Tab.. Zmiany w zasobie mieszkaniowym na terenie miasta i gminy w latach 2002 – 2012r

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2002	2012	zmiany 2002-2012
Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta i gminy Tolkmicko				
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania	osoby	6595	6858	
mieszkania	mieszkania	1824	1964	+ 140
izby	izba	6888	7810	+ 922
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	121.934	144.966	+ 23.032
Średnia wielkość mieszkania	m ²	66,85	73,8	+ 6,95
Pow. mieszkania na 1 osobę	m ² /1os	18,5	21,1	+ 2,6
Zasoby mieszkaniowe na terenie miasta Tolkmicko – obszar miejski				
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania	osoby	2753	2792	+ 39
mieszkania	mieszkania	794	832	+ 38
izby	izba	3009	3253	+ 244
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	51.997	58.650	+ 6.653
Średnia wielkość mieszkania	m ²	65,5	70,5	+ 5,0
Pow. mieszkania na 1 osobę	m ² /1os	18,9	21,0	+ 2,1
Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Tolkmicko – obszar wiejski				
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania	osoby	3826	4066	+ 240
mieszkania	mieszkania	1030	1132	+ 102
izby	izba	3879	4557	+ 678
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	69.937	86.316	+ 16.379
Średnia wielkość mieszkania	m ²	67,9	76,25	+ 8,35
Pow. mieszkania na 1 osobę	m ² /1os	18,3	21,3	+ 3,0

5. Środowisko przyrodnicze

5.1 Zasoby środowiska przyrodniczego

5.1.1. Warunki geomorfologiczne i rzeźba terenu

Pod względem podziału fizycznogeograficznego Polski obszar miasta i gminy Tolkmicko położony jest w prowincji Niziu Środkowoeuropejskiego, podprowincji Pobrzeża Południowo – Bałtyckiego, w obrębie makroregionu Pobrzeże Gdańskie, w mezoregionach Wysoczyzna Elbląska, Żuławy Wiślane i Wybrzeże Staropruskie (Kondracki, 2000).

Cały teren cechuje krajobraz młodoglacjalny ukształtowany po ostatnim zlodowaceniu północnopolskim. Znaczna część południowo-wschodnia gminy znajduje się w obrębie wysoczyzny morenowej pagórkowatej – Wysoczyzny Elbląskiej. Część zachodnia znajduje się w obrębie mezoregionu Żuław Wiślanych, a część północna, w mezoregionie Wybrzeża Staropruskiego.

- **Wysoczyzna Elbląska:** Wysoczyzna stanowi swego rodzaju falistą kępę wysoczyznową opadającą stromymi bądź długimi stokami we wszystkich kierunkach. Znaczna część obszaru wysoczyznowego położona jest na wysokości 140-190 m i w jej obrębie można wydzielić pomniejsze struktury jak: wzgórza morenowe, pagórki martwego lodu czy pagórki kemowe. Pomiedzy główną jednostką, jaką jest wysoczyzna, a sąsiadującymi, znajduje się strefa krawędziowa, która miejscami charakteryzuje się stromymi spadkami terenu. W granicach strefy znajdują się również erozyjne dolinki rozcinające powierzchnię wysoczyzny i wchodzące w jej głąb. Dolinki te wykorzystywane są przez pomniejsze ciek, a ich głębokość sięga nawet do 30 m.
- **Żuławy Wiślane:** Zachodnia część terenu Gminy, znajdująca się w granicach Żuław Wiślanych, charakteryzuje się płaską powierzchnią – równiną, która ciągnie się od Gdańska na zachodzie, po Tczew i Malbork na południu.
- W granicach terenu opracowania ta część Żuław nazywana jest – Elbląskimi. Granicą od zachodu jest rzeka Nogat. Żuławy są nisko położoną równiną deltową Wisły, utworzoną w wyniku akumulacji namulów rzecznych.
- **Wybrzeże Staropruskie:** Podłużny pas wzdłuż brzegu Zalewu Wiślanego, który rozpoczyna się od Suchacza, przechodzi przez Kadyny, Tolkmicko, aż po granice państwa. Wybrzeże Staropruskie tworzą dwie struktury, od strony Zalewu jest to równina jeziorna zbudowana z piasków drobnoziarnistych z przewarstwieniami mułków, a od strony Wysoczyzny, jest to terasa pradolinna o charakterze erozyjno-akumulacyjnym. (źródło: Program Ochrony Środowiska Powiatu Elbląskiego)
- **Zalew Wiślan:** Zatoka Morza Bałtyckiego odcięta od Zatoki Gdańskiej przez Mierzeję Wiślaną, o powierzchni 838 km², a w granicach Polski – 328 km². Początki tworzenia się Zatoki szacowane są na 6000 – 5000 tys. lat temu. Od XIV w. zmiany zachodzące w obrębie Zalewu, jak zmiany stosunków wodnych, były powodowane głównie przez działalność antropogeniczną. Chodzi tu głównie o ilość wody dostarczanej przez Nogat. Średnia głębokość zalewu to ok. 2,7 m, max 5,1 m (po stronie polskiej).

Pod względem hipsometrycznym teren gminy jest bardzo zróżnicowany. Obszar nachyla się z kierunku południowego w kierunku północnym oraz zachodnim. Najwyższe wzniesienia znajdują się w zasięgu występowania wysoczyzny elbląskiej i w okolicy wsi Pagórki osiągają wartość ok. 190,5 m n.p.m.. Średnio wysokości w przeważającej części gminy wahają się od 75 m do 125 m n.p.m. W sąsiedztwie Zalewu Wiślanego teren obniża się od 50 do 0 m n.p.m. Deniwelacje terenu gminy Tolkmicko sięgają więc aż 190 m.

Obszary o spadkach terenu powyżej 10° występują na terenie gminy przede wszystkim na skłonie Wysoczyzny Elbląskiej oraz w lokalnych dolinach cieków. Licznie występują także spadki terenu powyżej 30 stopni. Występują one przy stromych zboczach krawędzi wysoczyzny oraz w dolinkach cieków, występujących na terenie gminy Tolkmicko, bardzo często na terenach leśnych. Ciek, te mają często charakter potoków górskich.

Największe spadki występują w obrębie strefy krawędziowej, na styku z równinnym terenem wzdłuż Zatoki oraz w stromo ściętych dolinkach niewielkich cieków.

Budowa geomorfologiczna w rejonie miasta Tolkmicko

Na terenie miasta Tolkmicko występują formy wodnolodowcowe, jeziorne, denudacyjne oraz formy o charakterze antropogenicznym.

Do form pochodzenia wodnolodowcowego należą tarasy pradolinie (erozyjno-akumulacyjne) zbudowane z piasków drobno- i średnioziarnistych o miąższości do kilkunastu metrów. Taras pradoliny ciągnie się od południowo-zachodniej części miasta na północny-wschód. Położony jest u podnóża wysoczyzny na wysokości do 20 m.

Równiny jeziorne obejmują obszar, początkowo zajęty przez Zalew Wiślany, a obecnie występujący na powierzchni terenu (wyrzeże Zalewu Wiślanego). Pas równinny zbudowany jest z piasków drobnoziarnistych poprzewarstwianych mulkami. W osadach tych występuje fauna jeziorna.

Do form pochodzenia denudacyjnego na obszarze opracowania należą stożki napływowe oraz długie stoki. Stożki napływowe uformowały się u wylotu doliny rzeki Stradanki w rejonie południowej granicy administracyjnej miasta. Powierzchnia stożka leży na wysokości kilkunastu metrów nad poziomem morza. Długie stoki stanowią denudacyjnie przekształcony załom wysoczyzny. Stoki nachylają się ku Zalewowi Wiślanemu, a ich wysokość wynosi od 25 do 50 m.

5.1.2. Budowa geologiczna

Wg Mapy Geologicznej Polski, teren miasta i gminy Tolkmicko pokrywają głównie osady czwartorzędowe oraz młodsze osady holoceny. Osady czwartorzędowe pochodzą z deglacjacji lądolodu zlodowacenia północnopolskiego.

Litologia samej wysoczyzny podzielona jest na:

- piaski i mulki jeziorne (centralna część i południowo-zachodnia),
- piaski i żwiry sandrowe (północny i południowy wschód i wschód),
- gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe (południe, południowy-wschód).

Wzdłuż brzegów Zatoki Wiślanej występują piaski eoliczne, tylko niewielki fragment zajmują piaski, żwiry i mady rzeczne oraz torfy i namuły, które reprezentują najmłodsze osady.

Pod pokładami osadów czwartorzędowych i trzeciorzędowych (osady kenozoiczne) znajdują się kolejno pokłady z okresu kredy, jury i triasu (osady mezozoiczne). W niektórych przypadkach, pod osadami czwartorzędownymi brak jest trzeciorzędowych i od razu zalegają osady mezozoiczne.

Osady kenozoiczne mają znaczną miąższość dochodzącą do ok. 180-250 m, a leżące pod nimi osady mezozoiczne mają miąższość ponad 800 – 900 m. (źródło: Centralna Baza Danych Geologicznych [CBDG]).

5.1.3. Zasoby wodne

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe na terenie miasta i gminy Tolkmicko - wraz z wodami Zalewu Wiślanego, zajmują aż 54,6 % jej powierzchni, przy średniej dla województwa 5,73 %.

Głównymi ciekami gminy są: Stradanka, Grabianka, Kamienica, Olszanka, Suchacz, Janówek i Rangóry. Bezpośrednio do Zalewu Wiślanego wpływają następujące rzeki:

- Kamionka (dł. 9 km), wypływa z centralnej części Wysoczyzny Elbląskiej na wysokości 170 m n.p.m. Rzeka płynie w głębokiej dolinie erozyjnej o charakterze wąwozu, gdzie deniwelacje dochodzą do 40 m,
- Suchacz (dł. 5,5 km), wypływa na wysokości 145 m n.p.m. Wyróżnia się największym spadkiem wśród cieków Wysoczyzny Elbląskiej, dlatego też wykazuje cechy potoku górskiego. Zlewnię Suchacza w przeważającej części pokrywają lasy,
- Olszanka (dł. 9,3 km), wypływa w okolicach miejscowości Pagórki, a w obrębie Kadyn uchodzi do Zalewu Wiślanego. Charakteryzuje się dużym spadkiem, szybkim przepływem oraz głęboką doliną. Deniwelacje w strefie krawędziowej dochodzą do 100 m.,
- Grabianka (dł. 10,8 km), wypływa z centralnej części Wysoczyzny Elbląskiej na wysokości 175 m n.p.m. Charakteryzuje się dużym spadkiem, głęboką doliną, wąwozem o deniwelacjach 50 m.,
- Stradanka (14 km), wypływa w okolicy miejscowości Przybyłowo na wysokości 150 m n.p.m., a uchodzi do Zalewu Wiślanego poniżej Tolkmicka. W strefie przykrawędziowej deniwelacje przekraczają 50 m. Przeważająca część dorzecza Stradanki zajmują obszary leśne.

(Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 20010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, 2010. Elbląg).

Gmina Tolkmicko położona jest w całości w zlewni Zalewu Wiślanego, część terenów położonych przy brzegu Zalewu, należy do jego zlewni bezpośredniej. Pozostałe tereny położone są w zlewniach następujących rzek i cieków: zlewnia Stradanki, Narusy, Grabianki, Olszynki, Suchacza, Kamienicy, Kamionki.

Zalew Wiślany, jest płytkim przybrzeżnym zbiornikiem Morza Bałtyckiego, oddzielonym od niego Mierzeją Wiślaną i półwyspem Sambia. Powierzchnia Zalewu wynosi 838 km², z tego około 40% znajduje się w Polsce i 60% w Obwodzie Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej (w części Federacji Rosyjskiej nazywany Zalewem Kaliningradzkim).

Wody Zalewu należą do mieszanych i charakteryzują się: niskim zasoleniem od 0,85–3,34 ‰, dobrymi warunkami tlenowymi, zawartością badanych metali i insektycydów chloro-organicznych nie przekraczającą wartości granicznych. Średnia głębokość zalewu po stronie polskiej wynosi 2,4 m. Dynamika wód Zalewu Wiślanego zależy od kierunków i intensywności wiatrów.

W okresie zimowym na Zalewie Wiślanym występuje ok. 50-cio centymetrowa pokrywa lodowa. Na temperaturę wód ma wpływ temperatura powietrza oraz nasłonecznienie. Latem temperatura zalewu może przekraczać 20°C.

Na terenie gminy Tolkmicko występują stawy. Jeden duży zespół zlokalizowany jest na terenie obrębu Kadyny i mniejsze w Kamionku Wielkim, wykorzystywane do hodowli szlachetnych gatunków ryb (karpie), ze względu na położenie (na terasie nadzalewowej) i rozmiary nie odgrywają żadnej roli w regulacji przepływów wód w rzekach spływających z Wysoczyzny.

Wody podziemne

Na terenie gminy nie występuje żaden Główny Zbiornik Wody Podziemnej.

Wody do celów użytkowych pobierane są z ujęć czwartorzędowych. Wyróżnione są dwa poziomy użytkowe. Pierwszy występuje pod glinami zlodowceń północnopolskich, w osadach fluwioglacjalnych, łączących się z osadami morskimi lub rzeczными interglacjału eemskiego. Drugi poziom to osady fluwioglacjalne zlodowceń południowopolskich lub osady rzeczne interglacjału mazowieckiego, zalegające na osadach trzeciorzędowych. Wody podziemne do celów użytkowych są przeważnie izolowane od podłoża. Na obszarze gminy wody pobierane są z ujęć gdzie zwierciadło wody osiąga głębokości od ok. 40 m p.p.t. (Tolkmicko) do ponad 170 m p.p.t. (Pagórki).

Na obszarze gminy Tolkmicko występują wody mineralne o małych wartościach użytkowych (chlorkowe i chlorkowo-siarczanowe) na stosunkowo niedużych głębokościach. Wody termalne powyżej 50°C występują na głębokości ponad 2000 m.

Wody geotermalne, które mogłyby być częściowym rozwiązaniem pozyskiwania energii, są słabo rozpoznane. Zaleca się więc ich głębsze rozpoznanie na kolejnych etapach realizacji następnych „Programów ochrony środowiska”.

(Program Ochrony Środowiska miasta i gminy Tolkmicko na lata 2005-2007 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2008-2011, 2005, Tolkmicko).

5.2. Stan środowiska przyrodniczego

5.2.1. Zanieczyszczenia gleb i degradacja powierzchni ziemi

Istnieje wiele czynników, które deformują środowisko przyrodnicze. Należy do nich przede wszystkim degradacja gleb, która polega na pomniejszaniu lub niszczeniu ekologicznej i produkcyjnej wartości gleby. Jej formy to stopniowy spadek zawartości próchnicy, zakwaszenie, zasolenie, ubytek składników pokarmowych, zanieczyszczenia chemiczne. Techniczne zniszczenie gleby i szaty roślinnej stanowią najwyższą formę degradacji gleb-dewastację. Zapobiec jej można poprzez sposoby agrotechniczne - przez wapniowanie gleb kwaśnych. Gleby zdegradowane częściowo lub całkowicie powinny być zrekultywowane, czyli należałoby przywrócić glebie stan wyjściowy, nadać jej walory użyteczności. Degradacja może być naturalna (zachodząca bez czynnego udziału człowieka) i spowodowana działalnością człowieka. Spośród wielu czynników niekorzystne zmiany w wielu glebach powodują: pożary, erozja, susza, trzęsienia ziemi, przemysłowo - chemiczne zanieczyszczenia, chemizacja rolnictwa (chemiczna ochrona roślin, nawożenie mineralne), odkrywkowe i podziemne kopaliny, techniczna zabudowa (budownictwo mieszkaniowe, przemysłowe, szlaki komunikacyjne), działalność bytowa człowieka, składowanie odpadów bytowo-gospodarczych i przemysłowych.

Glebę lub ziemię uznaje się za zanieczyszczoną, gdy stężenie, co najmniej jednej substancji przekracza wartość dopuszczalną (z zastrzeżeniem ust. 4 Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi).

Na poziomie krajowym przeprowadzane są badania chemizmu gleb ornych Polski, których celem jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Badania prowadzone są w ramach krajowej sieci wyznaczonej przez IUNG w Puławach, która obejmuje 216 punktów pomiarowo - kontrolnych, zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju. Badania te wykonywane są w pięcioletnich przedziałach czasowych.

Oznaczeniu podlega ok. 40 parametrów fizykochemicznych (m.in. skład granulometryczny, % próchnicy, pH, zawartość przyswajalnych dla roślin form fosforu, potasu, magnezu i siarki, obliczany będzie: stosunek C : N, zasolenie gleby).

Celem badań jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (www.ekoportal.gov.pl).

Najbliżej gminy Tolkmicko zlokalizowany jest punkt badawczy nr 27 w gminie Milejewo, miejscowość Milejewo.

Według wyników Monitoring:

- ❖ suma zawartości kationów o charakterze zasadowym "S" (cmol kg⁻¹) spadła z 8,27 w 1995 roku do 5,83 w 2010,
- ❖ wysycenie kompleksu sorpcyjnego kationami zasadowymi "V" (%) spadło z 81,56 w 1995 roku do 56,42 w 2010,
- ❖ zasolenie (mg KCl 100g⁻¹) spadło z 18,80 w 1995 roku do 12,46 w 2010 roku,

Dla punktu badawczego nr 27 nie zostały przekroczone żadne wartości dopuszczalne, określone w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska* z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. (Dz. U.02.15.1359 z dnia 4 października 2002 r.).

Powierzchnia ziemi na terenie miasta i gminy Tolkmicko nie należy do silnie zdegradowanych. W chwili obecnej występuje jedno osuwisko – wielkości 30m na 100m. Na terenach po wydobywaniu surowców naturalnych (złoże Kadyny oraz Nadbrzeże) widać pozostałości po kopalniach (wyróbiska), jednak tereny te są już widocznie przekształcone i następują sukcesja leśna.

5.2.2. Degradacja lasów

Czynniki naturalne występujące na terenie miasta i gminy Tolkmicko, przyczyniające się do niszczenia lasów:

- erozja wodna – występuje na stokach o spadkach powyżej 12°, największe szkody powstają w wyniku erozji wodnej wąwozowej. Najaktywniejsze tereny znajdują się w pobliżu cieków wodnych;
- zagrożenia drzewostanu ze strony owadów – gradacje szkodników leśnych, największe szkody występują w lasach z monokulturą danego gatunku;
- zagrożenia drzewostanu przez pasożytnicze grzyby – występują głównie na drzewostanach sosnowych, które były sadzone na gruntach porolnych;
- zagrożenia od wiatru.

5.2.3. Jakość wód powierzchniowych

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ma swoje źródło głównie w odprowadzaniu ścieków pochodzenia antropogenicznego. Głównymi źródłami zanieczyszczeń są ścieki rolnicze i komunalne. Zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie gminy to:

- ścieki komunalne, rolnicze i opadowe - głównymi ich odbiornikami są rzeki (uchodzące do Zalewu Wiślanego), które odbierają głównie ścieki pochodzące z gospodarstw domowych. Inne zanieczyszczenia to te, które powstają podczas prowadzenia działalności gospodarczej i rolniczej (stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, zwierząt gospodarskich).

Gmina Tolkmicko jest skanalizowana w 93%. Zbiorczy system odprowadzenia ścieków komunalnych posiadają wszystkie miejscowości za wyjątkiem Brzeziny i Chojnowa. W miejscowościach tych realizacja kanalizacji sanitarnej planowana jest na 2014r.

Jakość wód Zalewu Wiślanego

Zalew zasilany jest wodami morskimi od północy, natomiast od południa uchodzą do niego niewielkie cieki spływające z obszary Żuław i Wysoczyzny Elbląskiej. Akwen jest płytki (średnia głębokość po stronie polskiej wynosi 2,4 m, maksymalna 4,4 m), a jego zasolenie mieści się w granicach 0,85–3,34 ‰. W okresie zimowym Zalew Wiślaný pokrywa lód, którego grubość może przekraczać 50 cm. Latem temperatura wód zależna jest od temperatury powietrza, nasłonecznienia i może przekraczać 20°C.

Spływ zanieczyszczeń z rozmieszczonego wokół Zalewu przemysłu, ośrodków wczasowych, osiedli mieszkaniowych, a także środków chemicznych stosowanych przez rolnictwo powodował ciągle pogarszanie się stanu sanitarnego wód Zalewu oraz wzrastającą jego eutrofizację (częste „zakwity”). Jednak obecnie, dzięki uruchomieniu szeregu nowoczesnych oczyszczalni (między innymi w Tolkmicku) oraz zmniejszeniu poziomu chemizacji produkcji rolnej obserwujemy odwrócenie się sytuacji – wody Zalewu Wiślanego oczyszczają się systematycznie i osiągnęły już stopień pozwalający na kolejne udostępnianie nadzalewowych plaż i kąpielisk.

Stan ekologiczny wód Zalewu Wiślanego określony na podstawie wyników badań wykonanych w latach 2010-2012 jest zły, ze względu na jakość elementów biologicznych oraz wskaźników fizykochemicznych. Stan chemiczny oceniono natomiast jako dobry.

Głównym problemem Zalewu Wiślanego jest eutrofizacja spowodowana zasilaniem wód w substancje biogenne ze źródeł punktowych, obszarowych oraz doprowadzanych rzekami uchodzącymi do Zalewu. Jej wynikiem są występujące w okresie letnim zakwity fitoplanktonu, prowadzące między innymi do zamykania plaż. (Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 r., WIOŚ w Olsztynie, 2013, Olsztyn). (Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, 2010. Elbląg.)

Jakość jednolitych części wód powierzchniowych

W latach 2010-2012 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie, realizując założenia programowe Państwowego Monitoringu Środowiska województwa warmińsko-mazurskiego, przeprowadził badania 91 jednolitych części wód płynących w 104 punktach pomiarowych, w tym na terenie gminy Tolkmicko pomiary wykonano w 3 punktach. Badania prowadzono zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685). 15 listopada 2011 roku weszło nowe rozporządzenie o takim samym tytule (Dz. U. Nr 258, poz. 1550), zmienione Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. (Dz.U. 2013, poz. 1558).

Tab. Ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód płynących na obszarze gminy Tolkmicko badanych w latach 2010-2012.

Lp.	Nazwa jcw	Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Stan/potencjał ekologiczny	Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	Stan jcw
1.	Kamienica	Kamienica (kamionka)-Kamionek Wielki	III	PSD	III	N	ZŁY
2.	Grabianka	Grabianka- Janówek	III	PSD	III	N	ZŁY
3.	Stradanka	Stradanka- Tolkmicko	II	PSD	III	N	ZŁY

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego w 2012 r., WIOŚ w Olsztynie, 2013, Olsztyn.

Objaśnienia do tabeli

jcw- jednolita część wód powierzchniowych, **PSD-** poniżej stanu dobrego

Stan ekologiczny jakości wód:

I klasa- stan bardzo dobry, **II klasa-** stan dobry, **III klasa-** stan umiarkowany, **IV klasa-** stan słaby, **V klasa-** stan zły.

Potencjał ekologiczny biologicznego wskaźnika jakości wód:

I klasa- potencjał maksymalny, **II klasa-** potencjał dobry, **III klasa-** potencjał umiarkowany, **IV klasa-** potencjał słaby, **V klasa-** potencjał zły.

Ocena ogólna stanu jednolitej części wód powierzchniowych opiera się na ocenie stanu lub potencjału ekologicznego, stanu chemicznego wód oraz na ocenie spełnienia wymagań dla obszarów chronionych. Przyjmuje się „stan dobry” – dla wód o bardzo dobrym (maksymalnym) i dobrym stanie (potencjale) ekologicznym, dobrym stanie chemicznym oraz spełniających wymagania dla obszarów chronionych. W pozostałych przypadkach stan jednolitej części wód określa się jako „zły”.

Tab. Zestawienie podstawowych wartości wskaźników eutrofizacji wód na obszarze gminy Tolkmicko badanych przez Delegaturę w Elblągu w 2008 roku

Rzeka	Przekrój pomiarowo-kontrolny		Stężenia średnioroczne wskaźników eutrofizacji				
Nazwa	Lokalizacja	km	Azotany (mgNO ₃ /l)	Azot azotanowy (mgN-NO ₃ /l)	Azot ogólny (mg N/l)	Fosfor ogólny (mgP/l)	Chlorofil „a”(µg/l)
Monitoring operacyjny							
Kamienica (Kamionka)	Kamienica Elbląska	0,5	2,65	0,6	1,42	0,16	1,0
Grabianka	Janówek	0,2	3,19	0,72	23,16	2,16	1,16
Stradanka	Tolkmicko	0,4	4,64	1,05	2,37	0,25	1,88

Źródło: Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla powiatu elbląskiego na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017, 2010. Elbląg.

Ocenę wód zagrożonych eutrofizacją przeprowadzono na wszystkich ciekach, na których w roku 2008 prowadzono monitoring zarówno diagnostyczny jak i operacyjny. Z przeprowadzonej analizy wynika, że przekroczenie dopuszczalnych

wartości granicznych wystąpiło w jednym z kontrolowanych przekrojów pomiarowo-kontrolnych na rzece Grabianka i dotyczyło azotu ogólnego.

Jakość wód w kąpieliskach

Z miejsc wykorzystywanych do kąpieli na terenie gminy Tolkmicko, tj. przy plaży „Srebrna Riwiera” w kasynach oraz plaży w Tolkmicku k/portu, dokonano badań w dniu 17.06.2013 r. przez Państwowego Granicznego Inspektora Sanitarnego w Elblągu. Wyniki badań w/w próbek były zgodne z wymaganiami załącznika nr 1 do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 8 kwietnia 2011 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2011 Nr 86, poz. 478).

5.2.4. Jakość wód podziemnych

Stan jakości wód podziemnych oraz wytyczne, co do sposobu prowadzenia monitoringu określone są przez Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r. w sprawie form i sposobu przeprowadzania monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 258, poz. 1550), zmienione Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 listopada 2013 r. (Dz.U. 2013, poz. 1558).

Na terenie gminy Tolkmicko nie występuje Główny Zbiornik Wody Podziemnej. Najbliższym położonym zbiornikiem wód podziemnych podlegającym ochronie jest odległy o około 20 km od granicy gminy w kierunku pld.-zach. zbiornik „Dolina Letniki”. Jest to zbiornik dolinny o powierzchni 18,5 km² podatny na zanieczyszczenia. Nie prowadzi się tu monitoringu wód podziemnych. Najbliższe pomiary prowadzi się dla gmin powiatu Giżyckiego, z których większość pod względem jakości wód zaliczana jest do klasy III.

Według mapy stanu jednolitych części wód podziemnych, gmina klasyfikowana jest do obszaru nr 19 obejmującego zlewnie Pasłęki i Rzeki Elbląg. Główne poziomy wodonośne występują w obrębie plejstocenu i paleogenu. Prawdopodobnie, lokalnie, wody podziemne występują również w utworach neogenu. W strefie brzegowej płytkie warstwy wodonośne są narażone na ingresje wód morskich. Cały obszar JCWPd nr 19 charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym i ilościowym wód.

5.2.5. Jakość powietrza atmosferycznego

Na terenie gminy Tolkmicko znajdują się różne typy emitorów. Głównym źródłem emisji jest zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa. Zanieczyszczenie powietrza powodują przede wszystkim gazy i pyły pochodzące ze spalania paliw (olej opałowy, gaz, węgiel). Innym istotnym źródłem emitującym zanieczyszczenia do powietrza jest transport samochodowy. Typowo komunikacyjnym zanieczyszczeniem emitowanym przez silniki spalinowe jest, powstający w czasie ich pracy, dwutlenek azotu. Pozostałymi zanieczyszczeniami transportowymi dostającymi się do atmosfery są również węglowodory, tlenek węgla oraz pyły. Na terenie gminy nie są zlokalizowanych żadne zakłady przemysłowe o randze ponadlokalnej, które byłyby źródłem znacznych zanieczyszczeń.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń na obszarze opracowania należą: indywidualne gospodarstwa domowe (emisja niska) oraz zanieczyszczenia komunikacyjne.

Emisja niska

Emisja z lokalnych kotłowni (emitor do 40 m) i indywidualnych palenisk domowych. Indywidualny charakter ogrzewania towarzyszący zabudowie mieszkaniowej i zagrodowej powoduje tzw. „emisję niską” zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw energetycznych służących do ogrzewania budynków (olej opałowy, gaz, węgiel). Głównymi produktami spalania paliw są dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, dwutlenek azotu oraz pył. Duże nasilenie emisji zanieczyszczeń energetycznych występuje zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym, dlatego okresie grzewczym zdecydowanie większe jest zasiarczenie atmosfery.

Emisja komunikacyjna.

Przez teren gminy Tolkmicko przebiegają następujące drogi:

- drogi wojewódzkie: nr 503, nr 504,
- drogi powiatowe: nr 1132N, nr 1134N, nr 1136N, nr 1146N, nr 1147N,
- drogi gminne.

Pomiary zanieczyszczeń powietrza na terenie opracowania

Gmina Tolkmicko, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012, poz. 914), należy do strefy warmińsko-mazurskiej, dla której wg Rocznej oceny jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za 2012 r., wydzielono klasy:

- klasa A, jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, docelowych,
- klasa B, jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji (tylko w przypadku oceny jakości powietrza pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5}),
- klasa C, jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, docelowe,
- klasa D1, jeżeli poziom stężeń ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2, jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Dopuszczalne stężenia zanieczyszczeń atmosferycznych reguluje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2012, poz. 1031).

- NO₂ – dopuszczalny poziom średnioroczny – 40 µg/m³;
- SO₂ - dopuszczalny poziom średnioroczny oraz pora zimowa (1 X – 31 III) – 20 µg/m³;
- Pył zawieszony PM₁₀ (dla frakcji poniżej 10 µg wynosi) – dopuszczalny poziom średniodobowy – 50 µg/m³ i średnioroczny - 40 µg/m³;
- Benzo(a)piren – poziom docelowy substancji w powietrzu (uśredniony wynik roczny) – 1 µg /m³;
- Ozon - poziom docelowy substancji w powietrzu (uśredniony wynik ośmiogodzinny) – 120 µg/m³ i (okres wegetacyjny: 1 V – 31 VII) – 18.000 µg/m³ x h.

Tab. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń pod kątem ochrony zdrowia w obszarze strefy warmińsko-mazurskiej.

Nazwa strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy											
Strefa warmińsko-mazurska	SO ₃	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₈ H ₈	CO	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃	PM _{2,5}
	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2012, WIOŚ w Olsztynie, 2013, Olsztyn.

Do analizy przeprowadzonej przez WIOŚ w Olsztynie wykorzystano wyniki pomiarów pochodzących z pięciu automatycznych stacji pomiarów, znajdujących się w Olsztynie, Ostródzie, Elblągu, Gołdapi i Mragowie. Dodatkowo monitoring powietrza wykonywany jest przez Stację Kompleksowego Monitoringu Środowiska Puszcza Borecka” w Diablej Górze metodą automatyczną i manualną oraz przez stację tła miejskiego w Nidzicy wykonującą pomiary PM₁₀ oraz metali ciężkich i benzo (a)pirenu w pyłe PM₁₀. Wyniki stanowiące podstawę do dokonania oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin pochodzą z całości ze stacji Puszcza Borecka należącej do Instytutu Ochrony Środowiska.

Tab. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń pod kątem ochrony roślin w obszarze strefy warmińsko-mazurskiej.

Nazwa strefy	Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w obszarze strefy			
	SO ₂	NO _x	O ₃ (dc)	O ₃ (dt)
Strefa warmińsko-mazurska	A	A	A	D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za rok 2012, WIOŚ w Olsztynie, 2013, Olsztyn.

5.2.6. Hałas

Hałas i wibracje stanowią specyficzne formy uciążliwości antropogenicznych dla środowiska, decydujących, między innymi, o warunkach życia ludzi i funkcjonowania fauny oraz flory. Źródła emisji hałasu do środowiska zawsze związane są ze skupiskami ludzi i prowadzona przez nich działalnością.

Na terenie gminy wyróżnić można dwa podstawowe typy źródła emisji hałasu do środowiska:

- hałas komunikacyjny, w tym drogowy, i kolejowy;
- hałas powstały przez pozostałe obiekty i działalność będącą źródłem hałasu.

Dopuszczalny poziom hałasu w środowisku - polskie wymagania prawne w zakresie ochrony środowiska przed hałasem odnoszą się osobno do dwóch pór doby, tj. pory dziennej (6:00 – 22:00) i nocnej (22:00-6:00). Wartości dopuszczalnych poziomów dźwięku (równoważnych, oznaczanych LAeq) w środowisku, zarówno dla pory dziennej jak i nocnej sprecyzowane są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych

poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112). Poziomy te odnoszą się do terenów wymagających ochrony przed hałasem. Czas uśredniania (wyznaczania, czy pomiaru wartości poziomu LAeq) przyjęto w rozporządzeniu na 8 godzin dnia i 1 godzinę nocy dla hałasu emitowanego przez instalacje (hałas przemysłowy).

Wartości poziomów dopuszczalnych są zależne od funkcji urbanistycznej, jaką spełnia dany teren. Dla terenów wymagających intensywnej ochrony przed hałasem określone są najniższe poziomy dopuszczalne, natomiast dla terenów gdzie ochrona przed hałasem nie jest zagadnieniem krytycznym poziomy dopuszczalne są najwyższe. Przyjęta podstawa kategoryzacji terenów – jego funkcja urbanistyczna – jednoznacznie wskazuje na ścisłe związki między ochroną środowiska przed hałasem a zagospodarowaniem przestrzennym.

Tab. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Lp.	Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu wyrażony poziomem dźwięku w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		pora dnia - przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	pora nocy - przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	pora dnia - przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia, kolejno po sobie następującym	pora nocy - przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
2	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, c) Tereny domów opieki społecznej, d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, b) Tereny zabudowy zagrodowej, c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, d) Tereny mieszkaniowo-usługowe.	65	56	55	45

Źródło: Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014, poz. 112).

Hałas komunikacyjny, drogowy należy do najbardziej uciążliwych źródeł hałasu w środowisku. Spowodowane jest to przede wszystkim powszechnością jej występowania i czasu oddziaływania. Na stopień uciążliwości tras komunikacyjnych wpływ mają takie czynniki jak: natężenie ruchu, struktura pojazdów, prędkość ich poruszania się, rodzaj i stan techniczny nawierzchni.

Na terenie analizy występować będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu, co wynika ze stałego wzrostu liczby pojazdów oraz atrakcyjności lokalizacyjnej terenu.

Generalny Pomiar Ruchu w 2010

Podstawę wykonania pomiaru ruchu przez Zarządcę Dróg Wojewódzkich w Olsztynie (ZDW) stanowiły „Wytczne pomiaru ruchu na drogach wojewódzkich w 2010 roku” opracowanych w 2009r. na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury Departamentu Dróg Publicznych. Na podstawie pomiaru ruchu określono średni dobowy ruch (SDR) w 2010 roku w punktach pomiarowych. Najmniejsze obciążenie sieci dróg wojewódzkich, poniżej 2000 poj./dobę, wystąpiło w województwie warmińsko-mazurskim. W gminie Tolkmicko pomiarem ruchu zostały objęte drogi:

- DW nr 503 na odcinku Elbląg – Pogrodzie (dł. 24,6 km), wg ww. badań w 2010 roku – SRD (średni dobowy ruch) wyniósł na tym odcinku 1794 pojazdów, w tym lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) stanowiły 5,9%, natomiast samochody ciężarowe (pojazdy z przyczepami i bez nich) stanowiły 1,9%.
- DW nr 504 na odcinkach Elbląg (Dąbrowa) – Pogrodzie oraz Pogrodzie – Frombork (łącznie dł. 22,3 km), SDR wyniósł na tych odcinkach 3893 pojazdów. Lekkie samochody ciężarowe (dostawcze) stanowiły na odcinku Elbląg (Dąbrowa) – Pogrodzie 7,7%, a na odcinku Pogrodzie – Frombork 9,1%, natomiast samochody ciężarowe stanowiły odpowiednio 2,8% i 2,9%.

Na terenie opracowania znajduje się turbina wiatrowa, która obecnie nie jest włączona. Wiatrak znajduje się w obrębie geodezyjnym Kadyny, na zachód od miejscowości Pagórki. Jeżeli właściciel będzie chciał uruchomić turbinę, będzie ona

musiała spełniać odpowiednie normy hałasowe przewidziane w rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

5.2.7. Pola elektromagnetyczne

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko znajdują się obiekty emitujące pola elektromagnetyczne. Należą do nich przede wszystkim:

- Urządzenia infrastruktury energetycznej – głównie linie energetyczne wysokiego napięcia 110 kV i średniego 15 kV,
- Instalacja radiokomunikacyjne - stacje bazowe telefonii komórkowej.

W granicach gminy przebiegają linie energetyczne 110 kV. Wzdłuż linii występują strefy ograniczeń w użytkowaniu o szerokości 40 m, tj. po 20 m na każdą stronę od osi słupów.

Stacje bazowe telefonii komórkowej zlokalizowane na obszarze gminy Tolkmicko:

- a) Suchacz, ulica Wolbromska 4,
- b) Kadyny, działka nr. 332,
- c) Kadyny, Country Club,
- d) Tolkmicko, ul. Świętojańska 23,
- e) Tolkmicko, Port 1 (3 stacje),
- f) Pogrodzie, działka nr 108/3,
- g) Pogrodzie, działka nr 159/5 (3 stacje).

6. Uwarunkowania strategii trój ochrony krajobrazu

- całość znajduje się w odrębnym zeszycie.

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

SPIS TREŚCI

- CZĘŚĆ I ZARYS HISTORII KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO
- CZĘŚĆ II ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA TOLKMICKO
- CZĘŚĆ III ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO OBSZARU GMINY TOLKMICKO
- CZĘŚĆ IV ZASOBY FIZJONOMII KRAJOBRAZU OBSZARU MIASTA I GMINY TOLKMICKO
- CZĘŚĆ V NIEMATERIALNE ZASOBY KRAJOBRAZU MIASTA I GMINY TOLKMICKO

SCHEMATY

SCHEMAT 1 INWENTARYZACJA I ANALIZA ZASOBÓW KRAJOBRAZOWYCH.

- Wykorzystano STUDIUM OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU w ramach Przedplanowych studiów programowo-przestrzennych do planu zagospodarowania przestrzennego parku krajobrazowego „Wzniesienie Elbląskie”, Gdańsk, grudzień 1985, autor: Aleksandra Piskorska, Biuro Studiów i Doradztwa Ekologicznego „EKOPROJEKT”

SCHEMAT 2 WARTOŚCIOWANIE ZESPOŁÓW WNĘTRZ KRAJOBRAZOWYCH

- Wykorzystano STUDIUM OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU w ramach Przedplanowych studiów programowo-przestrzennych do planu zagospodarowania przestrzennego parku krajobrazowego „Wzniesienie Elbląskie”, Gdańsk, grudzień 1985, autor: A. Piskorska, Biuro Studiów i Doradztwa Ekologicznego „EKOPROJEKT”

SCHEMAT 3 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU - WYTTCZNE

- Wykorzystano: STUDIUM OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU w ramach Przedplanowych studiów programowo-przestrzennych do planu zagospodarowania przestrzennego parku krajobrazowego „Wzniesienie Elbląskie”, Gdańsk, grudzień 1985, autor: A. Piskorska, Biuro Studiów i Doradztwa Ekologicznego „EKOPROJEKT”

SCHEMAT 4 KONCEPCJA OCHRONY WARTOŚCI KRAJOBRAZOWYCH

- Wykorzystano: STUDIUM OCHRONY I KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU w ramach Przedplanowych studiów programowo-przestrzennych do planu zagospodarowania przestrzennego parku krajobrazowego „Wzniesienie Elbląskie”, Gdańsk, grudzień 1985, autor: A. Piskorska, Biuro Studiów i Doradztwa Ekologicznego „EKOPROJEKT”

SCHEMAT 5 ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, HISTORYCZNA SIEĆ DROGOWA

MAPA: RYS NR 2. UWARUNKOWANIA STRATEGII TRÓJOCHRONY KRAJOBRAZU (SKALA 1:10.000)

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. LifeSCAPE – Krajobraz jako byt

2. Ochrona krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej

SCHEMAT NR 1 GMINA NA TLE PARKU PKWE

Bibliografia

CZĘŚĆ I ZARYS HISTORII KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA I GMINY TOLKMICKO

1. Główne etapy rozwoju krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmick

2. Pradziejowe elementy krajobrazu kulturowego (do ok. VI w. n.e.)

2.1. Osada Łowców Reniferów na Górze Samolot (Gałgan) w Tolkmicku

2.2. Neolityczna wioska w Suchaczu z II tysiąclecia p.n.e

2.3. Osadnictwo sprzed naszej ery, grodzisko w Łęczu z epoki żelaza

3. Wczesnośredniowieczne elementy krajobrazu kulturowego dziedzictwo Prusów

3.1. Lanzania, krajobraz kulturowy od VI w do XIII w n.e.

3.2. Pruski system obronny pomiędzy Łęczem, Kamionkiem Wielkim a Próchnikiem

3.3. Wały Tolkmity

4. Zmiany krajobrazu kulturowego w czasach krzyżackich od XIII do XV wieku

4.1. Struktura krajobrazu kulturowego w czasach krzyżackich

- 4.2. Lokacja wsi przez Zakon NMP na prawie chełmińskim
- 4.3. Majątek rycerski w Kadynach
- 4.4. Miasto Tolkmicko
- 5. Cegielnie, porty i przystanie
- 6. XIX wieczne inwestycje infrastrukturalne, port, kolej, drogi
- 7. Cesarskie Kadyny
- 8. Funkcje turystyczne nad Zalewem Wiślanym
 - 8.1. Rozwój zagospodarowania turystycznego
 - 8.1.1. Suchacz, Hotel Zameczek nad Zatoką
 - 8.1.2. Nadbrzeże (Reimannsfelde) - uzdrowisko
 - 8.1.3. Bogdaniec (Hohenhaff)
 - 8.1.4. Sanatorium Rangóry
 - 8.2. Romantyczna turystyka XIX wieczna na Wysoczyźnie Elbląskiej
 - 8.2.1. Powstanie zjawiska romantycznej turystyki nad Zalewem Wiślanym
 - 8.2.2. Charakterystyczne rejony turystyczne XIX wieku
 - 8.2.3. Ogrody, parki leśne
 - 8.2.4. Historyczne zajazdy, karczmy i hotele
 - 8.2.5. Historyczne siedziby Elbląskich Towarzystw Turystycznych i Krajoznawczych

CZĘŚĆ II ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO MIASTA TOLKMICKO

- 1. XIV wiek - lokacja miasta Tolkmicko
- 2. Rozwój miasta do końca XVIII wieku
 - 2.1. Wzgórze Zamkowe, Przedmieście Starościńskie
 - 2.2. Tolkmicko po zaborach, czasy Prus Fryderycjańskich
- 3. Miasto w I połowie XIX wieku
- 4. Inwestycje infrastrukturalne w drugiej połowie XIX wieku
- 5. Rozwój turystyki w Tolkmicku
 - 6.1. Produkcja ceramiczna
 - 6.2. Fabryka przetworów owocowych
- 7. Międzywojenne osiedla mieszkaniowe
- 8. Plan - zagospodarowanie miasta w okresie międzywojennym XX wieku
- 9. Tolkmicko po 1945 roku

CZĘŚĆ III ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO OBSZARU GMINY TOLKMI

- 1. Jednostka C – Kadyny
 - 1.1. Jednostka C1 Kadyny
 - 1.1.1. Charakterystyka miejscowości Kadyny, stan zainwestowania
 - 1.1.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Kadyny
 - 1.2. Jednostka C2 Ostrobrzeg (Ostrogóra)
 - 1.3. Jednostka C3 Biała Leśniczówka
- 2. JEDNOSTKA D – Kikoły
 - 2.1. Jednostka D1 Kikoły
 - 2.1.1. Charakterystyka wsi Kikoły
 - 2.1.2. Zasoby krajobrazu kulturowego, Młyn Kikoły, folwark Kikoły
 - 2.2. Jednostka D2 Janówek
- 3. JEDNOSTKA E Suchacz
 - 3.1. Jednostka E1 – Suchacz
 - 3.1.1. Charakterystyka miejscowości Suchacz, stan zainwestowania
 - 3.1.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Suchacz
 - 3.2. Jednostka E2 – Pęklewo
 - 3.2.1. Charakterystyka miejscowości
 - 3.2.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Pęklewo
 - 3.3. Nadbrzeże, Połoniny i Bogdaniec
 - 3.4. Jednostka E3 Nadbrzeże, Połoniny
 - 3.4.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 3.4.2. Zasoby krajobrazu kulturowego miejscowości Nadbrzeże i Połoniny

Uzdrowisko w Reimannsfelde (Nadbrzeże)

Cegielnie w Nadbrzeżu – Reimannsfelde, Połoninach – Hopehill
Zasoby krajobrazu kulturowego Bogdanie – Hohenhaff

4. JEDNOSTKA F – Kamionek Wielki
 - 4.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 4.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Kamionek Wielki
5. JEDNOSTKA I – Łęcze
 - 5.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 5.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Łęcze
6. JEDNOSTKA K Pagórki
 - 6.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 6.1. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Pagórki
7. JEDNOSTKA L – Choinowo
 - 7.1. Jednostka L1 – Choinowo
 - 7.1.1. Charakterystyka miejscowości
 - 7.1.2. Zasoby krajobrazu kulturowego Choinowa
 - 7.2. Jednostka L2 – Święty Kamień
 - 7.3. Jednostka L3 – Nowy Wiek, leśniczówka
8. JEDNOSTKA M – Nowinka
 - 8.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 8.1. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Nowinka
9. JEDNOSTKA N – Pogrodzie
 - 9.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 9.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Pogrodzie
10. JEDNOSTKA R – Brzezina
 - 10.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 10.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Brzezina
11. JEDNOSTKA S – Przybyłowo
 - 11.1. Charakterystyka miejscowości
 - 11.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Przybyłowo
12. JEDNOSTKA T – Wołynia
 - 12.1. Charakterystyka miejscowości, stan zainwestowania
 - 12.2. Zasoby krajobrazu kulturowego wsi Wodynia

CZĘŚĆ IV ZASOBY FIZJONOMII KRAJOBRAZU OBSZARU MIASTA I GMINY TOLKMICKO

1. Studium ochrony i kształtowania krajobrazu
2. Elementy ekspozycji czynnej
 - 2.1. Historyczne miejsca i punkty widokowe
 - 2.2. Punkty, ciągi widokowe w planie ochrony Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej
 - 2.3. Pozostałe punkty, ciągi widokowe, wyróżniające się w krajobrazie gminy Tolkmicko
3. Elementy ekspozycji biernej
4. Ocena stanu zachowania walorów fizjonomicznych krajobrazu gminy Tolkmicko

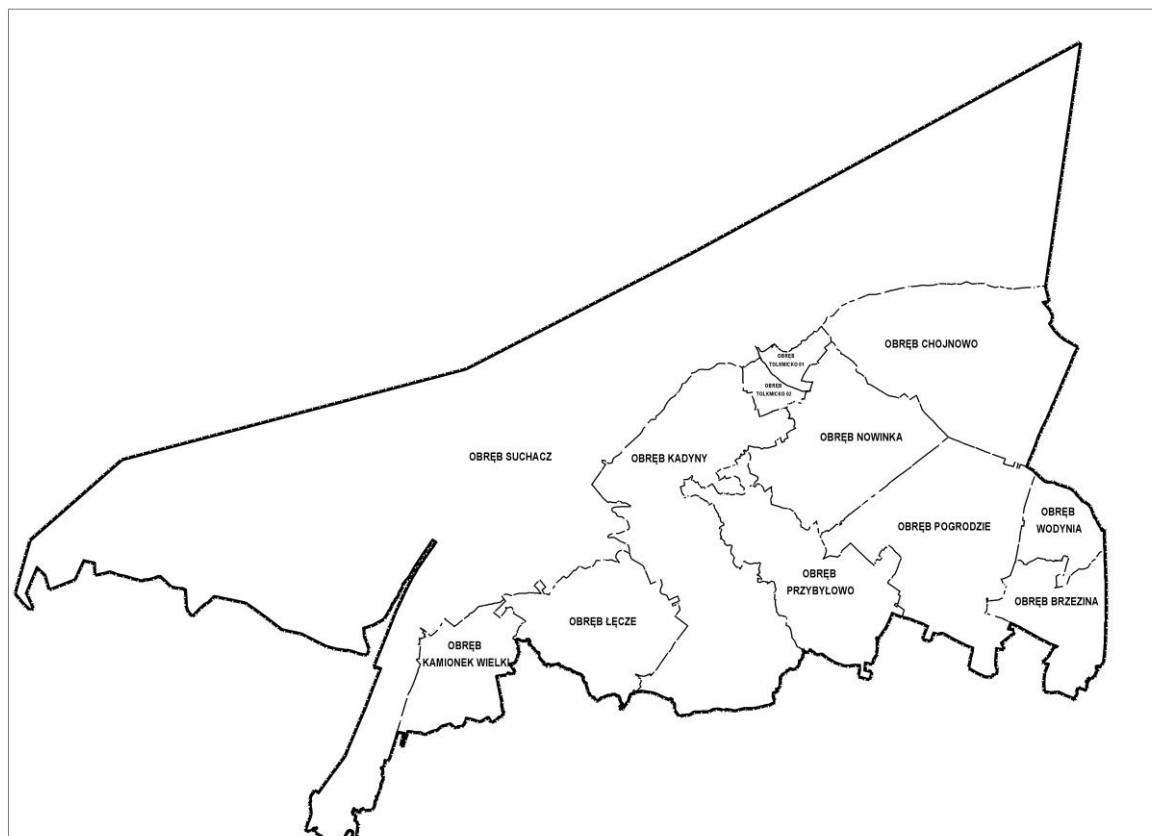
CZĘŚĆ V NIEMATERIALNE ZASOBY KRAJOBRAZU MIASTA I GMINY TOLKMICKO

1. Miejsca historyczne
2. Miejsca legendarne
3. Historyczne nazwy
 - 3.1. Historyczne drogi
 - 3.2. Historyczne nazwy miejsc, obszarów

7. Stan prawny gruntów

7.1. Podział na obręby geodezyjne

RYS. NR 3 SCHEMAT PODZIAŁU NA OBRĘBY GEODEZYJNE

Obszar miasta i gminy Tolkmicko dzieli się na 12 obrębów geodezyjnych, w tym:

- a) dwa obręby geodezyjne na obszarze miasta;
- b) 10 obrębów geodezyjnych na obszarze wiejskim: Chojnowo, Nowinka, Podgrodzie, Wodynia, Brzezina, Przybyłowo, Kadyny, Łęcze, Kamionek Wielki, Suchacz, który obejmuje także całość morskich wód wewnętrznych, znajdujących się w granicach gminy Tolkmicko.

7.2. Struktura własności gruntów, obszar wiejski

STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW – obszar wiejski, gmina Tolkmicko

I.p.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	Powierzchnia ha	Udział %		Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład podgrupy rejestrowej	Pow. ha
1.	Grunty Skarbu Państwa	18037		1.1.	Zasób Własności Rolnej SP	485
				1.2.	Grunty w zarządzie PGL – Lasy Państwowe	5342
				1.3.	Grunty SP w trwałym zarządzie, z wyłączeniem PGL	11779
				1.4.	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości SP	373
				1.5.	Pozostałe grunty SP	58

2.	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	47	-	2.1.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	10
				2.2.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	32
				2.3.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	5
3.	Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0			
4.	Grunty gmin i związków międzygminnych	285		4.1.	Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	285
				4.2.	Grunty gmin przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	0
				4.3.	pozostałe	3
5.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	4	-			
6.	Grunty które są własnością samorządowych osób prawnych	0	0			
7.	Grunty osób fizycznych	3351		7.1.	Wchodzące w skład gospodarstw rolnych	3030
				7.2.	Nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	321
8.	Grunty spółdzielni	0,0				
9.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	8	-			
10.	Wspólnoty gruntowe	0	0			
11.	Grunty powiatów	47		11.1.	Grunty wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości	7
				11.2.	Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd	0,0
				11.3.	pozostałe	40
12.	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0			
13.	Grunty województw (w tym wszystkie z grupy 13.2 przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których właściciele nie są znani)	56				
14.	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0			
15.	Grunty będące przedmiotem własności i władania innych osób	480		15.1.	Grunty spółek prawa handlowego	479
				15.2.	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do 15 grupy	1
	Razem powierzchnia ewidencyjna (obszar wiejski)	22.315	100%			

Źródło: na podstawie zestawienia zbiorczego – stan na dzień 01.01.2013r., opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Elblągu.

6.3. Struktura własności gruntów obszar miejski – miasto Tolkmicko

STRUKTURA WŁASNOŚCI GRUNTÓW – obszar miejski, miasto Tolkmicko;

I.p.	Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład grupy rejestrowej	Pow. ha	Udział %		Wyszczególnienie gruntów wchodzących w skład podgrupy rejestrowej	Pow. ha
1.	Grunty Skarbu Państwa	15		1.1.	Zasób Własności Rolnej SP	0,0
				1.2.	Grunty w zarządzie PGL – Lasy Państwowe	0,0
				1.3.	Grunty SP w trwałym zarządzie, z wyłączeniem PGL	3
				1.4.	Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości SP	9
				1.5.	Pozostałe grunty SP	3
2.	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	18	-	2.1.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych	0,0
				2.2.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych osób prawnych	11
				2.3.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych	0,0

				2.4.	Grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób	7
3.	Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	0	0			
4.	Grunty gmin i związków międzygminnych, z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	81		4.1.	Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości	81
				4.2.	Grunty gmin przekazane w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym	0
				4.3.	pozostałe	0
5.	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	5	-			
6.	Grunty które są własnością samorządowych osób prawnych	0	0			
7.	Grunty osób fizycznych	96		7.1.	Wchodzące w skład gospodarstw rolnych	46
				7.2.	Nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych	50
8.	Grunty spółdzielni	0,0				
9.	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	2	-			
10.	Wspólnoty gruntowe	0	0			
11.	Grunty powiatów	4		11.1.	Grunty wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości	0
				11.2.	Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty których właściciele nie są znani	4
				11.3.	pozostałe	0
12.	Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0			
13.	Grunty województw (w tym wszystkie z grupy 13.2 przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których właściciele nie są znani)	3				
14.	Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0			
15.	Grunty będące przedmiotem własności i władania innych osób	2		15.1	Grunty spółek prawa handlowego	2
				15.2	Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczonych do 15 grupy	0
	Razem powierzchnia ewidencyjna (obszar wiejski)	22.315	100%			

Źródło: na podstawie zestawienia zbiorczego– stan na dzień 01.01.2013r., opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Elblągu.

CZĘŚĆ II - CELE ROZWOJU MIASTA I GMINY TOLKMICKO

1. Wizja rozwoju miasta i gminy Tolkmicko

Wizję rozwoju miasta i gminy Tolkmicko, a także cele rozwoju określa Strategia rozwoju miasta i gminy Tolkmicko. Jest ona spójna z wizją rozwoju gmin sąsiednich, określoną w Strategii Rozwoju Obszaru Gmin Nadzalewowych przyjętą przez Komunalny Związek Gmin Nadzalewowych w Elblągu, do którego Gmina Tolkmicko należy.

Gminy położone w otoczeniu Zalewu Wiślanego utworzyły w 1996 roku Komunalny Związek Gmin Nadzalewowych (KZGN). Komunalny Związek Gmin Nadzalewowych zrzesza 10 gmin położonych na terenach otaczających część polską Zalewu Wiślanego, w tym miasto Krynica Morska, miasto Elbląg, miasto i gmina Frombork, miasto i gmina Tolkmicko, miasto i gmina Nowy Dwór Gdański oraz gminy wiejskie: Stegna, Sztutowo i gm. Elbląg. Komunalny Związek Gmin Nadzalewowych położony jest na pograniczu dwóch województw: pomorskiego i warmińsko – mazurskiego. Od północnego wschodu obszar graniczy z Rosją tj. z Obwodem Kaliningradzkim. Zalew Wiślany wykorzystywany jest wspólnie do celów gospodarczych: rybołówstwa, transportu i turystyki. Tereny położone nad są bogate różnorodne zasoby przyrody i cenne dziedzictwo kulturowe. Połączone są siecią dróg wodnych, dróg kołowych i kolejowych, które w powiązaniu z siecią dróg regionalnych, krajowych i międzynarodowych decydują o dostępie do całego obszaru.

RYS NR 4 OBSZAR KOMUNALNEGO ZWIĄZKU GMIN NADZALEWOWYCH

Strategia Rozwoju Obszaru Gmin Nadzalewowych do roku 2020” została przyjęta w dniu 18 grudnia 2007 r. uchwałą nr II/16/2007 Zgromadzenia Komunalnego Związku Gmin Nadzalewowych w Elblągu. Dla kompletności obszaru wspólna „Strategia” obejmuje również gminę Braniewo, która do KZGN nie należy. Strategia ta spójna jest ze strategiami dla województw: pomorskiego i warmińsko – mazurskiego, m.in. w takich przedsięwzięciach jak:

- rozwój połączeń promowych,
- rozwój funkcji turystycznych małych portów i przystani, w tym marin,
- rozwój infrastruktury wodnego transportu śródlądowego,
- kreowanie markowych produktów turystycznych identyfikujących unikatowe i osobliwe cechy regionu,
- wspieranie innowacyjnych rozwiązań w zakresie kreowania produktów turystycznych.

Wizja rozwoju gmin nadzalewowych

Jesteśmy dobrze rozwiniętym gospodarczo, wyjątkowym regionem posiadającym własną tożsamość rozpoznawalna w Polsce i w Europie.

- Jesteśmy społeczeństwem dobrze wykształconym, przedsiębiorczym i samorządnym.

- Poprzez sprawny, dobrze rozwinięty systemem transportowy, spójny za systemem międzynarodowym wykorzystujemy w pełni położenie geograficzne stanowiące wrota Europy.
- Posiadamy na wysokim poziomie, zgodnie z najwyższymi standardami europejskimi rozwiązania w dziedzinie infrastruktury technicznej na rzecz ochrony środowiska.
- Żyjemy w obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych w czystym środowisku.
- Posiadamy konkurencyjne produkty turystyczne, a turystyka stanowi jedną z głównych dziedzin rozwoju gospodarczego.

Cel nadrzędny strategii gmin nadzalewowych

OŚIĄGNIĘCIE WYSOKIEGO POZIOMU I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZEC WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO OBSZARU

Celem nadrzędnym jest szybki rozwój gospodarczy obszaru gmin nadzalewowych głównie poprzez wzrost konkurencyjności turystyki opartej o bogate walory środowiska przyrodniczego i liczne zasoby kultury materialnej.

Cel główny strategii gmin nadzalewowych

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SPOŁECZNY I GOSPODARCZY WYKORZYSTUJĄCY BOGATE WALORY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO OBSZARU NADZALEWOWEGO

Strategia koncentruje się na rozwoju obszaru poprzez wykorzystanie bogatych zasobów przyrodniczych, w tym wodnych i wielkiej wartości dziedzictwa kultury i techniki. Za główne priorytety przyjęto zapewnienie konkurencyjności, spójności i dostępności obszaru. Stąd w strategii znalazło się wiele zadań z zakresu komunikacji, ochrony środowiska, ładu przestrzennego, szeroko pojętych usług i innych.

2. Cele realizujące priorytety

PRIORYTET 1.

WZMOCNIENIE KONKURENCYJNOŚCI PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH OBSZARU GMIN NADZALEWOWYCH

Zdobycie silnej pozycji obszaru nadzalewowego w skali krajowej i europejskiej poprzez poprawę atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej oraz aktywności społeczeństwa lokalnego. Osiągnięcie tego priorytetu nastąpi poprzez realizację celów bezpośrednich:

- Cel 1. - Wzmocnienie konkurencyjności portów i przystani nadzalewowych oraz śródlądowych.
- Cel 2. - Wykorzystanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych dla turystyki, agroturystyki i rekreacji.
- Cel 3. - Osiągnięcie wysokiego poziomu kultury społeczeństwa lokalnego.
- Cel 4. - Osiągnięcie wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii i potencjału ludzkiego oraz zasobów naturalnych i położenia geograficznego.
- Cel 5. - Ekologia podstawą czystego środowiska.

PRIORYTET 2. SPÓJNOŚĆ SYSTEMU ZARZĄDZANIA

Podniesienie zdrowotności, poziomu życia, rozwoju społecznego oraz rozwoju gospodarczego poprzez zwiększenie aktywności i zintegrowanie społeczeństwa. Rozwiązywanie wspólnych działań w celu likwidacji zagrożeń.

- Cel 1. Zdrowe, dobrze wykształcone, aktywne i zintegrowane społeczeństwo.
- Cel 2 - Integrowanie gmin dla organizacji wspólnych działań.
- Cel 3 - Poprawa poziomu życia ludności obszaru nadzalewowego.
- Cel 4 - Zmniejszenie zagrożenia powodzią obszarów nadzalewowych oraz terenów Żuław Wiślanych.

PRIORYTET 3. DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

W ramach priorytetu 3 niezbędne jest zapewnienie sprawnej dostępności do terenów turystyczno – rekreacyjnych obszarów nadzalewowych komunikacją wodną, drogową i kolejową. Zapewnienie dobrego powiązania z zewnętrznym systemem transportowym, w tym z układem dróg krajowych i międzynarodowych. Zapewnienie bezpiecznego transportu oraz sprawnych przewozów ludzi i towarów. Zabezpieczenie środowiska przed zanieczyszczeniem. Szybka informacja przestrzenna.

- Cel 1 - Dobre wykorzystanie wód morskich i śródlądowych dla międzynarodowego i krajowego transportu wodnego.
- Cel 2. - Dobre połączenia komunikacyjne obszaru nadzalewowego z regionem, krajem i Europą oraz sprawna organizacja przewozów.
- Cel 3 Sprawna komunikacja międzyludzka na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Wizja rozwoju, przyjęta w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Tolkmicko

1. Odbudowa i modernizacja portu i przystani nad Zalewem Wiślanym (Tolkmicko, Kadyny, Pęklewo, Suchacz, Nadbrzeże, Kamionek Wielki).
Port w Tolkmicku przystosowany do przyjmowania statków pasażerskich i towarowych w żegludze zalewowej
2. Zachowanie zabytkowego charakteru układu ruralistycznego wsi Kadyny, Łęcze i miasta Tolkmicka.
3. Zwiększenie liczby ludności stale zamieszkałej o około 1000 osób.
4. Zachowanie i wykorzystanie walory przyrodnicze – czyste wody pełne ryb, lasy pełne zwierząt: wykorzystanie położenia geograficznego, potencjału mieszkańców do zrównoważonego rozwoju gminy. Zagospodarowanie plaż nad Zalewem Wiślanym.
5. Zachowany rolniczy i rybacki charakter gminy i rejonu – ziemia bogata w produkty rolne, hodowla na wysokim poziomie, rozwinięte przetwórstwo produktów rolnych, Zalew Wiślanym w pełni zarybiony.
6. Przywrócony turystyczny – wypoczynkowy charakter gminy. Rozwinięta baza turystyczna i agroturystyczna w oparciu o wody Zalewu Wiślanego i Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej oraz baza wypoczynkowa z hotelami, restauracjami, odbudowanym kompleksem zabytków w Kadynach, zagospodarowane plaże nad Zalewem Wiślanym, służące mieszkańcom i turystom krajowym i zagranicznym.
7. Wykorzystanie przygranicznego położenia gminy i największego nad Zalewem Wiślanym portu do handlu z Rosją.
8. Podwyższona stopa życiowa mieszkańców dzięki nowym miejscom pracy, dobrej opiece zdrowotnej i oświacie z dobrze wyposażonymi szkołami wszystkich szczebli.
9. Atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu dzięki budowie i odbudowie infrastruktury – kina, teatru amfiteatru, kawiarni, bazy turystycznej, basenu kąpielowego krytego, ścieżek pieszych, dydaktycznych, komunalnych i rowerowych.
10. Tolkmicko centrum kulturalnym w regionie dzięki Festiwalowi Zalewu Wiślanego, plenerom międzynarodowym i imprezom o zasięgu ponad gminnym.
11. Dobra jakość połączeń drogowych i komunikacji zbiorowej Gminy z Gdańskiem, Elblągiem i Olsztynem drogi lokalne między wsiami – o dobrej nawierzchni, przejezdne drogi polne.
12. Pełna infrastruktura techniczna: wodociągi z dobrą jakością wody pitnej, kanalizacja, dobry stan dróg chodników, telefonizacja. Wysoka estetyka gospodarstw na wsi; czyste, zadbane ulice z chodnikami; schludne podwórza osiedlowe, remont kamieniczek w mieście. Właściwe zabezpieczenia energetyczne.
13. Tolkmicko gmina otwarta, współpracująca z otoczeniem i innymi samorządami; gminą dobrze i mądrze zarządzaną.

Cel nadrzędny Zrównoważony rozwój miasta i gminy Tolkmicko

Zrównoważony rozwój to rozwój społeczno- gospodarczy zharmonizowany ze środowiskiem, czyli, w którym granicą podejmowanych działań jest trwałość zasobów środowiska.

Cele główne

- Zachowanie i odnowienie zasobów środowiska naturalnego
 - I. Ochrona powierzchni ziemi przed zanieczyszczeniem i degradacją
 - II. Poprawa jakości wód i uregulowania stosunków wodnych
 - II. Ochrona przed zanieczyszczeniem powietrza
 - IV. Podniesienie poziomu wiedzy ekologicznej
 - V. Wykorzystanie obszaru nad Zalewem Wiślanym i Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej
- Rozwój gospodarczy – zapewnienie miejsc pracy
 - I. Rozwinięcie produkcji rolnej, rybołówstwa, przetwórstwa rolno - spożywczego
 - II. Rozwój usług, rzemiosła i rzemiosła
 - III. Agroturystyka i turystyka
 - IV. Wspieranie i inicjowanie rozwoju gminy
 - V. Wykorzystanie nadzalewowego i przygranicznego położenia gminy
- Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
 - I. Podniesienie poziomu wykształcenia społeczności
 - II. Sprawny system ochrony zdrowia i bezpieczeństwa socjalnego

- III. Podniesienie świadomości społeczeństwa
- IV. Bogata oferta turystyczna, kulturalna i sportowa z zachowaniem lokalnych tradycji
- V. Zabezpieczenie zróżnicowanych potrzeb mieszkaniowych
- Uzyskanie nowoczesnej infrastruktury przestrzennej i technicznej gminy
 - I. Uzyskanie ładu w przestrzeni
 - II. Uzyskanie pełnej infrastruktury technicznej gminy.

3. Cele szczegółowe

3.1. Zagospodarowanie Zalewu Wiślanego

1. Przywrócenie tradycji portowych w miejscowościach położonych nad wodą, wykorzystanie ich do celów gospodarczych;
2. Budowa nowych i modernizacja istniejących portów i przystani wraz z niezbędną infrastrukturą
3. Budowa kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną.
4. Modernizacja istniejących i budowa nowych dróg wodnych na akwenie Zalewu Wiślanego.
5. Budowa przepraw łączących oba brzegi Zalewu Wiślanego (Mierzei Wiślanej i Wysoczyzny Elbląskiej) takich jak połączenia promowe, kolejka linowa, żegluga pasażerska.
6. Rewitalizacja międzynarodowej śródlądowej drogi wodnej E – 70 Berlin – Kaliningrad – Kłajpeda.
7. Wykorzystanie portu i przystani do turystyki żeglarskiej; modernizacja miejsc postojowych dla jachtów w Suchaczu; rozbudowa przystani w Nadbrzeżu;
8. Odbudowa przystani w miejscach lokalizacji historycznych portów cegielnianych, np. w Nadbrzeże Kupła jako ośrodków turystyki wodnej.
9. Budowa nowych i modernizacja istniejących plaż nad zalewem w: Suchaczu, Kadynach, Tolkmicku, Wyposażenie plaż w niezbędną infrastrukturę m.in. stanowisko ratownika, sanitariaty, przebieralnie.
10. Zagospodarowanie terenów nadwodnych dla rekreacji i wypoczynku (promenady, ciągi piesze i rowerowe, place przestrzeni publicznej, zieleń parkowa); kreowanie terenów nadwodnych tzw. "waterfrontów" w tym:
 - a. odbudowa lub budowa bulwarów nadwodnych w Suchaczu, Tolkmicku
 - b. wykorzystanie przestrzeni nadwodnej dla funkcji portowej i obsługi turystyki wodnej;
 - c. budowa promenad i pomostów.
11. Organizacja sieci usług związanej z żeglarską aktywizacją regionu, przygotowanie i promowanie nowej formy wypoczynku – połowy ryb, zawody wędkarskie itp.;

3.2. Baza turystyczna i rekreacyjna, produkty turystyczne

1. Budowa i rozbudowa taniej bazy noclegowej (schronisk, pól namiotowych, pól campingowych);
2. Zwiększenie ilości gospodarstw agroturystycznych oraz pomoc w ich specjalizacji;
3. Wykorzystanie istniejących nie użytkowanych obiektów dla prowadzenia „zielonych szkół”;
4. Budowa obiektów całorocznych, jak: basenów krytych, sal sportowych, ośrodków odnowy biologicznej.
5. Przygotowanie obiektów i tras dla uprawiania sportów zimowych (lodowiska, trasy narciarskie, saneczkowe, itp.);
6. Wykorzystanie walorów przyrodoleczniczych, budowa na bazie wód leczniczych ośrodków uzdrowiskowych m.in. w Połoninach (gm. Tolkmicko);
7. Budowa parkingów, zadaszonych miejsc wypoczynku dla pieszych i rowerzystów, urządzenie w sąsiedztwie tras pól namiotowych;
8. Budowa boisk, placów zabaw, miejsc rekreacji, amfiteatrów;
9. Zakładanie parków i skwerów zielonych; budowa placów dla zgromadzeń społeczności lokalnej.

Szlaki turystyczne

1. Budowa szlaków i ścieżek rowerowych oraz pieszych międzyregionalnych, regionalnych i lokalnych łączących tereny o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych;
2. Budowa stacji obserwacyjnych najciekawszych okazów fauny i flory oraz krajobrazu;
3. Utrzymanie w dobrym stanie szlaków istniejących, oznakowanie tras w terenie oraz wyposażenie w tablice informacyjne i w małą architekturę; wyznaczanie nowych tras turystycznych;
4. Budowa w oparciu o istniejące i projektowane szlaki turystyczne: szlaków konnych, przystanków i miejsc postojowych, itp., budowa ścieżek konnych po terenach cennych przyrodniczo;

Przygotowanie zagospodarowania umożliwiającego realizację projektów produktów turystycznych Związku Gmin Nadzalewowych w Elblągu

Produkt 2. Wycieczka: Pięć dni w Elblągu i wokół Elbląga

W programie – wycieczka statkiem do Fromborka, zwiedzanie Wzgórza Katedralnego, Muzeum Kopernika, oglądanie widoków z wieży na okolicę, powrót drogą nadzalewową przez Tolkmicko, Kadyny do Elbląga (Wysoczyzna Elbląska).

Produkt 3. Wycieczka historyczna po Wysoczyźnie Elbląskiej – wycieczka autokarem

trasa: Elbląg – Jagodna – Kamienica – Nadbrzeże – Suchacz – Kadyny – Łęcze – Próchnik – Elbląg

- 1) Elbląg – Nadbrzeże: pomnik na miejscu filii podbozu Stutthof Hopehill – zapoznanie uczestników z historią podbozu i ludzi w nim więzionych przez hitlerowców;
- 2) Suchacz: pomnik – zapoznanie uczestników z historią bitwy morskiej z Krzyżakami na wodach Zalewu Wiślanego;
- 3) Kadyny: zwiedzanie stadniny koni, pałacu i parku przypałacowego, spacer na wzgórze klasztorne – spotkanie z Franciszkanami, zwiedzanie klasztoru i kościoła, spotkanie przy ognisku – gawęda na temat historii Kadyn, historii klasztoru i jego odbudowy, zwiedzanie wytwórni ceramiki;
- 4) Przejazd do miejscowości Łęcze: kontynuacja opowieści o Prusach, wskazanie świętego miejsca Prusów, omówienie historii powstania kościoła w Łęczu i roli Kompanii Wschodniej z XVI w., wskazanie jednego z nielicznych już domów podcieniowych i omówienie stylu zabudowy wiejskiej; w drodze powrotnej omówienie typów wiatraków przy wskazaniu ruin wiatraka holenderskiego;
- 5) Próchnik – zwiedzanie zespołu chat podcieniowych oraz zwiedzanie kościoła, powrót do Elbląga.

Produkt 5. Najciekawsze i najpiękniejsze miejsca Wysoczyzny Elbląskiej – wycieczka autokarem.

trasa: Elbląg – Milejewo – Ogrodniki – Pagórki – Łęcze – Suchacz – Kadyny – Wały Tolkmickie – Tolkmicko – Św. Kamień – Chojnowo – Pogrodzie – Milejewo – Elbląg

- 1) Suchacz: zwiedzanie miejscowości, obejrzenie pomnika upamiętniającego bitwę morską na Zalewie Wiślanym w 1463 r., przejazd na Wzgórze Klepacza (punkt widokowy);
- 2) Kadyny: zwiedzanie miejscowości, przemarsz z Kadyn szlakiem Kopernikowskim do grodziska pruskiego zwanego „Wałami Tolkmickimi” (zwiedzanie grodziska);
- 3) Tolkmicko: zwiedzanie miasteczka, kościoła z XIV w. oraz portu rybackiego;
- 4) Leśnictwo Nowy Wiek: spotkanie przy ognisku z leśniczym, spacer nad brzegiem Zalewu Wiślanego do miejsca gdzie leży głaz narzutowy zwany „Świętym Kamieniem”;
- 5) Chojnowo: zwiedzanie miejscowości – jedyne na tym terenie zachowane kapliczki z XVIII i XIX w. oraz „Narzędzia Męki Pańskiej”;
- 6) Pogrodzie: zwiedzanie zabytkowego kościoła oraz zabudowy wiejskiej.

Produkt 9. Rowerem po Wysoczyźnie Elbląskiej.

Na trasie wycieczki wyjazd na szlak czerwony: Bielany – Jagodnik – Próchnik – Łęcze – Pagórki – Ostrobrzeg – Kadyny – Suchacz – Kamienica – Elbląg.

Produkt 11. Zawody żeglarskie o puchar „William Ramsaya”,

- postaci historycznej która zainicjowała żeglugę po zalewie o znaczeniu wykraczającym poza ramy lokalne (pomysłodawca żeglugi turystycznej po zalewie).

trasa: Elbląg – Tolkmicko – Frombork – Nowa Pasłęka – Piaski – Krynica Morska – Kąty Rybackie – Elbląg

Produkt 13. Od Elbląga do Krynicy Morskiej - zawody bojerowe

o puchar Prezesa Elbląskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego. Trasa: Krynica Morska – Elbląg – Krynica Morska

Produkt 14. Regaty bojerowe klasy DN o mistrzostwo Flotylli Północnej na Zalewie Wiślanym

trasa: Tolkmicko – Krynica Morska – Tolkmicko.

Produkt 15. Międzynarodowy Maraton Pływacki o bursztynową Latarnię Zalewu Wiślanego.

trasa: Tolkmicko – Krynica Morska – Tolkmicko

Program towarzyszący: możliwość zwiedzania Tolkmicki (Krynicy Morskiej), koncert muzyczny na plaży, zawody dla małych dzieci w pływaniu na krótszych dystansach.

Bursztynowa Latarnia fundowana przez Burmistrzów miast: Tolkmicka i Krynicy Morskiej przy udziale sponsorów.

Produkt 16. Festiwal Zalewu Wiślanego w Tolkmicku

Festiwal szant – amatorska impreza ogólnodostępna w amfiteatrze miejskim.

Program towarzyszący: zwiedzanie Tolkmicki i jego zabytków, wystawa narzędzi pracy rybaków, wystawa rękodzieła artystów regionalnych, zwiedzanie Kadyn.

Produkt 17. Zawody w poławianiu kamieni

Miejsce organizacji imprezy – Tolkmicko i teren Zalewu Wiślanego. Program towarzyszący: możliwość zwiedzania Tolkmicka, koncert muzyczny na plaży, zawody dla małych dzieci w „puszczaniu kamieni” po tafli zalewu itp.

Produkt 20. Wypoczynek z historią w tle.

Oferta skierowana głównie do turystów stacjonarnych na Mierzei Wiślanej.

Wycieczka jednodniowa statkiem i pieszo - zwiedzanie Tolkmicka i Kadyn, w tym przede wszystkim niezwykle cennych zabytków architektury, zwiedzanie rezerwatu przyrody, stadniny koni. Możliwy przejazd powozami po okolicznych lasach.

3.3. Rolnictwo, rybactwo

1. utrzymanie gospodarki rybackiej – historycznie związanej z tym obszarem, modernizacja floty rybackiej,
2. Restytucja ichtiocenozy (troć, jesiotr, certa) Zalewu Wiślanego w tym ochrona ryb, budowa przepławek, tarlisk; stałe zarybianie akwenu Zalewu Wiślanego oraz rzek doń wpadających, wspieranie powstawania nowych podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją narybku;
3. Wspomaganie uruchomienia obiektów związanych z przechowywaniem i przetwórstwem, budowa chłodni, suszarni, przechowalni ryb, owoców i warzyw.
4. Rozwój produkcji żywności ekologicznej na terenach rolnych.

3.4. Zagospodarowanie zabytków

1. Rewitalizacja układu urbanistycznego Starego Miasta w Tolkmicku;
2. Rewitalizacja układów zabytkowych wsi;
3. Budowa parku kulturowego na terenie parku Krajobrazowego Wysoczyzna Elbląska;
4. Rewitalizacja i przystosowanie do potrzeb turystycznych zabytkowych założeń zielonych np. w Kadynach, Połoninach;
5. Odbudowa, remont i utrzymanie obiektów zabytkowych: kościołów, kapliczek, kamienic, wiejskich budynków mieszkalnych, siedlisk rolniczych, kompleksów zachowanych cegielni a także kapliczek

3.5. Kultura, tradycje rzemieślnicze

1. Tworzenie muzeów lub izb pamięci, historycznych np. utworzenie w Tolkmicku Oddziału Elbląskiego Muzeum Archeologiczno – Historycznego (Izby Ziemi Tolkmickiej);
2. Organizowanie świetlic i domów kultury; tworzenie placówek kultury na terenach wiejskich dla potrzeb spotkań i organizacji np. wystaw poświęconych kultywowaniu lokalnych tradycji (sal pamięci itp.);
3. Rozwój rękodzieła i rzemiosła w oparciu o naturalne zasoby regionu (m.in. reaktywacja kompleksów cegielni);
4. Wykorzystanie tradycji i walorów związanych z rybactwem i rybołówstwem;

3.6. Estetyka przestrzeni

1. Realizacja planów odnowy wsi;
2. Wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego o wysokim standardzie estetycznym;
3. Wspieranie estetyzacji elewacji budynków w miastach i na wsi; utworzenie funduszu małych grantów na poprawę estetyki miasta, wsi, osiedli, np. upowszechnienie w gminach konkursu na najładniejszy: balkon, dom, obejście;
4. Wprowadzanie zieleni dekoracyjnej i małej architektury na terenach publicznych.

3.7. Transport, drogi

1. modernizacja dróg wojewódzkich:
 - a. Modernizacja drogi nr 503 z Elbląga do Tolkmicka i Pogrodzia;
 - b. Modernizacja drogi nr 504 na odcinku Pogrodzie – Frombork – Braniewo;
 - c. Remonty i modernizacje mostów, wiaduktów w ciągach dróg wojewódzkich;
 - d. Docelowo budowa obejść miejscowości, w tym Pogrodzia;
2. Budowa i modernizacja dróg powiatowych:
 - a. W ramach modernizacji m.in.: dostosowanie szerokości nawierzchni i rodzaju podbudowy do prognozowanego ruchu, odnowa nawierzchni, korekta łuków, budowa chodników i oświetlenia na terenach zwartej zabudowy wsi;
 - b. Budowa drogi z Suchacza do Tolkmicka w sąsiedztwie Zalewu Wiślanego oraz parkingu buforowego w Tolkmicku;

3. Budowa i modernizacja dróg gminnych, w tym budowa nowych odcinków w ciągu dróg gruntowych. W ramach modernizacji m.in.: dostosowanie szerokości nawierzchni i rodzaju podbudowy do prognozowanego ruchu, odnowa nawierzchni, korekta łuków, budowa chodników i oświetlenia na terenach zwartej zabudowy wsi;
4. Uaktywnienie zawieszonych i modernizacja istniejących linii kolejowych - Uaktywnienie ruchu pociągów na trasie Elbląg – Elbląg Zdrój – Tolkmicko – Frombork – Braniewo i przystosowanie godzin ich kursowania do potrzeb mieszkańców;
5. Uruchomienie promów przez Zalew Wiślany z Tolkmicka do Krynicy Morskiej (lub/i Kątów Rybackich), z Fromborka do Krynicy Morskiej, z Elbląga do portów rosyjskich i nadzalewowych; budowa terminali, przyczółków, nadbrzeży i koniecznej infrastruktury technicznej, budowa przyczółków promowych w portach Tolkmicko, Krynica Morska, Kąty Rybackie;
6. Wprowadzenie tramwajów wodnych jako środka komunikacji publicznej;

3.8. Infrastruktura, bezpieczeństwo, ochrona przed powodzią

1. Zachowanie i utrzymanie w dobrym stanie zasobów środowiska naturalnego poprzez stałe wzbogacanie programu ochrony środowiska i egzekwowanie realizacji we wszystkich gminach i miastach.
2. Ochrona powietrza przed emisją gazów, pyłów i spalin, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, za wyjątkiem elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100kW;
3. Poprawa jakości czystości wód rzek, potoków, rowów melioracyjnych oraz wód Zalewu Wiślanego.
4. Zachowanie i utrzymanie w dobrym stanie zasobów środowiska naturalnego oraz podniesienie świadomości obywatelskiej i ekologicznej społeczeństwa.
5. Utrzymanie w sprawności istniejących urządzeń melioracyjnych.
6. Przywrócenie i utrzymanie drożności wszystkich naturalnych i sztucznych cieków wodnych oraz sieci melioracyjnych na terenach budowlanych i terenach rolnych.
7. Utworzenie sprawnego systemu monitorowania stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
8. Projekty zagospodarowania terenu; przygotowanie terenów inwestycyjnych pod usługi turystyczne, portowe i okolo turystyczne dla gmin nadzalewowych.
9. Uzbrojenie terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną; budowa wodociągów, kanalizacji i gazociągów;

CZĘŚĆ III - KIERUNKI ROZWOJU MIASTA I GMINY TOLKMICKO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i oraz przeznaczeniu terenów

1.1. Strategiczne kierunki rozwoju miasta i gminy

- Kształtowanie przestrzeni zgodnie z zasadami „trój ochrony krajobrazu” obszaru miasta i gminy Tolkmicko:
 - ✓ Rewaloryzacja kulturowych zasobów krajobrazu, wyeksponowanie wszystkich zachowanych warstw rozwoju krajobrazu kulturowego, jako podstawowego elementu tożsamości przestrzeni Tolkmicka;
 - ✓ ochrona i świadome kształtowanie fizjonomii krajobrazu, w szczególności wyłączenie z zabudowy terenów chronionych ze względu na niepowtarzalne walory fizjonomii krajobrazu, przede wszystkim piękne widoki,
 - ✓ wyeksponowanie niematerialnych wartości krajobrazu, w tym historycznych nazw, nawiązanie do historycznych tradycji wykorzystania różnych miejsc;
- rozbudowa portu w Tolkmicku, wyznaczenie perspektywicznych terenów rozwoju portu, związanego z budową drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską;
- Rozwój Tolkmicka w oparciu o możliwości jakie daje port i rozwój transportu drogą morską,
- Koncentracja zabudowy w obszarach urbanizacji, rozwoju osadnictwa i funkcji turystycznych:
 - ✓ w Tolkmicku i na jego przedmieściach
 - ✓ oraz w pasie wzdłuż Zalewu Wiślanego obejmującym wsie i osady Kamionek Wielki, Nadbrzeże, Połoniny, Bogdaniec, Suchacz i Pęklewo, czyli pasmo intensywnie zurbanizowane już w XIX wieku poprzez lokalizację historycznych cegielni i związanego z nimi osadnictwa;
- rozwój zabudowy mieszkaniowej we wsi Łęcze;
- Rozwój turystyki w oparciu o zasoby krajobrazu obszaru miasta i gminy Tolkmicko, w tym:
 - ✓ Rewaloryzacja krajobrazu nadzalewowego z wyeksponowaniem pozostałości dawnych założeń cegielni i przystani nadzalewowych, adaptacja krajobrazu przemysłowego na cele rozwoju turystyki nad Zalewem Wiślanym;
 - ✓ rewitalizacja i odbudowa historycznych przystani związanych z XIX i XX – wiecznymi cegielniami nad Zalewem Wiślanym od Kamionka Wielkiego do Kadyn;
 - ✓ rewitalizacja nadzalewowej linii kolejowej
- Zachowanie odrębności krajobrazowej wsi Kadyny, jako dawnego majątku cesarskiego;
- Zachowanie funkcji rolniczych, szczególnie w strefie wysoczyznowej obszaru gminy Tolkmicko z wsiami: Łęcze, Pagórki, Pogrodzie, Chojnowo, Nowinka, Przybyłowo, Brzezina i Wodunia. Podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego: rolnictwo, turystyka krajoznawcza i agroturystyka, rozbudowa infrastruktury komunalnej;
- Rozwój gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, a także zagospodarowania związanego z chowem i hodowlą ryb zarówno w powierzchniowych wodach śródlądowych, jak i w wodach znajdujących się w urządzeniach wodnych oraz w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, także w gospodarstwach rolnych, w tym między innymi:
 - ✓ odtworzenie kompleksów stawów hodowlanych w dolinie rzeki Stradanki,
 - ✓ odtworzenie stawów hodowlanych w dolinie rzeki Suchacz, w kompleksie dawnego Hotelu Zameczek,
 - ✓ utrzymanie i rozwój istniejących stawów hodowlanych w Janówku,
 - ✓ budowa nowych kompleksów stawów hodowlanych;
- Rozbudowa układu drogowego o drogę obsługującą wybrzeże Zalewu Wiślanego - projektowana droga publiczna - Promenada Nadzalewowa, biegnąca wzdłuż linii kolejowej na odcinku od Kamionka Wielkiego przez Połoniny, Nadbrzeże, Suchacz, Pęklewo do Kadyn. Projektowana droga składa się z fragmentów istniejących dróg wymagających przebudowy oraz projektowanych odcinków (większość z wykorzystaniem istniejących dróg nieurządzonych).
- Na terenie gminy Tolkmicko w obrębie Nowinka dopuszcza się lokalizację instalacji pozyskujących energię z odnawialnych źródeł o mocy powyżej 100kW – w formie farmy ogniw fotowoltaicznych, Na terenie miasta i gminy wyklucza się lokalizację elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100kW.

1.2. Struktura sieci osadniczej

- Ośrodkiem krystalizującym sieć osadniczą jest miasto Tolkmicko, skupiające usługi podstawowe, z których korzystają mieszkańcy gminy. Ze względu na port i możliwości rozwoju transportu drogą morską, Tolkmicko posiada duży potencjał w zakresie rozwoju usług turystycznych;

- w pasie nad Zalewem Wiślanym, od Kamionka Wielkiego do Pęklewa, gdzie skupiona była większość historycznych cegielni i związanego z nimi osadnictwa zakłada się uzupełnienie historycznie wykształconej struktury osadniczej poprzez koncentrację osadnictwa i funkcji usługowych, w szczególności usług turystycznych,
- utrzymanie roli wsi Pogrodzie we wschodniej części gminy, jako dużej wsi, zapewniającej dostęp do podstawowych usług publicznych mieszkańcom tej części gminy (w tym szkoła i ośrodek zdrowia);
- utrzymanie roli wsi Łęcze w zachodniej części gminy, jako dużej wsi, zapewniającej dostęp do podstawowych usług publicznych mieszkańcom tej części gminy (szkoła i ośrodek zdrowia); uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej we wsi Łęcze;
- ze względu na kształtowanie się społeczności lokalnych istotne znaczenie w strukturze sieci osadniczej mają wsie sołeckie, które powinny być wyposażone co najmniej w świetlice wiejskie i wspólne tereny rekreacyjne, czyli przestrzenie publiczne ważne dla kształtowania się społeczności lokalnych;
- ośrodki obsługi ruchu turystycznego w Tolkmicku, Suchacz i Kamionku Wielkim;
- Na obszarze miasta i gminy Tolkmicko nie przewiduje się lokalizacji wielko powierzchniowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedażowej powyżej 2000m².

1.3. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów

1.3.1. Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów

Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów ustalono w Studium poprzez wyznaczenie zasadniczych kategorii obszarów, przy uwzględnieniu przepisów odrębnych zawartych w uchwale Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXV/710/14 u z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Zasady lokalizacji zabudowy Studium określa przyjmując definicję zabudowy – zabudowa rozumiana jest jako ogół budynków na danym terenie.

1. Obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonywaniu zadań własnych gminy, obejmują obszary istniejących i projektowanych usług publicznych.

2. Obszary uzupełnień zabudowy obejmują istniejącą zabudowę miasta i wsi z najbliższym otoczeniem, gdzie zakładana jest kontynuacja dotychczasowego charakteru zagospodarowania, w tym:

- 1) Obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym wyznacza się na większości terenów zabudowy wiejskiej i w ich bezpośrednim sąsiedztwie;
- 2) Obszary uzupełnień zabudowy mieszkaniowej wyznacza się głównie na terenie miasta Tolkmicka, w sąsiedztwie istniejących osiedli mieszkaniowych, gdzie poza funkcją mieszkaniową inne funkcje w zasadzie nie występują;
- 3) Obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich wyznacza się w sąsiedztwie istniejącej zabudowy zagrodowej, zarówno we wsiach jak i tej rozproszonej.
- 4) Obszary uzupełnień zabudowy produkcyjno – usługowej, wyznacza się w Pęklewie oraz w Tolkmicku;

Granice obszarów uzupełnień zabudowy stanowią granice obszarów zwartej zabudowy, o których mowa w uchwale Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXV/710/14 u z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej.

3. Obszary rozwoju zabudowy obejmują nowe tereny wskazane pod zabudowę, w tym:

- 1) Obszary rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym wyznacza się na południowym przedmieściu Tolkmicka, we wsi Nowinka, na terenach dawnych baz rolniczych w Pogroźu i Wodni a także w obrębie istniejącego gospodarstwa w Pagórkach;
- 2) Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej, które wyznacza się na południowym przedmieściu Tolkmicka oraz w rejonie wsi Suchacz i Pęklewo;
- 3) Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo- usługowej o niskiej intensywności, tj. do 0,5, wyznacza się na południowym przedmieściu Tolkmicka, w kilku kompleksach w paśmie od Nadbrzeża, przez Połoniny, Bogdaniec, Suchacz do Pęklewa oraz największy teren w sąsiedztwie wsi Łęcze;
- 4) Obszary rozwoju zabudowy usługowej (w tym usług turystycznych) wyznacza się w Suchacz pierwszy zespół w sąsiedztwie przystani Bogdaniec i Suchacz, drugi zespół między Suchaczem i Pęklewem również w sąsiedztwie kolejnych dwóch przystani, w sąsiedztwie plaży w Kadynach, między Pęklewem a zabytkową cegielnią „Srebrny Dzwon” w Kadynach oraz na terenie miasta Tolkmicko.

5) Obszary rozwoju zabudowy produkcyjno – usługowej wyznacza się w Tolkmicku;

4. Obszary przeznaczone dla produkcji elektroenergetycznej o mocy powyżej 100kW – ogniwa fotowoltaiczne, wyznaczone zostały w obrębie Nowinka. Po przeprowadzeniu niezbędnych analiz i badań, na cele lokalizacji ogniw fotowoltaicznych zostanie wykorzystana część terenu, o najkorzystniejszych warunkach dla wyprodukowania około 2 MW. Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu winny się mieścić w granicach wyznaczonego terenu.

5. Tereny rozwoju komunikacji wodnej, zostały wyznaczone w sąsiedztwie istniejącego portu w Tolkmicku i przystani oraz w miejscach lokalizacji historycznych portów związanych z dawnymi cegielniami nad Zalewem Wiślanym:

- port Tolkmicko- powiększenie terenu na zachód od istniejącego, projektowana przystań jachtowa w Tolkmicku – po wschodniej stronie Stradanki;
- przystań morska Suchacz,
- przystań rybacka Kamienica Elbląska w Kamionku Wielkim,
- Projektowana przystań morska w Nadbrzeżu, (obecnie siedziba Jacht Klubu w Elblągu);
- Projektowana przystań morska w Kadynach,
- restytucja pozostałych elementów zabytkowego krajobrazu kulturowego wybrzeża Zalewu Wiślanego poprzez odtworzenie wszystkich historycznych portów związanych z funkcjonowaniem dawnych cegielni położonych nad Zalewem Wiślanym lub rybackich:
 - ✓ w Nadbrzeżu, tzw. Nadbrzeże Kupta;
 - ✓ w Bogdańcu,
 - ✓ w Suchaczu, miejsce lokalizacji portu dawnej cegielni Moebusa (obecnie Marita)
 - ✓ w Suchaczu, dawny Port Suchacz I,
 - ✓ w Pęklewie;
 - ✓ w Świętym Kamieniu;
 - ✓ w Suchaczu dz. nr 39/2.

6. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym obejmujące tereny zabytkowych cegielni, zespołów dworsko – parkowych i folwarków wskazane do rewitalizacji i zagospodarowania o charakterze wielofunkcyjnym

1) zespoły dworsko – parkowe z założeniami parkowymi

- a) Kadyny;
- b) Suchacz Zameczek;
- c) Bogdaniec;
- d) Połoniny (w tym dawny park uzdrowiskowy);

2) tereny zabytkowych cegielni w Nadbrzeżu – Połoniny, w Suchaczu, Pęklewie i Kadynach.

7. Tereny rolnicze z zakazem zabudowy obejmują wszystkie pozostałe tereny rolnicze;

8. Tereny zieleni urządzonej bez prawa lokalizacji zabudowy, wyznacza się na rysunku Studium:

- a) na wskazanych obszarach rozwoju zabudowy w pasie 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych,
- b) na obszarach uzupełnień zabudowy w granicach wyznaczonych korytarzy ekologicznych.

Na terenach oznaczonych w studium jako tereny zieleni urządzonej zieleni, szczególnie poza obszarami uzupełnień zabudowy w istniejących jednostkach osadniczych, dopuszcza się rozwój gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, a także zagospodarowania związanego z chowem i hodowlą ryb zarówno w powierzchniowych wodach śródlądowych, jak i w wodach znajdujących się w urządzeniach wodnych oraz w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, także w gospodarstwach rolnych.

Wyznaczenie na rysunku Studium obszarów zabudowy nie jest jednoznaczne z możliwością lokalizowania, w dowolnym miejscu obiektów budowlanych. Warunki uzgodnienia lokalizacji będą każdorazowo analizowane w oparciu o obowiązujące przepisy (w tym odstępstwa) na obszarze Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej oraz Obszarze Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód i Rzeki Baudy na etapie uzgadniania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji lokalizacyjnych. Podobnie należy traktować możliwość lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja bez względu na zapisy Studium będzie zależała od wyników przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko.

1.3.2. Strategiczne kierunki rozbudowy terenów komunikacji wodnej i portu w Tolkmicku

Obecny port Tolkmicko jest zlokalizowany na stałym lądzie, na południowym brzegu Zalewu Wiślanego. Na jego trasie leży Krynica Morska, miasto i port na Mierzei Wiślanej. W odległości ok. 11 km na pn.-wsch. Leży miasto i port Frombork, a Port w Elblągu jest oddalony o ok. 20 km na pd.-zach. W porównaniu do innych portów Zalewu Wiślanego, port w Tolkmicku nie jest najkorzystniej rozwinięty pod względem powierzchni i ukształtowania akwenów portowych. Istotnym atutem portu w Tolkmicku jest sąsiedztwo stacji kolejowej.

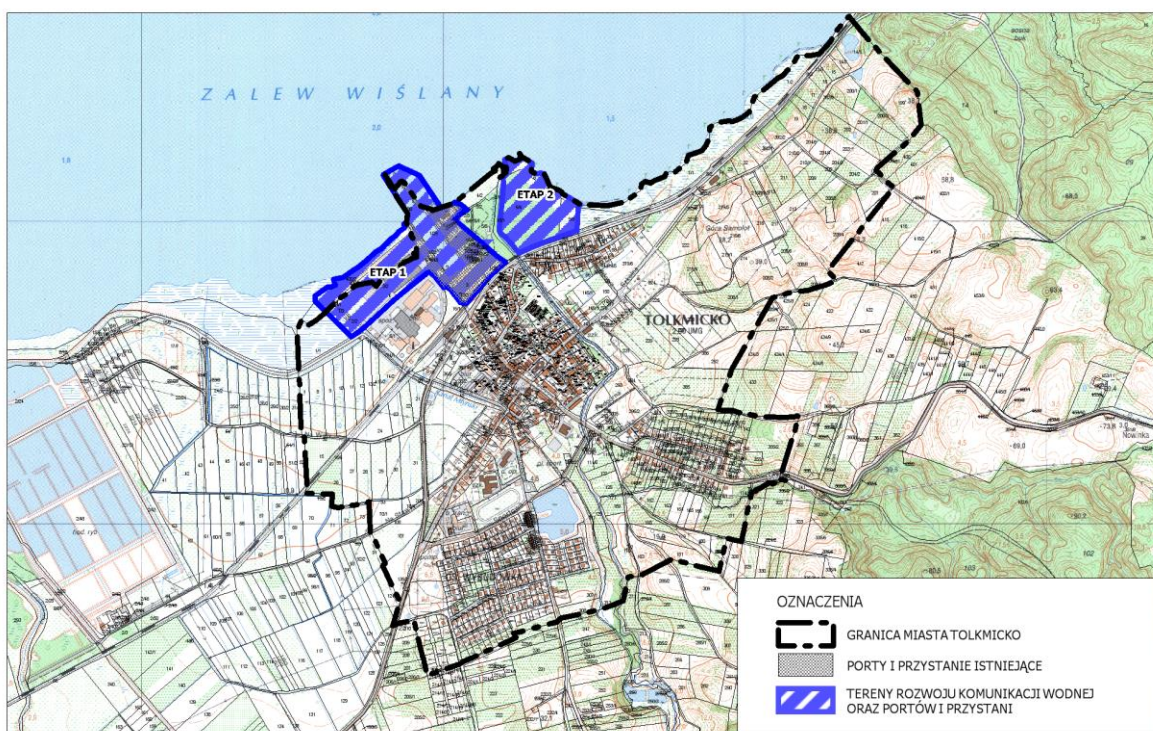
Od 2011r. realizowana jest przebudowa nabrzeża, opaski brzegowej i Falochronu Wschodniego w Porcie Tolkmicko (planowana data zakończenia październik 2014 r.). W ramach programu 3.3: Inwestycje w portach rybackich, miejscach wyładunku i przystaniach, projekt wpisuje się w 1 cel ogólny Programu Operacyjnego "Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007 - 2013" w „poprawę konkurencyjności i zrównoważenia podstawowego sektora rybackiego” oraz w 3 cel szczegółowy – poprawę infrastruktury w portach, przystaniach i miejscach wyładunku. Operacja wpisuje się również w cel 1 zawarty w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 września 2009 r. w § 20 tj. poprawę bezpieczeństwa i warunków postoju lub obsługi statków rybackich.

Celem realizacji inwestycji jest:

- zapewnienie możliwości bezpiecznego korzystania z portu oraz poprawa warunków bezpiecznej obsługi jednostek łodziowych i zacumowanych statków,
- poprawa warunków bezpieczeństwa, warunków postoju, warunków w miejscach wyładunku lub obsługi statków rybackich.

Z uwagi na zły stan techniczny istniejących konstrukcji oraz konieczność zwiększenia głębokości eksploatacyjnej portu w Tolkmicku konieczna jest przebudowa elementów konstrukcji leżących na wschodnim brzegu basenu portowego: Nabrzeża Wschodniego i Postojowego, Falochronu Wschodniego, opaski brzegowej. Dodatkowo prowadzone są prace czerpalne – pogłębienie basenu portowego i wejścia do portu. Ponadto realizowana jest przebudowa nawierzchni na Nabrzeżu Zachodnim portu, która znajduje się w stanie nie gwarantującym bezpieczeństwa korzystających z niej osobom, pojazdom i urządzeniom.

RYS NR 5: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI WODNEJ I PORTU TOLKMICKO

Perspektywy rozwoju portu w Tolkmicku powiązane są z realizacją sprawnego połączenia wód Zalewu Wiślanego z Morzem Bałtyckim. W związku z Programem 'Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślaną z Zatoką Gdańską' pojawiają się realne możliwości rozwoju komunikacji wodnej i portu w Tolkmicku.

- ETAP I - konieczna zmiana granic portu morskiego w Tolkmicku, wynikająca z realizowanej przebudowy falochronów portu oraz rozszerzenie granic portu, głównie tereny po zachodniej stronie portu istniejącego, gdzie

miałoby się rozwijać zagospodarowanie związane z importem i eksportem towarów, a także zagospodarowanie związane z komunikacją wodną, np. nabrzeże dla białej floty;

- b) ETAP II – rozwój terenów komunikacji wodnej, na wschód od ujścia rzeki Stradanki - na działkach nr 9/2, 9/3 i 9/4 obr. Tolkmicko. Zakłada się to możliwość lokalizacji mariny jachtowej, jej zaplecza i obiektów niezbędnych dla jej obsługi - czyli część zdecydowanie nastawiona na indywidualną turystykę wodną. Dopuszcza się tutaj lokalizację wyłącznie obiektów służących obsłudze przystani jachtowej i rybackiej, kąpieliska i plaży.

1.4. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej i przeznaczeniu terenów w poszczególnych jednostkach

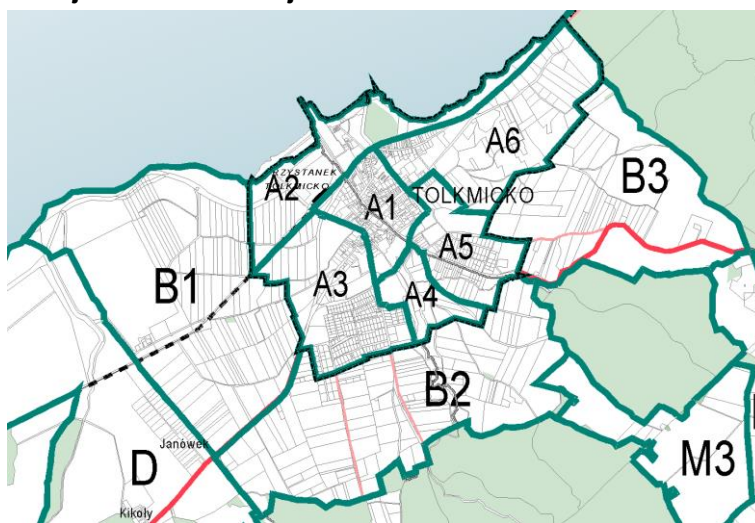
Obszar miasta i gminy Tolkmicko został podzielony na 18 jednostek urbanistycznych:

1. Jednostka A - Miasto Tolkmicko w granicach administracyjnych;
2. Jednostka B – Tereny rolnicze wokół Tolkmicka (z obrębów Kadyny i Nowinka);
3. Jednostka C – Kadyny;
4. Jednostka D – Tereny rolnicze wsi Kadyny; miejscowości: Kikoły i Janówek;
5. Jednostka E – Suchacz z osiedlami: Pęklewo, Bogdaniec, Połoniny i Nadbrzeże;
6. Jednostka F – Kamionek Wielki;
7. Jednostka G – Tereny rolnicze Kamionka Wielkiego;
8. Jednostka H – Tereny rolnicze w północno – zachodniej części obrębu Łęcze (Połoniny);
9. Jednostka I – Łęcze;
10. Jednostka J – Tereny rolnicze wsi Łęcze;
11. Jednostka K – Pagórki;
12. Jednostka L – Chojnowo;
13. Jednostka M – Nowinka;
14. Jednostka N – Pogrodzie;
15. Jednostka P – tereny rolnicze wsi Pogrodzie;
16. Jednostka R – Brzezina;
17. Jednostka S – Przybyłowo;
18. Jednostka T – Wodynia.

1.4.1. Jednostka A - miasto Tolkmicko

Na obszarze całego miasta szczególnie pożądane są działania w kierunku odtworzenia i zachowania charakteru małego miasta nadmorskiego o rozwiniętych funkcjach rybackich i turystycznych, porządkowania zabudowy a także ochrony i ekspozycji kulturowych i krajobrazowych wartości miasta. W kształtowaniu zabudowy i zagospodarowania istotna jest ochrona istniejących tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania działek, uporządkowanie i wprowadzenie estetycznych elementów małej architektury oraz zieleni towarzyszącej, przywrócenie oryginalnej, tradycyjnej kolorystyki elewacji i materiału pokryć dachowych, czy też likwidacja szpecących elementów zagospodarowania.

RYS NR 6: Schemat podziału jednostek A i B na jednostki strukturalne

Główne funkcje, przeznaczenie terenów:**Jednostka A1** - centrum historyczne miasta Tolkmicka

- działania polegające na rehabilitacji istniejących walorów kulturowych, rewitalizacji obszarów centrum miasta poprzez wzmocnienie funkcji usługowych ze względu na rangę tych terenów (centrum usługowe, tereny ważne kulturowo) ale także jako jeden z elementów ważnych gospodarczo (turystyka) na całym terenie wyznacza się obszar uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym;
- kreowanie tradycyjnej zwartej zabudowy miejskiej poprzez: wartościowe przestrzenie publiczne, ograniczenia w wysokości dla nowej zabudowy, bogaty program zakładający równorzędność funkcji mieszkaniowych i usługowych oraz uzupełnienia w tkance miejskiej poprzez dogęszczanie zabudowy;
- stworzenie wzdłuż koryta rzeki Stradanki systemu ciągów spacerowych oraz terenów zieleni publicznej będących elementem korytarza ekologicznego łączącego tereny nad brzegiem zalewu Wiślanego z obszarem kompleksów leśnych;
- przeznaczenie tereny dworca kolejowego wraz z budynkiem dworca na cele usługowe z możliwością realizacji na tym terenie usług publicznych;

Jednostka A2 – obejmuje wybrzeże Zalewu Wiślanego z portem Tolkmicko do linii kolejowej. Jest to obszar strategiczny dla rozwoju Tolkmicka ze względu na możliwości i potrzeby rozwoju komunikacji wodnej i portu w Tolkmicku:

- na obszarze jednostki A2 wskazuje się główny kompleks obszaru strategicznego kierunku rozwoju komunikacji wodnej i Portu Tolkmicko:
- na wschód od ujścia rzeki Stradanki zakłada się to możliwość lokalizacji mariny jachtowej, jej zaplecza i obiektów jej obsługi. Dopuszcza się tutaj lokalizację wyłącznie obiektów służących obsłudze przystani jachtowej i rybackiej, kąpieliska i plaży.
- teren Parku Miejskiego i plaży z kąpieliskiem, bezpośrednio graniczący z brzegiem Zalewu Wiślanego przeznacza się na cele publiczne: zielen publiczną, bulwar wzdłuż brzegu Zalewu Wiślanego po wschodniej stronie portu;

Jednostka A3 - obejmuje obszar południowo zachodniej części miasta.

- przeznaczenie terenu po wschodniej stronie drogi wojewódzkiej w sąsiedztwie targowiska pod funkcje przemysłowo usługowe;
- pozostałe przeznaczenia terenu ustalone w studium odzwierciedlają i utrwalają istniejące zagospodarowanie mieszkaniowo usługowe oraz tereny funkcji usług publicznych;

Jednostka A4 - obejmuje obszar wzdłuż rzeki Stradanki w południowej części miasta.

- stworzenie wzdłuż rzeki Stradanki terenów rekreacyjno wypoczynkowych będących elementem korytarza ekologicznego łączącego tereny nad brzegiem zalewu Wiślanego z obszarem kompleksów leśnych, aż do Wałów Tolkmicka;
- przeznaczenie terenów będących własnością gminy Tolkmicko pod funkcje zieleni publicznej;
- zaprojektowanie systemu ciągów spacerowych wzdłuż rzeki Stradanki;
- przeznaczenie terenów po wschodniej stronie rzeki pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;

Jednostka A5 - obejmuje tereny zabudowy wzdłuż drogi wojewódzkiej w południowo wschodniej części miasta.

- przeznaczenie terenów w południowej części terenu pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;
- przeznaczenie gruntów gminnych w sąsiedztwie rzeki Stradanki pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną;
- lokalizacja ciągu pieszego oraz rezerwowanego przebiegu ciągu pieszego wzdłuż koryta rzeki;

Jednostka A6 - obejmuje obszar we wschodniej części miasta, tereny wskazane dla lokalizacji zabudowy o różnych funkcjach, także nowych osiedli mieszkaniowych:

- wyeksponowanie punktu widokowego punkt widokowy z „Góry Samolot” wraz z kształtowaniem „Obozowisko Łowców Reniferów” na terenie stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru stanowiącej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego teren inwestycyjny, przeznaczony do zagospodarowania na cele usług turystycznych;
- lokalizacja terenów przeznaczonych pod funkcje usług turystyki wokół punktu widokowego „Góra Samolot” oraz obszar w sąsiedztwie zalewu Wiślanego;
- poszerzenie cmentarza na terenie działki gminy Tolkmicko;
- przeznaczenie terenów na wschód od „Góry Samolot” pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną;
- pozostawienie w użytkowaniu rolniczym terenów przedpola widokowego dla punktu widokowego „Na zakręcie”.

Wyposażenie w usługi publiczne:

1. Urząd Miasta i Gminy w Tolkmicku., Tolkmicko, obecna siedziba ul. Portowa 2, działka nr 122, od 2014 roku w nowej siedzibie, Plac Wolności , działka nr 55/3;

2. Urząd Morski w Gdyni, Kapitanat Portu w Tolkmicku, ul. Parkowa 1, działka nr 1/31;
3. Komisariat Policji w Tolkmicku, ul. Świętojańska 31, dz. nr 34;
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Tolkmicku, ul. Świętojańska 31, dz. nr 34;
5. Stacja Ratownictwa Morskiego, Tolkmicko, ul. Parkowa, dz. nr 1/50, 1/51, 1/55, 1/59;
6. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tolkmicku, ul. Sportowa 1, dz. nr 133/2; MGOPS
7. Dom Pomocy Społecznej w Tolkmicku, ul. Szpitalna 2, dz. nr 76;
8. Warsztaty Terapii Zajęciowej, Tolkmicko, ul. Elbląska, dz. nr 67;
9. Przedszkole Miejskie w Tolkmicku ul. Portowa 4 działka nr 124/2 .
10. Szkoła Podstawowa w Tolkmicku im Mikołaja Kopernika, ul. Szpitalna, działka nr 120/3
11. Gimnazjum w Tolkmicku ul. Szkolna 20 działka nr 240, 236, 235
12. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tolkmicku ul. Świętojańska dz. nr 92/3, w tym Punkt Informacji Turystycznej;
13. Biblioteka Publiczna im. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego w Tolkmicku ul. Świętojańska 20 działka nr 171/1.
14. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „TOLVITA” w Tolkmicku ul. Plac Wolności 2 (działka nr 403/2),
15. Obiekty rekreacyjne
 - Boisko sportowe w Tolkmicku działka nr 126/2
 - Boisko sportowe (dolne) w Tolkmicku działka nr 121/2
 - Boisko „Orlik” w Tolkmicku działka nr 92/3
 - Plac zabaw przy SP Tolkmicko dz. nr 120/3, oraz przy Przedszkolu w Tolkmicku ul. Portowa 4, działka nr 125/4
 - Park Miejski i plaża w Tolkmicku ul. Parkowa działka nr 9/3, 9/4
16. Cmentarz Parafialny w Tolkmicku ul. Szkolna 24 działka nr 224, 219/4, 223

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków

- Centralna część miasta Tolkmicka znajduje się w obszarze prawnie chronionym na mocy przepisów odrębnych – jest to układ urbanistyczny miasta Tolkmicka wpisany do rejestru zabytków Województwa Warmińsko – Mazurskiego zgodnie z decyzją z 14 kwietnia 1978 r., nr rejestru A-1234,
- Proponuje się powołanie parku archeologicznego „Obozowisko Łowców Reniferów na Górze Samolot (Gałgan). Stanowisko *rejestr zabytków archeologicznych nr C-106* położone jest na działce 219/6 w Tolkmicku, stanowiącej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego teren inwestycyjny, przeznaczony do zagospodarowania na cele usług turystycznych. W ramach zagospodarowania tego terenu, szczególnie w stylistyce urządzenia, kompozycji i wyposażeniu ogrodu powiązanego z zabudową turystyczną należy nawiązać i wyeksponować tradycję miejsca jaką jest tu najstarszy ślad osadnictwa. Jednocześnie należy pamiętać, że ścisłej ochronie konserwatorskiej podlega stanowisko archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków województwa warmińsko – mazurskiego.

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- Wyeksponowanie punktu widokowego punkt widokowy z „Góry Samolot” wraz z kształtowaniem „Obozowisko Łowców Reniferów” na terenie stanowiska archeologicznego wpisanego do rejestru.
- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych:
 - ✓ na terenie miasta punkt widokowy z „Góry Samolot”;
 - ✓ poza obszarem miasta punkt widokowy „Na zakręcie”, przy drodze DW 503, z Tolkmicka do Pogrodzia;
- ochrona wnętrza krajobrazowego doliny rzeki Stradanki, wraz z ciągami widokowymi umożliwiającymi jej ekspozycję,
- ochrona dominanty jaką jest wieża kościoła parafialnego p.w. Św. Jakuba Apostoła;
- zachowanie, ochrona oraz uzupełnianie nowymi nasadzeniami, alejowych zadrzewień oznaczonych odpowiednim symbolem na rysunku planu i usytuowanych wzdłuż dróg.

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna

- Obsługę komunikacyjną obszaru miasta zakłada się poprzez istniejący układ drogowy, którego podstawę stanowią droga wojewódzka DW nr 503 i istniejące drogi gminne,
- Nowym elementem podstawowego układu drogowego jest projektowana droga gminna prowadząca z obecnego placu targowego w kierunku nowego targowiska,
- Ponadto planuje się modernizację istniejących dróg i nowe drogi obsługujące tereny inwestycyjne.

1.4.2. Jednostka B – Przedmieścia Tolkmicka

Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

Jednostka B1: część zachodnia, obejmuje obszar pomiędzy zachodnią granicą miasta Tolkmicka, brzegiem Zalewu Wiślanego, kanałem Janówek oraz drogą DW nr 503:

- na północ od wału przeciwpowodziowego, na terenie pasa technicznego obszaru nadbrzeżnego Zalewu Wiślanego wskazuje się strategiczne kierunki rozwoju komunikacji wodnej i Portu Tolkmicko, który sąsiaduje z jego głównym kompleksem wyznaczonym w Jednostce A2;
- w północnej części znajduje się istniejąca oczyszczalnia, gdzie zakłada się możliwości lokalizacji nowych obiektów współpracujących z oczyszczalnią, np. biogazownię,
- po wschodniej stronie strugi Janówek zakłada się uzupełnienia zabudowy w gospodarstwach rolnych, z ograniczeniem możliwości uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, zgodnie z rysunkiem Studium,
- uzupełnienie zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym zakłada się w zespole zabudowy przy gospodarstwie rybackim,
- pozostałe tereny przewiduje się pozostawić w rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy.

Jednostka B2: część południowa, obejmująca południowe przedmieście Tolkmicka, tj. obszar, którego granicę stanowi południowa granica administracyjna miasta, droga wojewódzka nr 503 z Tolkmicka w kierunku Pogrodzia, północna granica kompleksów leśnych i dalej znowu droga wojewódzka nr 503 – odcinek z Kadyń do Tolkmicka

- Główną osią kompozycyjną Południowego Przedmieścia Tolkmicka jest korytarz ekologiczny wzdłuż rzeki Stradanki; Przewiduje się zagospodarowanie terenów wzdłuż rzeki Stradanki na jako ciągu rekreacyjno spacerowego, biegnącego od plaży w mieście Tolkmicko do położonych w kompleksie leśnym Wałów Tolkmicka, W sąsiedztwie terenów rekreacyjno spacerowych wzdłuż rzeki Stradanki przewiduje się lokalizację funkcji mieszkaniowo usługowej oraz zabudowy rekreacyjno pensjonatowej,
- Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej (ze szczególnym uwzględnieniem możliwości lokalizacji zabudowy o charakterze pensjonatowym) wyznacza się wzdłuż wspomnianego korytarza ekologicznego Stradanki oraz na wschód od Stradanki pomiędzy korytarzami ekologicznymi dwóch jej dopływów;
- Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej wyznacza się przy południowej granicy miasta, pomiędzy drogą wojewódzką a terenami rekreacyjnymi wzdłuż Stradanki,
- obszary rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym wyznacza się wzdłuż dróg gminnych,
- W sąsiedztwie istniejących siedlisk rolniczych zakłada się uzupełnienia zabudowy w gospodarstwach rolnych.
- Rozwój gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, a także zagospodarowania związanego z chowem i hodowlą ryb zarówno w powierzchniowych wodach śródlądowych, jak i w wodach znajdujących się w urządzeniach wodnych oraz w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, także w gospodarstwach rolnych, w tym między innymi:
 - ✓ odtworzenie kompleksów stawów hodowlanych w dolinie rzeki Stradanki,
 - ✓ budowa nowych kompleksów stawów hodowlanych;

Jednostka B3: część wschodnia, obejmująca obszar pomiędzy granicą administracyjną miasta a kompleksem lasów;

- w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 503 wyznaczono dwa obszary uzupełnień zabudowy wielofunkcyjnej,
- Pozostałe tereny, ze względów funkcjonalnych oraz krajobrazowych, przewiduje się pozostawić w rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy.

Wyposażenie w usługi publiczne:

- Na terenie jednostki B nie ma obecnie usług publicznych. Studium wyznacza na działkach należących do gminy oraz skarbu państwa trzy obszary usług publicznych: wzdłuż rzeki Stradanki, przy drodze powiatowej nr 2208N oraz w południowo wschodniej części jednostki B2.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- Tereny zieleni urządzonej bez prawa lokalizacji zabudowy, wyznacza się w pasie 100 m od rzeki Stradanki i jej prawych dopływów oraz od cieku Janówek;
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;
- w bezpośrednim sąsiedztwie lasów wprowadza się strefę zieleni urządzonej, zgodnie z rysunkiem Studium;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium.

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych na wnętrza krajobrazowe miasta Tolkmicko oraz na Zalew Wiślany:
 - z punktów widokowych, „Widok Na Zakręcie”
 - z ciągów widokowych: z drogi relacji Nowinka- Chojnowo, z drogi relacji Tolkmicko- Pogrodzie, od punktu „Widok Na Zakręcie” do punktu widokowego ze wzgórza na zachód od punktu „Widok Na Zakręcie”;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna

- Obsługę komunikacyjną obszarów zakłada się poprzez istniejący układ drogowy, którego podstawę stanowią droga wojewódzka DW nr 503 i istniejące drogi gminne,
- Nowa obsługa komunikacyjna dla jednostki B2 oparta będzie o istniejącą drogą powiatową 2208N oraz istniejący i projektowany układ dróg gminnych i wewnętrznych.
- Ponadto planuje się modernizację istniejących dróg i nowe drogi obsługujące tereny inwestycyjne.

1.4.3. Jednostka C i D – Kadyny, tereny rolnicze wsi Kadyny; miejscowości: Kikoły i JanówekGłówne funkcje, przeznaczenie terenów:**Jednostka C Kadyny:**

- Rezydencjonalne założenie z dworsko-parkowym folwarkiem przewidziane jest do rewaloryzacji i zagospodarowania o charakterze wielofunkcyjnym. Postuluje się rewitalizację parku dworskiego, w tym utrzymanie części parku w stylu francuskiego i przywrócenie części w stylu angielskim,
- Na wschód od założenia dworskiego przewiduje się obszar uzupełnienia zabudowy w gospodarstwach rolnych bez możliwości lokalizacji zabudowy mieszkaniowej,
- Zachowany budynek cegielni w Kadynach i tereny wokół przewiduje się jak obszar uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,
- Rewitalizacja historycznego portu cegielnianego w Kadynach - projektowana przystań morska. W sąsiedztwie przeznacza się tereny pod plażę oraz tereny przewidziane pod rozwój funkcji usługowej, w tym usług turystyki. Dla wyznaczonego na rysunku studium terenu usługowego zakłada się zasadniczo zakaz zabudowy kubaturowej z dopuszczeniem jedynie niewielkich obiektów, których powierzchnia zabudowy stanowić może nie więcej niż 5% działki, a wysokość do 3,5m,
- Po zachodniej stronie Kadyn przy drodze wojewódzkiej DW503 wokół zespół budynków dawnego zakładu ceramicznego – Cesarska Majolika przewiduje się obszar rozwoju zabudowy usługowej, w tym zabudowy turystycznej oraz wokół istniejącej zabudowy mieszkaniowej uzupełnienie zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,,
- Pozostała część zabudowy miejscowości Kadyny przewidziana jest, jako tereny uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,
- W bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy miejscowości Kadyny na północ od drogi wojewódzkiej DW 503 do istniejącej zabudowy, tereny na zachód oraz na północ do granicy z cmentarzem przewiduje się zakaz zabudowy w celu ochrony wglądu w ekspozycji historycznego układu ruralistycznego miejscowości Kadyny wraz z zabudową o wyjątkowych walorach architektonicznych.

Jednostka D – folwark Kikoły:

- Zachowanie założenia przestrzennego folwarku w Kikołach i jego rewaloryzacja z przeznaczeniem pod zagospodarowanie o charakterze wielofunkcyjnym,
- Południowo zachodni obszar osiedla z istniejącą zabudową przewiduje się jako teren uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,
- Na południe od osiedla Kikoły wyznacza się teren rozwoju zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej o niskiej intensywności (obszar ten stanowi jedną posiadłość),

Jednostka D – wieś Janówek:

- uzupełnienie zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym zakłada się we wsi Janówek
- Rozwój gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, a także zagospodarowania związanego z chowem i hodowlą ryb zarówno w powierzchniowych wodach śródlądowych, jak i w wodach znajdujących się w urządzeniach wodnych oraz w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, także w gospodarstwach rolnych, w tym między innymi:

- ✓ utrzymanie i rozwój istniejących stawów hodowlanych w Janówku,
- ✓ budowa nowych kompleksów stawów hodowlanych;

Jednostka D - tereny rolnicze wokół wsi Kadyny:

- Tereny poza miejscowością Kadyny oraz wsią Kikoły przewiduje się pozostawić w rolniczym użytkowaniu bez prawa zabudowy. Wyjątek stanowi teren przeznaczony pod plażę na przedłużeniu drogi gminnej DG105005N

Wypożyczenie w usługi publiczne:

- Teren działki nr 464/3 jest przeznaczony na usługi sportu i rekreacji i na obszarze tym przewidziana jest do oddania nowy budynek świetlicy (w roku 2014),
- Część południowa terenu działki 332/1 przewiduje się dla lokalizacji usług publicznych.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego

- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- w pasie terenu o szerokości po 100 m od brzegów strugi Janówek po jej wschodniej stronie oraz brzegów cieku wodnego potoku P1 obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- Na obszarze wsi Kadyny obowiązuje m.p.z.p. uchwalony Uchwałą nr XLIX/321/10 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 27.08.2010 roku (publ. Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego z 12.10.2010r. nr 159 poz. 2041) – kierunki zagospodarowania terenu wskazane w Studium uwzględniają obowiązujące ustalenia tego planu.

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków

- Dla ochrony i zachowania zabytkowego układu przestrzenny wsi Kadyny wraz z zabudową o wyjątkowych walorach architektonicznych: rezydencjonalnym założeniem dworsko-parkowym z folwarkiem, zespołem cegielni nadzalewowej, zakładem majoliki, zabudową wiejską mieszkalną i gospodarczą, cmentarzem ewangelickim, ruinami kościoła ewangelickiego oraz założeniem klasztornym, wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej, Granice strefy ochrony konserwatorskiej, są tożsame z wyznaczoną granicą określoną w obowiązującym planie miejscowym i zostały zawarte na rysunku studium. Ochronie podlegają wszystkie zachowane historyczne obiekty,
- Proponuje się powołanie Parku Kulturowego „Cesarskie Kadyny”, którego celem jest ochrona krajobrazu kulturowego zespołu zabudowy wsi Kadyny oraz jej otoczenia w tym w szczególności założenie pałacowo-parkowym, zespół klasztorny, „Cesarska Majolika”, zabytkowe cegielni wraz z terenami eksploatacji gliny (projektowane stanowisko dokumentacyjne), a także pasmo nadbrzeżne oraz zabudowania domku myśliwskiego - „Biała Leśniczówka”,
- Dla ochrony folwarku Kikoły w którego skład wchodzi zabudowania gospodarcze i mieszkalne wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej,
- wieś Janówek objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej, uzupełnienia zabudowy we wsi Janówek należy prowadzić ze szczególną dbałością o zachowanie rozplanowania wsi wzdłuż istniejącej drogi dojazdowej i ukształtowanego placu,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium,
- modernizacja drogi historycznej pomiędzy dawną cegielnią w Kadynach, a wsią Kadyn i zachowanie zadrzewienia wzdłuż drogi.

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- Do zachowania cały zespół dworsko folwarczny Kadyny z ingerencją ograniczoną do niezbędnych uzupełnień pod ścisłymi rygorami, z uwzględnieniem studiów panoram z punktów widokowych.
- Zabudowa miejscowości Janówek i Kikoły podlega ochronie kompozycji oraz ich zasobów krajobrazowych, gdzie dopuszcza się uzupełnienia i przekształcenia pod warunkiem przeprowadzenia szczegółowych studiów krajobrazowych określających warunki lokalizacji,
- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych:
 - z punktów widokowych:
 - platforma widokowa przy klasztorze w Kadynach – widok na Zalew Wiślaną oraz Mierzę Wiślaną i Zatokę Gdańską,
 - dwa punkty widokowe ze wzgórz położonych na południe od drogi Kadyny- Tolkmicko – na łąki przybrzeżne i na Zalew Wiślaną i Mierzę Wiślaną i Zatokę Gdańską
 - z ciągów widokowych : z drogi Kadyny – Tolkmicko widok na wnętrze krajobrazowe na pn- wsch. od Kadyn

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna

- Obsługę komunikacyjną obszaru miejscowości zakłada się poprzez istniejący układ drogowy, którego podstawę stanowią droga wojewódzka DW nr 503 i istniejące drogi gminne,
- Nowym elementem podstawowego układu drogowego jest projektowana Promenada Nadzalewowa, biegnąca wzdłuż linii kolejowej od Kamionka Wielkiego do Kadyn. W rejonie na zachód od Kadyn planuje się powiązanie projektowanej Promenady Nadzalewowej z istniejącą drogą gminną nr DG105005N.
- Ponadto planuje się modernizację istniejących dróg i nowe drogi obsługujące tereny inwestycyjne.

1.4.4. Jednostka E – Suchacz z osiedlami: Pęklewo, Bogdaniec, Połoniny i Nadbrzeże;Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

Suchacz z osiedlami Pęklewo, Bogdaniec, Połoniny i Nadbrzeże stanowi zasadniczy fragment pasma nad Zalewem Wiślanym, gdzie przewidziana jest koncentracja zabudowy, rozwój osadnictwa i funkcji turystycznych:

Suchacz:

- zachowanie i zagospodarowanie pozostałości dawnych cegielni nadzalewowych, a w miejscach gdzie nie zachowały się żadne elementy historyczne należy przewidzieć uczytelnienie miejsc lokalizacji cegielni poprzez nawiązanie charakterem zabudowy i zagospodarowania do dawnych założeń.
Jako działania w tym kierunku należy przewidzieć nawiązanie wielkością i gabarytami budynków, kolorystyką i sposobem wykończenia elewacji budynków, kształtem i kolorystyką dachów, a także jeżeli będzie to możliwe poprzez wprowadzenie dominanty nawiązującej do kominów cegielni oraz w miarę możliwości rozplanowanie obiektów kubaturowych w charakterystycznych dla zabudowy historycznej sposób,
Funkcjonalnie omawiane tereny winny zostać przewidziane pod usługi, w tym usługi turystyki. Miejsca lokalizacji wskazane zostały na rysunku studium.
- Odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscach lokalizacji historycznych portów cegielnianych nad Zalewem Wiślanym lub przystani rybackich z przeznaczeniem pod rozwój turystyki morskiej z funkcjami towarzyszącymi,
- Centrum miejscowości, inne tereny zabudowane oraz tereny w ich sąsiedztwie przewiduje się jako obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym.
- Wyklucza się lokalizację zabudowy na terenach stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków, gdzie dopuszcza się zagospodarowanie jako tereny zieleni urządzonej. Poza zabudową związaną z komunikacją wodną, zapleczem plaż oraz ściśle wskazanymi miejscami kontynuacji zabudowy wyklucza się zabudowę wzdłuż brzegu Zalewu Wiślanego na północ od torów kolejowych,
- Większe tereny niezainwestowane przeznacza się pod rozwój zabudowy mieszkaniowej zgodnie z rysunkiem studium. Szczegółowe rozwiązania zaproponować należy na etapie opracowania planu miejscowego przy założeniu, że zabudowa będzie stanowić kontynuację w formie i intensywności zagospodarowania obszarów sąsiadujących,
- Na obszarze na południe od Suchacza wzdłuż drogi gminnej nr DG 105509N przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej o niskiej intensywności, szczegółowe rozwiązania zaproponować należy na etapie opracowania planu miejscowego przy założeniu zabudowy rozporoszonej na dużych działkach, Należy dążyć do zachowania istniejącej parcelacji na północ do drogi, a wielkość działek na południu od drogi powinna nawiązywać do podziałów w sąsiedztwie,
- Teren na wschód od budynku szkoły (tzw. Zameczek) przewiduje się pod zagospodarowanie o charakterze wielofunkcyjnym przy czym biorąc pod uwagę ochronę panoramy z punktu widokowego zabudowa powinna w tym rejonie zostać ograniczona i rozporoszona,
- Tereny na południe od Suchacza w widłach dróg wojewódzkiej DW503 i powiatowej DP 1132N oznaczone na rysunku studium pozostają jako rolnicze z zakazem zabudowy (wyjątek stanowi istniejąca zabudowa oznaczona na rysunku) w celu ochrony widoku na Zalew Wiślanym.
- Rozwój gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, a także zagospodarowania związanego z chowem i hodowlą ryb zarówno w powierzchniowych wodach śródlądowych, jak i w wodach znajdujących się w urządzeniach wodnych oraz w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, także w gospodarstwach rolnych, w tym między innymi:
 - ✓ odtworzenie stawów hodowlanych w dolinie rzeki Suchacz, w kompleksie dawnego Hotelu Zameczek,
 - ✓ budowa nowych kompleksów stawów hodowlanych;

Pęklewo:

- Zakłada się utrzymanie istniejących funkcji przemysłowo składowych oraz przeznaczenie terenu w sąsiedztwie pod rozwój funkcji produkcyjno usługowych,
- Przewiduje się odtworzenie przystani w miejscu lokalizacji historycznego portu cegielnianego w Pęklewie, i wykorzystywanie jej dla wyżej opisanych terenów,
- Wokół istniejących obiektów osiedla Pęklewo zakłada się uzupełnienia zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, a wokół tych terenów zarówno w kierunku Suchacza i Kadyn zakłada się rozwój zabudowy mieszkaniowej.

Bogdaniec:

- Zespół dworsko-parkowo-folwarczny do zachowania w zakresie przestrzennym i architektonicznym. Przewidywana funkcja zgodnie ze stanem obecnym na cele mieszkaniowo – pensjonatowe.
- Wybudowania zlokalizowane od strony południowo-wschodniej wraz z dużym budynkiem wzniesionym na wzgórzu w otoczeniu małego parku siedliskowego oraz położona w sąsiedztwie zabudowa mieszkaniowa do zachowania z uzupełnieniem przyległych bezpośrednio terenów jako kontynuacja zabudowy mieszkaniowej
- W kierunku północno-wschodnim wzdłuż drogi DW 503 oraz w otoczeniu lasów przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej o niskiej intensywności, szczegółowe rozwiązania zaproponować należy na etapie opracowania planu miejscowego przy założeniu zabudowy rozporoszonej na dużych działkach,
- Wzdłuż drogi DW 503 na kierunku południowo zachodnim przewiduje się również rozwój zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej o niskiej intensywności,
- Wokół istniejących zabudowań na terenie działek 458 i 452 i w ich sąsiedztwie przewiduje się tereny uzupełnień zabudowy mieszkaniowej,
- Tereny po eksploatacji kopalni przewiduje się pod zieleni urządzoną bez prawa lokalizacji zabudowy kubaturowej,;

Płoniny i Nadbrzeże:

- Utrzymanie pozostałych zachowanych elementów zespołu dworsko parkowego oraz Domu Zdrojowego,
- Postulowane jest rewaloryzacja i odtworzenie założenia parkowego przy jednoczesnym wielofunkcyjnym kierunku zagospodarowania obszaru wokół istniejącej zabudowy,
- Po wschodniej stronie drogi powiatowej przewiduje się obszar uzupełnień zabudowy wielofunkcyjnej..

Wyposażenie w usługi publiczne:

- Trwa budowa nowej świetlicy na działce nr 88/22 w sąsiedztwie drogi powiatowej, która zostanie oddana do użytku w roku 2014. W sąsiedztwie szkoły przeznacza się teren stanowiący własność gminy pod funkcje publiczne z preferencją pod usługi rekreacyjno edukacyjne,
- Na terenie działki nr 445/2 będącej własnością gminną, wyznaczony został teren przeznaczony na cele publiczne. W ramach zagospodarowania tego terenu na przykład na cele rekreacyjne, należy nawiązać i wyeksponować tradycję miejsca jaką jest dobrze przebadana osada neolityczna, położona w sąsiedztwie po drugiej stronie drogi wojewódzkiej,
- Na wschód od istniejącej plaży w Suchaczu przewiduje się tereny pod rozwój plaży. W najbardziej na wschód wysuniętym fragmencie tego obszaru na terenie działki nr 26/3 przewiduje się realizację przedsięwzięcia pt. „Obóz Kaprów”. Celem inwestycji jest przybliżenie odwiedzającym historii regionu, organizowanie imprez masowych, w tym corocznej rekonstrukcji bitwy morskiej z 1463 roku. Teren podzielony jest na dwie strefy: rekonstrukcję historycznego grodu i zaplecze plaży;
- Tereny lasów stanowiących własność ARN na pograniczu osiedli Płoniny i Bogdaniec przewiduje się możliwość wykorzystania do wytyczenia miejsc rekreacji w postaci terenowych urządzeń (jak np. tor saneczkowy, szlak rowerowy itp.);

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego

- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- ograniczenie budowy nowych budynków na terenach o spadkach powyżej 10 stopni;
- dla terenów rozwoju zabudowy zakaz budowy nowych budynków położonych w odległości mniejszej niż 30 m od granicy lasów,
- teren użytku ekologicznego B7 w obszarze rozbudowy zabudowy mieszkaniowej należy szczegółowo wkomponować na etapie sporządzenia planu miejscowego po wykonaniu inwentaryzacji przyrodniczej i identyfikacji przewidzianych do ochrony murawami i zaroślami oraz płacami z łubinem trwałym,

- projektowane formy ochrony przyrody, dla fragmentów terenu:
 - Rezerwat Przyrody Dolina Suchacz,
 - kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg.

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- Proponuje się powołanie Parku Krajobrazowego „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym” w obszarze jednostki E są to dwa obszary w pasie nadbrzeżnym Zalewu Wiślanego, na których zlokalizowane były cegielnie i związane z nimi historyczne porty cegielniane:
 - od przystani Nadbrzeże Kupta do Suchacza, gdzie funkcjonowało 6 cegielni i 5 przystani,
 - od Suchacza do Pęklewa, gdzie funkcjonowały 3 cegielnie i 2 przystanie;
 Celem powołania parku jest restytucja najważniejszych elementów zabytkowego krajobrazu kulturowego wybrzeża Zalewu Wiślanego tj. przystani w miejscach lokalizacji historycznych portów cegielnianych i zachowanie pozostałości dawnych cegielni,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium.

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji:
 - z punktów widokowych:
 - przy pomniku Ofiar Stutthof: na Zalew Wiślany, Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską,
 - ze wzgórza na południe od Suchacza: widok na Zalew Wiślany i Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską oraz zabudowę Suchacza,
 - ze wzgórza nieopodal drogi wojewódzkiej w Suchacz: na Zalew Wiślany i Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską,
 - widok ze Srebrnej Góry na Zalew Wiślany.
 - z ciągu widokowego jakim jest linia kolejowa na Zalew Wiślany i jego strefę brzegową oraz na Mierzeję Wiślaną;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- Obsługę komunikacyjną obszaru miejscowości zakłada się poprzez istniejący układ drogowy, którego podstawę stanowią droga wojewódzka DW nr 503, droga powiatowa DP 1134N i istniejące drogi gminne,
- Nowym elementem podstawowego układu drogowego jest projektowana Promenada Nadzalewowa, biegnąca na ogół wzdłuż linii kolejowej, od Kamionka Wielkiego do Kadyn. Droga częściowo planowana jest w oparciu o istniejące odcinki dróg powiatowej i gminnych, które wymagają przebudowy i modernizacji oraz jako nowo projektowane odcinki dróg publicznych:
 - na zachód od Nabrzeża – tereny leśne,
 - w Suchacz równolegle do drogi gminnej nr 105004 N (ul. Radości) i Nadzalewowej Linii Kolejowej, aż do połączenia z drogą gminną nr 105005 N,
- Ponadto zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie w szczególności przewidziane pod zabudowę mieszkaniową i pensjonatową będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych,
- Zakłada się uaktywnienie ruchu pociągów na trasie Elbląg – Tolkmicko – Frombork – Braniewo w obsłudze ruchu turystycznego oraz ewentualne wykorzystanie towarowego ruchu kolejowego do obsługi terenów przemysłowych planowanych w rejonie miejscowości Pęklewo,
- Przez teren miejscowości przebiegać będzie Szlak Rowerowy Polski Wschodniej.

1.4.5. Jednostka F i G – Kamionek Wielki, tereny rolnicze Kamionka Wielkiego;

Główne funkcje, przeznaczenie terenów

Jednostka F: obszar wsi Kamionek Wielki:

- tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej związanej z usługami turystycznymi oraz stanowiącej zaplecze przystani rybackiej Kamienica Elbląska, tereny zabudowy mieszkaniowej z terenami zieleni urządzonej oraz zieleni naturalnej, usług sportu i rekreacji.
- wyznacza się obszary uzupełnień zabudowy w ciągu istniejącej zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej i zagrodowej
- zagospodarowanie turystyczne: budynki mieszkalne z pokojami dla turystów, budynki mieszkalno – pensjonatowe, obiekty turystyczne i wypoczynkowe, obiekty obsługi turystyki kwalifikowanej;

- punkt widokowy w miejscu lokalizacji staropruskiego grodziska;
- zakaz zabudowy w strefie przybrzeżnej Zalewu Wiślanego za wyjątkiem budowli i systemów ochrony brzegów oraz obiektów związanych z funkcjonowaniem przystani rybackiej Kamienica Elbląska;
- ciąg pieszy po koronie prawego wału przeciwpowodziowego potoku Rangóry, jako dojście do platformy obserwacyjnej,

Jednostka G: tereny rolnicze z rozproszonymi terenami zabudowy mieszkaniowo- usługowej związanej z usługami turystycznymi.

- wyznacza się obszary uzupełnień zabudowy mieszkalno-pensjonatowej i rekreacyjnej, realizowanej na dużych działkach w luźnej lokalizacji, wzdłuż istniejących dróg;

Wyposażenie w usługi publiczne

- projektowany teren sportowo rekreacyjny na działkach nr 22 i 23 (według starej numeracji) przy drodze wojewódzkiej nr 503;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego

- uzupełnianie i konserwacja systemu polderowego w strefie przybrzeżnej Zalewu Wiślanego,
- odtworzenie zbiorników wodnych np. na rzece Kamienicy, w rejonie gdzie był historyczny Młyn Dolny,
- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- ograniczenie ekspansji na strefę krawędziową; zakaz budowy nowych budynków na terenach o spadkach powyżej 30 stopni, z wyjątkiem budowli ochrony przed erozją, ograniczenie budowy nowych budynków na terenach o spadkach powyżej 10 stopni,
- utrzymanie dotychczasowego rolniczego użytkowania z zakazem lokalizacji zabudowy na terenie polderu nr 54 „Jagodno”,

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków

- Dla ochrony zabytkowego układu wsi wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej, obejmującą najstarszą część wsi. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium.
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych ,
- proponuje się powołanie Parku Kulturowego „Lanzania Prusów”, który w rejonie Kamionka Wielkiego obejmie tereny związane z „Długim Wałem” w celu ochrony i wyeksponowania elementów krajobrazu kulturowego ukształtowanego we wczesnym średniowieczu przez system osadniczy ziemi Lanzanii;

Kształtowanie i ochrona krajobrazu

- eksponowanie dziedzictwa kulturowego związanego z tradycją turystycznego, krajoznawczego i rekreacyjnego użytkowania terenów Wysoczyzny Elbląskiej - regionu turystycznego Szwajcarii Próchnickiej i kształtowania przestrzeni w duchu romantycznym w XVIII i XIX wieku:
- przywrócenie dawnych nazw poszczególnych elementów przestrzeni:
 - nazwy części wsi Kamionek Wielki: Osiedle Mennonickie, Wichrowe Wzgórze, osada młyńska "Młyn Dolny" ,
 - nazwy dróg: M-11. Ścieżka Mennonitów - droga prowadząca od wsi Kamionek Wielki do Elbląga, M-5. Droga Młyńska - nazwa znana od średniowiecza, oznaczająca drogę łączącą wieś Łęcze z Dolnym Młynem,
 - nazwy rzek i cieków: Kamienica – dawniej Młyński Strumień, Strumień Mennonitów, Potok Rangóry,
 - nazwy geograficzne: Szwajcaria Próchnicka, Samie Skoki, Lisie Jary, Jar Mennonitów,
- uczytnienie miejsc związanych z legendami i mitami: Diabelski Kamień leżący w Strumieniu Mennonitów przy wsi Kamionek Wielki - wielki głaz narzutowy, z którym skojarzono legendę, tworząc "miejsce pamiątkowe", miejsce na Zalewie Wiślanym kulturowo związane z wsią Kamiennik Wielki (legenda o tajemniczej postaci z mgieł),
- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych na Zalew Wiślany:
 - z punktów widokowych: z wzniesienia przy zabytkowym cmentarzu w Kamionku Wielkim, z wzniesienia „Maciejowe Wzgórze”, przy Pomniku Ofiar Stutthofu,
 - z oznaczonych na rysunku studium fragmentów ciągu widokowego z trasy Kolei nadzalewowej;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna

- układ drogowy wsi nie wymaga rozbudowy;
- projektowana Promenada Nadzalewowa, biegnąca na ogół wzdłuż linii kolejowej od Kamionka Wielkiego do Kadyn, po południowo- wschodniej stronie od Nadzalewowej Linii Kolejowej od drogi gminnej nr 105001 N do drogi powiatowej nr 1134N.

1.4.6. Jednostka H, I i J – Łęcze, tereny rolnicze wsi Łęcze;

Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

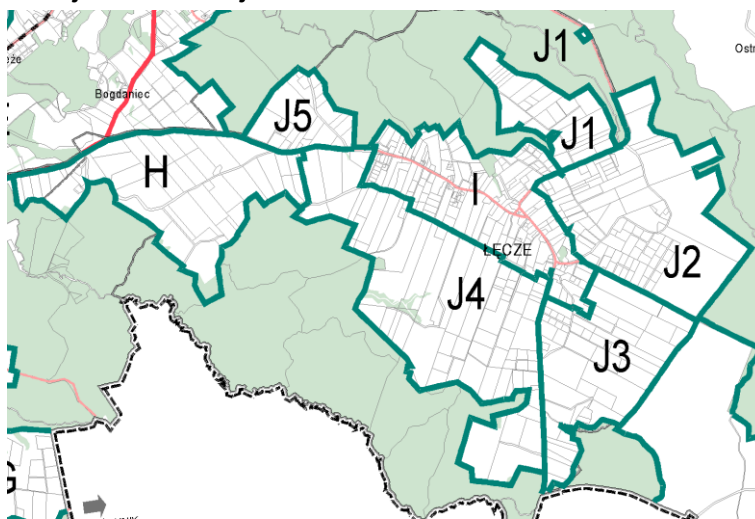
Jednostka I: obejmująca obszar zwartej zabudowy wsi Łęcze stanowiący obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,

Jednostka J1 obejmuje obszar położony na północ od zabudowy wsi Łęcze, po zachodniej stronie drogi prowadzącej z Łęczą w kierunku Kadyn i Tolkmicka, w ramach której wyznacza się tereny rolnicze z zakazem zabudowy i z wyznaczonymi rozproszonymi obszarami uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,

Jednostka J2 obejmuje obszar położony na północny wschód od zabudowy wsi Łęcze- historyczny rejon Małych Pól, pomiędzy drogą prowadzącą z Łęczą w kierunku Kadyn i Tolkmicka a drogą prowadzącą w kierunku wsi Pagórki, w ramach której wyznacza się:

- tereny rolnicze z zakazem zabudowy,
- rozproszone obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, uwzględniające pola ekspozycji z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych na Zalew Wiślany,
- w części wschodniej jednostki obszar rozwoju zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej o niskiej intensywności, ograniczony do terenów na których dokonano podziałów geodezyjnych gruntów rolnych na działki lub z prawomocnymi decyzjami o warunkach zabudowy.

RYS NR 6: Schemat podziału jednostki J na jednostki strukturalne

Jednostka J3 obejmuje obszar położony na południowy wschód od zabudowy Łęczą- historyczny rejon Górnych Pól, pomiędzy drogą prowadzącą do wsi Pagórki a drogą prowadzącą z Łęczą do Elbląga, w ramach której wyznacza się:

- tereny rolnicze z zakazem zabudowy,
- rozproszone obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, uwzględniające pola ekspozycji z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych na Zalew Wiślany,
- w pasie terenu bezpośrednio przylegającym do drogi powiatowej relacji Łęcze-Pagórki obszar rozwoju zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej o niskiej intensywności, uwzględniający pola ekspozycji z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych wokół wsi Łęcze na Zalew Wiślany oraz wnętrza krajobrazowe,

Jednostka J4 obejmuje obszar położony na południe i południowy zachód od zabudowy wsi Łęcze- m.in. historyczny rejon Dolnych Pól, znajdujący się pomiędzy drogą z Łęczą do Elbląga a drogą z Łęczą do Kamionka Wielkiego, aż do okolicy skrzyżowania tej drogi z historyczną Ścieżką Majową, w ramach której wyznacza się tereny rolnicze z zakazem zabudowy i z wyznaczonymi rozproszonymi obszarami uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, uwzględniającymi pola ekspozycji z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych wokół wsi Łęcze na Zalew Wiślany oraz wnętrza krajobrazowe,

Jednostka J5 obejmuje obszar położony na zachód od zabudowy wsi Łęcze, po północnej stronie od drogi do Kamionka Wielkiego, w ramach której wyznacza się tereny rolnicze z zakazem zabudowy i z wyznaczonymi rozproszonymi obszarami uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,

Jednostka H: tereny rolnicze z zakazem zabudowy z wyznaczonymi rozproszonymi obszarami uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, uwzględniającymi pola ekspozycji z wyznaczonych punktów widokowych

i ciągów widokowych; obejmuje obszary położone na zachód od Łęcza- obejmująca również niewielki fragment obrębu geodezyjnego Kamionek Wielki położony na południowy wschód od drogi wojewódzkiej nr 503 relacji Elbląg- Tolkmicko;

Wyposażenie w usługi publiczne:

- w Łęczu zlokalizowane są usługi publiczne:
 - szkoła podstawowa z biblioteką i Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej oraz boisko z placem zabaw na dz. nr 157/7 oraz 156/17,
 - urządzony teren rekreacyjny ze stacją rowerową w centrum wsi na dz. nr 142;
- na terenie wsi Łęcze projektowana jest lokalizacja usług publicznych: publiczne tereny rekreacyjne w otoczeniu dwóch punktów widokowych z drogi Elbląg – Łęcze na Zalew Wiślany, panoramę wsi Łęcze (w tym w otoczeniu punktu widokowego Angielska Faktoria)- fragmenty działek o nr geodezyjnych 133/6 i 133/17.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- ograniczenie budowy nowych budynków na terenach o spadkach powyżej 10 stopni;
- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- w jednostkach strukturalnych H oraz J: zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 100 m od linii brzegów rzek Potoku Suchacza, Potoku Kamienicy, Potoku Olszanki i innych zbiorników wodnych,
- projektowane formy ochrony przyrody, dla fragmentów terenu:
 - Rezerwat Przyrody Dolina Olszanki,
 - Rezerwat Przyrody Dolina Kamienicy;
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony średniowiecznego układu ruralistycznego Łęcza z czytelnymi w krajobrazie zasadami średniowiecznej lokacji, w tym podziału na niwy, w wielu miejscach czytelną strukturą podziałów własnościowych w obrębie niw polnych, śródpolne zadrzewienia na granicach, miedzach pomiędzy poszczególnymi polami. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium,
- proponuje się powołanie Parku Kulturowego „Lanzania Prusów”, który w rejonie Łęcza obejmie tereny związane z „Wysokim i Niskim Walem” oraz Grodziskiem „Święte Miejsce”- w celu ochrony i wyeksponowania elementów krajobrazu kulturowego ukształtowanego we wczesnym średniowieczu przez system osadniczy ziemi Lanzanii;
- w celu zachowania wyróżniających się kulturowo-krajobrazowo terenów stanowiących pozostałości XIX-wiecznego zagospodarowania zabytkowego rejonu turystycznego jakim były Jary Łęcza (wraz z obszarem historycznego Kadyńskiego Lasu), wskazuje się ochronę krajobrazu kulturowego terenów leśnych w otoczeniu wsi Łęcze, w tym: zachowanie i ucytelnienie kompozycji krajobrazowo-widokowej parku;

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych na Zalew Wiślany:
 - z punktów widokowych „Angielska Faktoria” przy drodze relacji Łęcze- Elbląg, punkt widokowy na południe od „Angielskiej Faktorii” przy drodze relacji Łęcze- Elbląg, ze wzgórza Szalas położonego na zachód od wsi Łęcze, „Felkowa Polana” położonego pomiędzy Łęczem a Pagórkami, „Łęczyńska Luneta” położonego we wsi Łęcze,
 - z ciągów widokowych : z drogi relacji Łęcze- Elbląg, ze Ścieżki Kościelnej pomiędzy Łęczem a Próchnikiem,
- w polu ekspozycji widoków na otoczenie wsi Łęcze i panoramę miejscowości z punktów widokowych „Stary Wiatrak” oraz „Wielka Góra Plantacyjowa” we wsi Łęcze: dopuszczenie lokalizacji nowej zabudowy nawiązującej układem budynków na działce i formą architektoniczną budynków do lokalnych tradycji budowlanych;
- wyeksponowanie ciągłości procesu dziejowego budowania struktury krajobrazu, ochrona zachowanych relikwów krajobrazów kulturowych, wykorzystanie ich do zaspokajania współczesnych potrzeb, w tym:
 - obszar zabudowań średniowiecznej wsi ulokowanej na prawie chełmińskim w XIII w. (na miejscu wcześniej już tu istniejącej osady z kościołem) oraz niwy polnej,
 - rozrzuconych wśród pól wybudowań, położonych poza lokacyjną niwą siedliskową: na wzgórzach pomiędzy Kamionkiem Wielkim a Nadbrzeżem oraz we wschodniej części obecnej zabudowy wsi,

- o dziedzictwo kulturowe związane z tradycją turystycznego, krajoznawczego i rekreacyjnego użytkowania terenów Wysoczyzny Elbląskiej - regionu turystycznego północnych i południowych Jarów Łęcza (Lenzen Schluchten i Lenzen Grunde) i kształtowania przestrzeni w duchu romantycznym w XVIII i XIX wieku, nawiązanie do tradycji „elbląskiej turystyki” XVIII-wiecznej: trasy turystyczne i miejsca rekreacyjne wraz z punktami i ciągami widokowymi;
- zasadę restytucji niematerialnych wartości krajobrazu, jako dziedzictwa kultury duchowej i intelektualnej oraz nośników dawnych treści i znaczeń, w tym przywrócenie dawnych nazw poszczególnych elementów przestrzeni:
 - o nazwy części rejonów dawnych pól uprawnych wokół wsi Łęcze: Dolne Pola (Niederfelde), Małe Pola (Klaine Felde), Górne Pola (Oberfelde),
 - o nazwy dróg: Trakt Tolkmicki, Zaulek (Gass), Droga Młyńska (Muhlenweg), Kościelna Ścieżka (Kirchensteig)/ Klesza Ścieżka (Pfaffensteig), Ścieżka Majowa (Maisteig), Piaskowa Droga (Sandweg),
 - o nazwy geograficzne: Łabędzia Góra (Schwanen-Berg), Góra Szalas (Boden-Berg), Góra Tarnina (Schlee-Berg), Góra Na Końcu Wsi (Engbarg), Mały Jar Plantacyjny (Der kleine Wordegrund), Duży Jar Plantacyjny (Der Grosse Wordegrund);
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na:
 - o istniejących elementach, stanowiących podstawowy układ drogowy gminy Tolkmicko: droga wojewódzka nr 503 biegnąca w części zachodniej obrębu geodezyjnego, drogi powiatowe nr 1132N oraz nr 1136N ,
 - o istniejących drogach gminnych,
 - o projektowanych drogach publicznych oraz drogach wewnętrznych ogólnodostępnych;
- projektowane drogi publiczne, uzupełniające podstawowy układ dróg publicznych:
 - o przebiegająca na południe od zabudowy Łęcza na granicy historycznej niwy siedliskowej i polnej- na granicy jednostek I oraz 4J,
 - o fragment łączący istniejącą drogę gminną w rejonie Górnych Pól – w części wschodniej jednostki strukturalnej I- z drogą powiatową nr 1132N w kierunku Pagórek,
 - o droga jednostce strukturalnej I, obsługująca obszar zabudowy w rejonie zabytkowej wieży wiatraka w Łęczu,
 - o droga w jednostce strukturalnej H- przebiegająca przez punkt widokowy na wzgórzu Szalas,
- projektowane drogi ogólnie dostępne: droga prowadząca po trasie historycznej Ścieżki Kościelnej z Łęcza w kierunku osiedla Próchnik;
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych;
- przez miejscowość przebiegają wyznaczone trasy turystyczne: transgraniczny szlak rowerowy R64, międzynarodowy szlak rowerowy R1,
- projektowany jest przez obszar miejscowości Łęcze Szlak Rowerowy Polski Wschodniej;

1.4.7. Jednostka K – Pagórki;

Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

W ramach Jednostki K - Pagórki wyznaczone zostały w studium:

- obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich we wsi Pagórki oraz w istniejących zespołach z zabudową poza wsią,
- obszary rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym we wsi Pagórki,
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy i lasy wokół wsi Pagórki.

Wyposażenie w usługi publiczne:

- obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonaniu zadań własnych gminy przewidziane na działce nr 563/3 w Pagórkach;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- tereny wyróżniające się przyrodniczą aktywnością i różnorodnością, wymagające ochrony przed zainwestowaniem stanowią elementy osnowy ekologicznej gminy Tolkmicko jako płaty ekologiczne,
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony układu wsi folwarcznej Pagórki. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium,
- proponuje się powołanie Parku Kulturowego „Lanzania Prusów”, który w rejonie Pagórek obejmie tereny związane z Grodziskiem Pagórki, usytuowanego w terenie leśnym na północ od wsi Pagórki;

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- zasadę restytucji niematerialnych wartości krajobrazu, jako dziedzictwa kultury duchowej i intelektualnej oraz nośników dawnych treści i znaczeń, w tym przywrócenie dawnych nazw poszczególnych elementów przestrzeni,
- ochrona przed elementami przesłaniającymi w polu ekspozycji na Zalew Wiślany z punktu widokowego Felkowa Polana pomiędzy Łęczem a Próchnikiem;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na istniejących elementach:
 - stanowiącej element podstawowego układu drogowy gminy Tolkmicko- droga powiatowa nr 1132N
 - istniejących ogólnodostępnych drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych.

1.4.8. Jednostka L – Chojnowo;Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

W ramach Jednostki L- Chojnowo wyznaczone zostały w studium:

- obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, obejmujące obszar zwartej zabudowy wsi Chojnowo oraz tereny istniejącej zabudowy rozproszonej wraz z ich najbliższym sąsiedztwem, uwzględniające pola ekspozycji na wnętrza krajobrazowe oraz panoramy wsi Chojnowo z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych;
- obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich,
- tereny rozwoju portów i przystani w ramach odtworzenia przystani w miejscu lokalizacji historycznego portu przy cegielni w Świętym Kamieniu,
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy wokół wsi Chojnowo;

Wyposażenie w usługi publiczne:

- istniejące usługi publiczne w Chojnowie to świetlica wiejska (działka 16/6), plac zabaw oraz boisko (działka 16/3)
- obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonaniu zadań własnych gminy przewidziane na działce nr 16/3 – gdzie istnieje plac zabaw z boiskiem;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- tereny wyróżniające się przyrodniczą aktywnością i różnorodnością, wymagające ochrony przed zainwestowaniem stanowią elementy osnowy ekologicznej gminy Tolkmicko jako płaty ekologiczne,
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony układu ruralistycznego Chojnowa. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium,
- w Świętym Kamieniu- w rejonie lokalizacji historycznego portu dawnej cegielni nadzalewowej, proponowane jest powołanie Parku Kulturowego „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym” w celu odtworzenia najważniejszych elementów zabytkowego krajobrazu kulturowego wybrzeża Zalewu Wiślanego;

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- restytucja niematerialnych wartości krajobrazu, jako dziedzictwa kultury duchowej i intelektualnej oraz nośników dawnych treści i znaczeń, w tym przywrócenie dawnych nazw poszczególnych elementów przestrzeni,

- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z ciągów widokowych na wnętrza krajobrazowe wokół wsi Chojnowo: z drogi od Nowinki do Chojnowa oraz od Chojnowa do Pogrodzia w kierunku zachodnim.

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na istniejących elementach:
 - stanowiącej element podstawowego układu drogowy gminy Tolkmicko- drodze powiatowej nr 1146N (Nowinka – Chojnowo – Pogrodzie) oraz istniejącej drodze gminnej nr 105006N (relacji Tolkmicko-Święty Kamień- Chojnowo),
 - drodze gminnej nr 105007N (relacji Chojnowo – Wschodnia Granica Gminy Tolkmicko),
 - pozostałych ogólnodostępnych istniejących drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych,
 - przez obszar miejscowości przebiegają wyznaczone trasy turystyczne: „Szlak Rowerowy Święty Kamień” oraz „Szlak Pieszy Czerwony Kopernikowski”,
- projektowany jest tu Szlak Rowerowy Polski Wschodniej;

1.4.9. Jednostka M – Nowinka;

Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

Teren obrębu geodezyjnego Nowinka został podzielone na trzy jednostki strukturalne:

- Jednostka M1**, obejmująca teren zwartej zabudowy wsi Nowinka, rejon dawnej cegielni w Nowince oraz tereny na południe od zabudowy Nowinki, w ramach której zostały wyznaczone:
 - obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,
 - obszary rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym położonymi na południe od istniejącej zabudowy Nowinki, uwzględniające pola ekspozycji na wnętrza krajobrazowe na wnętrza krajobrazowe wokół Nowinki z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych,
 - obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich w części południowej wsi Nowinka,
 - obszary rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym w części północnej obejmuje rejon dawnej cegielni;
- Jednostka M2**, obejmująca teren położony na południe do zabudowy Nowinki, na którym zostały wyznaczone:
 - obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonywaniu zadań własnych gminy – na południe od wsi Nowinka,
 - tereny przeznaczone dla produkcji energii elektroenergetycznej- ogniwa fotowoltaiczne na południowym zachodzie od wsi Nowinka. Po przeprowadzeniu niezbędnych analiz i badań, na cele lokalizacji ogniwa fotowoltaicznych zostanie wykorzystana część terenu, o najkorzystniejszych warunkach dla wyprodukowania około 2 MW. Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu winny się mieścić w granicach wyznaczonego terenu.
- Jednostka M3**, obejmująca dwa fragmenty obrębu geodezyjnego Nowinka i położone na wschód ora na zachód od zabudów wsi Nowinka, na którym zostały wyznaczone tereny rolnicze z zakazem zabudowy i lasy wokół wsi Nowinka;

Wyposażenie w usługi publiczne:

- obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonaniu zadań własnych gminy przewidziane na działkach nr 22/11, 22/13, 22/15, 24/2, 24/4 w Nowince;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- na terenie PKWE obowiązuje zakaz budowy nowych budynków na terenach położonych w odległości do 30 m od granicy lasów,
- tereny wyróżniające się przyrodniczą aktywnością i różnorodnością, wymagające ochrony przed zainwestowaniem stanowią elementy osnowy ekologicznej gminy Tolkmicko jako płaty ekologiczne,
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony układu ruralistycznego Nowinki. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium,

- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium,
- proponuje się powołanie Parku Kulturowego „Lanzania Prusów”, który w rejonie Nowinki obejmie granicami teren związany z cmentarzyskiem kultury pruskiej i kultury pomorskiej położone na południe od wsi,

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych na wnętrza krajobrazowe wokół wsi Nowinka i miasta Tolkmicko oraz na Zalew Wiślany:
 - z punktów widokowych „Dolina Cisy”, „Zielony Widok”, „Widok Na Zakręcie” oraz ze wzgórza na zachód od punktu „Widok Na Zakręcie”,
 - z ciągów widokowych: z drogi relacji Nowinka- Chojnowo, z drogi relacji Tolkmicko- Pogrodzie, od punktu „Widok Na Zakręcie” do punktu widokowego ze wzgórza na zachód od punktu „Widok Na Zakręcie”;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- Obszar Nowinki jest obsługiwany przez drogi publiczne istniejące:
 - drogę powiatową nr 1146 N biegnącą z Tolkmicka przez Nowinkę w kierunku Chojnowa oraz drogę gminną nr 105008 N biegnącą z Nowinki w kierunku Pogrodzia,
 - pozostałych ogólnodostępnych istniejących drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych,
- przez Nowinkę wytyczona jest trasa turystyczna: międzynarodowy szlak rowerowy R1.

1.4.10. Jednostka N i P – Pogrodzie, tereny rolnicze wsi Pogrodzie

Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

Teren obrębu geodezyjnego Pogrodzie został podzielony na dwie jednostki strukturalne, oznaczone w studium jako:

- **Jednostka N:** obejmująca rejon zabudowy wsi Pogrodzie, w ramach której zostały wyznaczone:
 - obszary uzupełnień zabudowy wielofunkcyjnej,
 - obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich,
 - obszarami rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym na zachód od centrum Pogrodzia przy skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 503 i drogi gminnej prowadzącej z Pogrodzia do Przybyłowa,
- **Jednostka P,** obejmująca tereny rolnicze z rozproszoną zabudową wokół zabudowy miejscowości Pogrodzie, w ramach której zostały wyznaczone, uwzględniające pola ekspozycji z wyznaczonych punktów widokowych i ciągów widokowych:
 - obszary uzupełnień zabudowy wielofunkcyjnej,
 - obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich,
 - tereny rolnicze z zakazem zabudowy i lasy położone wokół wsi Pogrodzie;

Wyposażenie w usługi publiczne:

- istniejące usługi publiczne na terenie Pogrodzia to:
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Pogrodziu, dz. nr 143,
 - Szkoła Podstawowa Oddziałem Przedszkolnym z filią Biblioteki Publicznej w Pogrodziu, boisko sportowe i plac zabaw na działce nr 206/2,
 - Świetlica Wiejska oraz Ponadlokalna Świetlica Środowiskowa w Pogrodziu- działka nr 118/16,
 - Punkt Lekarski w Pogrodziu działka nr 168/1,
 - NFZ Przychodnia lekarska w Pogrodziu,
- obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonaniu zadań własnych gminy przewidziane na działkach o nr 241/2 w Pogrodziu (na powiększenie cmentarza), dz. o nr 205/4;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- w jednostce strukturalnej P: w pasie terenu o szerokości po 100 m od brzegów rzeki Narusy oraz brzegów cieków wodnych potoku P i potoku P1 obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- Potok P1 wraz z najbliższym obszarem jest łącznikiem ekologicznym stanowiącym element osnowy ekologicznej gminy Tolkmicko,
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony układu ruralistycznego Pogrodzia. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium.

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi w polach ekspozycji z punktów widokowych i ciągów widokowych na wnętrza krajobrazowe wokół wsi Pogrodzie, panoramę wsi Pogrodzie oraz na teren gminy Frombork:
 - z punktu widokowego przy drodze relacji Chojnowo- Pogrodzie, z punktu widokowego przy drodze relacji Pogrodzie- Frombork na wschód od wsi Pogrodzie,
 - z ciągów widokowych: z drogi relacji Tolkmicko- Pogrodzie, Pogrodzie- Brzezina oraz Pogrodzie- Milejewo;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na istniejących elementach:
 - stanowiących elementy podstawowego układu drogowy gminy Tolkmicko- drodze wojewódzkiej nr 503 oraz drodze wojewódzkiej 504, drogach powiatowych nr 1146 N, 1147 N ,
 - drogach gminnych nr 105010 N, 105011N, nr 105008 N, nr 105007 N, nr 105024N,
 - pozostałych ogólnodostępnych istniejących drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych,
- przez Pogrodzie wytyczona jest trasa turystyczna: międzynarodowy szlak rowerowy R1.

1.4.11. Jednostka R – Brzezina;Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

- obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, obejmujące obszar zwartej zabudowy wsi Brzezina, uwzględniające pola ekspozycji na wnętrza krajobrazowe wokół wsi Brzezina oraz Zalew Wiślany z wyznaczonych ciągów widokowych;
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy i lasy wokół wsi Brzezina;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- w pasie terenu o szerokości po 100 m od brzegów rzeki Narusy oraz brzegów cieku wodnego potoku P1 obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- Potok P1 wraz z najbliższym obszarem jest łącznikiem ekologicznym stanowiącym element osnowy ekologicznej gminy Tolkmicko,
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony układu ruralistycznego Brzezina. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium,
- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowisk archeologicznych , oznaczonych na rysunku Studium;

Kształtowanie i ochrona krajobrazu:

- ochrona przed zabudową i innymi elementami przesłaniającymi pól ekspozycji na wnętrza krajobrazowe wokół wsi Brzezina z ciągów widokowych z drogi relacji Brzezina –Pogrodzie oraz drogi prowadzącej na wschód od wsi Brzezina;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na istniejących:
 - drodze powiatowej nr 1147N, stanowiącej element podstawowego układu drogowego gminy Tolkmicko,
 - publicznej drodze gminnej nr 105012N i pozostałych ogólnodostępnych istniejących drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych.

1.4.12. Jednostka S – Przybyłowo;Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

- obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, obejmujące obszar zwartej zabudowy wsi Przybyłowo oraz tereny z istniejącą zabudową poza zwartym obszarem wsi Przybyłowo wraz z ich najbliższym sąsiedztwem,
- obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich w części południowej wsi Przybyłowo,
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy i lasy wokół wsi Przybyłowo;

Wyposażenie w usługi publiczne:

- obszary przeznaczone na cele usług publicznych i rozwoju infrastruktury służącej wykonaniu zadań własnych gminy przewidziane na działce nr 51/1;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- Jednostka S – Przybyłowo znajduje się na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej – Wschód, Przez Jednostkę S przepływa rzeczka Stradanka. Poza obszarami:
 - zwartej zabudowy wsi, w granicach wyznaczonej strefy ochrony konserwatorskiej historycznego układu ruralistycznego Przybyłowa,
 - wyznaczonymi obszarami uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym (mieszkaniowej i usługowej), pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
 - siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu,
 - obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg;

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej w celu ochrony układu ruralistycznego Przybyłowa. Granice strefy ochrony konserwatorskiej zawiera rysunek studium;

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na istniejących elementach:
 - stanowiącej element podstawowego układu drogowy gminy Tolkmicko- drodze gminnej nr 105024N,
 - drodze gminnej nr 105009 N,
 - pozostałych ogólnodostępnych istniejących drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych.

1.4.13. Jednostka T – Wodunia.Główne funkcje, przeznaczenie terenów:

- obszary uzupełnień zabudowy wielofunkcyjnej,
- obszarami rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,
- tereny rolnicze z zakazem zabudowy i lasy położone wokół wsi Wodunia;

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego:

- w pasie terenu o szerokości po 100 m od brzegów rzeki Narusy oraz brzegów cieków wodnych- potoku P1 i potoku P, obowiązuje zakaz lokalizacji obiektów budowlanych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej,
- Potok P1 wraz z najbliższym obszarem jest łącznikiem ekologicznym stanowiącym element osnowy ekologicznej gminy Tolkmicko,
- kontynuacja tradycji zakładania zadrzewień alejowych wzdłuż historycznych dróg.

Dziedzictwo kulturowe, kierunki ochrony zabytków:

- wyznacza się strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej w celu ochrony stanowiska archeologicznego , oznaczonych na rysunku Studium

Układ drogowy, obsługa komunikacyjna:

- obsługa komunikacyjna miejscowości opiera się na istniejących ogólnodostępnych drogach gminnych,
- zakłada się, że poszczególne tereny przeznaczone pod zainwestowanie, będą wyposażone w układ dróg publicznych powiązanych z istniejącymi drogami. Szczegółowy sposób obsługi komunikacyjnej winien zostać rozwiązanych na etapie opracowania planów miejscowych.

1.5. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnejGospodarka rybacka

1. Rewitalizacja przystani nad Zalewem Wiślanym i modernizacja floty rybackiej, utrzymanie gospodarki rybackiej – historycznie związanej z tym obszarem,
2. Restytucja ichtiocenozy (troć, jesiotr, certa) Zalewu Wiślanego w tym ochrona ryb, budowa przepławek, tarlisk; stałe zarybianie akwenu Zalewu Wiślanego oraz rzek doń wpadających, wspieranie powstawania nowych podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją narybku;

Rolnictwo

3. Wspomaganie uruchomienia obiektów związanych z przechowywaniem i przetwórstwem, budowa chłodni, suszarni, przechowalni ryb, owoców i warzyw.
4. Rozwój produkcji żywności ekologicznej na terenach rolnych,
5. Utrzymanie i rozwój tradycyjnych kierunków produkcji rolnej, w szczególności upraw sadowniczych, wykorzystujących bardzo sprzyjające warunki klimatyczne na stokach Wysoczyzny, (długi okres wegetacyjny);
6. Rozwój racjonalnej gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, w tym:
 - odtworzenie kompleksów stawów hodowlanych w dolinie rzeki Stradanki,
 - odtworzenie stawów hodowlanych w dolinie rzeki Suchacz, w kompleksie dawnego Hotelu Zameczek,
 - utrzymanie i rozwój istniejących stawów hodowlanych w Janówku,
 - budowa nowych kompleksów stawów hodowlanych;
7. ochrona gleb klasy III przed zabudową nie związaną z produkcją rolną;
8. ograniczenie dalszego rozpraszania się zabudowy na terenach rolnych, na obszarach wskazanych w Studium obowiązuje zakaz lokalizacji zabudowy (zabudowa rozumiana jest jako ogół budynków na danym terenie);

Leśnictwo

9. rewaloryzacja dawnego zagospodarowania turystycznego na obszarach leśnych, w pierwszej kolejności szczególności na terenie wskazanego w Studium zabytkowego rejonu turystycznego „Romantyczny Ogród Lanzanii”, Kontynuacja w tym rejonie zasad komponowania przestrzeni na obszarach leśnych, w szczególności odtworzenie historycznych widoków, między innymi na Zalew Wiślany;
10. wyłączenie z gospodarki leśnej oraz ujęcie w planach ochrony rezerwatów: „Doliny Stradanki” i „Kadyński Las” zagadnień ochrony i rewaloryzacji obszarów zabytkowych:
 - terenów stanowisk archeologicznych obejmujących wczesnośredniowieczne grodziska pruskie i założenia obronne historycznej Lanzanii, wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa warmińsko – mazurskiego, w tym: Wały Tolkmity, Grodzisko w Łęczu, grodzisko w Pagórkach, pozostałe kompleksy umocnień obronnych, wskazanych do ochrony w formie projektowanego parku kulturowego „Lanaznia Prusów”;
 - terenu parku angielskiego w Kadynach;
11. restytucja drzewostanu buka czerwonego na obszarze dawnego rezerwatu krajobrazowego „Święte Echo” w Pęklewie, zniszczonego na początku XX wieku;
12. Z obszarów leśnych należy usunąć monokultury drzew niezgodnych z siedliskiem, a zwłaszcza gatunków degradujących siedliska leśne, na które je wprowadzono, jak plantacje topoli, świerka i sosny. Należy odbudowywać wielogatunkowe drzewostany, tam gdzie takie w przeszłości mogły występować, a zwłaszcza na siedliskach łęgowych i łąkowych. Należy przywracać możliwie naturalną, pełną strukturę warstwową i wiekową nie tylko drzewostanów, ale i całych fitocenz.
13. ograniczenie zalesiania gruntów rolnych; ochrona istniejących i odtworzenie historycznych punktów i ciągów widokowych, w szczególności na Zalew Wiślany;

1.6. Obszary funkcjonalne oraz obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko nie wyznacza się obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji. Wyznacza się obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym obejmujące tereny zabytkowych cegielni, zespołów dworsko – parkowych i folwarków wskazane do rewitalizacji i zagospodarowania o charakterze wielofunkcyjnym

1) zespoły dworsko – parkowe z założeniami parkowymi

- a) Kadyny;
- b) Suchacz Zameczek;
- c) Bogdaniec;
- d) Połoniny (w tym dawny park uzdrowiskowy);

2) tereny zabytkowych cegielni w Nadbrzeżu – Połoniny, w Suchaczu, Pęklewie i Kadynach.

1.7. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na mocy DECYZJI NR 3 MINISTRA INFRASTRUKTURY I ROZWOJU z dnia 24 marca 2014 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (DZ.URZ. Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 marca 2014 r. Poz. 25) status terenu zamkniętego posiadają następujące działki, przez które biegnie linia kolejowa nr 254 tzw. Kolej Nadzalewowa:

- obr. Chojnowo, działki nr: 6/1, 6/2, 11, 946,
- miasto Tolkmicko obręb nr 1, działki nr 8/1, 8/2, 8/3 i 11, obręb nr 2 działka nr 16/6,
- obręb Kadyny, działki nr: 66 i 318,
- obręb Suchacz, działka nr 246,
- obręb Kamionek Wielki, działki nr: 24, 192 i 193/1;

Dla terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu nie ustala się stref ochronnych.

1.8. Obszary na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł i ich strefy ochronne

Prawo energetyczne definiuje odnawialne źródła energii, jako wszystkie te źródła, które wykorzystują energię wiatru, promieniowania słonecznego, geotermalną, spadku rzek, a także energię pozyskiwaną z biomasy, biogazu wysypiskowego, biogazu z oczyszczania ścieków czy rozkładu szczątek roślinnych i zwierzęcych – wymienione źródła energii odnawialnej teoretycznie występujące na terenie miasta i gminy Tolkmicko.

Zasady rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii

1. Zgodne z polityką zagospodarowania przestrzennego Gminy Tolkmicko jest wykorzystywanie wszystkich dostępnych źródeł energii odnawialnej z zachowaniem przepisów odrębnych, oraz w sposób nie naruszający istotnych walorów krajobrazowych: ekologicznych, kulturowych lub estetycznych.

2. Obszary przeznaczone dla produkcji elektroenergetycznej o mocy powyżej 100kW – ogniwa fotowoltaiczne, wyznaczone zostały w obrębie Nowinka. Po przeprowadzeniu niezbędnych analiz i badań, na cele lokalizacji ogniw fotowoltaicznych zostanie wykorzystana część terenu, o najkorzystniejszych warunkach dla wyprodukowania około 2 MW. Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu winny się mieścić w granicach wyznaczonego terenu.

3. Na terenie Gminy Tolkmicko wyklucza się lokalizację elektrowni wiatrowych o mocy powyżej 100 kW.

4. Lokalizację zagospodarowania przeznaczonego na cele wytwarzania energii z odnawialnych źródeł energii, które wykorzystują energię spadku rzek z instalacji o mocy do 100kW dopuszcza się w miejscu występowania zasobów tej energii, w szczególności w miejscach lokalizacji historycznych młynów, na przykład w Tolkmicku, w Nadbrzeżu Młyn Dolny i Młyn Górny, młyn w Kikolach.

Zgodnie z planem ochrony PKWE, w zakresie ochrony zasobów wodnych, w celu zachowania lub poprawy stosunków wodnych na terenie Parku, niezbędne jest między innymi utrzymanie lub przywracanie zdolności retencyjnych w zlewniach poszczególnych rzek. Odtworzenie historycznych zbiorników wodnych niewątpliwie przywróci dawne zdolności retencyjne obszaru Parku do stanu sprzed dewastacji tych zabytków techniki. Ponadto lokalizacja małych elektrowni wodnych na terenie PKWE winna uwzględniać:

- przepisy odrębne obowiązujące na obszarze PKWE i na obszarach chronionego krajobrazu, w tym ograniczenia dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) oraz

ograniczenia dotyczące dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

- wyniki procedur oceny oddziaływania na środowisko prowadzonych na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia.

5. Lokalizację instalacji o mocy do 100kW (tzw. mikroźródła) wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii dopuszcza się na terenach zabudowanych lub przeznaczonych pod zabudowę na obszarze miasta i gminy Tolkmicko. Powyższa zasada dotyczy również terenów zabudowy zagrodowej.

6. Na terenie oczyszczalni ścieków dopuszcza się urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł, w tym lokalizację biogazowni o mocy powyżej 40 kW. Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu winny się mieścić w granicach terenu oczyszczalni.

1.9. Obszary o szczególnych warunkach użytkowania i zagospodarowania terenu

1.9.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

1.9.1.1. Zabezpieczenie przed powodzią

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią zgodnie z przepisami odrębnymi (Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, Dz.U. 2012 nr 0 poz. 145) zalicza się:

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmujący tereny leżące w granicach pasa technicznego brzegu morskiego (pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej);
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmujący tereny znajdujące się pomiędzy linią brzegu a wałami przeciwpowodziowymi.

Na podstawie przepisów ustawy Prawo wodne, zagospodarowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlega pewnym ograniczeniom, np.

- art. 40 ust. 1 pkt 3 Zabrania się lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania;
- Art. 88l. 1. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:
 - wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych, z wyjątkiem dróg rowerowych;
 - sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;
 - zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi ro-werowej, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego pieszego lub rowerowego.

Na podstawie informacji z Urzędu Morskiego na obszarze gminy Tolkmicko występują tereny realnie zagrożone powodzią w wyniku spiętrzeń sztormowych. Są to obszary położone poniżej rzędnej +2,5 m n.p.m. W związku z powyższym należy:

- stosować rozwiązania techniczne zabezpieczające przed powodzią morską do rzędnej +2,5 m n.p.m.;
- stosować rozwiązania techniczne zabezpieczające przed wzrostem poziomu wód gruntowych do rzędnej +1,25 m n.p.m.

Na terenie gminy Tolkmicko znajdują się 3 poldery przeciwpowodziowe (poldery przeciwpowodziowe w rozumieniu Prawa wodnego są budowlami przeciwpowodziowymi (art. 9 ust. 1 pkt 1a), które zaliczane są do urządzeń wodnych (art. 9 ust. 1 pkt 19 lit. a):

- polder nr 50 Kadyny,
- polder nr 51 Tolkmicko,
- polder 54 Jagodno.

Zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o ustanowieniu wieloletniego „Programu ochrony brzegów morskich” planowana jest ochrona brzegu morskiego. Dla obszarów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie morskich wód wewnętrznych poziom bezpieczeństwa zaplecza brzegu morskiego wynosi:

- Dla terenów portowych i przemysłowych zlokalizowanych w m. Tolkmicko poziom bezpieczeństwa wynosi 200.
- Dla terenu oczyszczalni ścieków w Tolkmicku poziom bezpieczeństwa wynosi 500.
- Dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w miejscowości Suchacz – 100.
- Dla przystani morskich poziom bezpieczeństwa wynosi 50.
- Dla pozostałych obszarów zlokalizowanych w obrębie pasa technicznego istniejący poziom bezpieczeństwa zaplecza brzegu nie wyższy niż 20. (zapewniający ochronę przed zdarzeniem mogącym wystąpić 1 raz na 20 lat).

1.9.1.2. Melioracje

Urządzenia melioracji są częścią systemu regulującego stosunki wodne na terenie gminy oraz pełnią istotną funkcję w ochronie przeciwpowodziowej. W ramach ochrony przeciwpowodziowej funkcjonuje system polderów melioracyjnych - odwadnianych mechanicznie przez pompownie melioracyjne nr 50 Kadyny i 51 Tolkmicko. Gospodarowanie i funkcjonowanie całej infrastruktury technicznej na polderze możliwe jest dzięki sprawnemu systemowi melioracyjnemu i osłony przeciwpowodziowej. Wały przeciwpowodziowe chronią poldery od wód Zalewu Wiślanego oraz rzek i potoków: Grabianka, Rangóry, Janówek, Olszanka. Natomiast poziom wody poniżej rzędnej terenu utrzymywany jest poprzez rozbudowany system rowów i kanałów melioracyjnych, które stabilizują poziom wód gruntowych i odprowadzają nadmiar wody do pompowni melioracyjnej. W wałach przeciwpowodziowych znajdują się ujęcia wody, które pozwalają na doprowadzenie wody na polder w okresach suszy. Doprowadzana woda w rowach i kanałach może być podpiętrzana na odpowiednim dla roślin poziomie znajdującym się na kanałach i rowach zastawkami.

Na terenie gminy Tolkmicko występują następujące urządzenia wodne melioracji:

1) podstawowych:

- a) - rzeki i potoki uregulowane: Rangóry, Suchacz, Olszanka, Grabianka, Janówek, Stradanka, pot. P, pot. P1;
- b) - rzeki i potoki nieuregulowane: Kamienica, pot. M, pot. J;
- c) - kanały melioracyjne: kanał A przy polderze nr 54, kanały A, B przy polderze nr 50 oraz kanał D przy polderze 51;
- d) - wały przeciwpowodziowe chroniące od wód Zalewu Wiślanego oraz rzek i potoków: Grabianka, Rangóry, Janówek, Olszanka;
- e) - stacje pomp (poldery nr 50 i 51);
- f) - ujęcia wód w wałach przeciwpowodziowych;
- g) - zbiornik wody pitnej (*Stare Jezioro*) na rzece Olszynie;
- h) - jazy/zapory na rzekach i potokach: Olszanka (2), Grabianka (1), Stradanka (1).

2) szczegółowych: rowy melioracyjne, rurociągi poniżej 0,6 m, drenaże, stawy hodowlane (w rejonie Tolkmicka).

1.9.2. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych, osuwania się mas ziemnych

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska z 2001 r. starosta prowadzi obserwację terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, a także rejestr zawierający informacje o tych terenach.

Na terenie gminy Tolkmicko, w okolicy miejscowości Kadyny – zlokalizowane jest osuwisko. Powstało ono na zboczu potoku, w ramach skarpy przykorytowej. W rejonie osuwiska występują gliny morenowe, piaski. Długość maksymalna osuwiska wynosi 30 metrów, natomiast szerokość maksymalna 100 metrów. Geneza osuwiska – obryw, zsuw. Stok pokrywa las. Wskazane umocnienie palikami środkowej części osuwiska.

Ponadto w gminie można wskazać tereny potencjalnie narażone na osuwanie się mas ziemnych. Są to:

- strefy krawędziowe wysoczyzny - charakteryzujące się wysokim stopniem nachylenia powierzchni, poprzecinane głębokimi dolinami. Cała strefa krawędziowa wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej; stosuje się zatem normy, zakazy i wskazania przewidziane w przepisach odrębnych;
- zbocza rynien i dolin wciętych w powierzchnię wysoczyznową – najważniejsze w tej grupie to doliny rzek: Stradanka, Grabianka, Kamienica, Olszanka, Suchacz, Janówek i Rangóry;
- inne obszary o znacznych deniwelacjach terenu i nachyleniu stoków przekraczającym 30% - występujące lokalnie na terenie całej gminy.

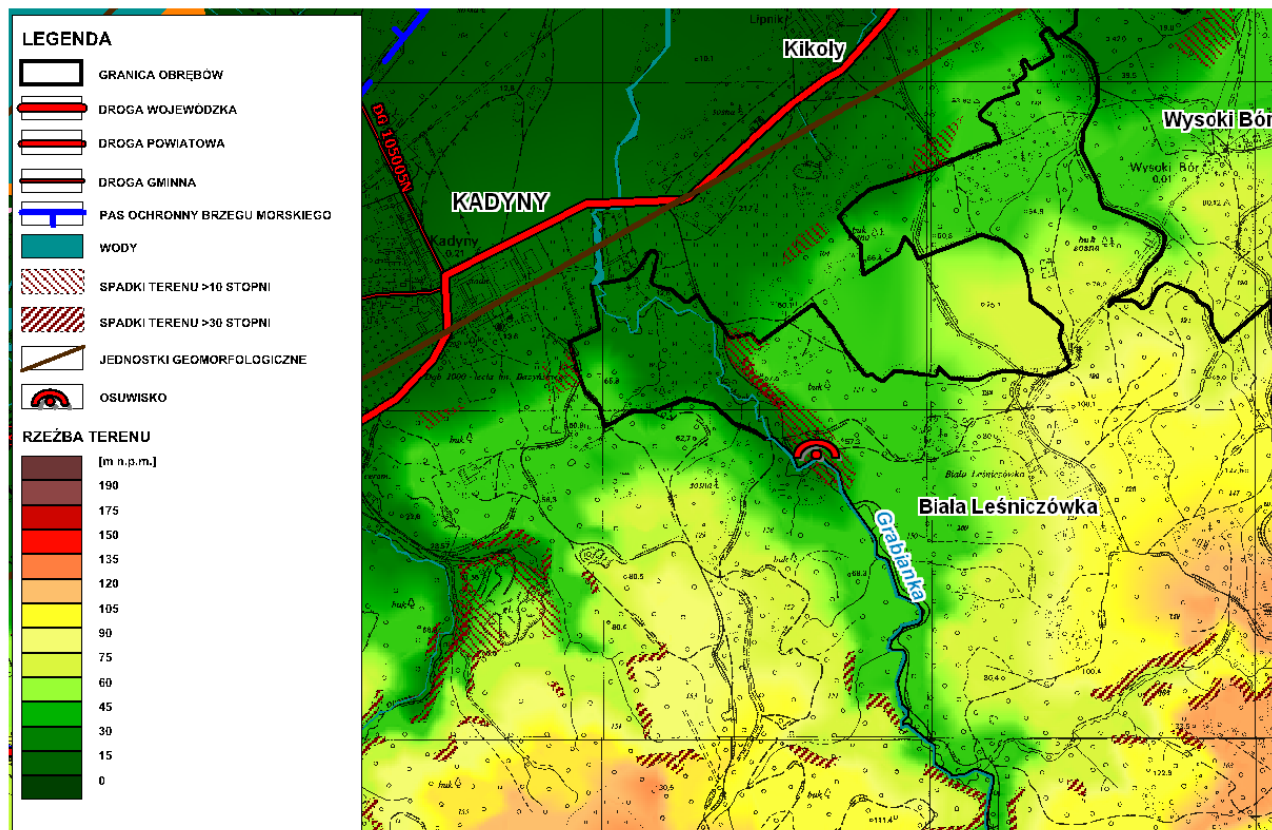
Ograniczenia w zagospodarowaniu na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych:

- wszelkie inwestycje powinny być poprzedzone szczegółowym rozpoznaniem budowy geologicznej i ustaleniem kategorii geotechnicznej warunków ich posadowienia z uwzględnieniem stateczności skarp –

zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku konieczności zabezpieczenia stabilności skarp, w projekcie budowlanym należy przewidzieć sposób ich zabezpieczenia;

- ustala się obowiązek zachowania, pielęgnacji i uzupełniania roślinności ograniczającej erozję skarp oraz utrzymującej jej stabilność.

RYS NR 7: OSUWISKO W KADYNACH

1.9.3. Tereny górnicze, obszary dla których wyznacza się w złożu filar ochronny

1.9.3.1. Udokumentowane złoża kopalin

Na terenie Gminy Tolkmicko od dawna pozyskiwane były surowce naturalne, głównie glin i ilów. Przed II wojną światową w granicach dzisiejszej gminy Tolkmicko funkcjonowało kilkanaście cegielni, tworząc marki znane daleko poza Tolkmickiem. Większość cegielni usytuowana była na odcinku pomiędzy Kamionkiem Wielkim a Kadynami. Dalej na wschód były jeszcze trzy cegielnie: w Tolkmicku, w Nowince i w Świętym Kamieniu (d. Luisenthal). Niektóre cegielnie, np. w Kamionku Wielkim, Tolkmicku czy pierwsza cegielnia w Kadynach mają średniowieczną tradycję. Właśnie w cegielniach znad Zalewu Wiślanego zaopatrywano się w cegłę do budowy „murowanego” Elbląga po pożarze „drewnianego” pod koniec XIII wieku.

Obecnie w granicach gminy udokumentowane są 4 złoża, 2 z nich znajdują się w dokumencie „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2012 r.): złożo Nadbrzeże i złożo Kadyny. Pozostałe dwa złoża to: Pęklewo-Suchacz II oraz Łęcze, wskazane przez Geologa Wojewódzkiego z Urzędu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Główną kopaliną są „surowce ilaste ceramiki budowlanej” oraz „piaski i żwiry”. W skład kopalin wchodzi:

- w złożu Nadbrzeże: ily i drobne piaski,
- w złożu Kadyny: ily i gliny,
- w złożu Pęklewo - Suchacz II: ily i gliny,
- w złożu Łęcze: piaski.

Złożo „Kadyny” – obecnie eksploatacja tych złóż została zaniechana, pow. złoża to ok. 10,08 ha, zasoby geologiczne bilansowane szacowane na 1 100 tys. m³, zasoby przemysłowe – 741 tys. m³. Według „Zasady dokumentowania złóż kopalin stałych” zostały one zaliczone do złóż rzadkich tylko w regionie, w którym występuje dokumentowane złożo.

Są to złoża konfliktowe, a przyczyną konfliktowości jest ochrona lasów i krajobrazu. Złoże położone w obrębie Parku Krajobrazowego „Wysoczyzny Elbląskiej” oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Doliny Erozyjne Wysoczyzny Elbląskiej”. Wyrobisko suche, wiek kompleksu: czwartorzęd-plejstocen. Sposób i system eksploatacji: odkrywkowy, ścianowy, forma złoża: pokładowa. Nadzór górniczy Okręgowy Urząd Górniczy – Warszawa. Złoże położone na obszarze działek nr 522, 523, 524, 693, 694, 699, 700.

Złoże „Nadbrzeże” – obecnie eksploatacja tych złóż została zaniechana, pow. złoża to ok. 2,6 ha, zasoby geologiczne bilansowane szacowane na 166 tys. m³. Funkcjonująca tam kiedyś cegielnia jest obecnie zdewastowana, a dawny użytkownik, Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej, w upadłości. Na terenie cegielni zorganizowano lotnisko. Pod względem klasyfikacji sozologicznej zostały one zaliczone do złóż rzadkich tylko w regionie, w którym występuje dokumentowane złoże.

Są to złoża konfliktowe, a przyczyną konfliktowości jest ochrona krajobrazu i gleb. Złoże położone w obrębie Parku Krajobrazowego „Wysoczyzny Elbląskiej”. Wyrobisko suche, wiek kompleksu: czwartorzęd-plejstocen. Sposób i system eksploatacji: odkrywkowy, ścianowy, forma złoża: gniazdowa. Nadzór górniczy Okręgowy Urząd Górniczy – Warszawa. Złoże położone na obszarze działek nr 226/1, 300/5, 300/6, 300/7, 456, 459, 509.

Złoże „Pęklewo-Suchacz II” – złoże wskazane przez Geologa Wojewódzkiego z Urzędu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, o pow. ok. 2 ha i zasobach bilansowych określonych na 292 tys. m³. Jest to złoże surowców ilastych, głównie glin. Dokumentacja geologiczna została opracowana w roku 1960. Ogólna lokalizacja jest znana, niestety dokładne wytyczenie granic złoża jest niemożliwe z powodu nieaktualnych map.

Złoże „Łęcze” – złoże wskazane przez Geologa Wojewódzkiego z Urzędu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, o pow. 1 ha i zasobach bilansowych określonych na 189,65 tys. ton. Jest to złoże kruszywa naturalnego (piaski), którego ogólna lokalizacja jest znana. Dokumentacja geologiczna została opracowana w roku 1976.

1.9.3.2. Tereny górnicze

Na obszarze miasta i gminy Tolkmicko nie występują tereny górnicze.

1.9.3.3. Filar ochronny w złożu kopaliny

Uchwała Nr XXXV/710/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, w § 4 na terenie Parku wprowadza następujące zakazy:

(...) 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie dotyczy geologicznie udokumentowanych złóż piasku i żwiru o powierzchni wydobywania nie przekraczającej 2 ha oraz przewidywanym rocznym wydobywaniu nie większym niż 20000m³, bez użycia materiałów wybuchowych (w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze) pod warunkiem, że eksploatacja tych złóż nie będzie miała niekorzystnego wpływu na przyrodę parku i nie będzie stała w sprzeczności z celami jego ochrony zawartymi w § 3 pkt 1 lit. g oraz nie będzie stała w sprzeczności z zachowaniem geomorfologicznej specyfiki wysoczyzny morenowej oraz wyjątkowych walorów krajobrazowych Parku, a po jej zakończeniu nastąpi rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

Wobec powyższego zakazu na terenie gminy Tolkmicko tylko złoże piasku „Łęcze” mogłoby być eksploatowane. Ewentualna eksploatacja tego złoża nie wymaga wyznaczenia filaru ochronnego.

1.10. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko nie występują pomniki zagłady ani ich strefy ochronne, nie występują też ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999r. Nr 41, poz. 412 z późn. zmianami).

2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Wszystkie wskaźniki podane w niniejszym rozdziale dotyczące zagospodarowania terenów należy traktować jako model, a nie obowiązujące ustalenie parametrów. Każdorazowo wskaźniki urbanistyczne należy dostosować do sytuacji w danym miejscu w ramach sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy.

2.1. Zasady kształtowania form zabudowy

Na terenie miasta Tolkmicko pożądane są działania w kierunku odtworzenia i zachowania charakteru małego miasta nadmorskiego o rozwiniętych funkcjach rybackich i turystycznych, porządkowania zabudowy a także ochrony i ekspozycji kulturowych i krajobrazowych wartości miasta. W kształtowaniu zabudowy i zagospodarowania istotna jest ochrona istniejących tradycyjnych form zabudowy i zagospodarowania działek, uporządkowanie i wprowadzenie estetycznych elementów małej architektury oraz zieleni towarzyszącej, przywrócenie oryginalnej, tradycyjnej kolorystyki elewacji i materiału pokryć dachowych, czy też likwidacja szpecących elementów zagospodarowania. Ochrona krajobrazu kulturowego winna odbywać się przez kontynuację wzorców architektonicznych wynikających z istniejącego dziedzictwa historycznego.

W kształtowaniu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy pożądana jest kontynuacja tradycji budowlanej poprzez nawiązanie do charakterystycznych dla regionu Wysoczyzny Elbląskiej typów budynków lub detalu architektonicznego.

Charakterystyczne typy zabudowy mieszkalnej:

typ 1 - budynek wzorowany na żuławskim domu podcieniowym, o następujących cechach:

- rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku a/b: od 1:1,6 do 1:1,8, przy dłuższej elewacji budynku - podcień o szerokości nie większej niż 1/3 szerokości elewacji obiektu, przykryty odrębnym dwuspadowym dachem, z kalenicą prostopadłą w stosunku do kalenicy korpusu budynku,
- bryła: zwarta,
- maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 9,5 m; maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne – w tym poddasze,
- stosunek wysokości połaci dachowej do wysokości elewacji: od 2:1 do 3:1,
- konstrukcja ścian zewnętrznych: murowana lub ryglowa,
- geometria dachu: dwuspadowy, kąt nachylenia połaci dachowych 38° - 48°,
- pokrycie dachu: dachówka,
- dopuszcza się podmurówkę przy użyciu materiałów wykończenia takich jak kamień lub materiały jak dla ścian zewnętrznych,
- maksymalna różnica poziomów między terenem przyległym do budynku a podłogą parteru budynku: +0,6m,
- komin usytuowany w kalenicy,
- dopuszcza się asymetrię w elewacji wejściowej;

typ 2 - budynek wzorowany na szerokofrontowym, o następujących cechach:

- rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku a/b: od 1:1,4 do 1:2,2; dla budynków o proporcjach planu a/b: od 1:1,7 do 1:1,9, możliwa jest dobudowa skrzydła bocznego (o planie wydłużonego prostokąta, o jego dłuższej ścianie nie większej od dłuższej ściany głównego korpusu budynku; przykrytego odrębnym dwuspadowym dachem, z kalenicą prostopadłą do kalenicy głównego korpusu bryły),
- bryła: zwarta,
- maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 8,5 m; maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne – w tym poddasze,
- stosunek wysokości połaci dachowej do wysokości elewacji: od 1:1 do 1,5:1,
- konstrukcja ścian zewnętrznych: murowana,
- geometria dachu: dwuspadowy, kąt nachylenia połaci dachowych 32° - 40°, możliwość stosowania ścianki kolankowej oraz dodatkowego doświetlenia poddasza oknami połaciowymi, wystawką,
- pokrycie dachu: dachówka,
- dopuszcza się podmurówkę przy użyciu materiałów wykończenia takich jak kamień lub materiały jak dla ścian zewnętrznych,
- maksymalna różnica poziomów między terenem przyległym do budynku a podłogą parteru budynku: +0,6m,

- o możliwość zaprojektowania wystawki - o szerokości nie większej niż 1/3 szerokości elewacji obiektu, o wysokości równej lub prawie równej wysokości głównego korpusu budynku (do poziomu jego kalenicy),
- o dopuszcza się asymetrię w elewacji wejściowej;

typ 3 - budynek wzorowany na budownictwie typowym dla okresu międzywojennego, o następujących cechach:

- o rzut budynku o kształcie wydłużonego prostokąta, proporcje planu budynku a/b: od 1:1,5 do 1:1,7,
- o bryła: zwarta,
- o maksymalna wysokość budynku (mierzona do poziomu kalenicy): 8,5 m; maksymalnie 2 kondygnacje nadziemne – w tym poddasze,
- o stosunek wysokości połaci dachowej do wysokości elewacji: od 1:1 do 1,5:1,
- o konstrukcja ścian zewnętrznych: murowana,
- o geometria dachu: dwuspadowy, kąt nachylenia połaci dachowych 40° - 46°, możliwość stosowania ścianki kolankowej oraz dodatkowego doświetlenia poddasza oknami połaciowymi, wystawką,
- o pokrycie dachu: dachówka,
- o dopuszcza się podmurówkę przy użyciu materiałów wykończenia takich jak kamień lub materiały jak dla ścian zewnętrznych,
- o maksymalna różnica poziomów między terenem przyległym do budynku a podłogą parteru budynku: +0,6m,
- o możliwość zaprojektowania ganku, drewnianego lub murowanego o wysokości nie większej niż poziom okapu budynku; o maksymalnej szerokości równej 1/3 szerokości elewacji obiektu, ganek przykryty dachem dwuspadowym lub jednospadowym (tylko o spadku w kierunku od ściany budynku, do której przylega); zalecany kąt nachylenia połaci ganku: do 22°,
- o możliwość zaprojektowania wystawki lub lukarny - o szerokości co najwyżej równej 1/3 szerokości elewacji obiektu, o wysokości równej lub prawie równej wysokości głównego korpusu budynku (max. do poziomu jego kalenicy),
- o dopuszcza się asymetrię w elewacji wejściowej.

Dla nowej zabudowy mieszkaniowej na terenach wiejskich należy uwzględnić takie jej cechy jak:

- maksymalna liczba kondygnacji nadziemnych - 2 kondygnacje nadziemne, w tym jedna w poddaszu użytkowym;
- maksymalna wysokość budynków mieszkalnych – 9,5 m;
- maksymalna wysokość budynków gospodarczych – 10,5 m;
- dachy:
 - o w budynkach bez ścianki kolankowej: dachy dwuspadowe o kącie nachylenia połaci od 35° do 50°,
 - o w budynkach ze ścianką kolankową: dachy dwuspadowe o kącie nachylenia połaci od 25° do 45°,
 - o pokrycie dachu: słoma, trzcina, dachówka ceramiczna lub dachówka cementowa;
 - o główne połacie dachu muszą mieć jednakowy spadek,
 - o wyklucza się realizację dachów uskokowych lub schodkowych;
- maksymalna różnica poziomów między terenem przyległym do budynku a podłogą parteru budynku: +0,6m;
- rzuty budynków prostokątne o stosunku boków od 1 : 1,2 do 1:2,2;
- wykończenie elewacji zewnętrznych: cegła licowa, okładziny ceramiczne klinkierowe, drewno, kamień, tynki;
- dopuszcza się realizację wystawek i facjat o szerokości co najwyżej równej 1/3 szerokości elewacji obiektu;
- dopuszcza się realizację ganków i werand o szerokości co najwyżej równej 1/3 szerokości elewacji obiektu.

2.2. Zasady lokalizacji nośników reklamowych

Zasady lokalizacji nośników reklamowych na terenach wiejskich gminy Tolkmicko:

- wyklucza się lokalizację nośników reklamowych poza terenami wskazanymi w Studium jako tereny uzupełnień zabudowy i tereny rozwoju zabudowy oraz w zasięgu widoczności z punktów widokowych, ciągów widokowych i na chronionych przedpolach ekspozycji;
- lokalizację nośników reklamowych wolnostojących dopuszcza się wyłącznie na terenach przeznaczonych na cele zabudowy usługowej lub produkcyjno - usługowej, przy zachowaniu następujących zasad:
 - o wysokość nośnika do 8 m, powierzchni tablicy reklamowej do 6 m²,
 - o maksymalnie jeden nośnik reklamowy na działce,
 - o zachowanie linii zabudowy wyznaczonej przez zabudowę w sąsiedztwie lub zgodnie z przepisami odrębnymi dotyczącymi sytuowania obiektów wzdłuż dróg;

- na terenach przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i mieszkaniowo - usługowej oraz na terenach rolniczych, przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej wyklucza się lokalizację nośników reklamowych wolnostojących, dopuszcza się inne formy nośników, spełniające następujące wymogi:
 - o powierzchni tablicy reklamowej do 4m²,
 - maksymalnie jeden nośnik na działce.

Zasady lokalizacji reklam i nośników reklamowych na obszarze miejskim i na przedmieściach Tolkmicka

- dla terenu przestrzeni publicznych w granicach stref ochrony konserwatorskiej miasta lokacyjnego, strefy przedmieścia zachodniego - przedmieście Starościńskie, strefa wschodniej - osada rybacka:
 - wyklucza się lokalizację nośników reklamowych wolnostojących,
 - dopuszcza się nośniki reklamowe związane jedynie z działalnością prowadzoną w danym budynku na elewacjach o powierzchni do 1 m² zamocowanie na wysokości nie wyższej niż wynosi pas podokienny 1 piętra, a dolna część reklamy zawieszona nie niżej niż na wysokości 2,4m mierzona od wys. chodnika - projekt reklamy musi być dostosowany do charakteru elewacji budynku, na którym reklama ma być zamocowana,
 - dopuszcza się lokalizację szyldów o powierzchni do 0,5m² i wysięgu na elewacji prostym do długości 1,5m związanych z działalnością prowadzoną w danym budynku przy czym szyldy mogą być mocowane wyłącznie na ścianach budynków, przy wejściach do ich siedzib, przy wejściach do budynków mieszczących te firmy i instytucje lub, jeśli to niemożliwe, w bezpośrednim sąsiedztwie ich siedzib,
 - zastosowane nośniki reklamowe i szyldy nie mogą zasłaniać detali architektonicznych budynku i nie mogą mieć formy neonów,
 - nie dopuszcza się lokalizacji nośników reklamowych na płotach i bramach wjazdowych,
 - projekt nośnika reklamowego musi być dostosowany do charakteru elewacji budynku, na którym ma być zamocowany;
- wyklucza się lokalizację nośników reklamowych:
 - w zasięgu widoczności z ustalonych w planie punktów widokowych, ciągów widokowych oraz na chronionych przedpolach ekspozycji,
 - na skwerach i w szpalerach drzew oraz na drzewach i w odległości mniejszej niż 3 m od zasięgu ich koron,
 - na terenach zieleni publicznej i na terenach znajdujących się w obszarze wyznaczonego korytarza ekologicznego;
- lokalizację nośników reklamowych wolnostojących dopuszcza się wyłącznie na terenach przeznaczonych na cele usługowe i przemysłowe, przy zachowaniu następujących zasad:
 - wysokość nośnika do 8m, powierzchnia tablicy do 6m²,
 - maksymalnie jeden nośnik na działce,
- na terenach przeznaczonych dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i mieszkaniowo usługowej oraz na terenach rolniczych, przeznaczonych na cele zabudowy zagrodowej wyklucza się lokalizację nośników reklamowych wolnostojących, dopuszcza się inne formy nośników o powierzchni tablicy do 4m², maksymalnie jeden nośnik na działce.

2.3. Zasady dotyczące kolorystyki obiektów:

- na całym terenie obowiązuje ujednolicona kolorystyka pokrycia dachów ograniczona do tonacji naturalnej dachówki ceramicznej, czerwieni, brązów, szarości i czerni; ustalenie to nie dotyczy budynków i budowli infrastruktury technicznej oraz budowli w gospodarstwach rolnych lub leśnych;
- w odniesieniu do wszystkich obiektów wyklucza się stosowanie jaskrawych kolorów;
- dla budowli infrastruktury technicznej oraz budowli w gospodarstwach rolnych lub leśnych obowiązuje harmonijne dostosowanie kolorystyki obiektów do otaczającego krajobrazu;
- dopuszcza się stosowanie tynków w kolorach o niskim nasyceniu barw (odnośnie tynków wyłącznie system barwny NCS w przedziale od 0000 do 2020 czyli nie więcej niż 20% czerni w barwie oraz nie więcej niż 20% chromatyczności barwy) z dopuszczeniem jednolitego dla całego budynku akcentowania fragmentów elewacji w barwach o wyższym lub niższym walorze i nasyceniu.

2.4. Zasady dotyczące zapewnienia miejsc parkingowych:

- zalecane wskaźniki zaspokojenia potrzeb parkingowych:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o powierzchni całkowitej domu do 150m² – minimum 2 stanowiska postojowe, dla budynku o powierzchni całkowitej domu powyżej 150m² - dodatkowo minimum 1 stanowisko postojowe na każde następne 50m² powierzchni całkowitej,
- dla zabudowy mieszkaniowej w zabudowie zagrodowej – minimum 2 stanowiska postojowe na jeden budynek mieszkalny, w przypadku świadczenia przez gospodarstwo rolne usług agroturystycznych dodatkowo należy przewidzieć miejsca postojowe w zależności od ilości pokoi gościnnych przy założeniu 1 miejsca na jeden pokój,
- dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - 1 miejsce postojowe na mieszkanie,
- hotele i pensjonaty - 4 miejsca parkingowe na 10 miejsc hotelowych;
- biura i urzędy –15 miejsc parkingowych na 100 zatrudnionych (obliczone proporcjonalnie do liczby zatrudnionych);
- dla innych funkcji obowiązuje zapewnienie miejsc parkingowych w ilości wynikającej z potrzeb, nie mniej niż 1 miejsce na 50m² powierzchni użytkowej obiektu,
- z zapewnienia miejsc postojowych na terenie działki zwalnia się lokale i obiekty usługowe o powierzchni użytkowej do 50m²,
- dla funkcji usług publicznych dopuszcza się wydzielenie miejsc parkingowych w sposób dowolny w ilości odpowiadającej charakterowi prowadzonej działalności;
- obowiązuje zaspokojenie potrzeb parkingowych w granicach działki lub posesji przynależnej do budynku;
- tymczasowe obiekty budowlane o funkcjach wywołujących potrzeby parkingowe, a w szczególności obiekty o funkcjach usługowych, podlegają wymogom zapewnienia miejsc postojowych według powyższych zasad
- przebudowa, rozbudowa, nadbudowa istniejących obiektów, lokalizacja nowych obiektów o funkcjach określonych w ustaleniach szczegółowych dla terenów elementarnych, jako podstawowe przeznaczenie terenu, a także zmiana sposobu użytkowania istniejących lokali i budynków, wymaga zaspokojenia potrzeb parkingowych zgodnie z powyższymi zasadami.

2.5. Inne parametry i wskaźniki urbanistyczne

Podane poniżej wskaźniki należy traktować jako uzupełniające stosunku do wyżej wskazanych zasad ochrony ładu przestrzennego. Wszystkie wskaźniki podane w poniższych tabelach należy traktować jako model, a nie obowiązujące ustalenie parametrów. Każdorazowo wskaźniki urbanistyczne należy dostosować do sytuacji w danym miejscu w ramach sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub opracowania projektu decyzji o warunkach zabudowy. Parametry te nie mają zastosowania, między innymi:

- 1) na obszarach ochrony konserwatorskiej,
- 2) na obszarach objętych powierzchniowymi formami ochrony przyrody,
- 3) na obszarach położonych w granicach widoczności z chronionych punktów widokowych,
- 4) na obszarach projektowanych form ochrony konserwatorskiej, w tym projektowanych parków kulturowych.

- gdzie w szczególności sposób zagospodarowania terenu należy dostosować do chronionych wartości przyrody, krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.

Parametry i wskaźniki na obszarach uzupełnień zabudowy				
	Obszary uzupełnień zabudowy mieszkaniowej	Obszary uzupełnień zabudowy w gospodarstwach rolnych, leśnych i rybackich	Obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,	Obszary uzupełnień zabudowy produkcyjno usługowej;
Maksymalna intensywność zabudowy	1,0	0,5	2,0	2,0
Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej	40%	70%	10%	10%
Minimalna wielkość nowo wydzielanych działek budowlanych w m ²	800	3000	1000	1000
Maksymalna powierzchnia zabudowy				

Parametry i wskaźniki na obszarach rozwoju zabudowy					
	Obszary rozwoju zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym,	Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej	Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej o niskiej intensywności	Obszary rozwoju zabudowy usługowej, w tym usług turystycznych	Obszary rozwoju zabudowy produkcyjno usługowej;
Maksymalna intensywność zabudowy	1,0	0,5	0,5	1,0	2,0
Minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej	50%	60%	50%	50%	10
Minimalna wielkość nowo wydzielanych działek budowlanych w m2	1200	800	3000	1200	1000

3. Strategia trójochrony krajobrazu miasta i gminy Tolkmicko

3.1. Cele strategii trój ochrony krajobrazu

Celem Strategii „trójochrony” krajobrazu jest wskazanie sposobów świadomego kształtowania i ochrony krajobrazu, jako czynników umożliwiających społeczno gospodarczy rozwój miasta i gminy Tolkmicko, i jednocześnie uwzględniających tożsamość kulturową przestrzeni.

Krajobraz – obraz kraju (przestrzeni) jest to widoczny skutek procesów zachodzących w środowisku przyrodniczym i efektów działania społeczności gospodarującej na tym terenie na przestrzeni dziejów. Jako zasady kształtowania krajobrazu miasta i gminy Tolkmicko przyjmuje się:

- zasadę „trójochrony” krajobrazu rozumianej jako równoczesna i równorzędna ochrona walorów przyrodniczych, kulturowych i kompozycji krajobrazu.
- Zasadę ekspozycji ciągłości procesu dziejowego budowania struktury krajobrazu, ochrona zachowanych relikwów krajobrazów kulturowych, wykorzystanie ich do zaspokajania współczesnych potrzeb.
- zasadę restytucji niematerialnych wartości krajobrazu, jako dziedzictwa kultury duchowej i intelektualnej, przywrócenie dawnych nazw poszczególnych elementów przestrzeni.

Celem ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej jest ochrona części Wysoczyzny Elbląskiej ze względu na:

- wartości przyrodnicze,
- wartości historyczne i kulturowe
- oraz walory krajobrazowe (fizjonomiczne)

Cele ochrony przyrody PKWE realizują zasadę trój ochrony krajobrazu jako równorzędnej ochrony:

- walorów przyrodniczych krajobrazu
- walorów kulturowych krajobrazu
- walorów fizjonomicznych krajobrazu

3.2. Zasady ochrony i kształtowania walorów fizjonomicznych krajobrazu

3.2.1. Zasoby fizjonomiczne krajobrazu podlegające ochronie w panie ochrony PKWE

W krajobrazie gminy Tolkmicko wyróżniają się miejsca, z których rozciągają się wspaniałe widoki na Zalew Wiślany, Żuławy, Mierzeje Wiślaną oraz Zatokę Gdańską jak również na panoramy zespołów zabudowy czy na tzw. wnętrza krajobrazowe otoczone ścianami lasów otaczających. Od czasu prac przygotowania do powołania Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej w latach 80-tych do dziś, w wielu materiałach studialnych wyróżniano wiele miejsc. W obecnym planie ochrony Parku Krajobrazowego (Plan ochrony został zatwierdzony Rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 1 z dnia 31 stycznia 2007 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla PKWE- Dz. Urz. Woj. Warm. - Mazur. 2007 r., Nr 16, poz. 344) wyróżnione są w tekście:

1) punkty widokowe:

- **X1** - przy pomniku Ofiar Stutthof: na Zalew Wiślany, Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską,
- **X2** - Wzgórze Klepacza położone na wschód od Suchacza: wyjątkowo atrakcyjny na Zalew Wiślany i Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską ,
- **X3** - Na Zakręcie na wschód od Tolkmicka: wyjątkowo atrakcyjny na Zalew Wiślany i Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską, pofałdowane wzgórzami i porośnięty sadami teren na wschód do miasta Tolkmicko,
- **X4** - Dolina Cisy na południe od Nowinki: malownicze wnętrza krajobrazowe pól uprawnych na wschód i południe od Nowinki,
- **X5** - Zielony Widok między Tolkmickiem a Pogrodziem: na malownicze wnętrza krajobrazowe z polami prawnymi i sadami,
- **X6** - Angielska Faktoria na południe od wsi Łęcze: wyjątkowo atrakcyjny widok na południowe Dolne Pola Łęcza i w drugim planie na Zalew Wiślany i Mierzeję Wiślaną i Zatokę Gdańską ,
- **X7** - Stary Wiatrak w Łęczu: na pofałdowany krajobraz pól uprawnych, sadów i rozproszonej zabudowy na wschód od wsi Łęcze,

- **X 8** - Wielka Góra Plantacyjowa we wsi Łęcze: na Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X9** - Łęczyńska Luneta we wsi Łęcze: wąsko wykadrowany widok na Zalew Wiślany pomiędzy koronami alei drzew wzdłuż drogi Młyńskiej,
- **X10** - wzniesienie w Kamionku Wlk.- przy cmentarzu ewangelickim z widokiem szuwarowiska i strefę przybrzeżną, przystań rybacką Kamienica Elbląska, Żuławy oraz na Zalew Wiślany, Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X11** - plac Św. Jerzego w Parku Kadyńskim: na panoramę wsi Kadyny i Zalew Wiślany w oddali na Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X12** - platforma widokowa przy klasztorze w Kadynach: na Zalew Wiślany w oddali na Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską.

2) ciągi widokowe:

- z nadbrzeżnej kolei na Zalew Wiślany: wyjątkowo atrakcyjne widoki na strefę szuwarów przybrzeżnych oraz Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana,
- z drogi Próchnik- Łęcze na panoramę wsi Łęcze i Zalew Wiślany,
- z drogi od punktu Zielony Widok do Chojnowa: widoki na wnętrza krajobrazowe,
- trzy fragmenty ciągu widokowego z drogi Kadyny- Tolkmicko: widok na wnętrza krajobrazowe na północny wschód od Kadyn, widoki na łąki w strefie przybrzeżnej oraz Zalew Wiślany
- z drogi Suchacz- Kadyny w rejonie lasu dawnego Gaju Świętego Echa: widoki z leśnej drogi na Zalew Wiślany ujawniające się w okresie bezlistnym.

3.2.2. Pozostałe punkty, ciągi widokowe, wyróżniające się w krajobrazie gminy Tolkmicko

Istotne dla krajobrazu gminy Tolkmicko, punkty i ciągi widokowe, inne niż wskazane w planie ochrony PKWE, zostały oznaczone na rysunku, pt.: „Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko. Uwarunkowania strategii trójochrony krajobrazu” stanowiącym załącznik graficzny. Są to:

1) punkty widokowe:

- **X13** - wzniesienie Maciejowe Wzgórza w Kamionku Wlk.: z widokiem szuwarowiska i strefę przybrzeżną, na Zalew Wiślany i Żuławy, w oddali na Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X14** - punkt widokowy na wzgórzu znajdującym się na wschód od Tolkmicka: widok na Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską, pofałdowane wzgórzami i porośnięty sadami teren na wschód do miasta Tolkmicko,
- **X15** - punkt widokowy z drogi Kamionek Wielki –Próchnik: na z widokiem szuwarowiska i strefę przybrzeżną, na Zalew Wiślany i Żuławy, w oddali na Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X16** - widok z góry Gałgan (inaczej zwanej góra Samolot, Szubieniczna): na wschodnią panoramę miasta Tolkmicka, na Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską, pofałdowane wzgórzami i porośnięty sadami teren na wschód do miasta Tolkmicko oraz lasy na wschód od Tolkmicka
- **X17** - punkt widokowy ze wzgórza na południe od Suchacza: widok na Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską oraz zabudowę Suchacza,
- **X18** - widok ze wzgórza nieopodal drogi wojewódzkiej w Suchaczu: na Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X19** - punkt widokowy na południe od Łęcza z drogi w kierunku Elbląga: wnętrza krajobrazowe południowych Dolnych Pól Łęcza,
- **X20** - dwa punkty widokowe ze wzgórz położonych na południe od drogi Kadyny- Tolkmicko: na łąki w strefie przybrzeżnej oraz na Zalew Wiślany i Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X21** - wąsko wykadrowane widoki z punktu widokowego na drodze Łęcze- Pagórki- zza Góry Na Końcu Wsi (Endberg) na Zalew Wiślany na lewą i prawą stronę z drogi Łęcze –Pagórki,
- **X22** - punkt widokowy Felkowa Polana na Zalew Wiślany ponad zabudowaniami wsi Łęcze,
- **X23** - atrakcyjny widok ze wzgórza Szałas na zachód od Łęcza: na Zalew Wiślany, Mierzęję Wiślana i Zatokę Gdańską,
- **X24** - widoki z Góry Karola i Wzniesienia Filipa na krajobraz leśny na wschód od drogi Łęcze- Tolkmicko,
- **X25** - punkt widokowy na wschód od Pogrodzia na poniżej położony krajobraz lasów i wnętrza krajobrazowych gminy Frombork,
- **X26** - punkt widokowy z drogi Chojnowo- Pogrodzie na północną panoramę wsi Pogrodzie,

- **X66-** widok ze Srebrnej Góry na Zalew Wiślany.

2) Ciągi widokowe:

- ciąg widokowy z drogi Próchnik - Łęcze na panoramę wsi Łęcze i Zalew Wiślany (wzdłuż Ścieżki Kościelnej),
- ciąg widokowy z drogi od punktu widokowego „Zielony Widok” do Pogrodzia obustronnie,
- ciąg widokowy z drogi od punktu Zielony Widok do Chojnowa i z drogi Chojnowo- Pogrodzie na wnętrza krajobrazowe z krajobrazem rolniczym,
- ciąg widokowy na północ od Chojnowa na niewielkie wnętrza krajobrazowe ograniczone lasami,
- ciągi widokowe w miejscowości Brzezina na wnętrza krajobrazowe w otoczeniu zabudowań wsi,
- ciąg widokowy z drogi ze wsi Pogrodzie do Brzeziny na wnętrza krajobrazowe z uprawami wierzby,
- ciągi widokowe z drogi ze wsi Pogrodzie do Milejewa na wnętrza krajobrazowe ograniczone lasami.

3.2.3. Zasady ochrony fizjonomii krajobrazu

- Łęcze – Wieś wraz z okolicą stanowi wnętrza krajobrazowe o wyjątkowych zasobach krajobrazowych i walorach kompozycyjnych. Ścianami wnętrza są lasy o wybitnych walorach fizjonomii – urozmaiconą rzeźbę rozcięć erozyjnych porasta tu często starodrzew powyżej osiemdziesięciu lat. Zespół zabudowy wsi wskazany jest do zachowania, z ingerencją ograniczoną do niezbędnych uzupełnień pod ścisłymi rygorami, z uwzględnieniem studiów i panoram z punktów widokowych. W obszarze wnętrza krajobrazowego okolicy wsi Łęcze ochronie podlega całość zasobów krajobrazowych i ich kompozycja. Zachodnia granica zespołu wnętrza krajobrazowego wsi Łęcze wskazana została do ochrony jej przebiegu, natomiast w granicy wschodniej możliwe są korekty przebiegu. W okolicy wsi znajdują się punkty widokowe z zakresem widoczności wskazanym do ochrony, oraz szczególnie atrakcyjne punkty widokowe, wskazane do zagospodarowania. Do ochrony wskazana została również panorama miejscowości widoczna z punktu widokowego „Angielska Faktoria”.
- Fragment pasa nadzalewowego od Kamionka Wielkiego, przez Bogdaniec, Suchacz, do Pęklewa, stanowi zespół wnętrza krajobrazowego, o wybitnych zasobach krajobrazowych, z elementami dewastacji krajobrazu oraz ograniczonej ekspozycji czynnej. W okolicach Kamionka Wielkiego oraz Suchacza możliwe są dowolne przekształcenia w celu zwiększenia atrakcyjności fizjonomii wnętrza krajobrazowych. Najbliższa okolica Bogdańca oraz Pęklewa wymaga natomiast głównie zmian funkcjonalnych i kompozycyjnych.
- Obszar Kadyn bogaty jest w wybitne zasoby oraz walory kompozycyjne krajobrazu. Sam majątek Kadyny wskazany jest do zachowania całego zespołu zabudowy z ingerencją ograniczoną do niezbędnych uzupełnień pod ścisłymi rygorami, z uwzględnieniem studiów panoram z punktów widokowych.
- Miejscowości Janówek i Kikoły również podlegają ochronie kompozycji oraz ich zasobów krajobrazowych, jednak są to zespoły zabudowy możliwe do uzupełnień i przekształceń pod warunkiem przeprowadzenia szczegółowych studiów krajobrazowych określających warunki lokalizacji.
- Nowinka wraz z najbliższą okolicą tworzy wnętrza krajobrazowe o mało zróżnicowanym krajobrazie ograniczonym do pojedynczych punktów widokowych. Na tym obszarze wyróżnić możemy dwa punkty widokowe o imponującej ekspozycji – oznaczone na rysunku jako X4 – „Dolina Cisy” oraz X5 – „Zielony Widok” z widokiem na sylwetę wsi. Możliwe są korekty granic zespołu wnętrza krajobrazowego oraz dowolne przekształcenie i uzupełnienie zabudowy wsi z zachowaniem historycznego układu ruralistycznego.
- Chojnowo wraz z przysiółkiem Przylesie ograniczone jest z trzech stron lasami na terenach o bogatej rzeźbie rozcięć erozyjnych wyróżniającą wzniesienie elbląskie. Tak powstałe wnętrza krajobrazowe wyróżniają wybitne zasoby i walory kompozycyjne. Ciąg widokowy wzdłuż drogi powiatowej z Tolkmicka do Chojnowa otwiera się na rozległy krajobraz pól uprawnych i sadów, by w dalszym widoku ukazać panoramę zespołu zabudowy wsi. Miejscowość przez swój tradycyjny dla tego obszaru charakter wskazana jest do zachowania założeń ruralistycznych z możliwym niewielkim uzupełnieniem zabudowy z uwzględnieniem studiów panoram z punktów i ciągów widokowych.
- Pogrodzie jest dominującym w krajobrazie zespołem zabudowy którego panoramę z charakterystyczną wieżą kościoła parafialnego p.w. Św. Mikołaja podziwiać można z punktu widokowego X28 znajdującego się na drodze Chojnowo – Pogrodzie. Charakter wsi i założenia ruralistycznego powinien zostać zachowany a uzupełnienie zabudowy powinno uwzględniać studia panoram z punktów widokowych.
- Przy drodze prowadzącej na wschód od Pogrodzia znajduje się punkt widokowy oznaczony, otwierający się na wnętrza widokowe z byłym PGR-em Wodynia. Wieś wskazana jest do rekompozycji, odtworzenia i podkreślenia układu, estetyzacji oraz uzupełnienia zabudowy.
- Brzezina położona w południowo wschodniej części gminy, otoczona jest lasami tworzącymi ściany wnętrza krajobrazowego wskazanego go ochrony ich przebiegu. Możliwe jest odtworzenie zabudowy wsi na podstawie

historycznej niwy siedliskowej. Zespół zabudowy wskazany jest do rewaloryzacji oraz uporządkowania założeń parków podworskich oraz zmian funkcjonalnych obiektów.

- Przybyłowo położone jest we wnętrzu krajobrazowym o średnich walorach kompozycji, z ograniczoną ekspozycją czynną i bierną. Możliwe są korekty przebiegu granicy zespołu wnętrza krajobrazowego w okolicy Przybyłowa oraz dowolne przekształcenia i uzupełnienia zabudowy z zachowaniem historycznych układów ruralistycznych.
- Pagórki – zespół zabudowy wskazany do rekompozycji z odtworzeniem i podkreśleniem układu wsi. Otoczony lasami których granice tworzą widoczny zespół wnętrza krajobrazowych z możliwymi korektami ich przebiegu.
- Do wsi prowadzi imponująca aleja brzoza.

3.3. Zasady ochrony środowiska i przyrody

3.3.1. Formy ochrony przyrody na terenie miasta i gminy Tolkmicko

Na obszarze miasta i gminy Tolkmicko zostało utworzonych szereg form ochrony przyrody:

a) fragment Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej,

b) fragmenty 3 obszarów chronionego krajobrazu:

- ✓ OCHK „Wysoczyzny Elbląskiej - Wschód”, obejmuje pas terenu w południowo – wschodniej części gminy Tolkmicko, tj. wsie Przybyłowo i Pogrodzie.
- ✓ OCHK „Rzeki Baudy”, obejmuje lasy w południowo-wschodnim krańcu gminy Tolkmicko (na wschód os wsi Brzezina).
- ✓ OCHK „Rzeki Nogat”, znajdujący się na granicy z Gminą Elbląg w rejonie ujścia do Zalewu kanału Cieplicówka (rejon ujścia Nogatu).

c) 7 rezerwatów przyrody istniejących oraz 6 projektowanych rezerwatów przyrody,

- ✓ Rezerwat „Zatoka Elbląska”- (rezerwat faunistyczny). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie fauny ptaków wodno-błotnych oraz ich siedlisk.
- ✓ Rezerwat „Kadyński Las” (rezerwat leśny). Chroniony jest tu „...starodrzew bukowy w wieku ok. 200 lat. Pojedynczo występują sędziwe dęby.
- ✓ Rezerwat „Buki Wysoczyzny Elbląskiej”- (rezerwat leśny). Ochronie podlega fragment buczyny pomorskiej z kostrzewą leśną.
- ✓ Rezerwat „Dolina Stradanki”- (rezerwat leśny). Celem powołania rezerwatu jest zachowanie i ochrona unikatowego krajobrazu doliny rzeki Stradanki z siecią bocznych dolinek oraz porastającego te tereny lasu bukowego, ochrona stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin, ochrona zwierząt, głównie awifauny.
- ✓ Rezerwat „Nowinka”- (rezerwat leśny). Celem powołania rezerwatu jest zachowanie oraz ochrona dolin erozyjnych, występujących w nich wysięków i zabagnień oraz porastających je zbiorowisk leśnych.
- ✓ Rezerwat „Pióropusznikowy Jar” - (rezerwat florystyczny). Przedmiotem ochrony jest fragment lasu mieszanego i łęgowego ze stanowiskami pióropusznika strusiego.
- ✓ Rezerwat „Ujście Nogatu” – (rezerwat ornitologiczny). Przedmiotem ochrony jest przede wszystkim fauna ptaków wodno - błotnych (łęgowych i migrujących) oraz ich siedliska.
- ✓ Projektowany rezerwat krajobrazowy „Rangóry” obejmuje tereny leśne w rejonie między Rubnem i Kamionkiem Wielkim, pas klifu morza litorynowego, terasę nadzalewową z olsami, zbiorowiskami szuwarowymi i łąkami oraz przyległymi wodami Zalewu Wiślanego, łęgowiska ptaków leśnych i błotnych, miejsca rozrodu zaskrońca.
- ✓ projektowany rezerwat leśny „Dolina Kamienicy” obejmuje kompleks leśny między Próchnikiem i Kamionkiem Wielkim, z doliną Kamienki i jej dopływami. Cele utworzenia rezerwatu to ochrona głębokich rozcięć erozyjnych i porastających je typowych dla Wysoczyzny Elbląskiej lasów bukowych. Występuje tu bogata fauna ptaków leśnych oraz ptaków związanych ze strumieniami o charakterze podgórskim, gniazduje orzeł bielik.
- ✓ Projektowany rezerwat leśny „Dolina Suchacza” obejmuje kompleks leśny położony między wsiami Łęcze i Suchacz, w tym dolinę cieku Suchacz z jej dopływami oraz grodzisko pruskie „Święte Miejsce”- stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków archeologicznych województwa warmińsko – mazurskiego. Cele utworzenia rezerwatu to ochrona ekosystemów leśnych z udziałem chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych, w tym wykazujących specyfikę z racji dawnego osadnictwa. W ciekach bytują pstrągi potokowe.
- ✓ Projektowany rezerwat florystyczny „Dolina Olszanki”, obejmuje kompleks lasu z doliną Olszanki oraz jej dopływami, cele utworzenia rezerwatu to ochrona doliny cieku i jej otoczenia z bogatą szatą roślinną, w tym z obecnością gatunków górskich oraz innych rzadkich i chronionych. W rezerwacie występuje bogata fauna ptaków leśnych oraz ptaków związanych ze strumieniami o charakterze podgórskim.

- ✓ Projektowany rezerwat florystyczny „Góry Kadyńskie” obejmuje rozległy kompleks leśny w pobliżu Kadyn, włączając w to istniejące rezerваты „Kadyński Las” i „Buki Wysoczyzny Elbląskiej”, a także dolinę Grabianki z jej dopływami.
 - ✓ Projektowany rezerwat faunistyczny „Nowy Wiek” obejmuje tereny leśne leśnictwa Nowy Wiek, w tym pas klifu morza lityrnowego, oraz tereny nad Zalewem Wiślanym, z olszynami, szuwarami, ziołoroślami i łąkami. Obszar obejmuje ważne lęgowniska ptaków leśnych i wodno-błotnych oraz miejsca koncentracji przelotnych ptaków wodnych. Wody Zalewu Wiślanego są miejscem żerowania rybołowa i orla bielika.
- d) fragmenty 3 obszarów Natura 2000; Zalew Wiślany PLB280010, Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007 i Doliny Erozyjne Wysoczyzny Elbląskiej PLH280029,
- ✓ obszar specjalnej ochrony ptaków Zalew Wiślany PLB280010, obejmuje polską część Zalewu Wiślanego Przy brzegach zalewu ciągną się rozległe pasy szuwarów, osiągające szerokość setek metrów. Najważniejsze obszary lęgowe ptaków na zalewie znajdują się w Zatoce Elbląskiej i w rejonie ujścia Pasłęki. Obszary najważniejsze dla ptaków niełgowych to strefa przybrzeżna rozciągająca się od Przebrna do ujścia rzeczki Cieplcówki, Zatoka Elbląska oraz strefa przybrzeżna w okolicy ujścia Pasłęki,
 - ✓ obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007, obejmuje polską część Zalewu Wiślanego, wraz z Mierzeją Wiślaną oraz wąski pas depresyjnych najczęściej terenów lądowych, przylegających od strony południowej do Zalewu, będących w przeszłości częścią jego wód.
 - ✓ obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Doliny Erozyjne Wysoczyzny Elbląskiej PLH280029, obejmuje północno zachodnią część Wysoczyzny Elbląskiej. Na stokach Wysoczyzny od strony Zalewu Wiślanego, na odcinku od Elbląga do Fromborka występują fragmenty martwego klifu dawnego morza lityrnowego, istniejącego około 6 tysięcy lat temu.. Rzeźbę urozmaicają głębokie doliny rzeczne Stradanki, Grabianki, Olszanki, Suchacza i Kamienica wraz z dopływami. Działalność erozyjna wód płynących spowodowała odsłonięcie w wielu miejscach głazów narzutowych. W dolinach erozyjnych wykształciły się najcenniejsze siedliska przyrodnicze kwalifikujące obszar do objęcia siecią Natura 2000.
- e) 4 użytki ekologiczne istniejące oznaczone na rysunku Studium
- ✓ E1 - Bagienne Pola, ostoja bioróżnorodności przyrodniczej, miejsce rozrodu płazów, owadów i ptaków;
 - ✓ E2 - Bagno Edwarda, ostoja bioróżnorodności przyrodniczej, miejsce rozrodu płazów, owadów i ptaków;
 - ✓ E3 - Marszałkowe Bagna, ostoja bioróżnorodności przyrodniczej, miejsce rozrodu płazów, owadów i ptaków;
 - ✓ E4 - Polder Jagodno, obszar wodno-błotny;
 - ✓ oraz jeden użytek projektowany oznaczony jako E5, obejmujący teren w Kamionku Wielkim,
- f) 302 pomniki przyrody, w postaci drzew wolnostojących, grup drzew oraz głazów narzutowych. Wykaz pomników zawiera ANEKS do Studium.
- g) Park Pachnicowy – stanowisko ochrony gatunkowej pachnicy dębowej;
- h) stanowisko dokumentacyjne na terenie wyrobiska gliny w Kadynach (projektowane).

3.3.2. Powiązania przyrodnicze o znaczeniu krajowym i międzynarodowym

Miasto i gmina Tolkmicko położone są na obszarach powiązań przyrodniczych o znaczeniu krajowym i międzynarodowym:

- korytarz o randze ponadregionalnej przymorski południowobałtycki – korytarz migracji ptaków, pomiędzy Europą północno-wschodnią, a Europą zachodnią. Główny szlak odbywa się północną częścią Zalewu Wiślanego tj. Mierzeją Wiślaną, ale jego część przebiega południową stroną – Wysoczyzną Elbląską. Korytarz ten przebiega przez cały teren Polski obejmując tereny w strefie brzegowej Morza Bałtyckiego,
- obszar węzłowy Ujścia Wisły (3M) wchodzący w skład sieci ECONET Polska. Obszar ten obejmuje północną część Żuław Wiślanych, Mierzeję Wiślaną, znaczną część Wysoczyzny Elbląskiej, Jez. Drużno oraz ujścia rzek Wisły czy Nogatu. Obszar węzłowy jest częścią korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym.

3.3.3. Przepisy odrębne obowiązujące na obszarach ochrony przyrody

Lp.	Nazwa formy ochrony	Obowiązujące przepisy odrębne	Plany ochrony
1.	Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej	Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Nr XXXV/710/14 u z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej.	Plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 1 z dnia 31 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. - Mazur. 2007 r., Nr 16, poz. 344).

2.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Wysoczyzny Elbląskiej - Wschód”	Rozporządzenie Nr 108 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej-Wschód (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r., Nr 176, poz. 2576).	
3.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Rzeki Baudy”	Rozporządzenie Nr 105 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 3 listopada 2008 roku w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Rzeki Baudy” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r., Nr 176, poz. 2573)	
4.	Obszar Chronionego Krajobrazu „Rzeki Nogat”	Rozporządzenie Nr 36 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Nogat (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2008 r., Nr 71, poz. 1362)	
5.	Rezerwat „Zatoka Elbląska”	Zarządzenie Nr 11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 kwietnia 2009 r. (Dz. U. Woj. Warm.-Mazur. z 2009 r. Nr 59, poz. 921)	Obowiązujący Plan ochrony: Rozporządzenie Nr 45 Wojewody Warm.-Mazur. z dnia 8 listopada 2006 zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia planów ochrony dla rezerwatów przyrody Dz. U. 2006 r Nr 190, poz. 2673
6.	Rezerwat „Kadyński Las”	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego (Monitor Polski nr 53, poz. 283, 1972r.)	Plan ochrony w trakcie opracowywania
7.	Rezerwat „Buki Wysoczyzny Elbląskiej”	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 12 grudnia 1961 roku (Monitor Polski z 1962, nr 2, poz. 8)	Plan ochrony w trakcie opracowywania
8.	Rezerwat „Dolina Stradanki”-	Rozporządzenie Nr 56 z dnia 28.12.06 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. Maz. Nr 6, poz. 137 z 11.01.07r.)	Plan ochrony w trakcie opracowywania
9.	Rezerwat „Nowinka”	Rozporządzenie Nr 55 z dnia 28.12.06 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody „Nowinka” (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 6, poz. 136 z 11.01.07r.)	Plan ochrony w trakcie opracowywania
10.	Rezerwat „Pióropusznikowy Jar”	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 28.07.1962 w sprawie uznania za rezerwat przyrody, (Monitor Polski z 1962 r. Nr 70, poz. 327)	Brak
11.	Rezerwat „Ujście Nogatu”	Rozporządzenie Nr 325 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 grudnia 2001 r w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2001 r. Nr 142, poz. 2040)	Projekt planu ochrony (przygotowany w 2004)
12.	Obszar Specjalnej Ochrony Zalew Wiślany PLB280010	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony (Dz. U. Nr 25, poz. 133)	Plan ochrony w trakcie opracowywania
13.	Obszar Spełniający Kryteria Obszarów o Znaczeniu Wspólnotowym Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana PLH280007	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującą, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG	Plan ochrony w trakcie opracowywania
14.	Obszar Spełniający Kryteria Obszarów o Znaczeniu Wspólnotowym Doliny Erozyjne Wysoczyzny Elbląskiej PLH280029	Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. przyjmującą na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG	Plan ochrony w trakcie opracowywania
15.	E1 - Bagienne Pola, E2 - Bagno Edwarda, E3 - Marszałkowe Bagna, W obrębie Chojnowo	Uchwała Nr X 75/03 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 30 lipca 2003 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2003 r. Nr 128, poz. 1676)	
16.	E4- Polder Jagodno obręb Kamionek Wielki cz. działki: 261/2, 261/3	Rozporządzenie Nr 16 Woj. Warm-Maz. z dnia 15 lipca 2009 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z 2009 r. Nr 99, poz. 1579)	

3.3.4. Zasady ochrony na obszarze Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej

Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej - został utworzony Uchwałą Nr VI/51/ 85 WRN w Elblągu z dnia 26 kwietnia 1985 r. w sprawie utworzenia parków krajobrazowych oraz obszarów krajobrazu chronionego na terenie województwa elbląskiego (Dz. Urz. Woj. Elbl. z dnia 10.07. 1985 r., Nr 10, poz. 60. (Park miał wówczas nazwę "Wzniesienie Elbląskie"). Uchwała weszła w życie z dniem 1 lipca 1985 roku. Park krajobrazowy ma wyznaczoną swoją otulinę, która częściowo położona jest w zasięgu obszaru gminy Tolkmicko. Otulina stanowi strefę ochronną wyznaczoną indywidualnie dla formy ochrony przyrody, w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

3.3.4.1. Uchwała Nr XXXV/710/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014r.

Uchwała Nr XXXV/710/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, w § 4 na terenie Parku wprowadza następujące zakazy:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.);

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę parku krajobrazowego.

(...)

4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie dotyczy geologicznie udokumentowanych złóż piasku i żwiru o powierzchni wydobywania nie przekraczającej 2 ha oraz przewidywanym rocznym wydobywaniu nie większym niż 20 000 m³, bez użycia materiałów wybuchowych (w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze) pod warunkiem, że eksploatacja tych złóż nie będzie miała niekorzystnego wpływu na przyrodę parku i nie będzie stała w sprzeczności z celami jego ochrony zawartymi w § 3 pkt 1 lit. g oraz nie będzie stała w sprzeczności z zachowaniem geomorfologicznej specyfiki wysoczyzny morenowej oraz wyjątkowych walorów krajobrazowych Parku, a po jej zakończeniu nastąpi rekultywacja terenów poeksploatacyjnych.

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciw osuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 7, nie dotyczą obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (na terenie gminy obowiązuje tylko plan obejmujący Kadyny);

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;

(...) *6. Dopuszcza się odstępstwo od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, w przypadku wód płynących w terenie zainwestowania miejskiego lub w obszarze zwartej zabudowy wsi lub osad wiejskich, pod warunkiem, że realizowana budowa nie wpłynie niekorzystnie na środowisko cieku wodnego i spełni wymagania innych przepisów.*

7. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 i pkt 8, nie dotyczą obiektów budowlanych niezbędnych na potrzeby plaż, kąpielisk, przystani jachtowych lub rybackich nad Zalewem Wiślanym;

Uwaga odstępstwo zawarte w ust. 6 dotyczy tylko wód płynących, a nie dotyczy Zalewu Wiślanego. Na terenie miasta i gminy Tolkmicko w pasie 100m od brzegu Zalewu Wiślanego („inny zbiornik wodny”) znajduje się istniejąca zabudowa, której normalne funkcjonowanie wymaga lokalizacji nowych obiektów budowlanych, problem dotyczy:

- części istniejącej zabudowy w mieście Tolkmicku, w tym terenów przemysłowych przy porcie;
- części zabudowy we wsi Suchacz, tj. części zabudowy wsi Suchacz położonej pomiędzy linią kolejową a brzegiem Zalewu Wiślanego oraz zabudowy przy historycznym porcie cegielnianym Port Suchacz I (nazwa Port Suchacz I znajduje się na ogólnodostępnych mapach topograficznych);

Należy stwierdzić, że zapis w § 4 ust. 1 pkt 7) i pkt 8) ust. 5 uchwały Nr XXXV/710/14 narusza interesy właścicieli nieruchomości zabudowanych dziesiątki lat przed powołaniem Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej położonych w pasie 100m od Zalewu Wiślanego oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Uchwała Nr XXXV/710/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej winna być uporządkowana jeśli chodzi o odstępstwa od zakazów zawartych w punktach 7) i 8). Zabudowę istniejącą nad Zalewem Wiślanym w pasie 100m od brzegu zbiornika wodnego jak i w pasie technicznym należy traktować tak samo jak przypadek zabudowy przy brzegu wód płynących w terenie zainwestowania miejskiego lub w obszarze zwartej zabudowy wsi lub osad wiejskich, o czym mowa jest w odstępstwie zawartym w § 4 ust. 6 uchwały Nr XXXV/710/14.

3.3.4.2. Plan ochrony PKWE

Plan ochrony ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 1 z dnia 31 stycznia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. - Mazur. 2007 r., Nr 16, poz. 344). Zakres obowiązującego planu ochrony obejmuje:

- 1) określenie celów ochrony przyrody PKWE;
- 2) identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń;
- 3) wskazanie obszarów realizacji działań ochronnych;
- 4) określenie zakresu prac związanych z ochroną przyrody, wartości kulturowych i krajobrazu;
- 5) wskazanie obszarów udostępniania dla celów naukowych, turystycznych, rekreacyjnych;
- 6) ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

Celem ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej zwanego dalej „Parkiem” jest ochrona części Wysoczyzny Elbląskiej ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe, a w szczególności:

- 1) w zakresie środowiska przyrodniczego:
 - a) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
 - b) zachowanie różnorodności gatunkowej flory na ich naturalnych stanowiskach w typowych dla nich fitocenozach,
 - c) utrzymanie geobotanicznej specyfiki flory, wyrażającej się obecnością gatunków: górskich, leśnych oraz związanych ze zbiorowiskami szuwarowymi, łąkowymi oraz psammofilnymi nad Zalewem Wiślanym,
 - d) zachowanie i utrzymywanie jak największej ilości starodrzewów w ekosystemach leśnych,
 - e) ochrona drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych, części obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
 - f) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk oraz ciepłolubnych muraw,
 - g) utrzymanie naturalnej różnorodności gatunkowej fauny w jej siedliskach,
 - h) ochrona wszystkich gleb pochodzenia organicznego,
 - i) poprawa stanu czystości środowiska przyrodniczego;
- 2) w zakresie wartości kulturowych:
 - a) zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego związanego z tradycją turystycznego, krajoznawczego i rekreacyjnego użytkowania terenów Wysoczyzny Elbląskiej,
 - b) zachowanie historycznych układów osadniczych oraz traktów, założeń dworsko-parkowych, domów podcieniowych, przydrożnych krzyży, kapliczek i innych obiektów zabytkowych;
- 3) w zakresie krajobrazu:
 - a) zachowanie geomorfologicznej specyfiki wysoczyzny morenowej,
 - b) zachowanie wyjątkowych walorów krajobrazowych.

Obszary realizacji działań ochronnych ustalone w planie ochrony PKWE dotyczą:

- 1) w zakresie ochrony flory i fauny istniejących i projektowanych form ochrony przyrody takich jak: rezerваты przyrody, specjalne obszary ochrony siedlisk, użytki ekologiczne, stanowisko dokumentacyjne na terenie wyrobiska gliny w Kadynach, ochrony gatunkowej, ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania, ochrony flory i jej siedlisk,
- 2) w zakresie ochrony wartości historycznych, kulturowych oraz walorów krajobrazowych, między innymi:
 - a) obszary kwalifikujące się do objęcia ochroną, jako parki kulturowe, chroniące wybitne wartości archeologiczne oraz łączące duże wartości kulturowe z walorami krajobrazowymi:
 - b) walory krajobrazowe, a w szczególności: a) punkty widokowe, b) ciągi widokowe, c) widoki panoram miejscowości.

Ustalenia planu ochrony PKWE do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych:

1) w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania na obszarze Parku:

- a) stabilizacja istniejącej struktury sieci osadniczej, tj. układów osadniczych miast i wsi, związków między nimi i ich hierarchii,
- b) utrzymanie i rozwój gminnej rangi usługowej Tolkmicka,
- c) kształtowanie Suchacza jako ośrodka uzupełniającego dla Tolkmicka przez koncentrację i rozbudowę usług,
- d) rozwój ośrodków obsługi ruchu turystycznego w Tolkmicku, Kadynach, Suchaczu, Kamionku Wielkim,
- e) zachowanie zwartej charakteru większości miejscowości na obszarze parku, w tym: Łęcze, Chojnowo, Nowinka, Pagórki, Próchnik, Kadyny,
- f) kształtowanie nowej zabudowy i zagospodarowania z poszanowaniem struktury wewnętrznej jednostek osadniczych i ich związków z przestrzenią otaczającą,
- g) zaleca się budowę nowych budynków i budowli:
 - ✓ poza terenami o spadkach ponad 30 stopni z wyjątkiem budowli ochrony przed erozją,
 - ✓ wysokości nie większej niż dwie kondygnacje i użytkowe poddasze lub 10,5 m (od najniższego poziomu terenu przy budynku do kalenicy), z możliwością odstępstwa dla budowli służących obsłudze turystyki,
 - ✓ z dachami dwuspadowymi, mansardowymi, bądź naczółkowymi, których spadki mieszczą się w przedziale 35-45 stopni,
 - ✓ nieagresywnej formie i kolorystyce elewacji, wykorzystując naturalne materiały budowlane (np.: cegła licowa, drewno, kamień, dachówka ceramiczna),
 - ✓ nawiązujących architekturą do regionalnej
 - ✓ tradycji budowlanej poprzez stosowanie charakterystycznych elementów i detali budowlanych (np.: podcieni, ganków dwuspadowych, wystawek, werand, ścianki kolankowej w budownictwie murowanym, szkieletu w konstrukcji szczytu i podcienia),
 - ✓ w odległości nie mniejszej niż 30 m od granicy lasu,
- h) we wsiach o zwartej zabudowie nowe obiekty budowlane należy lokalizować w bezpośrednim nawiązaniu do istniejących skupisk zabudowy,
- i) unikanie wznoszenia wysokich budowli (elektrowni wiatrowych, wież telekomunikacyjnych i in.) na trasach intensywnych przelotów ptaków (każda nowa lokalizacja winna być poprzedzona dokładną analizą wpływu na awifaunę);

2) w zakresie komunikacji:

- a) zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko Parku ruchu samochodowego oraz jego usprawnienie poprzez:
 - ✓ modernizację istniejących tras komunikacyjnych z zastosowaniem pasów zieleni izolacyjnej,
 - ✓ budowę obejścia drogowego wsi Ogrodniki,
 - ✓ budowa dróg rowerowych,
 - ✓ ewentualna budowa przejść dla zwierząt lądowych,
- b) poprawa dostępności do walorów Parku, ich ochrona i popularyzacja poprzez:
 - ✓ modernizację, odbudowę i rozbudowę zaplecza turystyki wodnej,
 - ✓ budowę ścieżek rowerowych, dróg dla rowerów poprzez przystosowanie istniejących tras komunikacyjnych dla ruchu rowerowego,
 - ✓ budowę sieci parkingów,
 - ✓ utworzenie węzłów integracji różnych rodzajów ruchu turystycznego;

3) w zakresie turystyki i rekreacji:

- a) kierunki działań w wykorzystaniu rekreacyjnym wyróżnionych rodzajów terenów rekreacyjnych:
 - ✓ rozwój bazy turystyki kwalifikowanej: żeglarstwa, windsurfingu, bojerów, wędkarstwa, kolarstwa, narciarstwa biegowego, tras wędrówek pieszych, imprezy na orientację z zagospodarowaniem towarzyszącym,
 - ✓ koncentracja wokół miejscowości leżących nad Zalewem Wiślanym (Kamionek Wielki, Nadbrzeże, Suchacz, Pęklewo, Kadyny, Tolkmicko) obiektów turystycznych w tym: zaplecze portu, przystani, kąpielisk i plaż oraz promenad spacerowych,
 - ✓ rozwój zagospodarowania turystycznego w zakresie infrastruktury usługowej (gospodarstwa agroturystyczne, tereny sportowe, tereny rekreacyjne, gastronomia),

- ✓ ochrona przed zainwestowaniem brzegów nie zagospodarowanych, pozostawienie jak najdłuższych odcinków brzegu bez ingerencji w naturalne procesy brzegowe i procesy sukcesji roślinności,
 - ✓ oznaczenie tras pieszych i rowerowych, skierowanie ruchu turystycznego na wyznaczone drogi, trasy i szlaki; realizacja zagospodarowania towarzyszącego przy wytyczonych trasach turystycznych pieszych i rowerowych (oznaczenie tras, kosze, toalety kontenerowe, ławki, wiaty),
 - ✓ zachowanie leśnego użytkowania i udostępnienia dla turystyki krajoznawczej,
 - ✓ zachowanie użytkowania rolniczego z propozycjami proekologicznego ukierunkowania produkcji preferującej rozwój agroturystyki,
 - ✓ lokalizacja obiektów rekreacyjnych w zwartej zabudowie wsi - preferencje dla odtworzenia dawnych obiektów zagospodarowania turystycznego lub wykorzystanie istniejących obiektów budowlanych o charakterze zabytkowym (np. korpus wiatraka w Łęczu, dom podcieniowy w Kamionku Wielkim),
 - ✓ umożliwienie lokalizacji terenowych urządzeń sportowych,
- b) zasady zagospodarowania tras turystycznych:
- ✓ drogowy ruch turystyczny - realizacja miejsc obsługi turystów przy drogach,
 - ✓ turystyka wodna, w tym: otwarcie Zalewu Wiślanego na międzynarodowy ruch turystyczny, połączenie dróg wodnych Zalewu z systemem dróg wodnych Żuław Wiślanych, modernizacja, odbudowa i rozbudowa zaplecza turystyki wodnej (stanowiska dla statków wycieczkowych o zasięgu zalewowym i zatokowym w Tolkmicku i ewentualnie w Kadynach, profesjonalną bazę obsługi żeglarstwa w Tolkmicku i Kadynach, stanowiska dla postoju jachtów i innych sportowych jednostek pływających w Kamienicy Elbląskiej, Suchacz, Pęklewie i Nadbrzeżu,
 - ✓ turystyka rowerowa, w tym: szlaki turystyki rowerowej winny tworzyć sieć umożliwiającą dostęp do wszystkich najciekawszych turystycznie miejsc na obszarze Parku, na terenach atrakcyjnych dla ruchu rowerowego, położonych w pobliżu miejscowości, sieć urządzonych ścieżek rowerowych wymaga zagęszczenia,
 - ✓ turystyka piesza, w tym: utrzymanie, konserwacja i uzupełnienie zagospodarowania obecnych szlaków turystyki pieszej, wytyczenie, oznakowanie i zagospodarowanie nowych szlaków pieszych
 - ✓ turystyka konna, w tym: szlaki turystyki konnej na obszarze Parku będą organizowane przez stadniny koni w uzgodnieniu z Nadleśnictwem Elbląg oraz dyrekcją Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej,
 - ✓ turystyka narciarska - wytyczenie tras biegowych dla narciarzy;
- 4) ośrodki obsługi zespołów rekreacyjnych:
- Tolkmicko dla zespołu : Tolkmicko - Janówek - Nowinka - Chojnowo - Nowy Wiek
 - Suchacz dla zespołu: Kadyny - Suchacz - Pęklewo - Nadbrzeże Połoniny - Łęcze,
 - Kamionek Wielki dla zespołu Kamionek Wielki - Elbląg Próchnik - Jagodno.

3.3.5. Zasady ochrony na obszarach chronionego krajobrazu

Na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują rozporządzenia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 2008 roku, wydane na podstawie nieobowiązujących już przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) przed jej gruntowną zmianą, która weszła w życie w październiku 2008 roku.

Na obszarach chronionego krajobrazu obowiązują między innymi następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej; zakaz ten nie dotyczy:

- ✓ - obszarów zwartej zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (lub w równorzędnych dokumentach planistycznych) oraz uzupełnień zabudowy mieszkaniowej i usługowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczalnej linii zabudowy od brzegów zgodnie z linią występującą na działkach przyległych;
- ✓ - siedlisk rolniczych - w zakresie uzupełnienia istniejącej zabudowy o obiekty niezbędne do prowadzenia gospodarstwa rolnego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegu.

2. Zakazy powyższe nie dotyczą:

- 1) wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym;
- 3) realizacji inwestycji celu publicznego.

Rozporządzenia zawierają również zakaz realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm. 1), który jest niezgodny z obowiązującą ustawą o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2013r. poz. 627 z późn. zm.).

3.3.6. Osnowa ekologiczna gminy

Elementem polityki przestrzennej w zakresie kształtowania środowiska jest osnowa ekologiczna miasta i gminy Tolkmicko. Osnowa ekologiczna oznacza system terenów wyróżniających się przyrodniczą aktywnością i różnorodnością, wymagających ochrony przed zainwestowaniem.

- struktury przyrodnicze o regionalnym znaczeniu ekologicznym:
 - ✓ korytarz rzeki Stradanki wraz z dopływami
 - ✓ fragmenty płatów ekologicznych dużych kompleksów leśnych;
- a także lokalne składowe osnowy ekologicznej, takie jak:
 - ✓ łączniki ekologiczne mniejszych dolin rzecznych (Narusa, Olszanka, Grabianka),
 - ✓ mikropłaty ekologiczne drobnych kompleksów leśnych,
 - ✓ 14 płatów ekologicznych.

Tab. ...Wykaz płatów ekologicznych na terenie gminy Tolkmicko

Oznaczenie	Określenie obiektu	Lokalizacja obiektu
B1.	Grupa oczek wodnych, zabagnień i zadrzewień śródpolnych z rzadkimi gatunkami wodnymi, namuliskowymi i szuwarowymi	Chojnowo - pola na północ od zabudowań wsi oraz przy lesie
B2.	Zabagniony teren leśny otoczony pola mi, obecnie głównie nasadzenie jesionu	przy szosie Tolkmicko - Pogrodzie, około 0,2 km za odejściem szosy do Chojnowa
B3.	Zadrzewienie śródpolne, osuszone bagno	koło szosy Tolkmicko - Pogrodzie, około 0,6 km za odejściem szosy do Chojnowa
B4.	Polana śródleśna z leśniczówką - część terenu zajęta przez ugory i ziołorośla	Leśnictwo Kadyny - oddz. 145
B5.	Ziołorośla, łąki, szuwały i łozowiska na polanie śródleśnej	przy drodze z Tolkmicka. Leśnictwo Górki - oddz. 166 i 179.
B6.	Pozostawiona po eksploatacji część wyrobiska z inicjalnymi zbiorowiskami - w tym ze skrzypem olbrzymim	koło Kadyn - wyrobisko gliny zakładów ceramicznych z Kadyn
B7.	Dawne wyrobiska cegielni Suchacz z murawami i zaroślami oraz płatami z lubinem trwałym	koło Suchacza - poniżej miejsca parkingowego i widokowego
B8.	Zestaw zespołów szuwarowych oraz łąkowych z rzadkimi gatunkami roślin oraz przyległy fragment wód Zalewu	Suchacz - pas łąk i szuwarów w rejonie odejścia szosy na Tolkmicko od toru kolejowego
B9.	Śródleśne podłużne zabagnienie zajęte przez ziołorośla z rzadkimi gatunkami roślin oraz bogatą entomofauną	przy drodze z Ostrobrzegu w stronę miejscowości Pagórki - Leśnictwo Górki - oddz. 188.
B10.	Zarośla śródpolne w zabagnionym zagłębieniu	około 1,5 km na zachód od miejscowości Pagórki i ok. 0,8 km na południowy-zachód od leśniczówki Górki

B11.	Pas terenu z ciekim - z zabagnieniami, zbiornikami retencyjnymi - roślinnością wodną i szuwarową -	około 1,2 km na zachód od miejscowości Pagórki – częściowo Leśnictwo Dąbrowa – oddz. 218
B12.	Pasy zadrzewień i zarośli miedzy wzdłuż drogi i pól z okazałymi drzewami i leśnymi gatunkami runa	około 0,5 km na południe od Pagórków, wzdłuż drogi na wschód od szosy, Leśnictwo Górski – oddz. 213 i 215 (cz.)
B13.	Zbiornik z roślinnością wodną i szuwarową, częściowo otoczony leśnym zboczem	Kamionek Wielki, we wsi, około 0,8 km na południe od przystanku kolejowego Kamienica Elbląska
B14.	Torfowisko śródlęne	Leśnictwo Górki - oddz. 179

Obowiązują następujące zasady kształtowania osnowy ekologicznej:

- zasada ciągłości przestrzennej ekosystemów (w związku ze zdolnością wszystkich organizmów żywych do rozprzestrzeniania się w toku czynnej lub biernej migracji należy tworzyć ciągłe systemy pozbawione barier);
- zasada utrzymania różnorodności świata żywego i nisz ekologicznych (utrzymanie bogactwa przyrody w sensie bogactwa gatunków i określonych stosunków ilościowych między podstawowymi grupami tworzącymi strukturę troficzną ekosystemów oraz utrzymanie różnorodności warunków siedliskowych);
- zasada utrzymania ciągłości w czasie ekosystemów (zniszczenie względnie zrównoważonego ekosystemu i powstanie na jego miejscu podobnego wymaga długiego czasu; pozostałości ekosystemów naturalnych ułatwiają sukcesję);
- zasada adekwatności ekosystemów do warunków abiotycznych (dobrze rozwijają się tylko gatunki i biocenozy dopasowane do warunków abiotycznego środowiska).

W celu wzmocnienia ciągłości przestrzennej i wzbogacenia różnorodności osnowy ekologicznej obszaru miasta i gminy Tolkmicko wskazana jest:

- ochrona istniejących wartości i powiązań przyrodniczych, w szczególności zakaz lokalizacji nowej zabudowy na obszarach wyznaczonych korytarzy ekologicznych;
- zachowanie ciągłości przestrzennej i trwałości czasowej zasadniczych elementów środowiska,
- zachowanie zróżnicowania gatunkowego, równowagi ekologicznej i odnawialności zasobów środowiska przyrodniczego,
- rozszerzanie i wzmacnianie powiązań przyrodniczych poprzez wprowadzanie zalesień, zachowanie i odtwarzanie naturalnej obudowy biologicznej cieków i zbiorników wodnych przez zadrzewienia, zakrzaczenia, tworzenie nie przeorywanej darni trawiastej oraz wdrażanie dostępnych programów rolni środowiskowych.

Wszystkie elementy systemu osnowy ekologicznej wymagają ochrony w sensie terytorialnym i jakościowym. W ich obrębie pożądane są działania pielęgnacyjne (podtrzymywanie aktualnego stanu), restytucyjne (przywracanie naturalnego stanu struktur przyrodniczych) i rewaloryzacyjne (wzbogacenie ekologiczne lub zmiana charakteru struktur przyrodniczych). Wyznaczona osnowa ekologiczna jest obszarem przestrzeni chronionej przed nową zabudową za wyjątkiem zmian w przeznaczeniu terenów dopuszczonych w Studium. Na obszarach wskazanych do zabudowy zasady zagospodarowania terenów pełniących funkcję osnowy ekologicznej określić powinny miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarach tworzących osnowę ekologiczną gminy dopuszcza się rozwój gospodarki rolnej powiązanej z małą retencją wód, zmniejszającą zagrożenie powodziowe terenów nad Zalewem Wiślanym, a także zagospodarowania związanego z chowem i hodowlą ryb zarówno w powierzchniowych wodach śródlądowych, jak i w wodach znajdujących się w urządzeniach wodnych oraz w obiektach przeznaczonych do chowu lub hodowli ryb, także w gospodarstwach rolnych, w tym między innymi:

- ✓ odtworzenie kompleksów stawów hodowlanych w dolinie rzeki Stradanki,
- ✓ odtworzenie stawów hodowlanych w dolinie rzeki Suchacz, w kompleksie dawnego Hotelu Zameczek,
- ✓ utrzymanie i rozwój istniejących stawów hodowlanych w Janówku,
- ✓ budowa nowych kompleksów stawów hodowlanych;

3.4. Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

3.4.1. Podstawa prawna ochrony zabytków

Podstawy prawne ochrony zabytków zawiera ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami). Na podstawie art. 19. 1. Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003r nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami), w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

3.4.2. Polityka ochrony dziedzictwa kulturowego miasta i gminy Tolkmicko

3.4.2.1. Zasoby zabytkowego krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko

- W okresie pradziejowym tereny Wysoczyzny Elbląskiej zamieszkiwali przedstawiciele różnych kultur, o czym świadczą udokumentowane stanowiska archeologiczne, potwierdzające najstarszą warstwę krajobrazu kulturowego gminy Tolkmicko. Ślady bytności ludzi tych najstarszych kultur, w formie stanowisk archeologicznych koncentrują się w strefie krawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej, szczególnie w rejonie Tolkmicka, Suchacza i Łęcza.
- Wczesne średniowiecze (Vw n.e. - poł. XIII w.) to okres, w którym obszar Wysoczyzny Elbląskiej zamieszkiwali Bałtowie, a przestrzeń współczesnej gminy Tolkmicko była zorganizowana przez mieszkańców Lanzanii. Na terenie gminy Tolkmicko znajdują się unikatowe w skali kraju zasoby dziedzictwa archeologicznego z tego okresu: pozostałości grodów i fortyfikacji tzw. wałów.
- W drugiej połowie XIII wieku tereny Wysoczyzny Elbląskiej (w tym obszar współczesnej gminy Tolkmicko), po upadku powstań pruskich, definitywnie zostały zajęte przez Zakon Krzyżacki. Państwo Zakonu Krzyżackiego przeprowadzając regularny proces lokacji i relokacji (na prawie chełmińskim) wcześniejszych osad pruskich, stworzyło na Wysoczyźnie Elbląskiej pełną strukturę osadniczą, która stała się zasadniczą kanwą dla dalszych transformacji struktury środowiska kulturowego w czasach nowożytnych. Uformowana do końca XV wieku struktura krajobrazu kulturowego (granice lokacyjne wsi, układ niw siedliskowych, rolnych i leśnych) w następnych stuleciach była bardziej kontynuowana niż zmieniana. Główne elementy nowej struktury osadniczej obszaru współczesnej gminy Tolkmicko tworzyły:
 - ✓ Wsie lokowane na prawie chełmińskim, na tzw. „surowym korzeniu”, lub w miejscach gdzie wcześniej istniało osadnictwo pruskie. Pierwszą wsią, która uzyskała prawo chełmińskie było Łęcze w 1299 roku, następne wsie lokowane na prawie chełmińskim to: Przybyłowo około 1300r., Pogrodzie w 1305r., Wodynia, Chojnowo w 1308r., Kamionek Wielki w 1315r., Brzezina w 1324r. i Nowinka – po wydzieleniu gruntów z wcześniejszego nadania dla miasta Tolkmicko;
 - ✓ Rycerski majątek w Kadynach; W 1255 r. Zakon NMP przyznał ziemię kadyńską szpitalowi Św. Ducha w Elblągu. W 1432 r. Kadyny przeszły w ręce Jana Bażyńskiego i stały się majątkiem rycerskim, do którego należały także dobra Pagórki i Ostrogóra.
 - ✓ Miasto Tolkmicko lokowane na prawie chełmińskim około 1300 roku. roku (pierwszy dokument lokacyjny nie zachował się, wznowienie dokumentu lokacyjnego miało miejsce w roku 1351);
- Zakończenie wojny 13-letniej która toczyła się w latach 1454 – 1466 między Zakonem krzyżackim a Koroną Królestwa Polskiego, miało przełomowe znaczenie w dziejach ziemi tolkmickiej. Ziemia tolkmicka znalazła się w granicach Rzeczypospolitej jako część Prus Królewskich. Starostą Tolkmickim został właściciel Kadyn, rycerz Jan Bażyński, stojący na czele Związku Pruskiego, zwanego również Związkiem Jaszczurczym. Jan Bażyński obejmując urząd starosty tolkmickiego posiadał również tytuł gubernatora Prus, miał więc bardzo silną pozycję w regionie i starał się ją jak najlepiej wykorzystać dla dobra Tolkmicka i swojego rodzinnego majątku w Kadynach. Długotrwała wojna spowodowała, że miasto i jego okolica, dobrze zagospodarowana ziemia tolkmicka, znacznie podupadły, zubożały, częściowo wyludniły się. W czasach nowożytnych pewnej ewolucji uległy osady w dobrach rycerskich, w dobrach starostwa tolkmickiego oraz folwarki miasta Elbląga. Równolegle rozwijały się osady młyńskie i karczmy. Majątek starostwa obejmował następujące terytorium:
 - ✓ miasto Tolkmicko z jego wsią komorniczą Nowinka;

- ✓ wsie we współczesnej gminie Tolkmicko: Chojnowo (niem. Conradswalde), Pogrodzie (Neukirch-Höhe), Wodynia Klakendorf) oraz wsie poza granicami obecnej gminy Tolkmicko: Huta Żuławska (Hütte), Zajączkowo (Haselau) i Majewo (Maibaum);
- ✓ folwarki Kikoły (zwane popularnie Kurzą Wsią niem. Hühnerdorf), Przybyłowo (zwane również Gołębim Dworem, niem. Duwenhöfen) oraz poza granicami współczesnej gminy Tolkmicko i Rychnowy (znane jako Zbożowisko, niem. Getreideau);
- ✓ leżąca w granicach starostwa wieś Brzeziny (Birkau) szybko została przekazana we władanie elbląskiemu Szpitalowi Świętego Ducha;
- W połowie XVIII wieku zaczęły powstawać drogi publiczne wysadzone alejami. Moda ta została przeniesiona z Francji i była wprowadzana na Wysoczyźnie Elbląskiej przez rząd pruski po I rozbiorze Polski (a nawet wcześniej bo Królestwo Prus okupowało Elbląg i inne dobra Rzeczypospolitej za długi).
- Wyodrębnienie po I rozbiorze dawnych niw leśnych jako lasów państwowych Królestwa Prus zmieniło nieco granice wsi katastralnych i w strukturze środowiska kulturowego pojawiły się autonomiczne enklawy gospodarstw leśnych, które uległy pewnemu powiększeniu w wieku XIX i XX (kosztem części niw rolnych, ogrodów i sadów).
- Szczególnego rodzaju osadnictwo przy rozwijających się od XVIII w. cegielniach nad brzegiem Zalewu Wiślanego uzupełniło wcześniejszą strukturę krajobrazu kulturowego. Przez 100 lat, od połowy XIX wieku do 1945 roku o dobrobycie, nie tylko mieszkańców miasta i gminy Tolkmicko, ale także bardziej odległych miejscowości zdecydował rozwój cegielni nad Zalewem Wiślanym. Przed II wojną światową w granicach dzisiejszej gminy Tolkmicko funkcjonowało kilkanaście cegielni, tworząc marki znane daleko poza Tolkmickiem. Większość cegielni usytuowana była na odcinku pomiędzy Kamionkiem Wielkim a Kadynami. Dalej na wschód były jeszcze trzy cegielnie: w Tolkmicku, w Nowince i w Świętym Kamieniu (d. Luisenthal)
- W XIX-tym wieku rozwinęły się funkcje letniskowe i rekreacyjne dodając nowe elementy zagospodarowania - w strefie brzegowej i w strefie krawędziowej Wysoczyzny Elbląskiej. Specjalna ("turystyczna") linia kolejowa wzdłuż brzegu Zalewu, porty i przystanie żeglugi pasażerskiej, uzdrowiska, parki leśne, leśne restauracje i zajazdy, trasy krajoznawcze - to nowe funkcje które rozwinęły się gwałtownie pod koniec XIX wieku i w pierwszej dekadzie XX wieku. W Nadbrzeżu powstało uzdrowisko Reimannsfelde.
- W II poł. XIX wieku na rozwój Tolkmicka i okolicy w znaczący sposób wpłynęła realizacja trzech wielkich przedsięwzięć infrastrukturalnych, jakimi były:
 - ✓ w latach 1862-1864 port w Tolkmicku,
 - ✓ w 1873 roku szosa łącząca Tolkmicko z Elblągiem, (przez Kadyny, Suchacz, Nadbrzeże), rozbudowana w latach 1882-1884 o odcinek prowadzący do Pogrodzia, do połączenia z szosą wiodącą z Elbląga przez Frombork do Braniewa.
 - ✓ w 1899 kolej nadzalewowa (HUB – Haffuferbahn),
- W 1898 roku Artur Birkner, ówczesny właściciel Kadyn przekazuje majątek kadyński cesarzowi Wilhelmowi II. Odtąd Kadyny były stałą rezydencją letnią rodziny cesarskiej, aż do 1945 roku. Dobra cesarskie obejmowały:
 - ✓ majątek w Kadynach,
 - ✓ młyn Kikoły i folwark w Kikołach,
 - ✓ folwark Ostrogóra,
 - ✓ Białą Leśniczówkę
 - ✓ oraz folwark w Pagórkach.
- Rozwój turystyki na obszarze współczesnego Tolkmicka sięga korzeniami końca XVI wieku, kiedy to kupcy angielscy z Eastland Company zbudowali swoje faktorie we wsi Łęcze, a wkrótce potem na jednym ze wzgórz o nazwie Góra Gigantów, (Hünenberg – w okolicy archeologicznego grodziska Łęcze), usytuowanym na północny zachód od wsi, zbudowali drewnianą rezydencję (Sommerhaus-Letni Dom). Rezydencja ta służyła w porze letniej jako miejsce wypoczynku kupców mieszkających w Elblągu - byli to pierwsi wczasowicze nad Zalewem Wiślanym w gminie Tolkmicko.
- Turystyka romantyczna: W drugiej połowie XVIII wieku w Elblągu i na otaczających go terenach rozwijały się miejscowości rekreacyjno-wypoczynkowe i trasy turystyczne. Na rozwój turystyki romantycznej niewątpliwie wpłynęły: nowa teoria estetyki XIX wieku wyrażająca się w ówczesnym malarstwie krajobrazowym, piękno „górskich” krajobrazów Wysoczyzny Elbląskiej oraz poszukiwanie duchowych przeżyć w odkrywaniu malowniczych miejsc. Dla celów turystycznych były świadomie kształtowane duże obszary krajobrazu otwartego i lasów, szczególnie te, które miały jakąś „duszę”, np. powiązane były z zachowanym tajemniczym staropruskim dziedzictwem krajobrazu kulturowego. Także świadome kształtowanie widoków miało być przyczyną emocjonalnych i intelektualnych doznań. Współcześnie na Wysoczyźnie Elbląskiej można wyróżnić charakterystyczne rejony turystyczne

zagospodarowywane i popularyzowane w XIX wieku, jak: Jary Łęcza, Las Kadyński, Okolice Tolkmicka i Chojnowa, Szwajcaria Próchnicka, Las Ceglany i Lasy Rakowskie. Wysoczyzna Elbląska może być uznana za najstarszy region turystyczny Europy. Powszechne zainteresowania turystyką w Europie zaczęto odnotowywać dopiero w XIX wieku.

- Funkcje przemysłowe w Tolkmicku rozwinęły się w okresie międzywojennym:
 - ✓ Produkcja ceramiczna - Tolkmicko od zawsze było ośrodkiem słynącym z produkcji ceramicznej- zyskało nawet miano „miasta garncarzy”. W końcu XIX wieku co dziesiąta rodzina zajmowała się zarobkowo garncarstwem. W Tolkmicku działał m.in. zakład ceramiki artystycznej (Kunsttopferei). Wyroby tej wytwórni sygnowano wyciskaniem w masie herbem Tolkmicka z trzema liśćmi dębu i podpisem „Tolkemiter Erde „ (Ziemia Tolkmicka);.
 - ✓ Fabryka Marmolady (Marmeladenfabrik)- Największym przedsięwzięciem okresu międzywojennego było założenie fabryki przetworów owocowych. W zakładzie tym produkowano przetwory owocowe, warzywne oraz słodczyce tj. marcepan i nugaty. Fabryka funkcjonowała do późnej jesieni 1944 roku, w czasie ofensywy Armii Czerwonej została w znaczący sposób zniszczona.

Zasadniczym kierunkiem polityki w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego jest utrwalanie wielokulturowej tożsamości historycznej regionu z zachowaniem lokalnych odrębności oraz wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego jako ważnego elementu rozwoju gospodarczego i promocji gminy.

3.4.2.2. Kierunki polityki przestrzennej w zakresie ochrony zasobów i walorów środowiska kulturowego:

- ochrona i zachowanie krajobrazu kulturowego o najcenniejszych walorach kulturowych i krajobrazowych w drodze ustanowienia form ochrony prawnej,
- kompleksowa rewaloryzacja obiektów i zespołów zabytkowych włączonych do stref konserwatorskich,
- ochrona tożsamości kulturowej miejsca (miejscowości), - objęcie ochroną obszarów zabudowy w sąsiedztwie wartościowych zespołów przestrzennych i ich rekompozycja przestrzenna, pozwalająca na wyeksponowanie wartościowych cech zespołów,
- łączenie ochrony środowiska kulturowego z ochroną środowiska przyrodniczego poprzez: ochronę krajobrazu naturalnego związanego przestrzennie z historycznym założeniem architektonicznym, zachowanie i odtwarzanie dawnych układów i funkcji terenów zielonych w ich pierwotnym kształcie wraz z infrastrukturą, rewaloryzację parków pod kątem zwiększenia ich atrakcyjności jako miejsc wypoczynku,
- zachowanie i ochrona pradziejowych i wczesnośredniowiecznych mikroregionów osadniczych archeologicznego środowiska kulturowego, zachowanie i ochrona grodzisk,
- zachowanie, udostępnianie i zagospodarowanie stanowisk archeologicznych o zachowanych formach krajobrazowych w celach naukowych, dydaktycznych oraz turystycznych,
- zachowanie i utworzenie warunków ekspozycji panoram widokowych z tras komunikacyjnych na szczególnie interesujące obiekty krajobrazowe,
- ochrona istniejących panoram widokowych, w tym zakaz wnoszenia budynków i budowli przesłaniających ekspozycję krajobrazową z punktów widokowych oraz wprowadzania zieleni wysokiej; określanie w miejscowych dokumentach planistycznych zasad zagospodarowania punktów widokowych i ochrony panoram,
- likwidacja bądź neutralizacja widokowa wszelkich elementów obniżających walory krajobrazowe - wprowadzanie zieleni w otoczeniu osiedli i obiektów rekreacyjnych w zakresie podnoszącym walory krajobrazu (maskowanie zespołów obiektów).

3.4.2.3. Projektowane formy ochrony krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko

W celu ochrony najcenniejszych krajobrazu kulturowego miasta i gminy Tolkmicko wskazuje się następujące formy ochrony:

- 1) strefy ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych;
- 2) strefy ochrony konserwatorskiej wsi z założeniami dworskimi i folwarcznymi;
- 3) strefy ochrony konserwatorskiej zabytkowych zespołów zabudowy na obszarze miasta Tolkmicko;
- 4) utworzenie parków archeologicznych i historycznych, nawiązujących do tradycji i historii wybranych miejsc;
- 5) utworzenie parków kulturowych, obejmujących obszary cenne i charakterystyczne dla rozwoju krajobrazu kulturowego gminy Tolkmicko;
- 6) ochrona zabytkowego układu drogowego na obszarze miasta i gminy Tolkmicko;

3.4.3. Ochrona zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;

Formą ochrony zabytków ujętych w rejestrze zabytków województwa są ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego. Zagospodarowanie zabytków, prowadzenie badań, prac i robót oraz podejmowanie innych działań przy zabytkach wymaga uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

3.4.3.1. Obszary wpisane do rejestru zabytków

		Nr Rejestru	Data Wpisu	Decyzja
Tolkicko –	UKŁAD URBANISTYCZNY WRAZ Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ W GRANICACH OKREŚLONYCH W ZAŁĄCZNIKU GRAFICZNYM. Wpis do rejestru obejmuje rejon miasta lokacyjnego i północnego przedmieścia: układ przestrzenny z zachowaną siatką ulic, podziałem na bloki i parcele budowlane oraz zachowaną historyczną zabudowę mieszkalną, usługową i publiczną pochodzącą w większości z XIX i z pierwszej połowy XX wieku. Granice obszaru wyznacza bieg ulic: Nadrzecznej, Słupeckiej, Ceramicznej, Świętojańskiej, Portowej i wzdłuż koryta Stradanki (od wschodu).	A-1234	14 kwietnia 1978	
KADYNY	UKŁAD RURALISTYCZNY wsi obejmujący historycznie ukształtowany i zachowany układ przestrzenny z zabudową o wyjątkowych walorach architektonicznych, z dającymi się wyodrębnić zespołami: rezydencjonalnym czyli dworsko-parkowym z folwarkiem (starym i nowym), zespołem cegielni nadzalewowej, zakładem majoliki, zabudową wiejską mieszkalną i gospodarczą, cmentarzem ewangelickim, ruinami kościoła ewangelickiego oraz założeniem klasztornym.	A-3041	13 kwietnia 1990	KL-534/96/90

3.4.3.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków**OBSZAR WIEJSKI**

Miejscowość	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Decyzja	Działka
BOGDANIEC	ZESPÓŁ FOLWARKU (DOM MIESZKALNY, 4 BUDYNKI FOLWARCZNE, PARK PRZY FOLWARKU I LEŚNY, STAW, UKŁAD DROŻNY)	A-3896	10 czerwca 1996	PSOZ/V/1186/96	73/24, 73/25, 73/26, 73/28, 73/27, 73/29 73/31
BRZEZINA	DWÓR	A-1181	20 lutego 1971		24/4
KADYNY 4	BUDYNEK GOSPODARCZY Z ZESPOŁU DAWNEGO DWORU	A-1200	27.10.1973		498/2
KADYNY 1	DOM Z ZESPOŁU DAWNEGO DWORU	A-1201	27.10.1973		498/2
KADYNY	DAWNA ORANŻERIA Z ZESPOŁU DWORSKIEGO	A-1202	27.10.1973		498/2
KADYNY	PAŁAC	A-1203	27.10.1973		498/2
KADYNY	KAPLICZKA PRZYDROŻNA	A-1209	21 grudnia 1973		489/2
KADYNY	KAPLICA P.W. NIEPOKALANEGO POZĘCIA NMP	A-2955	5 grudnia 1989	KL-534/75/90	520
KADYNY	UKŁAD RURALISTYCZNY	A-3041	13 kwietnia 1990	KL-534/96/90	
KADYNY 12A	BUDYNEK MIESZKALNY	A-3062	10 września 1990	PSOZ-534/143/90	501/2
KADYNY	KAPLICZKA PRZYDROŻNA P.W. ŚW. KRZYŻA Z POLICHROMIĄ ŚCIENNĄ	A-3688	27 kwietnia 1994	PSOZ-VIII/781/94	693
KADYNY	ZESPÓŁ CEGIELNI: GŁÓWNY BUD. PRODUKCYJNY, BUD. MŁYNA, BUD. MIESZK.-ADM., BUD. ŁĄCZNIKA, TOROWISKA KOLEJKI	A-4050	25 marca 1998	PSOZ-V/544/98	322
KADYNY 41 obr Tolkicko 1	DOM MIESZKALNY	A-4188	12 lipca 2000	SOZ.IZN-5340/269/2000	453, 454

KADYNY	BUDYNEK DAWNEJ SZKOŁY WRAZ Z BUDYNKIEM GOSPODARCZYM	A-4247	26 lutego 2003	SOZ-740-IZN-5340-31/2003	407/8
KADYNY obr Przybyłowo	ZESPÓŁ ZABUDOWY BIAŁEJ LEŚNICZÓWKI: BUD. MIESZK. Z ŁĄCZNIKIEM, BUD.INWENT.-MAG., STODOŁA I STUDNIA	A-4412	8 maja 2006	IZAR(JD)-4100/5-59/05/06	127/1
KADYNY	DAWNE ZAŁOŻENIE REZYDENCJONALNO - FOLWARCZNE: CZWOROBOK ZABUDOWY SK, ZESPÓŁ ZABUDOWY REZYD., ZESPÓŁ ZIELENI, DWIE KAPLICZKI	A-4461	28 marca 2007	IZAR(JD)-4100/5-154/06/07	
KADYNY	BUDYNEK MIESZKALNY - POKLASZTORNY	A-505	2 grudnia 1959		521
KADYNY	RUINA KOŚCIOŁA POFRANCISZKAŃSKIEGO	A-522	2 grudnia 1959		521
KADYNY	DĄB 1000-LETNI	A-55	21 września 1949		499/2
KAMIOŃEK WIELKI 30	DOM PODCIEŃOWY	A-561	15 grudnia 1961		131/1
KIKOŁY	ZESPÓŁ DAWNEGO FOLWARKU W KIKOŁACH	A-4312	20 stycznia 2005	WUOZ(AP)-4100/6-10/05	342
ŁĘCZE 26	OBORA-STODOŁA	A-1183	14.10.1973		28/5
ŁĘCZE 30	DOM PODCIEŃOWY	A-1186	14.10.1973		26
ŁĘCZE 19	DOM PODCIEŃOWY	A-1188	14.10.1973		149
ŁĘCZE 26	BUDYNEK GOSPODARCZY	A-1190	14.10.1973		28/5
ŁĘCZE 62	DOM PODCIEŃOWY	A-1192	14.10.1973		115/4
ŁĘCZE 33	DOM PODCIEŃOWY /OBIEKT SPALONY/	Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego DOZ-OA i K 6700/1111/10 [MT/146/10] z dn. 10.09.2012r. o skreśleniu z rejestru zabytków			154
ŁĘCZE	WIEŻA WIATRAKA	A-1193	14.10.1973		81/2, 81/3
ŁĘCZE	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA JEZUSOWEGO	A-1194	14.10.1973		121
NADBRZEŻE	ZESPÓŁ BUDYNKÓW I URZĄDZEŃ CEGIELNI	A-3371	26 czerwca 1992	PSOZ/534/33/92	298/8, 298/9, 298/10-13, 298/18, 298/19, 298/20, 326/1, 326/2, 306
NADBRZEŻE POŁONINY	ZESPÓŁ PARKU ZDROJOWEGO Z BRYŁĄ DOMU MIESZKALNEGO I ALEJĄ DOJAZDOWĄ	A-3913	16 września 1996	PSOZ-V/1831/96	303,304,305
POGRODZIE	KAPLICA CMENTARNA	A-4456	16 lutego 2007	IZAR(JD)-4100/5-8/07	238/2
POGRODZIE	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MIKOŁAJA I MB WSPOMOŻENIA WIERNYCH Z CMENTARZEM, UKŁADEM ZIELENI I KAPLICZKĄ	A-3642	6 grudnia 1993	PSOZ-VIII/1971/93	89
POŁONINY	ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY Z DWOREM (OBECNĄ SZKOŁĄ), UKŁADEM ZIELENI WYSOKIEJ I UKŁADEM DROŻNYM	A-3884	23 kwietnia 1996	PSOZ-V/738/96	301/2
SUCHACZ	ZESPÓŁ BUDYNKÓW I URZĄDZEŃ CEGIELNI	A-3372	26 czerwca 1992	PSOZ/534/32/92	505
SUCHACZ ZAKOPIAŃSKA /3	BUDYNEK SZKOŁY, D. HOTELU, WRAZ Z DZIAŁKĄ	A-4376	8 lutego 2006	IZAR(JD)-4100/5-8/05/06	136

MIASTO TOLKMICKO

Tolkmicko Ulica/ Numer	Obiekt	Nr Rejestru	Data Wpisu	Działka
Kościelna nr 2	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA	A-560	1 grudnia 1961	289
Szkolna	KAPLICA CMENTARNA, P.W. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA	A-525	5 kwietnia 1960	224
Nadrzeczna	BASZTA	A-524	5 kwietnia 1960	384
Jagiellońska nr 2	BUDYNEK MIESZKALNY	A-3697	28 maja 1994	285/1
Młyńska nr 2	BUDYNEK MIESZKALNY	A-3450	12 marca 1993	90/1, 90/2

Młyńska nr 4	BUDYNEK MIESZKALNY	A-3452	12 marca 1993	89/2, 89/7
Portowa nr 5	BUDYNEK MIESZKALNY	A-3451	12 marca 1993	114/2
Portowa nr 8	BUDYNEK MIESZKALNY	A-3793	1 lutego 1995	138
Szkolna nr 20	BUDYNEK SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 (OBECNIE GIMNAZJUM W TOLKMICKU)	A-4124	8 listopada 1999	240
Kręta nr 3	DAWNY KOŚCIÓŁ EWANGELICKI, OBECNIE KOŚCIÓŁ POLSKO – KATOLICKI WRAZ Z BUDYNKIEM PARAFIALNYM	A-3158	17 maja 1991	156
Morska nr 4	ZESPÓŁ DWORCA KOLEJOWEGO (BUDYNEK DWORCA WRAZ Z OTACZAJĄCĄ DZIAŁKĄ)	A-3814	12 kwietnia 1995	16/3, 16/4

3.4.3.3. Zabytki archeologiczne w rejestrze zabytków

Lp. oznaczenia na rysunku	obiekt - opis stanowiska archeologicznego	nr działki	numery: AZP; rejestru, obszaru AZP, stanowiska w miejscowości
Kadyny			
13 C-092	Grodzisko wyżynne - XI-XIIIw. n.e.	521	C-092 / 13-52 / 1
	Osiedle obronne wysoczyznowe - kultura kurchanów zachodniobałtyckich / wczesna epoka żelaza		
41 C-094	Grodzisko wyżynne - cmentarzysko grobów skrzynkowych kultura: pomorska, okres lateński	209/12	C-094 / 13-52 / 2
	Znal. Lużne - neolit, wczesna epoka brązu		
Kamionek Wielki			
23 C-191	Grodzisko	84	C-191 / 14-51 / 4
Łęcze			
34 C-003	Grodzisko wyżynne - okres lateński	160/1	C-003 / 13-52 / 1
27-33 C-184	Grodzisko	226,227	C-184 / 13-52 / 2
Nowinka			
37 C-090	Osiedle obronne - kultura kurchanów zachodniobałt, wczesna epoka żelaza	109/1	C-090 / 12-52 / 1
	Grodzisko wyżynne - kultura Pruska, VI-IX w. n.e., fragment brązowej bransolety		
	Grodzisko wyżynne - XI-XIII w. n.e, fibula, topór żelazny typu III		
38 C-099	Cmentarzysko płaskie - kultura pruska, V-VI w. n.e. - VIII w. n.e., miecze żelazne, groty oszczepów	23, 22/9, 22/11, 22/14, 22/15, 22/12, 22/13, 24/3, 24/4	C-099 / 12-52 / 1
	Cmentarzysko płaskie - kultura pomorska, wczesny i środkowy okres lateński, srebrne okucia, zapinki i bransolety brązowe, metalowe części uprzęży końskiej		
Suchacz			
46 C-098	Osada otwarta z młodszej epoki kamienia	158/1, 158/3, 158/5, 158/6, 159, 160, 161, 162/1, 162/3, 162/4, 163/3, 163/4, 163/6, 163/8, 163/9, 163/10, 163/11, 163/13, 163/14, 163/15	C-098 / 13-51 / 1
46 C-130	Osada neolityczna kultury rzucewskiej	159, 160, 161, 163	C-130 / 13-51 / 1

47 C-131	Osada otwarta z I-II okresu brązu i okres wpływów rzymskich	217, 218, 219/10, 219/11, 219/12, 219/13, 219/7, 219/2, 219/3, 219/4	C-131 / 13-51 / 2
Tolkmicko			
50 C-106	Osada otwarta z młodszej epoki kamienia, kultury ceramiki sznurowej	219/1, 219/4, 219/5, 219/6	C-106 / 13-51 / 2

3.4.4. Gminna ewidencja zabytków

Gmina Tolkmicko jest w trakcie opracowania gminnej ewidencji zabytków. Obiekty zabytkowe znajdujące się w ewidencji zabytków, nie będące zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków podlegają ochronie w zakresie określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

3.4.5. Strefy ochrony konserwatorskiej

3.4.5.1. Strefy ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych

Strefy ochrony konserwatorskiej układów ruralistycznych o genezie średniowiecznej proponowane są w odniesieniu do następujących wsi lub ich części:

A. Kamionek Wielki: Lokacja Kamionka Wielkiego na prawie chełmińskim nastąpiła w 1315 roku, na mocy przywileju lokacyjnego z dnia 24 czerwca 1315 roku. Wieś lokowano na tzw. „surowym korzeniu”, czyli w miejscu gdzie nie było wcześniejszego osadnictwa. W Kamionku Wielkim wyznaczono początkowo 20 łanów (1 łan chełmiński to ok. 16 ha), a ziemię objęło 4 kolonistów. Zagrody skupione były przy jednej drodze, zespół miał kształt krótkiej ulicówki, układ ten jest czytelny do dzisiaj.

B. Łęcze: Lokacja Łęcza na prawie chełmińskim z 12 marca 1299 roku jest najstarszym znanym aktem lokacyjnym na Wysoczyźnie. Lokacja wsi na prawie chełmińskim była kontynuacją wcześniejszego – pruskiego osadnictwa, ale wiązała się z nowym pomiarem ziemi i założeniem systemu niwowego, polegającego na wydzieleniu czterech niw: niwy siedliskowej (domowej) – podzielonej na tyle części ilu było osadników, gdzie była zlokalizowana zabudowa i ogrody przydomowe, reszta to trzy główne pola - niwy, wydzielone w nawiązaniu do systemu ówczesnej gospodarki rolnej, tj. „trójpólówki”, jedna pod uprawy jare, druga ozime, trzecia ugór, wykorzystywany jako pastwiska. Wieś Łęcze miała kształt małej owalnicy, z kościołem usytuowanym pomiędzy „wrzecionami” owalnicy, wyróżniającym się swoją formą na tle pozostałej zabudowy. Ponieważ owalnica była za mała, gospodarstwa rozlokowano po obu stronach dróg do niej prowadzących, większość po południowej stronie. Zabytkowe elementy struktury przestrzennej wsi:

- 1) średniowieczny układ ruralistyczny wsi Łęcze; czytelne w krajobrazie zasady średniowiecznej lokacji, w tym podział na niwy, w wielu miejscach czytelna struktura podziałów własnościowych w obrębie niw polnych, śródpolne zadrzewienia na granicach, miedzach pomiędzy poszczególnymi polami;
- 2) zabytkowe budynki stanowiące cenne przykłady lokalnej tradycji budowlanej;
- 3) historyczne drogi - wieś Łęcze jest ważnym węzłem dróg historycznych i tras turystycznych (Ścieżka Kościelna, Ścieżka Majowa, Zaulek, Droga Młyńska – droga z Łęcza do Kamionka Wielkiego, Droga Kościelna,) wymagających uczytelnienia i wykorzystania.

C. Nowinka: Lokacja wsi nastąpiła prawdopodobnie w II ćwierci XIV wieku. Wieś powstała na surowym korzeniu, ale nie daleko, w kierunku południowo – zachodnim znajdują się pozostałości znacznie starszego osadnictwa i związane były z drogą z grodziska w stronę Chojnowa. Wieś była lokowana na gruntach miasta Tolkmicka i miała stanowić zaplecze rolnicze miasta. Siedliska zostały rozlokowane wzdłuż starej drogi ówczynie biegnącej z Tolkmicka do Pogrodzia. Czytelny jest pierwotny układ wsi. Do czasów współczesnych zachowały się siedliska dużych gospodarstw, z niekompletną zabudową pochodzącą z początków XX wieku, lub końca wieku XIX, miejscami uzupełnioną późniejszymi realizacjami. Większe ubytki w zabudowie widoczne są po zachodniej stronie drogi, biegnącej przez wieś. Charakterystycznym elementem krajobrazu Nowinki są murowane kapliczki przydrożne oraz krzyże zarówno przydrożne jak i przydomowe.

D. Chojnowo: Osadnictwo w rejonie wsi Chojnowo istniało w okresie przed krzyżackim. W 1308r. nastąpiła lokacja wsi na prawie chełmińskim, jako wsi gburkiej bez majątku. Wieś została założona wzdłuż dawnej drogi prowadzącej z Elbląga do Fromborka oraz odgałęzienia do Tolkmicka przez Przylesie i Święty Kamień. Chojnowo położone jest na uboczu w

odniesieniu do współczesnych powiązań komunikacyjnych, choć dawny układ dróg pozostał czytelny. Pierwotny układ ruralistyczny pozostał zachowany, natomiast widoczne są ubytki w zabudowie historycznych siedlisk, a także siedliska pozbawione zabudowy. Dominującym typem zabudowy są piętrowe domy wykonane z cegły, na kamiennej podbudowie, o dwuspadowych dachach krytych dachówką ceramiczną. Cechą charakterystyczną, która wpisała się na stałe w pejzaż miejscowości, jest występowanie bardzo dużej ilości kapliczek i krzyży przydomowych. Na terenie wsi zinventaryzowano ich około 10 sztuk.

E. Pogrodzie: - to duża wieś kmiecia, która istniała już w czasach przed krzyżackich i nosiła nazwę Pogardichen. Nazwa ta przetrwała do połowy XIV wieku. Krzyżacka lokacja na prawie chełmińskim nastąpiła 26 lipca 1305 roku. W drugiej połowie XIV wieku wzniesiono w centrum Pogrodzia kościół. Obecny neogotycki kościół wystawiony został na miejscu starego w latach 1878-1889. Z dawnego wyposażenia kościoła zachowały się : ambona z 1650r. i m.in. obraz św. Mikołaja pędzla Józefa Korzeniewskiego. Wieś lokowana w 1305 roku miała kształt owalnicy, do czasów współczesnych zatarcia uległo częściowo jedno ramię tej owalnicy – południowe (najbardziej odcinek za kościołem w kierunku zachodnim).

F. Brzezina: Lokacja wsi nastąpiła w 1324r., zasadzca otrzymał od komtura elbląskiego 30 włók. W skład nadania wchodzi także okoliczny las (ok.105 ha). Wieś zostaje założona na skrzyżowaniu ważnych dróg: z Tolkmicka przez Pogrodzie w stronę Chruściela oraz z Elbląga przez Ogrodniki, Zajączkowo, Brzeziny, Wodnię w kierunku Fromborka. Składała się z dużych zagród, na dużych działkach siedliskowych przylegających do drogi. Na południowy wschód od wsi znajdowało się leśnictwo, utworzone specjalnie do gospodarowania lasami nadanymi wsi. Drogi przy których w średniowieczu lokowano wieś straciły współcześnie zupełnie na znaczeniu, nie mniej pierwotny układ ruralistyczny został zachowany. Czytelne są również założenia zachowanych zagród. Część pierwotnych działek siedliskowych współcześnie nie jest zabudowana. Charakter zabudowy wsi określają XIX- wieczne budynki z czerwonej cegły lub tynkowane w jasnym kolorze, kryte dachami ceramicznymi w tradycyjnym kolorze dachówki.

G. Przybyłowo; Wieś założona około 1300 roku, przy skrzyżowaniu ważnych traktów. Były to drogi z Elbląga do Fromborka i z Tolkmicka do Pasłęka. Po wybudowaniu w połowie XIX wieku nowej drogi z Elbląga do Fromborka, Przybyłowo znalazło się na uboczu ważnych szlaków komunikacyjnych, a historyczne drogi, przy których wieś pierwotnie była lokalizowana częściowo zatęły się w krajobrazie. Przez wieś malowniczo przepływa rzeczka Stradanka. W Przybyłowie pierwotny układ ruralistyczny pozostał zachowany, choć przebieg dróg poza wsią w części uległ zatęczeniu, na przykład droga w kierunku Tolkmicka ma nieczytelny przebieg na odcinku przez las. Widoczne są również ubytki w zabudowie historycznych siedlisk, a także siedliska pozbawione zabudowy. Poza zwartą zabudową wsi, w Przybyłowie kilka zagród usytuowanych jest jako siedliska rozproszone na polach.

3.4.5.2. Strefy ochrony konserwatorskiej wsi z założeniami dworskimi i folwarcznymi

Strefy ochrony konserwatorskiej wsi z założeniami dworskimi i folwarcznymi proponowane są w odniesieniu do następujących wsi lub ich części:

A. Kadyny; W 1255 r. Zakon NMP przyznał ziemię kadyńską szpitalowi Św. Ducha w Elblągu. Znajdował się tam Dom Zakonny, który był siedzibą sądownictwa zakonnego. W 1432 r. Kadyny przeszły w ręce Jana Bażyńskiego i stały się majątkiem rycerskim, do którego należały także dobra Pagórki i Ostrogóra. Pod koniec XIX wieku Kadyny były stałą rezydencją letnią rodziny cesarskiej, aż do 1945 roku. Wieś się rozbudowała z funduszy cesarskich: przebudowano pałac, powstała szkoła i kościół, rozbudowano cegielnię, założono fabrykę majoliki i klinkieru. Powstał też dom starców, duży zespół okazałych domów dla robotników rolnych i cegielnianych, a także poczta. Wymieniona została prawie cała zabudowa wiejska. Układ przestrzenny wsi w XIX wieku to typ wsi dworska.

- Zabudowa dworska była zgrupowana wokół dziedzińca gospodarczego, z pałacem lekko odsuniętym od części gospodarczej folwarku. Nie daleko pałacu stała oranżeria i dom zwany „pałacikiem kawalerów”. Najstarsza zachowana część pałacu w Kadynach pochodzi z końca XVII w. Później dwór został przebudowany zbudowany na wzór dworu starościńskiego, powstałego w 1720r. w Tolkmicku na Wzgórzu Zamkowym. Kolejne lata, kolejni właściciele i przebudowy nadały pałacowi charakter klasycystyczny. Zabytek ten jest budynkiem parterowym z piętrowym ryzalitem i ciekawie ukształtowanym, czterospadowym dachem. Ozdobę budowli stanowiło rozległe założenie parkowe, które rozciąga się na południowy wschód od pałacu Na park składa się część urządzona jako park francuski, dalej jako park angielski, przechodzący w las. W parku, na tzw. Wzgórzu Kaplicznym znajdowała się kaplica, dawne Mauzoleum Birknerów.
- W połowie XVIII wieku na wzgórzu sąsiadującym z wzgórzem pałacowym pobudowano klasztor franciszkanów mniejszych. W 1810 nastąpiła kasacja klasztoru, likwidacja klasztoru doprowadziła do ruiny kościół i budynki klasztoru. Założenie zostało odbudowane na przełomie XX i XXI wieku. U wylotu drogi gospodarczej prowadzącej do klasztoru i do wsi Pagórki znajdował się zespół kapliczek przydrożnych, z których część przetrwała do czasów współczesnych.

- Cegielnia w Kadynach istniała już w latach 70-tych XIX wieku. Na początku XX wieku została rozbudowana i zmodernizowana, powstała też druga cegielnia nad Zalewem Wiślanym;
- Kadyny miały swój port nad Zalewem Wiślanym funkcjonujący nie tylko na potrzeby cegielni, a po powstaniu kolei wzdłuż Zalewu, również własny przystanek.
- Po zachodniej stronie wsi, przy drodze do Elbląga znajduje się zespół budynków d. zakładu ceramicznego – Cesarska Majolika (budynki mieszkalne i gospodarcze pracowników zakładu, budynek zarządców majątku kadyńskiego).

B. Pagórki: Wieś Pagórki w 1347 roku otrzymała prawa młyńskie, dobra należały do majątku Kadyny. Wieś Pagórki ma układ wsi folwarcznej, na którą składają się:

- Folwark, z pozostałością parku od strony drogi prowadzącej do Łęcza. Pierwotne założenie folwarku nie jest kompletne; Zachowane zabudowania przedwojennego folwarku: obora i stajnia pochodzą z początku XX wieku.
- Zabudowa mieszkaniowa pracowników folwarku skupiona wzdłuż starej drogi, prowadzącej dawniej w kierunku Próchnika. znajduje się tu jeden z najciekawszych domów podcieniowych na Wysoczyźnie Elbląskiej, dom z czterema podcieniami – dwoma na szczytach budynku i dwoma w części frontowej.

C. Kikoły: W latach 80-tych XIX wieku powstaje folwark Kikoły, oddalony od młyna o ok. 0,5 km w kierunku Tolkmicka i położony po drugiej - północnej stronie drogi z Kadyn do Tolkmicka. Zespół ten składał się z trzech zabudowań gospodarczych wzniesionych wokół dziedzińca i dwóch budynków mieszkalnych. W latach 20-tych XX w. zabudowę gospodarczą uzupełniono o budynek na granicy północnej.

D. Janówek: Osiedle robotnicze powiązane z majątkiem w Kadynach i folwarkiem w Kikołach, atrakcyjne założenie urbanistyczne zaprojektowane z przestrzenią wspólną, zachowana jednolita zabudowa poszczególnych działek, na którą składają się budynek mieszkalny i budynek gospodarczy.

W strefach ochrony konserwatorskiej obowiązują następujące zasady:

- 1) ochronie podlegają obiekty zabytkowe oraz wnętrza zabytkowe;
- 2) przy projektowaniu nowej zabudowy należy nawiązać bryłą, wysokością i formą do charakteru zabudowy historycznej;
- 3) dopuszcza się dogęszczanie zabudowy i nową zabudowę;
- 4) działalność inwestycyjną na obszarach objętych ochroną konserwatorską można prowadzić zgodnie z zasadami integracji konserwatorskiej, to jest:
 - a) zachowania i kontynuacji historycznych układów zabudowy,
 - b) ochrony istniejących obiektów zabytkowych,
 - c) nawiązania formą, detalem architektonicznym i rozplanowaniem nowej zabudowy do zabudowy tradycyjnej,
 - d) zachowania historycznych zespołów osiedleńczych wraz z siecią dróg i istniejącą zielenią wysoką,
 - e) stosowania materiałów budowlanych nawiązujących swoim wyglądem do materiałów tradycyjnych,
 - f) dopuszcza się adaptację istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich charakteru;
- 5) nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków objęta jest działalność inwestycyjna dotycząca obiektów zawartych w gminnej ewidencji zabytków oraz ich bezpośrednio przylegającego otoczenia;
- 6) parametry i wskaźniki kształtowania nowej zabudowy oraz zagospodarowania terenu winny uwzględniać historyczne elementy podlegające ochronie takie jak:
 - a) forma i gabaryty budynków architektury tradycyjnej i miejscowej, geometria i pokrycie dachu, kolorystyka dachów, nachylenie połaci dachowych,
 - b) rodzaj stosowanych lokalnie materiałów budowlanych, stolarki otworowej oraz tradycyjnego dla regionu detalu budowlanego, zdobnictwa ciesielskiego, stolarskiego, kowalskiego,
 - c) dopuszcza się możliwość wprowadzenia rozwiązań architektonicznych uwzględniających nowoczesne technologie w zakresie formy budynku jak i kształtowania sylwety dachu przy zachowaniu wyżej wymienionych elementów podlegających ochronie, w przypadku rozbudowy istniejącego budynku formę dachu oraz kąt nachylenia połaci dachu należy dostosować do budynku istniejącego.

3.4.5.4. Strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej

Strefy ochrony archeologiczno konserwatorskiej wyznacza się w celu ochrony stanowisk archeologicznych, oznaczonych na rysunku Studium.

Lp. oznaczenie na rysunku	opis stanowiska archeologicznego	kultura / bliższa chronologia	numery: AZP; stanowiska w miejscowości; stanowiska na obszarze	bliższa lokalizacja nr działki	nr stanowiska w rejestrze
Brzezina					
1	osada	średniowieczna i nowożytna / XIII-XVIII w	13-53 / 1 / 13	4/2, 6	-
2	osada	późne średniowieczna i nowożytna / XV-XVIII w	13-53 / 2 / 14	21/4, 21/13	-
3	grób kurhanowy	pomorska / okres halsztacki	13-53 / 3 / 15	6	-
Chojnowo					
4	cmentarzisko grobów skrzynkowych	wczesna epoka żelaza / wczesna epoka żelaza	13-53 / 4 / 12	92, 93/1, 94/4, 94/4	-
5	cmentarzisko	pruska / VI-VII w	12-53 / 1 / 1	44	-
6	cmentarzisko	pruska / VI-VII w	12-53 / 1 / 1	44	-
7	osada	wczesnośredniowieczna / wczesne średniowiecze	12-53 / 2 / 2	44	-
8	osada	rzucewska / neolit	12-53 / 5 / 14	1	-
9	cmentarzisko	wielbarska / wczesny okres wpływów rzymskich	12-53 / 6 / 17	19/1	-
10	osada otwarta	rzucewska / późny neolit	12-52 / 1 / 5	5/2	-
Janówek					
11	cmentarzisko grobów skrzynkowych	pomorska / wczesno-średniowieczny okres lateński	13-52 / 1 / 4	145, 146, 178/1, 178/3, 178/4, 179/1, 179/2	-
Kadyny					
12	osada otwarta pomorska	– / wczesna epoka żelaza	13-52 / 7 / 1	329	-
	znalezisko luźne	– / XIV-XV w ne			
13	grodzisko wyżynne	– / XI-XIII w ne	13-52 / 1 / 2	521	C-092
	osiedle obronne wysoczyznowe	kurchanów zachodniobałt. / wczesna epoka żelaza			
14	cmentarzisko grobów skrzynkowych	pomorska / okres lateński A-C	13-52 / 2 / 3	332/1	-
	znalezisko luźne	– / neolit wcz. ep. brązu			
15	cmentarzisko kurchanowe	kurchanów zachodniobałt. / wczesna epoka żelaza	13-52 / 3 / 10	464/4	-
16	znalezisko luźne	kurchanów zachodniobałt. / wczesna epoka żelaza	13-52 / 4 / 11	464/4	-
17	znalezisko luźne	rzucewska / późny neolit	13-52 / 5 / 12	464/4	-
18	cmentarzisko ciałopalne	wielbarska / okres wpływów rzymskich	13-52 / 6 / 13	125/3	-
Kamionek Wielki					
19	szańce	– / XVII w ne	14-51 / 1 / 10	245/1	-
20	cmentarzisko	wielbarska / okres wpływów rzymskich	14-51 / 2 / 17	241/1, 242/1	-
21	urządzenie obronne – długi wał	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 3 / 18	241/1	-
22	osada	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 4 / 22	242/1	-
23	Grodzisko	pruska / średniowiecze	13-51 / 4 / 3	84	C-191
24	Kurhan	– / –	13-51 / 5 / 5	138/3, 142/1	-
Kamionek Wielki / Połoniny					
43	kurhan – miejsce kultu	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 1 / 1	242/1	-
44	długie wały	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 2 / 9	131/10, 198/2, 242/1	-
Kikoły					
25	cmentarzisko ciałopalne	pruska / VII-VIII w ne	13-52 / 1 / 15	684/2	-
26	cmentarzisko - nie zlokalizowane	– / wczesna epoka żelaza	13-52 / 2 / 16	-	-

Łęcze					
27	grodzisko	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 1 / 2	226	C-184
28	grodzisko majdan	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 2 / 3	226	
29	grodzisko	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 2 / 4	226	
30	grodzisko majdan	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 4 / 5	226	
31	grodzisko	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 5 / 6	227	
32	grodzisko	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 6 / 7	227	
33	grodzisko	pruska / wczesne średniowiecze	14-51 / 7 / 8	227	
34	grodzisko	– / okres lateński	13-51 / 1 / 4	160/1	C-003
35	cmentarzysko	pruska / OWL, wczesne średniowiecze V-VIII w.	13-51 / 2 / 6	107/9, 107/10, 193	-
36	osada	– / okres lateński	13-51 / 3 / 7	100/1, 160/1	-
Nowinka					
37	osiedle obronne	kurchanów zachodniobałt. / wczesna epoka żelaza	13-52 / 1 / 6	109/1	C-090
	grodzisko wyżynne	pruska / VI-IX w ne			
	grodzisko wyżynne	– / XI-XIII w ne			
38	cmentarzysko płaskie	pruska / V-VI w ne - VIII w ne	13-52 / 1 / 7	23, 22/9, 22/11, 22/14, 22/15, 22/12, 22/13, 24/3, 24/4	C-099
	cmentarzysko płaskie	pomorska / wczesny i środkowy okres lateński			
39	osada otwarta	pomorska / wczesna epoka żelaza	13-52 / 2 / 8	3/8	-
Pagórki					
40	osada	pruska / XI-XII wne	14-52 / 2 / 7	549	-
41	grodzisko	pruska / XI-XII wne	14-52 / 1 / 17	209/12	C-094
Pogrodzie					
42	osada	nowożytna / XVI-XVIII w	13-53 / 1 / 9	184/2, 185/6, 185/7, 186/2	-
Przybyłowo					
45	cmentarzysko	wielbarska / okres rzymski faza B-C	13-52 / 1 / 14	56/5	-
Suchacz					
46	osada	Osada otwarta z młodszej epoki kamienia	13-51 / 1 / 1	158/1, 158/3, 158/5, 158/6, 159, 160, 161, 162/1, 162/3, 162/4, 163/3, 163/4, 163/6, 163/8, 163/9, 163/10, 163/11, 163/13, 163/14, 163/15	C-098,
	Osada	Osada neolityczna kultury rzurowskiej / rzurowska / neolit			
47	Osada	rzurowska / wczesna epoka brązu	13-51 / 2 / 2	217, 218, 219/10, 219/11, 219/12, 219/13, 219/7, 219/2, 219/3, 219/4	C-131
	Osada	rzurowska / okres wpływów rzymskich			
Tolkmicko					
48	znalezisko luźne	wielbarska / okres wpływów rzymskich	13-52 / 7 / 5	368/5, 368/7, 368/8, 368/10, 368/20	-
49	osada otwarta	wielbarska / okres wpływów rzymskich	13-52 / 6 / 9	248/1, 249, 250/1, 250/1, 251	-
	osada otwarta	– / XV-XVI w ne			

50	osada otwarta	rzucewska / późny neolit	12-52 / 2 / 1	219/1, 219/4, 219/5, 219/6	C-106
	obozowisko	świdarska / późny paleolit			
51	port	– / XVI - XVII w ne	12-52 / 3 / 2	8/10, 8/13, 8/16, 8/19, 8/22, 17/7, 18/2, 22/14, 22/16, 22/15, 22/17, 22/18, 22/20, 22/21, 22/22, 22/23, 22/24, 22/25, 22/26, 22/27, 22/28, 22/29	-
52	osada otwarta	rzucewska / późny neolit	12-52 / 5 / 3	168, 181, 182, 283	-
	ślad osadnictwa	– / XV - XVI w ne			
53	znalezisko luźne	– / okres wpływów rzymskich faza B-C	12-52 / 4 / 4	433	-
54	znalezisko luźne	– / mezolit	12-52 / 6 / 6	433	-
55	znalezisko luźne	– / późny okres wpływów rzymskich	12-52 / 7 / 7	433	-
56	osada - nie zlokalizowano	– / neolit	12-52 / 8 / 8	-	-
57	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / neolit	12-52 / 9 / 9	-	-
58	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / neolit	12-52 / 10 / 10	-	-
59	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / neolit	12-52 / 11 / 11	-	-
60	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / neolit	12-52 / 12 / 12	-	-
61	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	prapolska / wczesne średniowiecze	12-52 / 13 / 13	-	-
62	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / wczesne średniowiecze	12-52 / 14 / 14	-	-
63	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / wczesne średniowiecze	12-52 / 15 / 15	-	-
64	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	wschodnio pomorska / wczesna epoka żelaza	12-52 / 16 / 16	-	-
65	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	pomorska / wczesna epoka żelaza	12-52 / 17 / 17	-	-
66	osada - nie zlokalizowano	– / wczesne średniowiecze	12-52 / 18 / 18	-	-
67	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	– / neolit	12-52 / 19 / 19	-	-
68	ślad osadnictwa - nie zlokalizowano	k.p.l. / neolit	12-52 / 20 / 20	-	-
Wodynia					
69	osada	późno średniowieczna i nowożytna / XV-XVIII w	13-53 / 1 / 10	13/23	-

3.4.6. Projektowane parki kulturowe

3.4.6.1. Podstawa prawna i cele utworzenia parków kulturowych

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 03.162.1568 z dnia 17 września 2003 roku z późniejszymi zmianami) w art. 7 określa formy ochrony zabytków. Jedną z czterech wymienionych tam form jest utworzenie parku kulturowego.

Park kulturowy położony na terenie miasta i gminy Tolkmicko tworzy Rada Miejska w Tolkmicku w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. W uchwale powołującej park kulturowy określa się:

- 1) Nazwę parku kulturowego
- 2) Granice parku kulturowego – proponowane granice zawiera rysunek studium,
- 3) Sposób ochrony oraz zakazy i ograniczenia dopuszczone ww. ustawą w art. 17 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;

Na podstawie Art. 17.ust. ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 03.162.1568 z dnia 17 września 2003 roku z późniejszymi zmianami). Na terenie parku kulturowego lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące:

- 1) prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej;
- 2) zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych;
- 3) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie-związanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 4) składowania lub magazynowania odpadów.

3.4.6.2. Park Kulturowy „Lanzania Prusów”

Zasoby krajobrazu kulturowego w projektowanym Parku Kulturowym „Lanzania Prusów”

Pod koniec V wieku na terenach Wysoczyzny Elbląskiej pojawiły się plemiona bałtyjskie, które nazwano później Prusami. W V i VI wieku zasiedlili oni między innymi północną krawędź Wysoczyzny Elbląskiej do ujścia rzeki Elbląg oraz okolice Elbląga. Poszczególne plemiona organizowały się w formie tzw. ziemi – terruli, tworząc charakterystyczne struktury osadnicze. Ziemia (terrula) Lanzania, obejmująca obszar całej współczesnej gminy Tolkmicko i przylegającą część okolicznych gmin. Lanzania stanowiła w okresie X–XII w. duży, dobrze rozwinięty gospodarczo i silnie ufortyfikowany staropruski zespół osadniczy. Urozmaiconą rzeźbę Wysoczyzny Elbląskiej wykorzystywali Prusowie do budowy fortyfikacji: grodów i wałów obronnych. Na terenie gminy Tolkmicko znajduje się jeden z lepiej zachowanych w Polsce pruskich kompleksów graniczno-obronnych, na który składają się:

- grody obronne od strony zalewu Wiślanego:

- Kamionek Wielki, grodzisko pruskie (rejestr zabytków archeologicznych nr C- 191), można odczytać pozostałości grodziska, na działce dawnego cmentarza ewangelickiego nr 84.
- Łęcze (Okrągły Wał), (rejestr zabytków archeologicznych nr C- 003)
- Kadyny (Grodzisko na Klasztornej Górze - Na Klasztornej Górze odnaleziono ślady pruskiego grodziska wyżynnego pochodzącego z okresu XI-XIII wieku, a w dolnej warstwie ślady wcześniejszego systemu obronnego datowanego na wczesną epokę żelaza (rejestr zabytków archeologicznych nr C- 092)
- Tolkmicko - Wały Tolkmicka to pozostałości najlepiej zachowanego grodziska staropruskiego na obszarze powiatu elbląskiego. Grodzisko znajduje się na południe od Tolkmicka, wkomponowane w naturalne wąwozy leśne w dolinie rzeczki Stradanki.

- system wałów i grodzisk od strony południowej granicy Lanzasii:

- W Kamionku Wielkim przy drodze z Nabrzeża (tzw. Górny Młyn) w kierunku Próchnika, tzw. Długi Wał;
- w lasach pomiędzy Łęczem a Próchnikiem , w okolicy tzw. Kleszej (Kościelnej) Ścieżki; (rejestr zabytków archeologicznych nr C- 184)
- Grodzisko Pagórki, (rejestr zabytków archeologicznych nr C- 094)

Pojawienie się Bałtów około V wieku dokumentują m.in. dwa cmentarzyska: Nowinka i Chojnowo (gm. Tolkmicko).

Cele powołania Parku Kulturowego „Lanzania Prusów”

Celem powołania Parku Kulturowego „Lanzania Prusów” jest ochrona i wyeksponowanie elementów krajobrazu kulturowego ukształtowanego we wczesnym średniowieczu przez system osadniczy ziemi Lanzasii, w tym:

- a) ochrona i zagospodarowanie zespołów stanowisk archeologicznych,
- b) zagospodarowanie terenów turystycznych i krajobrazowych w sąsiedztwie stanowisk archeologicznych,
- c) uczytelnienie istniejących i wytyczenie nowych szlaków turystyczno-dydaktycznych,
- d) popularyzacja wiedzy historycznej dot. „Lanzasii Prusów” (lokalizacja tablic informacyjnych na szlakach, opracowanie i popularyzacja map, używanie nazw miejsc historycznych i legendarnych);

Granice projektowanego Parku Kulturowego „Lanzania Prusów” - Projektowany Park Kulturowy „Lanzania Prusów” obejmuje sześć obszarów oznaczonych na rysunku Studium:

- 1) „Wały Tolkmicka”,
- 2) Cmentarzysko w Nowince,
- 3) Grodzisko „Święte Miejsce” w Łęczu,
- 4) „Długi Wał”,
- 5) „Wysoki i Niski Wał”

6) i Grodzisko „Pagórki”,

Wszystkie wymienione wyżej fragmenty projektowanego Parku Kulturowego „Lanzania Prusów” znajdują się na terenach leśnych.

3.4.6.3. Park Kulturowy „Cesarskie Kadyny”

Zasoby krajobrazu kulturowego w projektowanym Parku Kulturowym „Cesarskie Kadyny”

W 1898 roku Artur Birkner przekazuje majątek kadyński cesarzowi Wilhelmowi II Hohenzollernowi. Odtąd Kadyny były stałą rezydencją letnią rodziny cesarskiej, aż do 1945 roku. Pierwsza wizyta cesarza w Kadynach miała miejsce 2 czerwca 1899 roku. Upamiętnia ten fakt obelisk stojący na wzgórzu między Łęczami a Pagórkami. Dobra cesarskie obejmowały: majątek w Kadynach, młyn Kikoły i folwark w Kikołach, folwark Ostrogóra, Białą Leśniczówkę oraz folwark w Pagórkach.

- W XIX wieku Kadyny rozbudowały się z funduszy cesarskich: przebudowano pałac, powstała szkoła i kościół, rozbudowano cegielnię, założono fabrykę majoliki i klinkieru. Powstał też dom starców, duży zespół okazałych domów dla robotników rolnych i cegielniarzy, a także poczta. Wymieniona została prawie cała zabudowa wiejska.
- Zabudowa dworska była zgrupowana wokół dziedzińca gospodarczego, z pałacem lekko odsuniętym od części gospodarczej folwarku. Nie daleko pałacu stała oranżeria i dom zwany „pałacykiem kawalerów”. Na południowy wschód od pałacu rozciągało się założenie parkowe, najpierw park francuski, dalej angielski przechodzący w las. W parku znajdowała się kaplica, dawne Mauzoleum Birknerów.
- Na początku XX wieku nad Zalewem Wiślanym powstała druga cegielnia. Jak wszystkie cegielnie nad Zalewem Wiślanym miała swój port, niezbędny do transportu produktów drogą morską. Ten historyczny port cegielniany był wykorzystywany również do obsługi żeglugi pasażerskiej i transportu innych towarów.
- Na początku XX wieku powstał zakład ceramiczny Cesarska Majolika. Początkowo koncentrowano się na produkcji ceramicznych replik obiektów greckiej i etruskiej sztuki, a także naśladowano włoską majolikę renesansową. W latach 1918-1926, prowadzono produkcję kafli na wzór pieców gdańskich i elbląskich z XVIII wieku.(majolika to rodzaj bogato zdobionego fajansu).

Cele powołania Parku Kulturowego „Cesarskie Kadyny”

Celem powołania parku jest ochrona krajobrazu kulturowego zespołu zabudowy i otoczenia wsi cesarskiej Kadyny:

- a) ochrona krajobrazu kulturowego zabytkowego układu wsi Kadyny (remonty budynków zabytkowych; rewitalizacja i nowe zagospodarowanie terenów publicznych; opracowanie wzornika architektury i sztuki ogrodniczej dla nowych realizacji w Kadynach);
- b) rozwój lokalnych tradycji związanych z produkcją ceramiki (cegielnie, wyrobiska) i ich promocja;
- c) rewitalizacja i odtworzenie parku francuskiego i angielskiego w sąsiedztwie dworu;
- d) kontynuacja XIX-wiecznej tradycji romantycznych w kształtowaniu przestrzeni, ochrona widoków (np. na Zalew Wiślany) i walorów krajobrazowych;

Granice projektowanego Parku Kulturowego „Cesarskie Kadyny”

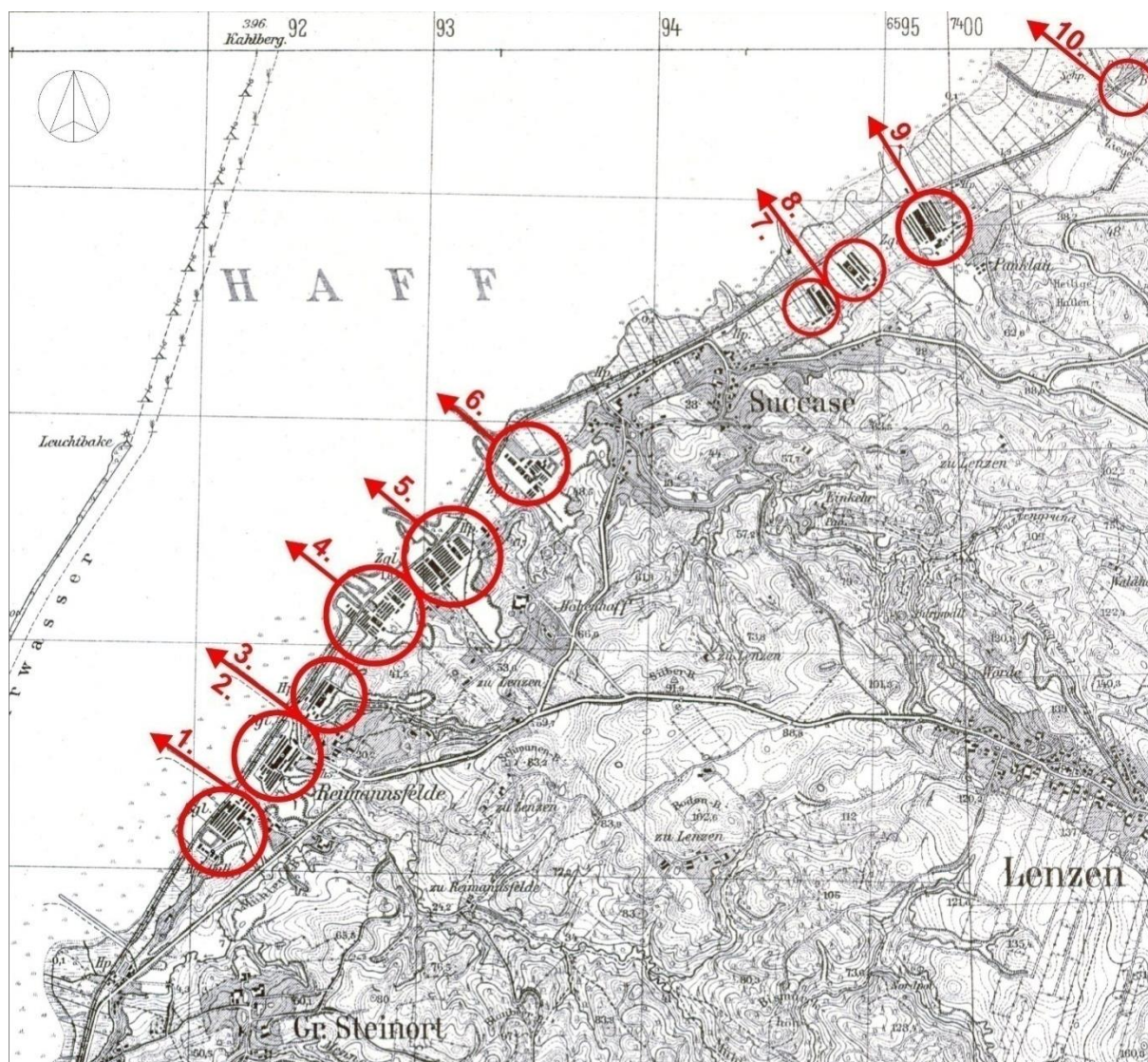
Park kulturowy „Cesarskie Kadyny” obejmuje unikatowy układ przestrzenny wsi wraz z założeniem pałacowo-parkowym, zespołem klasztornym, założeniem dawnego zakładu ceramicznego „Cesarska Majolika”, zabytkowymi cegielniami i pasem nadbrzeżnym wraz z „Białą Leśniczówką” (ulubiony domek myśliwski cesarza Wilhelma II).

2.4.6.4. Park Kulturowy „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym”

Zasoby krajobrazu kulturowego w projektowanym Parku Kulturowym „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym”

Przez 100 lat, od połowy XIX wieku do 1945 roku o dobrobycie, nie tylko mieszkańców miasta i gminy Tolkmicko, ale także bardziej odległych miejscowości zdecydował rozwój cegielni nad Zalewem Wiślanym. Przed II wojną światową w granicach dzisiejszej gminy Tolkmicko funkcjonowało kilkanaście cegielni, tworząc marki znane daleko poza Tolkmickiem. Większość cegielni usytuowana była na odcinku pomiędzy Kamionkiem Wielkim, a Kadynami. Dalej na wschód były jeszcze trzy cegielnie: w Tolkmicku, w Nowince i w Świętym Kamieniu (d. Luisenthal). Większość cegielni, była usytuowana nad Zalewem Wiślanym (cegielnie nadzalewowe). Każda cegielnia nadzalewowa miała urządzony na swoje potrzeby własny port, co umożliwiało transport wyrobów i innych towarów drogą morską. Wszystkie miejsca lokalizacji tych historycznych portów cegielnianych są widoczne współcześnie, niektóre mają status przystani morskiej lub rybackiej. Inne są wykorzystywane dla potrzeb cumowania jachtów, jeszcze inne są zaniedbane i nieużytkowane.

RYS NR 9: LOKALIZACJA CEGIELNI NADZALEWOWYCH Z ICH HISTORYCZNYMI PORTAMI

Można zaryzykować, że kwintesencją historycznego krajobrazu wybrzeża Zalewu Wiślanego od Kamionka Wielkiego do Kadyn były cegielnie i porty cegielniane, a także siedziby ich właścicieli z pięknymi założeniami parkowymi, a nawet uzdrowiskiem.

Zestawienie powiązań pomiędzy cegielniami nadzalewowymi a ich przystaniami

Nr	CEGIELNIE		PRZYSTANIE POWIĄZANE Z CEGIELNIAMI	
	NAZWA CEGIELNI	STAN ISTNIEJĄCY	NAZWA	STAN ISTNIEJĄCY
1. (C2)	1. Cegielnia Wilhelma Luhlów w Hopehill (Poloniny)	Cegielnia nie istnieje	Nadbrzeże Kupta	- nieurządzony
2. (C3)	2. Cegielnia Urbanowskiego – zachodnia w Nadbrzeżu	Cegielnia nie istnieje, Teren w większości rolniczy	Nadbrzeże (Reimannsfelde)	- urządzony, wykorzystuje Klub z Elbląga, status : projektowana przystań morska Nadbrzeże
3. (C4)	3. Cegielnia Urbanowskiego – wschodnia w Nadbrzeżu			
4. (C5)	4. Cegielnia (1) Schmidtów w Bogdańcu (Hohenhoff)	Cegielnia nie istnieje (teren znacznie zabudowany – osiedle mieszkaniowe)	Bogdaniec (Hohenhoff)	- przystan nie istnieje, widoczne ślady dawnego zagospodarowania
5. (C6)	5. Cegielnia (2) Schmidtów w Bogdańcu	Cegielnia nie istnieje Teren w większości rolniczy	Suchacz	Urządzony, status: przystań morska Suchacz

	(Hohenhoff)			
6. (C7)	6. Cegielnia Fryderyka Moebusa w Suchaczu	Cegielnia nie istnieje (teren znacznie zabudowany – osiedle mieszkaniowe)	bez nazwy	Basen historycznego portu urządzony – prywatna przystań „Marita”
7. (C8)	7. Cegielnia Braci Droese – Suchacz I	Cegielnia nie istnieje Teren w większości rolniczy	Port Suchacz I	- przystań nie istnieje, widoczne ślady dawnego zagospodarowania
8. (C9)	8. Cegielnia Braci Droese – Suchacz II	Cegielnia w rejestrze zabytków – obiekty nieużytkowane	Port Suchacz I	
9. (C10)	9. Cegielnia w Pęklewie	Obiekty wykorzystywane okresowo jako magazynowo - składowe	Pęklewo	- przystań nie istnieje, widoczne ślady dawnego zagospodarowania, status : projektowana przystań morska
10. (C11)	10. Cegielnia w Kadynach – nadzalewowa	Cegielnia w rejestrze zabytków - Teren i budynki wykorzystywane – Hotel „Srebrny Dzwon” w Kadynach	Kadyny	- urządzony, status : projektowana przystań morska Kadyny
11. (C12)	11. Cegielnia w Świętym Kamieniu	Cegielnia nie istnieje, widoczne ruiny, opanowane przez poszycie leśne)		

(W nawiasach podano oznaczenie na mapie)

Cele powołania Parku Kulturowego „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym”

Celem powołania parku jest restytucja najważniejszych elementów zabytkowego krajobrazu kulturowego wybrzeża Zalewu Wiślanego:

- odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscach historycznych portów związanych z funkcjonowaniem dawnych cegielni położonych nad Zalewem Wiślanym lub przystani rybackich,
- zagospodarowanie zachowanych pozostałości dawnych cegielni nadzalewowych,
- uczytelnienie w krajobrazie miejsc w których kiedyś były cegielnie poprzez wprowadzenie charakterystycznych form zagospodarowania i architektury budynków (np. wykończenie elewacji budynków w kolorze ceglastym, nawiązanie w formie i kolorystyce dachów, nawiązanie gabarytami budynków itp.

Granice projektowanego Parku Kulturowego „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym”

Projektowany Park Kulturowy „Cegielnie i Porty nad Zalewem Wiślanym” obejmuje trzy obszary w pasie nadbrzeżnym Zalewu Wiślanego, oznaczone na rysunku Studium, na których skoncentrowała się większość dawnych założeń cegielni:

- pas od Nadbrzeża Kupta do Suchacza, gdzie funkcjonowało 6 cegielni i 5 historycznych portów cegielnianych,
- pas od Suchacza do Pęklewa, gdzie funkcjonowały 3 cegielnie i 2 historyczne porty cegielniane;
- Święty Kamień, z jedną cegielnią z jej historycznym portem;

3.4.7. Parki archeologiczne i historyczne

3.4.7.1. Obozowisko Łowców Reniferów na Górze Samolot (Gałgan) w Tolkmicku

Schyłkowy paleolit i mezolit (epoka kamienia przełom IX i VIII tysiąclecia p.n.e. do VI tysiąclecia p.n.e.). Z epoki kamienia znane jest tylko jedno stanowisko - obozowisko ludności kultury **świdurskiej** położone w **Tolkmicku**, na wzniesieniu piaszczystego – Góra Gałgan, u podnóża którego rozciąga się strefa nadzalewowa Zalewu Wiślanego. Jest to zarazem największe ze znanych na północy Polski, dobrze rozpoznanych obozowisko ludności, określanej mianem **łowców reniferów**. (rejestr zabytków archeologicznych nr C-106).

Stanowisko położone jest na działce 219/6 w Tolkmicku, stanowiącej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego teren inwestycyjny, przeznaczony do zagospodarowania na cele usług turystycznych. W ramach zagospodarowania tego terenu, szczególnie w stylistyce urządzenia, kompozycji i wyposażeniu ogrodu powiązanego z zabudową turystyczną należy nawiązać i wyeksponować tradycję miejsca jaką jest tu najstarszy ślad osadnictwa. Jednocześnie należy pamiętać, że ściślejszej ochronie konserwatorskiej podlega stanowisko archeologiczne ujęte w rejestrze zabytków województwa warmińsko – mazurskiego.

3.4.7.2. Osada Neolityczna w Suchaczu;

Na obszarze gminy Tolkmicko występuje szereg klasycznych stanowisk archeologicznych, związanych z ludnością kultury rzucewskiej, (określanej ogólniejszym terminem kultury ceramiki sznurowej) położonych w strefie krawędziowej wzdłuż

Zalew Wiślanego, w sąsiedztwie dzisiejszego Tolkmicka i Suchacza, pochodzących z okresu schyłkowego neolitu (2000 - 1700 lat p.n.e.). Osady wiązały się z wykorzystaniem bogatych zasobów środowiska naturalnego, w jakie obfitował ówczesny Zalew Wiślany - ryb, fok, bursztynu itp. Badania wykopaliskowe wykazały, iż osady zabudowane były rzędami prostokątnych domostw o konstrukcji słupowej. Długość domów dochodziła do 8-9 metrów, a ich szerokość do 4-5 metrów. Chaty dzielone były na kilka pomieszczeń, z centralnie usytuowanymi paleniskami; w niektórych, np. w Suchaczu, odkryto małe zasobowe piwniczki.

Osada w Suchaczu jest jednym z najważniejszych i największych stanowisk tej kultury w Polsce, ujęta w jest w *rejestrze zabytków archeologicznych województwa warmińskiego – mazurskiego nr C-130* W stanie istniejącym stanowisko znajduje się na działkach prywatnych, teren samego stanowiska prawdopodobnie jest niezabudowany, ale w jego sąsiedztwie lokalizowana jest nowa zabudowa, głównie mieszkaniowa.

W sąsiedztwie – po drugiej stronie drogi w Studium na działce 445/2 będącej własnością gminną, wyznaczony został teren przeznaczony na cele publiczne. W ramach zagospodarowania tego terenu na przykład na cele rekreacyjne, należy nawiązać i wyeksponować tradycję miejsca jaką jest dobrze przebadana osada neolityczna, położona w sąsiedztwie.

3.4.7.2. Park Historyczny Obóz Kaprów w Suchaczu

Zalew Wiślany zwano w XV wieku Zatoką Świeżą (Vrische Hab, Frisches Haff), zapewne dlatego, że dzięki mierzei, odcinającej go od słonowodnego Bałtyku, miał wodę prawie rzeczną, "słodką", "świeżą". 15 września 1463 r., na jego wodach stoczono, w rejonie dzisiejszego Suchacza i Kamionka Wielkiego, największą bitwę morską w tzw. wojnie trzynastoletniej (1454—1466 r.). Połączone floty kaperskie Gdańska i Elbląga rozgromiły flotę krzyżacką, co niewątpliwie zdecydowało o ostatecznym zwycięstwie strony polskiej w tej wojnie. Bitwa na Zalewie Wiślanym stała się dla Zakonu klęską. Była ona najważniejszym starciem tej wojny, które miało znaczący wpływ na jej wynik i polityczny układ w tej części Europy na kilkadziesiąt lat.

Na działce 26/3 w Suchaczu, przy samej plaży, planowana jest lokalizacja przedsięwzięcia pt. „Obóz Kaprów”. Celem inwestycji jest przybliżenie odwiedzającym historii regionu, organizowanie imprez masowych, w tym corocznej rekonstrukcji bitwy morskiej z 1463 roku. Teren podzielony jest na dwie strefy: rekonstrukcję historycznego grodu i zaplecze plaży.

3.4.8. Zabytkowy rejon turystyczny „Romantyczny Ogród Lanzanii”

W Uchwale Nr XXXV/710/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej, w § 3 określa się szczególne cele ochrony Parku dotyczące: wartości historycznych i kulturowych. Jednym z nich jest „zachowanie zasobów dziedzictwa kulturowego związanego z tradycją turystycznego, krajoznawczego i rekreacyjnego użytkowania terenów Wysoczyzny Elbląskiej”.

Zasoby krajobrazu kulturowego zabytkowego rejonu turystycznego „Romantyczny Ogród Lanzanii”

Zasoby krajobrazu Wysoczyzny Elbląskiej, a zwłaszcza - Jarów Łęcza i Kadyńskiego Lasu, szczególnie doceniono na początku XIX wieku. Sprzyjał temu kultywowany wówczas w Europie nurt romantyczny. „Według romantyków świat dzielił się na to, co widzialne (materialne) i poznawalne zmysłowo oraz na to, co niewidzialne (duchowe) – dające się poznać jedynie za pomocą środków pozarozumowych, takich jak wiara i intuicja. Romantycy zwrócili uwagę na życie wewnętrzne człowieka – duchowość, uczucia, emocje, a również na odrębność jednostki ludzkiej, jej odmienność i indywidualność.”¹ Sztuka stała się najważniejszą metodą poznawania.

Romantyzm - ideowy, literacki i artystyczny ruch, wyrażał się nie tylko w poezji, malarstwie czy muzyce, ale także w realizowaniu kompozycji przestrzennych. To wtedy „(...) zaczęły powstawać ogrody romantyczne z bogatym programem literackim i poetyckim szafażem, ale głównie w nawiązaniu do tradycji rodzimych, kultury ojczystej (...)”² Na terenach Wysoczyzny Elbląskiej odwoływano się do prehistorycznej historii i kultury Prusów. Łączyło się to z potrzebą pogłębiania świadomości narodowej i zachodzącymi wówczas procesami historyczno-społecznymi. Priorytetem było zachowanie tematyki opartej na kulcie przeszłości narodu, dlatego też na terenie parku umieszczano pomniki i pamiątkowe kamienie dla uczczenia różnych osób i dla upamiętnienia ważnych miejsc. Poszukiwano śladów przeszłości, bajkowych i mitycznych stworzeń oraz duchowych uniesień. W tym „duchu” nadawano nazwy lasom (Gaj Świętego Echa), wzniesieniom, widokom czy traktom leśnym.

W czasach XIX w. turystyki krajoznawczej, kwitnącej na Wysoczyźnie Elbląskiej, pomogli w tym (niejako „upiększając” te tereny): Johann Heinrich Dewitz, Christoph Dewitz, Karl Abramowski Junior, Carl Pudor i Robert Dorr - tzw. „elbląscy bajkomalarze”. Dla dodania kolorytu krainie Wysoczyzny Elbląskiej, odkryli i przyswoili na potrzeby turystyki

¹ <http://pl.wikipedia.org/wiki/Romantyzm>

² Majdecki L., *Historia ogrodów*; tom 2: *Od XVIII wieku do współczesności*, Warszawa 2009.

krajoznawczej XIX w., zapomniany świat północnej mitologii. Ówczalni przewodnicy oczarowywali miejscowych i przybyszów wspaniałymi legendami, anegdotami i historyjkami stworzonymi przez „elbląskich bajkomalarzy”; prowadzili wędrowców do miejsc związanych z historycznymi lub mitycznymi wydarzeniami, wyjaśniając ich nazwy i znaczenie w tradycji.³ W XIX wieku utożsamiano się z romantyczną manierą panteistyczną, co wpływało na - coraz bardziej popularną - opiekuńczą postawę wobec środowiska naturalnego i kulturowego.

W ogrodach romantycznych XIX wieku można było dostrzec scenę właściwą sentymentalnym sielankom. Komponowano je bardzo przestrzennie i kameralnie, harmonijnie łącząc z krajobrazem. Stosowano dalekie powiązania poza terenem parku (widoki na Mierzeję Wiślaną), jak i w obrębie parku (tereny jarów). Ważne było kształtowanie perspektyw – widoków. Podstawową cechą parku była ogólna dostępność. Elementy naturalne, roślinne stały się znacznie ważniejsze od coraz rzadziej stosowanych dekoracji architektoniczno-rzeźbiarskich. W ciągu XIX wieku zwiększała się różnorodność stosowanych form roślinnych. Sadzono coraz więcej drzew i krzewów z krajów zamorskich (park angielski w Kadynach). Na Wysoczyźnie pielęgnowano rzadkie lub egzotyczne gatunki roślin. Dominowały różne rodzaje form zadrzewień, darni, skał oraz łączące się z nimi drogi.

W XIX wieku na terenie Jarów Łęcza i Kadyńskiego Lasu wytyczano nowe ścieżki spacerowe. W lasach budowano ambony do obserwacji zwierząt oraz pawilonów do wypoczynku i rekreacji. Zimą jeżdżono na nartach i sankach, urządzano kuligi. Latem spotykano grupy i indywidualnych wędrowców, rowerzystów i jeźdźców konnych. Przybywali tam też intelektualiści, archeolodzy, artyści (fotograficy). Z licznymi szlakami i trasami turystycznymi sąsiadowała sieć zajazdów, pensjonatów i hoteli. O miejscowych legendach i historii świadczyły wyznaczone i odpowiednio nazwane miejsca rekreacyjno-zabawowe, widokowe, wypoczynkowe i pamiątkowe. Organizowano też parki kuracyjne i dworskie.

Dziedzictwo kultury duchowej i intelektualnej jest niematerialne, ale istnieją materialne "kody i media" znaczeń i informacji, dzięki którym to dziedzictwo trwa nadal pomimo tego, że nie ma ciągłości formacji cywilizacyjno-kulturowej. Tutaj szczególne znaczenie ma dziedzictwo cywilizacyjno-kulturowe związane z tradycją turystycznego, krajoznawczego i rekreacyjnego użytkowania terenów Wysoczyzny Elbląskiej. Jest to istotne przesłanie dla koncepcji kultury przyszłego gospodarowania przestrzenią terytorium parku krajobrazowego.

Cele ochrony krajobrazu kulturowego „Romantyczny Ogród Lanzanii”

Celem działań ochronnych jest zachowanie i rewitalizacja pozostałości XIX-wiecznego zagospodarowania Kadyńskiego Lasu i Jarów Łęcza (najcenniejszego obszaru XIX-wiecznej turystyki w Europie):

- a) odtworzenie w terenie idei parku romantycznego, jego cech materialnych i mentalnych - odtworzenie XIX-wiecznego turystycznego *raju* krajoznawczego,
- b) zachowanie i ucytelnienie kompozycji krajobrazowo-widokowej parku (wskazanie widoków romantycznych „bajkomalarzy”; specjalistyczna wycinka drzew, np. „lunet” widokowych; opracowanie programu działań dla leśników),
- c) zagospodarowanie miejsc widokowych (np. na zalew, jary),
- d) odtworzenie XIX-wiecznych nasadzeń leśnych i ogrodowych (np. czerwonego buka w Świętym Gaju, Kadyńskiego parku angielskiego),
- e) uporządkowanie ścieżek i szlaków turystycznych (dla różnych użytkowników: pieszych, na rowerach, na koniach),
- f) opracowanie mapy turystycznej z historycznymi i legendarnymi nazwami obiektów i tras nadanymi w XIX wieku; wydanie widokówek promujących wiedzę o „Romantycznym Ogrodzie Lanzanii”

3.4.9. Zabytkowe drogi

Rozwój i przekształcenia układu drogowego na obszarze współczesnej gminy Tolkmicko przedstawia Załącznik nr 1. Pt.: „ZASOBY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, HISTORYCZNA SIEĆ DROGOWA”. Oznaczone są na nim, poniżej opisane drogi symbolami od M1 – do M21, z wyodrębnieniem trzech okresu ich powstania: drogi przed 1790 r., drogi w 1860r., drogi ok. 1910 r. W wielu miejscach dominantami w krajobrazie są zadrzewienia wzdłuż starych dróg.

M1- "Trakt Tolkmicki", droga wytyczona w średniowieczu łącząca Elbląg z Tolkmickiem poprzez Łęcze i Kadyny. *Kirchenweg* (Droga Kościelna)- odcinek Traktu Tolkmickiego pomiędzy wsią Łęcze a dobrami kadyńskimi, zmodernizowany na przełomie XIX i XX wieku; taką samą nazwę nosił odcinek łączący Kadyny z Tolkmickiem.

M2- Droga na Królewiec – powstała w II. poł. XIX w. droga wojewódzka nr 504 z Elbląga do Fromborka

M3- Ścieżka Mennonitów, droga prowadząca od wsi Kamionek Wielki do Elbląga.

M4- Długi Węgorz droga prowadząca wzdłuż wybrzeża Zalewu Wiślanego z Tolkmicka do Świętego Kamienia (dawny majątek *Louisenthal*) przez leśnictwo Nowy Wiek.

³ Powtórzone za Dariuszem Bartonem, *Przewodnik „z myszką” po Wysoczyźnie Elbląskiej*, Elbląg 1997.

- M5- "Czarna" lub "Górna Droga"**, która łączyła folwark w Przybyłowie z traktem tolkwickim.
- M6- "Droga Pięknych Widoków"** zwana dziś Drogą Dolną lub Białą, biegnie dnem Jaru Grabianki przez Las Kadyński i Samie Góry. Nazwa powstała prawdopodobnie w XIX w. i nadana została przez właścicieli Kadyn Birknerów.
- M7- Droga Węglowa** (Kohlenweg), łączyła folwarki w Pagórkach i Przybyłowie. Nazwa tradycyjna, przypuszczalnie o genezie średniowiecznej;
- M8- Długi Zaulek** (*Langgasse*) droga prowadząca z folwarku Pagórki na północ w kierunku Jaru Grabianki, krzyżująca się tam z tzw. Drogą Pięknych Widoków zwaną dziś Drogą Dolną lub Białą.
- M9- Droga Młyńska**, *Muehlen Weg* nazwa znana od średniowiecza, oznaczająca drogę łączącą wieś Łęcze z Dolnym Młynem w majątku Reimannsfelde
- M10- Zaulek** (*Gass*), tradycyjna nazwa głównej drogi wiejskiej we wsi Łęcze na odcinku od wzgórza *Engbarg* do Ścieżki Majowej
- M11- Ścieżka Majowa** (*Maistei*) droga wiodąca od Górnego Młyna w Nadbrzeżu do wsi Łęcze.
- M12- "Ścieżka Kościelna"** (*Kirchensteig*). Prowadziła od wsi Próchnik do Łęcza i dalej do folwarku w Ostrogórze. Nazwa związana była z tym, że trasą tą podróżano na nabożeństwa do parafialnego kościoła w Łęczu. Na odcinku między Łęczem a Próchnikiem funkcjonowała też inna nazwa *Pfafensteig* (Ścieżka Klesza).
- M13- Droga Filozofów** (*Philosophen Weg*) - pochodzenie tej nazwy nie jest znane. Droga ta prowadziła od rezydencji właściciela majątku *Reimannsfelde* (Nadbrzeże) do Górnego Młyna;
- M14- Droga Łęcze - Pagórki** – obecnie fragment drogi powiatowej nr 1132 N;
- M15-** Droga łącząca wieś Nowinka z obecną drogą wojewódzką nr 503, z początku XIXw;
- M16- Droga do Chojnowa**, prowadząca z kierunku od obecnej drogi wojewódzkiej nr 503);
- M17-** Droga łącząca Przybyłowo z Hutą Żuławską;
- M18-** Droga relacji Pogrodzie – Brzezina, obecnie droga powiatowa 1147N;
- M19-** Historyczna droga ze wsi Brzezina prowadząca w kierunku Fromborka;
- M20-** historyczna droga relacji Przybyłowo – Tolkmicko;
- M21-** droga pomiędzy dawną cegielnią w Kadynach, a wsią Kadyny– imponujące zadrzewienie wzdłuż drogi z Kadyn w kierunku cegielni.

4. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

4.1. Układ drogowy na terenie miasta i gminy Tolkmicko

4.1.1. Układ drogowy według kategorii

Układ dróg publicznych na terenie miasta i gminy Tolkmicko tworzą drogi wojewódzkie, drogi powiatowe i drogi gminne:

1) Drogi wojewódzkie

- DW nr 503 relacji: Elbląg (DW 500)–Suchacz – Kadyny -Tolkmicko– Pogrodzie (DW 504)- o projektowanej klasie technicznej drogi Z- zbiorcza,
- DW nr 504 relacji: Elbląg (DW 500)– Piastowo- Milejewo- Zajączkowo- Huta Żuławska- Pogrodzie- Frombork- Stępień- Braniewo (DK 54) o projektowanej klasie technicznej drogi G- główna;

2) Drogi powiatowe:

Lp.	Nr drogi Klasa techn.	Przebieg w terenie
1	1132 N (L)	Nadbrzeże- Łęcze- Pagórki- Ogrodniki (gm. Milejewo)- Milejewo
2	1134 N (L)	Suchacz – Nadbrzeże (wzdłuż Nadalewowej Linii Kolejowej fragment drogi biegnie w granicach działki tej linii)
3	1136 N (L)	Droga wojewódzka nr 503- Łęcze- Elbląg
4	1146 N	Nowinka- Chojnowo- Pogrodzie
5	1147 N	Pogrodzie- Rychnowy (gm. Milejewo)- Huta Żuławska (gm. Milejewo)- Przybyłowo- Pogrodzie

3) Drogi gminne:

Poniższe dane są aktualne na 09.2013 r.

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi i przebieg w terenie
1	105507 N	Suchacz, Ul. Słomnicka - Dz. nr 296, 297/3 od DW 503, ul. Zakopiańska- skrzyżowanie DW 503 z ul. Wielmoży (droga gruntowa, nieutwardzona)
2	105508 N	Suchacz, Ul. Klonowska- Dz. nr 264, od skrzyżowania z DW 403 ul. Zakopiańska(droga bez przejazdu w kier. Płdn.wsch.)- (droga utwardzona polbrukiem)
3	105509 N	Suchacz, Ul. Wolbromska - Dz. nr 267/4 od skrzyżowania z ul. Słomnicką (droga bez przejazdu w kier. Płdn.wsch.) - droga gruntowa, nieutwardzona
4	105001 N	DW 503 Kamionek Wielki- Nadbrzeże (znaczny fragment to droga nieurządzona, nieprzejezdna)
5	105002 N	W Kamionku Wielkim, DW 503- Kamionek Wielki- do granicy gminy w kierunku osiedla Próchnik (Fragment to droga nieurządzona, nieprzejezdna)
6	105003 N	W Kamionku Wielkim, DW 503- Kamionek Wielki- do granicy gminy w kierunku osiedla Próchnik (Fragment to droga nieurządzona, nieprzejezdna)
7	105004 N	Suchacz, DW 503- ul. Królowej Marii, ul. Radości- DW 503 (Płyty drogowe)
8	105005 N	DW 503- ul. Cegielniana- Pękewo- Kadyny -DW 503- dz. nr 731, 729
9	105006 N	Tolkmicko- Święty Kamień- Chojnowo droga gruntowa, nieutwardzona (fragmenty droga utwardzona bruk oraz płyty bet.)
10	105007 N	DW 503 - Chojnowo- wschodnia granica gminy Tolkmicko Fragm. We wsi Asfalt, fragm.. od skrzyżowania z DG 105006 N oraz od DP 1146 N do DW 503 to droga gruntowa, nieutwardzona
11	105008 N	DP 1146 N Nowinka - DP 1147 N Pogrodzie (Fragment południowy to droga nieurządzona, nieprzejezdna)
12	105009 N	Przybyłowo- DP 1147 N- granica gm. Tolkmicko z gm. Milejewo (Zajączkowo) (Droga asfaltowa).
13	105010 N	DW 503 Pogrodzie- DG 105024 N
14	105011 N	DP 1147 N- granica gminy Tolkmicko z gm. Milejewo (Rychnowy) Droga nieurządzona, nieprzejezdna
15	105012 N	DP 1147 N Brzezina (droga gruntowa, nieutwardzona)
16	105501 N	Tolkmicko, ul Bażyńskiego - Działka nr 319/13, 319/1-319/12, 297/5 KM4 obręb II m Tolkmicko Od skrzyżowania z drogą powiatową ul Kilińskiego(2197N) do drogi powiatowej ul Wybudówka Biała (2192N)

17	105502 N	Tolkmicko: ul Parkowa Działka nr 5/3 KM1 obręb I m Tolkmicko Od skrzyżowania z drogą powiatową ul Morska (2202N). (Droga bez przejazdu)
18	105503N	Tolkmicko ul Ceramiczna, Działka nr 394 KM2 obręb II m Tolkmicko Od skrzyżowania z ul Elbląska do drogi powiatowej ul Świętojańska(2212N)
19	105504N	Tolkmicko ul Basztowa, Działka nr 244/2 KM6 obręb II m Tolkmicko, Od skrzyżowania z drogą powiatową ul Szkolna (2213N). (Droga bez przejazdu.)
20	105505N	Tolkmicko, ul Kopernika-Działka nr339/1 KM4m Tolkmicko, Od skrzyżowania z drogą powiatową ul Przybyłowska (2208N) do skrzyżowania z drogą powiatową ul Kilińskiego (2197N)
21	105506 N	Tolkmicko: ul Podgórna-Działka nr 296, nr 304 KM 7 obręb I m Tolkmicko Od skrzyżowania z drogą powiatową ul Świętojańska (2212N) w kierunku drogi powiatowej ul. Dzika (2194N)
22	105511 N	Tolkmicko ul. Jagiellońska
23	105512 N	Tolkmicko ul. Kościelna
24	105513 N	Tolkmicko ul. Kręta
25	105514 N	Tolkmicko ul. Młyńska
26	105515 N	Tolkmicko ul. Mazurska
27	105516 N	Tolkmicko ul. Morska
28	105517 N	Tolkmicko ul. Nadrzeczna
29	105518 N	Tolkmicko ul. Rybacka
30	105519 N	Tolkmicko ul. Słupecka
31	105520 N	Tolkmicko ul. Szkolna
32	105521 N	Tolkmicko ul. Zawiszy
33	105522 N	Tolkmicko ul. Dzika
34	105523 N	Tolkmicko ul. Elbląska – Plac Wolności
35	105524 N	Granica gminy Tolkmicko – Przybyłowo – Pogrodzie
36		Tolkmicko, ul. Owocowa
37		Tolkmicko, ul. Leśna

Na obszarze gminy Tolkmicko, niektóre wyznaczone przebiegi dróg gminnych są problematyczne i wymagają rozwiązania:

- nie istnieją w terenie (np.: z istniejącymi budynkami na fragmentach dróg w Kamionku Wielkim 105003 N, droga w Suchaczu wzdłuż Nadzalewowej Linii Kolejowej -nr 105005 N.),
- przebiegają po ścieżkach leśnych (drogi w okolicy Chojnowa 105006 N i 105007 N, fragment drogi w Kamionku Wielkim 105002 N),
- stanowią drogi polne- nieprzejezdne (droga Nowinka-Pogrodzie 105008 N, droga od DP 1147 N- granica gminy, nr 105011 N).

4.1.2. Kierunki rozwoju układu dróg publicznych na obszarze miasta i gminy Tolkmicko

Podstawowy układ dróg obsługujących teren miasta i gminy Tolkmicko należą drogi, oznaczone w studium jako:

- 1) T.01.KD.Z – stanowiąca drogę wojewódzką nr 503,
- 2) T.02.KD.L- stanowiąca drogę powiatową nr 1032 N- odcinek DW 503- Łęcze,
- 3) T.03.KD.L- stanowiąca drogę powiatową nr 1163 N,
- 4) T.04.KD.L- stanowiąca fragment drogi powiatowej nr 1032 N- odcinek Łęcze- Ogrodniki
- 5) T.05.KD.G- stanowiąca drogę wojewódzką nr 504
- 6) T.06.KD.L- stanowiąca drogę powiatową nr 1147 N,
- 7) T.07.KD.L- stanowiąca fragment drogi powiatowej nr 1146 N- odcinek od Pogrodzia- Chojnowo- DW 503,
- 8) T.08.KD.L- stanowiąca fragment drogi gminnej nr 105006 N odcinek Chojnowo- miasto Tolkmicko DW 503
- 9) T.09.KD.L- stanowiąca drogę gminną nr 105024 N,
- 10) T.10.KD.L:
 - a) stanowiącą fragment istniejącej drogi publicznej 105009 N- odcinek od Przybyłowa w kierunku Tolkmicka,
 - b) projektowane jako droga publiczna odcinki:
 - droga leśna pomiędzy Przybyłowem a Tolmickiem przez Wysoki Bór,
 - ulica Przybyłowska w mieście Tolmicku,
- 11) T.11.KD.L- stanowiącą północny fragment drogi powiatowej nr 1146N- odcinek od DW nr 503 do Nowinki, droga gminna nr 105008 N;

12) T.12.KD.D- projektowana jako publiczna- droga gminna przebiegająca w miejscowości Wodynia od drogi wojewódzkiej nr 504 do Wodyni i biegnąca na północ od wsi do drogi wojewódzkiej nr 504;

13) T.13.KD.L, projektowana Promenada Nadzalewowa, biegnąca wzdłuż linii kolejowej od Kamionka Wielkiego przez Połoniny, Nadbrzeże, Suchacz, Pęklewo do Kadyn, składająca się z fragmentów istniejących dróg wymagających przebudowy oraz projektowanych odcinków (większość z wykorzystaniem istniejących dróg nieurządzonych):

a) stanowiącą fragmenty istniejących dróg publicznych:

- droga gminna w Kamionku Wielkim nr 105001 N,
- droga powiatowa nr 1134 N pomiędzy Nadbrzeżem a Suchaczem ,
- droga gminna nr 105005 odcinek od DW 503 w Suchaczu do miejscowości Kadyny,

b) projektowane jako droga publiczna odcinki:

- w miejscowości Suchacz po południowo- wschodniej stronie od Nadzalewowej Linii Kolejowej, równolegle do drogi gminnej nr 105004 N (ul. Radości) aż do tej drogi w centrum miejscowości oraz odcinek przebiegający po północno- wschodniej stronie od Nadzalewowej Linii Kolejowej od drogi gminnej nr 105004 N (ul. Radości) do drogi gminnej nr 105005 N, odcinek , po północno- wschodniej stronie od Nadzalewowej Linii Kolejowej od drogi gminnej nr 105005 N w rejonie Pęklewa- drogi gminnej nr 105005 N w Kadynach,
- w miejscowości Kamionek Wielki- do Nadbrzeża: po południowo - wschodniej stronie od Nadzalewowej Linii Kolejowej od drogi gminnej nr 105001 N do drogi powiatowej nr 1134 N

14) T.14.KD.D- droga gminna nr 105003 N,

15) T.15.KD.D- droga gminna nr 105002 N,

16) T.16.KD.D- projektowana jako droga publiczna, po istniejącej drodze z miasta Tolkmicko (od ul. Morskiej) do oczyszczalni ścieków - ul. Do Wałów,

17) T.17.KD.D - projektowana jako droga publiczna, po istniejącej drodze z miasta Tolkmicko (od ul. Morskiej) do zespołu zabudowy w okolicy kompleksów stawów rybnych w Janówku.

Podstawowy układ dróg publicznych w obszarze miasta i gminy Tolkmicko uzupełniają pozostałe istniejące i projektowane drogi publiczne, w tym:

a) projektowane drogi publiczne na terenie miasta Tolkmicko to:

- przebiegająca od ul. Młyńskiej w rejonie miejskiego targowiska do ul. Świętojańskiej w rejonie skrzyżowania z ul. Portową,
- przebiegająca wzdłuż zachodniej granicy istniejących terenów przemysłowych pomiędzy ul. Morską z brzegiem Zalewu Wiślanego, której zadaniem jest obsługa
- drogi służące obsłudze terenów projektowanych pod zabudowę, położonych na południe od ul. Morskiej, przy zachodniej granicy miasta

b) projektowane drogi publiczne między innymi w miejscowościach: Kamionek Wielki, Łęcze, Chojnowo, Kadyny w obszarze nad Zalewem Wiślanym w rejonie Janówka.

4.2. Komunikacja kolejowa

Przez obszar gminy biegnie fragment linii kolejowej nr 254 Elbląg- Braniewo, tzw. Kolej Nadzalewowa, która obsługiwała kiedyś ruch pasażerski i towarowy. Obecnie kolej funkcjonuje jako atrakcja turystyczna w sezonie letnim. Na trasie w granicach gminy i miasta Tolkmicko znajdują się przystanki: Kamienica Elbląska, Nadbrzeże, Suchacz Zamek, Kadyny, Tolkmicko, Święty Kamień.

W latach 90-tych ruch pasażerski znacznie zmalał, co miało duży wpływ na rosnące problemy z utrzymaniem rentowności linii. Na początku 2006 r. trasę przemierzała tylko jedna para pociągów dziennie. W dniu 1.04.2006 r. ostatecznie zawieszono planowe połączenie Elbląg - Tolkmicko – Braniewo.

Latem 2010r. i 2011r. wznowiono, na czas wakacji, kursy ze stacji Grudziądz i Elbląg do Braniewa, wyłącznie soboty i niedziele jako "pociąg turystyczny". Połączenie zostało uruchomione dzięki 9 partnerom: Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i lokalnym samorządom obszarów leżących wzdłuż przebiegu linii kolejowej. Operatorem połączenia jest Pomorskie Towarzystwo Kolei Żelaznych. W 2012 i 2013 roku pociągi kursowały tylko na trasie Elbląg-Frombork. W 2011 roku PTMKŻ wraz z władzami samorządowymi, przewoźnikiem kolejowym spółką ARRIVA RP, armatorem statku "Monika", przewoźnikiem autobusowym "Tolko" oraz spółką PKP PLK Zakład Linii Kolejowych w Olsztynie, dokonały próby powrotu do przedwojennych tradycji i utworzenia skoordynowanej oferty przewozowej w układzie "KOLEJ+STATEK+BUS" w obszarze Zalewu Wiślanego.

4.3. Komunikacja wodna

4.3.1. Porty i przystanie

Zgodnie z Zarządzeniem nr 14 i 15 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z 15 lipca 2005 r.) na terenie Gminy Tolkmicko znajdują się następujące elementy zagospodarowania:

- **port Tolkmicko** (działki nr 1/5-1/48, w tym działka nr 1/29 basenu portowego, stanowiąca Wm- morskie wody wewnętrzne, działki nr ewid. 2/1 i 2/2, 3): na terenie portu powstało miejsce do cumowania jachtów w ramach projektu „Pętla Żuławska”. Oferuje pełną infrastrukturę niezbędną żeglarzom: slip, wyciąg dla łodzi, pomosty cumownicze, sanitariaty, możliwość podłączenia do prądu, a także pobrania wody. W odległości 200 m znajduje się stacja benzynowa. Nabrzeże Wschodnie przeznaczone jest w początkowym odcinku dla jednostek ratowniczych SAR, a dalej dla kutrów i łodzi rybackich. Budowa nowej drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Morzem Bałtyckim może stanowić znaczący bodziec dla rozwoju Portu Tolkmicko. W Studium na potrzeby strategicznego rozwoju Portu Tolkmicko wskazuje się tereny po obu stronach portu istniejącego, w granicach pasa technicznego obszaru nadbrzeżnego Zalewu Wiślanego, kierunek wschodni powinien być wykorzystany na potrzeby lokalizacji mariny i jej zaplecza, kierunek zachodni na potrzeby transportu wodnego i jego zaplecza.
- **przystań morska Suchacz** (działka nr 4/3, 4/5, 4/6, 4/9, 4/11, 4/12, 4/13 4/14 i dz. nr 4/10, 400/25 z basenem stanowiącym Wm- morskie wody wewnętrzne). Na terenie basenu znajdują się dwie funkcje jachtowa i rybacka. Funkcja jachtowa zlokalizowana jest przy zachodnim nabrzeżu, w miejscu dobrze osłoniętym od fali, przystosowana dla jednostek do 1,2 m zanurzenia. Gospodarzem jest Klub Entuzjastów Żeglarstwa na Zalewie Wiślanym. Do dyspozycji są sanitariaty, sala klubowa, miejsce na ognisko. Można pobrać wodę i podłączyć się do prądu. Funkcja rybacka przystani mieści się w południowej części nabrzeża. W skład bazy rybackiej wchodzi trzy budynki i drewniany pomost. Na terenie przystani znajduje się parking.
- **przystań rybacka Kamienica Elbląska w Kamionku Wielkim** (działka nr 268, 19/2). Brak tu udogodnień dla żeglarzy i infrastruktury sanitarnej. Od Zatoki nabrzeża są nie umocnione, porośnięte trzcinami utrudniającymi dostęp. Najdogodniejsze miejsca postojowe są na południowym nabrzeżu. Tam znajdują się solidne, betonowe keje z polerami.

Projektowane przystanie morskie znajdują się **w Nadbrzeżu oraz Kadynach** przy czym ustanowienie tych przystani jako przystani morskich wymaga uzupełnienia obowiązujących Zarządzeń nr 14 i 15 Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z 15 lipca 2005 r.:

- **w Nadbrzeżu** (działka nr 297/10), w miejscu historycznego portu jednej z cegielni. Funkcjonuje tu Jacht Klub Elbląg, cumowanie jachtów odbywa się do Nabrzeża Zachodniego – skarpowego ze stałymi pomostami lub do Południowego z drewnianym pomostem na całej długości. Po wschodniej stronie basenu znajdują się usługi turystyczne, budynek administracyjny, bar oraz pawilon sanitarny. Można nabrać wodę i podłączyć się do prądu.
- **w Kadynach** (działka nr 295), również w miejscu historycznego portu cegielnianego. Jej basen został zrewitalizowany, dzięki inicjatywie prywatnej. Są tu możliwości krótkiego, dziennego postoju dla jednostek do 0,8 m zanurzenia, przy dobrej pogodzie i braku fal. Można wypożyczyć tu sprzęt wodny i skorzystać z gastronomii.

4.3.2. Inne tereny komunikacji wodnej

Celem kolejnych działań jest restytucja najważniejszych elementów zabytkowego krajobrazu kulturowego wybrzeża Zalewu Wiślanego poprzez odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscach lokalizacji wszystkich historycznych portów cegielnianych, związanych z funkcjonowaniem dawnych cegielni położonych nad Zalewem Wiślanym. Jest to jednocześnie jeden z głównych celów powołania Parku Kulturowego „Cegielnie i porty na Zalewem Wiślanym”, w tym:

- ✓ odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscu historycznego portu cegielnianego dawnej cegielni w **Pęklewie** (działka nr ewid. 64/10)- teren znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości firmy Hartwig zlokalizowanej na terenach dawnej cegielni (działka nr ewid. 545) znajdują się pozostałości po porcie. Firma Hartwig zamierza odbudować przystań i przystosować ją do obsługi barek z towarami,
- ✓ odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscu historycznego portu cegielnianego **Nadbrzeże Kupta**- działki o nr ewid. 297/3, obsługującego jedną z XIX wiecznych cegielni,
- ✓ na działce o nr ewid. 13 w **Suchaczu**, w miejscu historycznego portu cegielnianego powiązanego niegdyś z największą cegielnią nadzalewową Fryderyka Moebusa, położoną pomiędzy Nadbrzeżem a Suchaczem. Teren częściowo jest już uporządkowany i przystosowany do cumowania żaglówek - funkcjonuje pod nazwą Marita. (Obszar historycznego portu obejmuje ponadto działki o nr ewid. 336, 297/1, 297/2).

- ✓ odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscu historycznego portu cegielnianego związanego z dawną wschodnią cegielnią Schmidtów w **Bogdańcu**- działka nr ewid. 1/1 oraz dz. nr ewid. 1/2,
- ✓ odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscu historycznego portu cegielnianego **Port Suchacz I**, obsługującej kiedyś dwie cegielnie braci Droesse, (działka nr 49/2 obr. Suchacz),
- ✓ odtworzenie i zagospodarowanie przystani w miejscu historycznego portu cegielnianego, powiązanego z cegielnią w **Świętym Kamieniu**- d.Louisenthal (dz. nr ewid. 1/2 w obr. geodezyjnym Chojnowo);
- ✓ odtworzenie przystani w Suchaczu, dz. nr 39/2 i działki sąsiadujące z nią.

4.3.3. Drogi wodne

Zalew Wiślaný stanowiącego teren morskich wód wewnętrznych, z wyznaczonym do żeglugi pasem wodnym. Szlak żeglowny na Zalewie Wiślanym stanowi fragment śródlądowej drogi wodnej oznaczonej jako nr E 70 - europejski szlak komunikacyjny wschód-zachód łączący Antwerpię (Belgia, wybrzeże Atlantyku) z Kłajpedą (Litwa, wybrzeże Bałtyku w Polsce droga E70 przebiega od śluży w Hohensaaten przez Odrę do Kostrzyna , gdzie następuje połączenie z drogą wodną Odra –Wisła. Szlak prowadzi Wartą, Notecią, Kanałem Bydgoskim i Brdą, aż do styku z Wisłą w Bydgoskim Węźle Wodnym. Następnie szlak biegnie Wisłą, Nogatem i Zalewem Wiślanym do granicy z Rosją.

Na Zalewie Wiślanym są wyznaczone tory podejściowe do toru głównego z portów i przystani: **Tolkmicko**, Kąty Rybackie, Krynica Morska, Piaski, Ujście, Frombork oraz z kierunków: Rypina, Gdańsk, Tczew i na Zatoce Elbląskiej - rzeką Elbląg (Elblązka) w dwóch kierunkach:

- Elbląg, Jez. Druzno, Kanał Elbląski, Pojezierze Iławskie, Iława Ostróda,
- Malbork, Biała Góra, Tczew, Gdańsk.

Dynamiczny rozwój Pomorza, Warmii i Mazur związany jest ze zwiększeniem możliwości transportowych regionu. Na obszarze Zalewu Wiślanego, planowana jest budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślaný z Zatoką Gdańską. Połączenie Zalewu Wiślanego z Bałtykiem stanie się elementem europejskiej sieci dróg wodnych. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą Nr 276/2007 z dnia 13 listopada 2007 r. ustanowiła „Program wieloletni na lata 2008 – 2013 pod nazwą „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślaný z Zatoką Gdańską”, ze zmianą ww. uchwały – zmiany dotyczącej okresu realizacji „Programu ...” na lata 2008-2019.

Budowa kanału żeglownego pomiędzy Zalewem Wiślanym i Zatoką Gdańską stanowi jeden z podstawowych warunków zwiększenia atrakcyjności turystycznej i aktywacji gospodarczej regionu. Połączenie Zalewu Wiślanego z Bałtykiem stanie się elementem europejskiej sieci dróg wodnych. Ponadto umożliwi swobodną żeglugę między elbląskim portem morskim, innymi portami i przystaniami nad Zalewem Wiślanym, a Morzem Bałtyckim.

5. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

5.1. Zaopatrzenie w wodę

Według danych statystycznych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Olsztynie na koniec 2011r. sieć wodociągowa rozdzielcza na terenach gminy Tolkmicko miała długość 56,6km, w tym w mieście 12,2km. Przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych obliczono na 855 sztuk, w tym w mieście 387 sztuk. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2011r. wynosiło 27,4m³ na 1 mieszkańca w gminie, w mieście – 35,8m³ na 1 mieszkańca.

Zdecydowana większość mieszkańców gminy zaopatrywana jest w wodę z wodociągu gminnego. Mieszkańcy gospodarstw rolnych w obrębie poszczególnych sołectw, których podłączenie do gminnego systemu zaopatrzenia w wodę nie jest uzasadnione ekonomicznie, korzystają z indywidualnych źródeł wody pitnej. Na chwilę obecną jedynie miejscowość Nowinka nie posiada sieci wodociągowej. W najbliższym czasie planowana jest budowa wodociągu z miasta Tolkmicko, poprzez Nowinkę do Chojnowa.

Stacje wodociągowe

Na terenie gminy eksploatowane są 3 stacje wodociągowe zaopatrujące w wodę mieszkańców poszczególnych miejscowości. Jakość wody jest dobra. Ujęcia w Tolkmicku i Pagórkach posiadają wystarczające rezerwy wydajności i nie zachodzi potrzeba ich rozbudowy. Są w dobrym stanie technicznym, w 2008 roku oddano do użytku całkowicie przebudowaną stację uzdatniania wody w Tolkmicku. W najbliższym czasie ujęcie w Chojnowie przewidziane jest do likwidacji. Miejscowość Chojnowo zaopatrywana będzie w wodę z wodociągu z Tolkmicka.

Wszystkie ujęcia są ogrodzone i odpowiednio oznaczone. Ustanowione strefy ochronne ujęć wody straciły ważność, zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 32, poz. 159) „strefy ochronne ujęć wody ustanowione przed dniem 1 stycznia 2002 r. wygasają z dniem 31 grudnia 2012 r.”.

Nie wyznaczono nowych stref ochronnych ujęć wody. Ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody nie jest obligatoryjne i zależy od warunków hydrogeologicznych i geomorfologicznych w rejonie ujęcia, a także od woli właściciela ujęcia, który może wystąpić z wnioskiem o ustanowienie takiej strefy.

Na terenie gminy własne ujęcie zakładowe posiada jedynie zakład owocowo-warzywny Masfrost Sp. z o.o.

Krótką charakterystyką stacji wodociągowych na terenie gminy Tolkmicko:

Ujęcie		Zasoby zatwierdzone		Pobór wody max [m ³ /h]	Strefy ochronne ujęć - nieobowiązujące	Pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych	Ważność pozwolenia
Lokalizacja	Ilość studni	Q _e [m ³ /h]	S _e [m]				
Tolkmicko	2	212,0	6,0	82,0	Decyzja Starosty Elbląskiego OŚRo-II-6280-3396/99 z 01.12.99 r. – ustanawiająca strefy ochrony bezpośredniej dla 4 zlikwidowanych studni głębinowych	Decyzja Starosty Elbląskiego OŚRoL-II-6223-9 wody podz./10 z dnia 14.05.2010	30.04.2030
Pagórki	5	187,5	8,4	140,0	Decyzja Wojewody Elbląskiego OŚ-VI-6226/75/98 z 07.07.1998 r. – ustanawiająca strefy ochrony bezpośredniej dla 5 studni i SUW	Decyzja Starosty Elbląskiego OŚRoL-II-6223-24 wody podz./09 z dnia 15.01.2010	31.01.2020
Chojnowo	2	35,0	3,5	3,4	Decyzja Wojewody Elbląskiego OŚ-VI-6226/29/95 z dn. 12.07.1995r. – ustanawiająca strefę ochrony bezpośredniej, obejmuje obie studnie oraz strefę uzdatniania wody.	Decyzja Starosty Elbląskiego OŚRoL-II-6341.1.53.2011.AS z dnia 25.11.2011	31.12.2021

Ujęcie wody w Tolkmicku:

Ujęcie zlokalizowane jest na działkach nr 136 i 137 w Tolkmicku. Eksploatowane jest przez Zakład Gospodarki Wodno – Ściekowej w Tolkmicku. Z ujęcia woda dostarczana jest do mieszkańców miejscowości: Tolkmicko, Kadyny oraz osiedla Janówek, Kikoły.

W chwili obecnej na ujęciu eksploatowane są dwie studnie głębinowe:

- Studnia Nr 6 o głębokości 35m, wykonana w 2003r.
- Studnia nr 5a o głębokości 32m, wykonana w 2007r.

Ujęcie składa się z: czterech studni głębinowych zlikwidowanych, dwóch studni głębinowych czynnych i eksploatowanych, Stacji Uzdatniania Wody, zbiornika podziemnego i osadnika wód popłucznych. Stacja uzdatniania mieści się w budynku na dz. 136. Wyposażona jest w dwa aeratory, trzy odżelaziacze, sprężarkę, dmuchawę, chlorator, rozdzielnię elektryczną, układ automatyki i agregat prądotwórczy oraz zbiornik wyrównawczy. Uzdatnianie realizowane jest poprzez napowietrzanie wody w zbiorczych aeratorach i dwustopniowej filtracji na złożach kwarcowych. Pierwszy stopień uzdatniania usuwa związki żelaza i obniża ilość azotu amonowego w wodzie. W drugim stopniu, po powtórnych napowietrzaniu, usuwane są związki manganu oraz azotu amonowego.

Wody popłuczne odprowadzane są rurociągiem kanalizacyjnym do osadnika, skąd po wyklarowaniu odprowadzane są do studzienki miejskiej kanalizacji sanitarnej. Osady z osadnika wód popłucznych przewożone są do oczyszczalni ścieków.

W przeciętnych warunkach rozbioru wody obie studnie są eksploatowane przemiennie. Przy maksymalnym zapotrzebowaniu na wodę możliwa jest eksploatacja zespołowa.

Ujęcie wody w Pagórkach:

Ujęcie położone jest na działkach nr 554, 555, 556, 558, 559 w miejscowości Pagórki. Ujęcie jest własnością Miasta i Gminy Tolkmicko, eksploatowane przez Elbląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Z ujęcia woda dostarczana jest do mieszkańców miejscowości: Pagórki, Łęcze, Suchacz, Pęklewo, Nadbrzeże, Połoniny, Bogdaniec, Kamionek Wielki, Przybyłowo, Pogrodzie, Brzeziny, Wodynia oraz miejscowości w gminie Milejewo. Gmina Tolkmicko kupuje wodę od Gminy Elbląg.

W skład ujęcia wchodzi 5 studni głębinowych:

- Studnia Nr 1 o głębokości 77m;
- Studnia Nr 2 o głębokości 81m;
- Studnia Nr 3 o głębokości 111m;
- Studnia Nr 4 o głębokości 172m;
- Studnia Nr 5 o głębokości 76m.

Aktualnie ujęcie pracuje w oparciu o 4 studnie głębinowe (Nr 1, 2, 3, 5), które są eksploatowane przemiennie. Po zakończeniu rekonstrukcji studni nr 4, ujęcie będzie pracować w oparciu o 5 studni eksploatowanych przemiennie. Woda ujmowana ze studni tłoczona jest na Stację Uzdatniania Wody (dz. nr 556). SUW wyposażona jest w trzy odżelaziacze, trzy odmanganiacze, dwie sprężarki pracujące przemiennie, chlorator i zbiornik wieżowy o poj. 300m³. Technologia uzdatniania wody oparta jest na procesach napowietrzania wody w systemie ciśnieniowym zamkniętym i dwustopniowej filtracji wody w filtrach ciśnieniowych zamkniętych. Po przejściu przez urządzenia filtrujące uzdatniona woda kierowana jest poprzez zbiornik wieżowy do sieci wodociągowej.

Płukanie odżelaziaczy i odmanganiaczy odbywa się pojedynczo. Odprowadzenie wód popłucznych ze Stacji Uzdatniania Wody odbywa się przez odстойnik i trzy studzienki przepływowe istniejącym wylotem (rura PCV o średnicy 250mm) do rowu melioracyjnego na dz. nr 551. Osady z części osadowej odстойnika usuwane są raz na dwa lata i wywożone na oczyszczalnię ścieków w Elblągu.

Ujęcie wody w Chojnowie:

Ujęcie położone jest na działkach nr 16/2 i 16/8 w miejscowości Chojnowo. Eksploatowane jest przez Zakład Gospodarki Wodno – Ściekowej w Tolkmicku. Jest to ujęcie lokalne, zaopatrujące w wodę jedynie miejscowość Chojnowo.

W skład ujęcia wchodzi dwie studnie głębinowe:

- Studnia Nr 1 o głębokości 109,5m (awaryjna, obecnie wyłączona z eksploatacji z powodu piaszczenia i zasypu);
- Studnia Nr 2a o głębokości 108m (czynna, podstawowa)

oraz Stacja Uzdatniania Wody wyposażona w dwa odżelaziacze, trzy odmanganiacze, pięć aeratorów, hydrofor, sprężarkę, chlorator, wodomierz, a także trzykomorowy osadnik wód popłucznych. Z uwagi na podnormatywną zawartość związków żelaza i manganu w wodzie surowej, poddawana jest ona procesom uzdatniania. Sklarowane wody popłuczne ze stacji uzdatniania wprowadzone są poprzez trzykomorowy osadnik wód popłucznych do stawu na gminnej działce nr 16/3 w miejscowości Chojnowo.

Sieć wodociągowa

Sieć wodociągowa na terenie gminy jest nowa, w dobrym stanie technicznym. Wykonana jest głównie z PCV i PE, nielicznie występują rury żeliwne, głównie na terenie miasta Tolkmicko. Sukcesywnie rury żeliwne są wymieniane na tworzywowe.

System zaopatrzenia w wodę pracuje w oparciu o pracę zbiorników wyrównawczych – w Tolkmicku zbiornik terenowy o poj. 122m³, zlokalizowany przy wschodniej granicy miasta, w Pagórkach zbiornik wieżowy o poj. 300m³, zlokalizowany na terenie ujęcia. Dodatkowo na sieci zainstalowanych jest kilka stacji podnoszenia ciśnienia (Kamionek Wielki, Przybyłowo), stacji redukcji ciśnienia (Łęcze, Suchacz x2), oraz studnie wodomierzowe do pomiaru ilości wody kupowanej przez gminę Tolkmicko od Elbląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. (Łęcze, Pagórki).

Kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę

- 1) Rozwój gospodarki wodnej opiera się na wielu czynnikach stanowiących o aktualnym stanie uzbrojenia w sieć i urządzenia wodociągowe, a także planach dotyczących uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Tolkmicko, które stanowią podstawę właściwych działań planistycznych.
- 2) Gmina nie przewiduje budowy nowych ujęć wody oraz zmiany stanu formalno – prawnego eksploatowanych ujęć.
- 3) W najbliższym czasie przewidziana jest likwidacja ujęcia wody w Chojnowie i budowa sieci wodociągowej z miasta Tolkmicko poprzez Nowinkę do Chojnowa. Przy zbiorniku terenowym w Tolkmicku planowana jest stacja podnoszenia ciśnienia dla projektowanego wodociągu w kierunku Chojnowa (na etapie projektu budowlanego).
- 4) Nie istnieje potrzeba rozbudowy ujęcia wody w Pagórkach i Tolkmicku. Ujęcia te posiadają wystarczające rezerwy wydajności.
- 5) Planowana jest rekonstrukcja studni nr 4 na ujęciu wody w Pagórkach. Po zakończeniu rekonstrukcji ujęcie będzie pracować w oparciu o 5 studni eksploatowanych naprzemiennie.
- 6) Należy dążyć do wymiany istniejących przewodów żeliwnych na rury z tworzywa sztucznego PE lub PVC.
- 7) Projektowane tereny inwestycyjne w obrębie poszczególnych miejscowości należy zaopatrzyć w wodę z istniejącej sieci wodociągowej po jej rozbudowie. Woda do celów p.poż. będzie dostarczana z istniejących oraz projektowanych hydrantów p.poż.
- 8) Rozbudowę istniejącej sieci wodociągowej należy planować uwzględniając zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaś trasa projektowanego wodociągu powinna zostać dostosowana do projektowanej bądź istniejącej obsługi komunikacyjnej (przewody należy prowadzić w liniach rozgraniczających drogi) – jeśli jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione.
- 9) W związku z planowaną intensyfikacją zabudowy na terenach miejscowości Tolkmicko, Łęcze oraz Kamionek Wielki, na schemacie System zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków komunalnych i wód opadowych na obszarze gminy Tolkmicko przedstawiono główne kierunki rozbudowy sieci wodociągowej.

5.2. Odprowadzenie ścieków komunalnych

Według danych statystycznych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Olsztynie na koniec 2011r. sieć kanalizacji sanitarnej na terenach gminy Tolkmicko miała długość 64km, w tym w mieście 15km. Przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych obliczono na 751 sztuk, w tym w mieście 381 sztuk. Gmina Tolkmicko jest skanalizowana w 93%. Zbiorczy system odprowadzenia ścieków komunalnych posiadają wszystkie miejscowości za wyjątkiem Brzeziny i Chojnowa. W miejscowościach tych budowa kanalizacji sanitarnej jest na etapie realizacji.

Na oczyszczalnię ścieków w Tolkmicku dopływają ścieki komunalne tj. ścieki bytowe połączone ze ściekami z sektora przetwórstwa owoców i warzyw pochodzące od zakładu "MASFROST" Sp. z o. o. w Tolkmicku. Są to ścieki zarówno z miasta Tolkmicko jak również z miejscowości położonych na terenie gminy. Ścieki przemysłowe są wstępnie podczyszczane w miejscu ich powstawania (Masfrost Sp. z o.o.), a dalej wprowadzane do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Oczyszczalnia ścieków w Tolkmicku

Ścieki komunalne odprowadzane są do oczyszczalni ścieków położonej na zachód od miejscowości Tolkmicko na dz. nr 22/29, 22/26, 22/27, 8/25, 18/1, 2/23, 2/24 obręb Kadyny. Jest to oczyszczalnia mechaniczno – biologiczna. Układ technologiczny składa się z następujących urządzeń:

- Komory wytłumiania energii kinetycznej i komory zasuw;
- Komory zaworu pływakowego;
- Komory krat (ręcznej i mechanicznej);

- Komory predenitryfikacji PD;
- Piaskownika wirowego i separatora piasku;
- Pompowni technologicznej i jednocześnie komory defosfatacji;
- Czterech reaktorów oczyszczania biologicznego RB;
- Stacji dmuchaw;
- Układu rurociągów technologicznych i recyrkulacyjnych;
- Czterech osadników wtórnych;
- Stacji dozowania koagulatu PIX;
- Układu sterującego – kontrolnego pracą oczyszczalni;
- Stacji mechanicznego odwadniania osadu;
- Polderu trzcinowego;
- Wylotu ścieków oczyszczonych do rzeki Grabianki.

Jakość oczyszczonych ścieków jest zgodna z wymogami obowiązujących przepisów. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Grabianki, na odcinku ujściowym do Zalewu Wiślanego (w odległości 220m). Zgodnie z wydanym pozwoleniem wodnoprawnym (decyzja Starosty Elbląskiego OŚROL-II-6223/3-śc./2007 z dnia 23 marca 2007r.) przepustowość oczyszczalni wynosi $Q_{max} = 1500 \text{ m}^3/\text{d}$. W stanie obecnym oczyszczalnia ma rezerwy przepustowości, toteż dopływ ścieków z miejscowości Chojnowo i Brzeziny nie będzie stanowił problemu.

Aglomeracja

Podstawa prawna: Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne (Dz.U. z 2012, poz. 145.tj) w art. 43 ust. 3 i art. 208 ust.2 zobowiązała Ministra Środowiska do sporządzenia „Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych”. Zgodnie z zapisami art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne, „Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych” ma określić wykazy:

- aglomeracji, które powinny być wyposażone - w terminach ustalonych w art. 208 - w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków oraz wielkość ładunków zanieczyszczeń biodegradowalnych z tych aglomeracji koniecznych do usunięcia,
- przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków komunalnych oraz terminy ich realizacji.

Identyfikacja aglomeracji i ich wielkości scharakteryzowane liczbą równoważnych mieszkańców:

Aglomeracje zidentyfikowano zgodnie z definicją sformułowaną w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. - Prawo wodne w 3 grupach ich wielkości, określonych na podstawie kryterium dotyczącego standardów jakości ścieków oczyszczonych, odprowadzanych do odbiorników (zał. 1 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego - Dz.U. Nr 137, poz. 984 oraz z 2009 r. Nr 27, poz. 169). Zgodnie z art. 43 ust. 2a ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2012, poz. 145.tj.) aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 RLM wyznacza, po uzgodnieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej i właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz po zasięgnięciu opinii zainteresowanych gmin, sejmik województwa w drodze uchwały.

Na terenie gminy Tolkmicko utworzona została aglomeracja ściekowa Tolkmicko o równoważnej liczbie mieszkańców 5500, wyznaczona Rozporządzeniem Nr 57 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 grudnia 2005r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji ściekowej Tolkmicko. Aglomeracja obejmuje miejscowości z terenu gminy Tolkmicko: Tolkmicko, Kadyny, Lipnik (Kikoły), Janówek, Suchacz, Pęklewo, Połoniny, Bogdaniec, Nadbrzeże, Kamionek Wielki, Łęcze, Pagórki, Chojnowo, Nowinka, Pogrodzie, Wodynia.

Wymagania czasowe związane z realizacją wyposażenia aglomeracji w zbiorczy system oczyszczania ścieków:

Ramy rzeczowe i terminowe działań niezbędnych do wypełnienia zobowiązań traktatowych w zakresie odprowadzania ścieków komunalnych zawiera Dyrektywa 91/271/EWG, przedstawiają się one następująco:

- do 31 grudnia 2015 r. wszystkie aglomeracje ≥ 2000 RLM muszą być wyposażone w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalnie ścieków, o efekcie oczyszczania uzależnionym od wielkości oczyszczalni,
- do 31 grudnia 2015 r. powinna być zapewniona 75 % redukcja związków azotu i fosforu ogólnego pochodzących ze źródeł komunalnych na terenie Polski i odprowadzanych do wód,

- do 31 grudnia 2015 r. aglomeracje < 2000 RLM wyposażone w dniu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej w systemy kanalizacyjne powinny posiadać do tegoż terminu oczyszczalnie zapewniające odpowiednie oczyszczanie,
- do 31 grudnia 2010 zakłady przemysłu rolno-spożywczego o wielkości > 4000 RLM są zobowiązane do redukcji zanieczyszczeń biodegradowalnych.

Podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień ww. dyrektywy jest Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK). Zgodnie z ustawą Prawo wodne KPOŚK powinien być okresowo aktualizowany. Najnowsza, trzecia aktualizacja, została opracowana w 2011 r., której celem było ustalenie realnych terminów zakończenia inwestycji w aglomeracjach, które ze względu na opóźnienia inwestycyjne nie zrealizują zaplanowanych zadań do końca 2010 r. Dlatego też, AKPOŚK2010 swoim zakresem objęło wyłącznie zmiany dotyczące terminów realizacji inwestycji. Druga Aktualizacja KPOŚK została zatwierdzona przez Radę Ministrów w dniu 2 marca 2010 r. (AKPOŚK 2009) i została wykorzystana do przygotowania aktualizacji Planu Implementacyjnego w roku 2010. W projekcie „Aktualizacji...” wprowadzono niezbędne poprawki i uzupełnienia. Program obejmuje łącznie 1635 aglomeracje, które umieszczono w dwóch załącznikach:

- Aglomeracje priorytetowe dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego – ujęte w Załączniku 1;
- Aglomeracje nie stanowiące priorytetu dla wypełnienia wymogów Traktatu Akcesyjnego – ujęte w Załączniku 2.

Na spotkaniu Ministra Środowiska z Prezesem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, które odbyło się 20 października 2009 r. podjęta została decyzja o utworzeniu Załącznika 3 w AKPOŚK 2009. Załącznik 3 nazwany Aglomeracje „pozostałe” zawiera listę:

- nowych aglomeracji - wyznaczonych po lutym 2008 r.;
- aglomeracji ustanowionych przed lutym 2008 r., które ze względu na brak terminowego przesłania „Informacji na potrzebę Aktualizacji KPOSK” nie zostały ujęte w załączniku 1 i 2 AKPOŚK 2009.

Sieć kanalizacji sanitarnej

Na terenie miasta Tolkmicko funkcjonowała kanalizacja ogólnospławna. W chwili obecnej jest podział na kanalizację sanitarną i deszczową. W większości przewody wykonane są z PCV, nielicznie występują przewody betonowe, które są sukcesywnie wymieniane np. przy okazji remontów dróg. W Tolkmicku zlokalizowanych jest 16 przepompowni ścieków lokalnych i strefowych. Przepompownia główna tłocząca ścieki na oczyszczalnię zlokalizowana jest na działce nr 44.

Sieć kanalizacji sanitarnej na terenie gminy jest w dobrym stanie technicznym. Przewody są nowe, kilkuletnie, wykonane z tworzywa sztucznego PCV. Na terenie całej gminy zlokalizowanych jest kilkadziesiąt przepompowni lokalnych i strefowych oraz 4 tłocznie główne. Występują również przydomowe przepompownie ścieków tłoczące ścieki bezpośrednio z poszczególnych gospodarstw domowych do sieci kanalizacji tłocznej.

Zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków

Zbiorniki bezodpływowe lub przydomowe oczyszczalnie ścieków funkcjonują jako odbiorniki ścieków dla zabudowy rozproszonej we wszystkich obrębach na terenie gminy, dla której podłączanie do zbiorczego systemu odprowadzania ścieków jest nieuzasadnione ekonomicznie.

Kierunki rozwoju systemu odprowadzania ścieków komunalnych

- 1) Obszary wchodzące w skład aglomeracji ściekowej należy wyposażyć w zbiorczy system kanalizacji sanitarnej.
- 2) Na terenie gminy Tolkmicko jedynie miejscowości Chojnowo i Brzeziny nie posiadają zbiorczego systemu odprowadzania ścieków komunalnych. W miejscowościach tych budowa kanalizacji sanitarnej jest w trakcie realizacji.
- 3) Sieć kanalizacji sanitarnej należy sukcesywnie rozbudowywać wszędzie tam, gdzie w związku z brakiem zbiorczego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków zagrożone jest środowisko naturalne oraz gdzie budowa kanalizacji jest ekonomicznie oraz technicznie uzasadniona, a także dla terenów przewidzianych pod zabudowę w obowiązujących i projektowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 4) W stanie obecnym oczyszczalnia ma rezerwy przepustowości. Dopływ ścieków z miejscowości Chojnowo i Brzeziny nie będzie stanowił problemu.
- 5) Oczyszczalnia ścieków w Tolkmicku wymaga modernizacji w zakresie gospodarki osadowej.
- 6) Na terenie oczyszczalni ścieków przewiduje się lokalizację biogazowni. Ponieważ oczyszczalnie ścieków mają stosunkowo wysokie zapotrzebowanie własne, zarówno na energię cieplną, jak i energię elektryczną, energetyczne wykorzystanie biogazu z fermentacji osadów ściekowych jest uzasadnione dla poprawienia rentowności tych usług komunalnych. Dopuszcza się również wykorzystywanie innych substratów ulegających biodegradacji, np. wykorzystywanie odpadów roślinnych z zakładu przetwórstwa owocowo-warzywnego Masfrost Sp. z o. o. w Tolkmicku.

- 7) Należy dążyć do rozdzielenia pozostałych fragmentów kanalizacji ogólnospławnej w mieście Tolkmicko.
- 8) Dla pojedynczych zagród oddalonych od zwartej zabudowy, ze względu na znaczną odległość od istniejących układów kanalizacyjnych, nie przewiduje się budowy zbiorczej kanalizacji sanitarnej jako inwestycji nieuzasadnionej ekonomicznie. Użytkownicy zbiorników bezodpływowych są zobowiązani do zapewnienia ich szczelności. Ścieki bytowe ze zbiorników bezodpływowych należy wywozić wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków z odpowiednio przystosowanym punktem zlewnym.
- 9) Projektowane tereny inwestycyjne w obrębie poszczególnych miejscowości należy wyposażyć w zbiorczy system odprowadzenia ścieków, po jego rozbudowie.
- 10) Rozbudowę istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej należy planować uwzględniając zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaś trasa projektowanej kanalizacji powinna zostać dostosowana do projektowanej bądź istniejącej obsługi komunikacyjnej (przewody należy prowadzić w liniach rozgraniczających drogi) – jeśli jest to technicznie i ekonomicznie uzasadnione.
- 11) W związku z planowaną intensyfikacją zabudowy na terenach miejscowości Tolkmicko, Łęcze oraz Kamionek Wielki, na schemacie *System zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków komunalnych i wód opadowych na obszarze gminy Tolkmicko* przedstawiono główne kierunki rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej.

5.3. Odprowadzenie wód opadowych

Odprowadzenie wód opadowych z terenu miasta następuje trzema głównymi układami kanalizacji deszczowej. Zrzut wód opadowych do Zalewu Wiślanego odbywa się bezpośrednio lub do otwartych cieków wodnych (rzeka Stradanka). Większość kanałów jest stara, w złym stanie technicznym.

Na terenie gminy, poza obszarem miasta Tolkmicko, nie ma zorganizowanego systemu odprowadzania wód opadowych. Jedynie w Suchaczu występują fragmentaryczne układy kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane są naturalnie, poprzez cieki wodne, do wód Zalewu Wiślanego bądź zagospodarowywane w obrębie poszczególnych terenów zainwestowanych.

W chwili obecnej budowana jest sieć kanalizacji deszczowej wzdłuż remontowanej drogi wojewódzkiej nr 503, w celu jej odwodnienia.

Kierunki rozwoju systemu odprowadzania wód opadowych

- 1) Celem rozbudowy systemu odprowadzenia wód opadowych powinna być przede wszystkim ochrona gruntu oraz wód podziemnych i powierzchniowych przed zanieczyszczeniem, jaki może spowodować niekontrolowany spływ wód opadowych, głównie z terenów przemysłowych, usługowych, obsługi komunikacji, baz transportowych, itd.
- 2) Mając na uwadze sprawne funkcjonowanie systemu kanalizacji deszczowej należałoby przeprowadzić szczegółową inwentaryzację istniejącego systemu i podjąć stosowne kroki w celu uporządkowania gospodarki wodami opadowymi na terenie miasta. Sporządzenie koncepcji kompleksowego rozwiązania gospodarki wodami opadowymi pozwoliłoby na obiektywną ocenę sprawności funkcjonowania kanalizacji deszczowej w jej stanie istniejącym, potrzeby modernizacji, przebudowy i wreszcie rozbudowy całego systemu.
- 3) Przy realizacji nowych systemów na terenach dotychczas niezainwestowanych należałoby uwzględnić poniższe zasady:
 - jeśli warunki gruntowo – wodne nie będą przeszkodą: zastosowanie retencji i infiltracji deszczu do gruntu jako podstawowego rozwiązania dla nowych terenów oraz przy modernizacji istniejących systemów,
 - wprowadzenie kanalizacji deszczowej na wszystkich obszarach gdzie może nastąpić zanieczyszczenie wód opadowych i roztopowych, celem jest zapewnienie odpowiedniej jakości ujmowanych wód podziemnych,
 - stosowanie urządzeń podczyszczających na wylotach kanalizacji deszczowej zbierającej wody opadowe z terenów przemysłowych, parkingów, baz transportowych, terenów komunikacji, dróg krajowych itd. zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

5.4. Unieszkodliwianie odpadów

- Wysypisko odpadów stałych na terenie gminy w miejscowości Nowinka zostało zamknięte decyzją Starosty Elbląskiego, z dnia 26.05.2009r., znak: OŚROL-III-7647-22/09. Obecnie jest w trakcie rekultywacji.
- Od 2008r. mieszkańcy gminy Tolkmicko zobowiązani są do selektywnej zbiórki odpadów w systemie workowym. Selektywna zbiórka odpadów „u źródła” polega na wstępnej selekcji, która odbywa się w gospodarstwach domowych.
- Zakres selektywnej zbiórki w gminie Tolkmicko obejmuje: szkło, tworzywa sztuczne, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady niebezpieczne – baterie.

- Na terenie gminy nie są poddawane unieszkodliwianiu żadne odpady komunalne. Odpady komunalne z obszaru całej gminy wywożone są i składowane na wysypiskach zlokalizowanych poza granicami administracyjnymi gminy Tolkmicko.
- Zgodnie z ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2011 nr 152 poz. 897) na obszarze miasta i gminy Tolkmicko został wprowadzony nowy system gospodarki odpadami komunalnymi, który zaczął funkcjonować od 1 lipca 2013 r.

5.5. Zaopatrzenie w gaz

Na terenie gminy Tolkmicko nie ma żadnej sieci gazowej. Mieszkańcy do celów grzewczych korzystają z węgla, oleju opałowego, drewna. W zakresie zaopatrzenia odbiorców w gaz ma miejsce dystrybucja gazu propan-butan, realizowana przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą.

Kierunki rozwoju w systemie gospodarki gazowej

- 1) Gaz płynny jest paliwem ekologicznym i dlatego jest godny polecenia jako alternatywa w stosunku do węgla czy oleju opałowego. W związku z powyższym działania gminy Tolkmicko powinny sprzyjać dalszemu rozwojowi dystrybucji płynnych paliw gazowych na terenie gminy.
- 2) W najbliższych latach zmiany w zakresie zapotrzebowania na gaz ziemny mogą być podyktowane głównie inwestycjami w zakresie budownictwa mieszkaniowego, rozwoju usług, szczególnie turystycznych oraz innych działalności gospodarczych.
- 3) Budowa sieci gazowej możliwa będzie w przypadku pojawienia się odbiorców gazu, którzy zagwarantują uzyskanie odpowiednich wskaźników opłacalności ekonomicznej inwestycji.
- 4) Na terenie gminy Polska Spółka Gazownictwa planuje się budowę gazociągu w/c relacji Rubno – Braniewo DN150 z odgałęzieniem do Tolkmicka DN100. Daje to możliwość gazyfikacji miejscowości na terenie gminy.
- 5) Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Pomorski Oddział Handlowy w Gdańsku nie dysponuje planami dotyczącymi zaopatrzenia gminy Tolkmicko w paliwa gazowe do 2016 r.
- 6) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A. nie planuje budowy obiektów systemu przesyłowego gazu na terenie gminy Tolkmicko.

5.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Operatorem systemu dystrybucyjnego dla gminy Tolkmicko jest ENERGA – OPERATOR S.A. Oddział w Elblągu. Obszar gminy zasilany jest z GPZ (Główny Punkt Zasilania) Elbląg oraz GPZ Pogrodzie (na terenie gminy), w którym zainstalowany jest jeden transformator 110/15kV o mocy 6,3MVA. Zasilanie w energię elektryczną odbywa się poprzez linie magistralne 15kV i stacje transformatorowe 15/0,4kV zlokalizowane na terenie gminy.

Na terenie gminy w roku 2012 funkcjonowało 66,9 km napowietrznych linii elektroenergetycznych o napięciu 15kV oraz 5,8km linii kablowych o tym samym napięciu, a także 70,8km linii elektroenergetycznych napowietrznych o napięciu 0,4kV oraz 14,3km linii energetycznych kablowych o tym samym napięciu.

Infrastruktura energetyczna na terenie gminy pokrywa obecnie zgłaszane zapotrzebowanie na energię elektryczną. Istniejąca rezerwa przesyłu mocy dla gminy Tolkmicko w oparciu o moc zainstalowanego transformatora 110/15kV w GPZ Pogrodzie oraz zdolność przesyłowa linii zasilających gminę Tolkmicko wynosi około 3MW. Stan zaopatrzenia w energię elektryczną należy uznać za wystarczający w stosunku do aktualnych potrzeb, stwarzający możliwości dalszej rozbudowy systemu.

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

GPZ Pogrodzie, zlokalizowany w pobliżu wsi Nowinka, zasilany jest przelotowo linią wysokiego napięcia WN - 110kV wyprowadzoną z GPZ przy Elektrociepłowni Elbląg do GPZ Braniewo. Linie wysokiego napięcia 110kV przebiegają przez wschodnią i południową część gminy Tolkmicko. W sąsiedztwie linii wysokiego napięcia 110 kV obowiązuje strefa ograniczeń dla wysokości zagospodarowania i lokalizacji obiektów na stały pobyt ludzi. Szerokość strefy wynosi 40m, tj. po 20m na każdą stronę od osi linii. W strefie wysokość zagospodarowania i usytuowanie obiektów na stały pobyt ludzi należy uzgodnić z właściwym gestorem sieci energetycznej.

W Suchaczu zlokalizowany jest PZ Suchacz, zasilany liniami SN - 15kV, wyprowadzonymi z GPZ Pogrodzie i GPZ Elbląg. System ten gwarantuje dostateczną pewność zasilania odbiorców z terenu miasta i gminy Tolkmicko.

Kierunki rozwoju systemu elektroenergetycznego

- 1) Dla gminy Tolkmicko ENERGA – OPERATOR S.A. Oddział w Elblągu przewiduje następujące inwestycje:

- modernizacja linii WN 110kV „Elbląg Modrzewina – Pogrodzie” oraz linii WN 110kV „Pogrodzie - Braniewo”;
 - dostosowanie linii WN 110kV do pracy w wyższych temperaturach roboczych;
 - modernizacja linii SN 15kV nr 5700 Elbląg Wschód – Tolkmicko oraz linii SN 15kV nr 14100 PZ Oczyszczalnia – Nadbrzeże.
 - powiązanie kablowe SN 15kV w linii głównej 2500 bezpośrednio do odgałęzienia nr 2552 Łęcze Wiatrak;
 - automatyzacja linii SN 15kV poprzez montaż rozłączników sterowanych drogą radiową;
 - program wymiany przewodów nN i SN gołych na izolowane, niesieciowanych kabli SN 15kV oraz wysoko stratnych transformatorów SN/nN;
- 2) W celu poprawy parametrów technicznych sieci energetycznej należy dążyć do sukcesywnej wymiany odcinków linii napowietrznej SN oraz wymiany słupów będących w złym stanie technicznym.
- 3) W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wyznaczać niezbędne tereny dla lokalizowania stacji transformatorowych oraz rezerwować:
- dla nowych obszarów wymagających dostawy energii elektrycznej (w szczególności osiedli mieszkaniowych) należy wyznaczyć działki pod budowę stacji transformatorowych z uwzględnieniem zasady lokalizacji stacji w miejscach pozwalających na równomierny rozkład obciążenia wokół stacji. Ze względów technicznych i ekonomicznych nie zaleca się lokalizacji stacji na obrzeżach osiedli;
 - grunty, na których będzie przewidziana lokalizacja stacji transformatorowych kubaturowych mających pozostać na majątku ENEA Operator, powinny być wydzielone w postaci samodzielnych działek.

5.7. Zaopatrzenie w ciepło

Potrzeby grzewcze miasta Tolkmicka zaspokajane są przez Spółkę „Bio-Energia”, której udziałowcem w 5% jest gmina Tolkmicko. Bio-Energia Sp. z o. o., ul. Rogity 26, 14-500 Braniewo, wchodzi w skład grupy Dalkia term. Grupę Dalkia term tworzy obecnie Dalkia term S.A. oraz 15 Spółek zależnych.

Ciepło wytwarzane przez Bio-Energia Sp. z o. o. dostarczane jest do: budynków wielorodzinnych, jednorodzinnych, użyteczności publicznej (w tym szkół), podmiotów gospodarczych na terenie miasta Tolkmicko.

Na terenie miasta Tolkmicko w 2012r. do sieci ciepłowniczej podłączonych było 17 odbiorców, w tym 12 odbiorców indywidualnych i 5 odbiorców instytucjonalnych. Odbiorcy indywidualni zużywają ciepło zarówno na cele centralnego ogrzewania, jak i podgrzania wody. Zużycie ciepła na cele c.w.u. stanowiło 7,8% ogólnego zużycia ciepła w 2012 r.

Miasto posiada scentralizowane źródła dostawy ciepła:

- kotłownia miejska ekologiczna na biomasę zlokalizowana przy ulicy Świętojańskiej 8-12, obsługuje dwa bloki wielorodzinne, gimnazjum i niektóre budynki użyteczności publicznej;
- kotłownia ekologiczna na biomasę zlokalizowana przy ulicy Sportowej 1, obsługuje m.in. Szkołę Podstawową w Tolkmicku, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tolkmicku, Zarząd Obsługi Budynków i Lokali oraz punkt ratownictwa medycznego;
- pięć lokalnych kotłowni olejowych to: dwie kotłownie obsługujące dwa bloki wielorodzinne przy ulicy Szpitalnej i Młyńskiej w Tolkmicku, kotłownia przy budynku Poczty Polskiej i budynku Domu Pomocy Społecznej w Tolkmicku, a także kotłownia przy Szkole Podstawowej w Łęczu;
- lokalne kotłownie, w tym zakładowe, dostarczają ciepło do celów grzewczych, w zakładach przetwórczych także do celów technologicznych, opalanych w przeważającej części węglem.

Moc zainstalowana kotłowni na biomasę wynosi 400 i 700 kW. Źródła ciepła zaopatrzone są w kotły wodne, których sprawność wynosi ok. 65%. Do sieci ciepłowniczej podłączone są obiekty usytuowane przy ul. Kościelnej, Świętojańskiej, Jagiellońskiej, Nadrzecznej, Sportowej oraz Szpitalnej w Tolkmicku.

Pozostałe ciepło pozyskiwane jest z małych kotłowni węglowych lub olejowych znajdujących się w indywidualnych mieszkaniach lub budynkach. Takie rozwiązanie pomimo posiadanych wad pozwala na zaoszczędzenie na stratach ciepła przy przesyłach.

Na pozostałym obszarze gminy Tolkmicko nie istnieje centralny system ciepłowniczy i nie działają przedsiębiorstwa ciepłownicze. Budynki mieszkalne jednorodzinne i wielorodzinne, budynki użyteczności publicznej, podmioty gospodarcze, ogrzewane są za pomocą indywidualnych kotłowni spalających głównie węgiel, drewno oraz olej opałowy. Powszechne stosowanie węgla i drewna wynika z ich dość atrakcyjnej ceny w stosunku do innych paliw oferowanych na rynku oraz ogólnej dostępności. Poprzez brak sieci gazowej na terenie gminy, mieszkańcy nie mają możliwości dostępu do niniejszego taniego i zarazem dość ekologicznego paliwa.

Budynki opalane węglem nie mają na ogół urządzeń odpylających i pochłaniających gazy. Jest to sytuacja niekorzystna z punktu widzenia ochrony powietrza, jednak stopniowe zaostreżenie norm unijnych w tym zakresie wymusi konieczne działania dostosowawcze.

Kierunki rozwoju w systemie gospodarki ciepłej

- 1) Bio-Energia Sp. z o. o. nie posiada planu rozwoju dla miasta Tolkmicko. Przedsiębiorstwo energetyczne planuje przeniesienie kotłowni przy ul. Sportowej 1 w Tolkmicku do innego budynku wraz z wymianą kotłów centralnego ogrzewania i armatury kotłowni.
- 2) Obecna infrastruktura nie pokrywa zapotrzebowania na ciepło na terenie miasta. W związku z powyższym Bio-Energia Sp. z o. o. opracowało koncepcje budowy nowej kotłowni i rozbudowy sieci ciepłowniczej. Ponadto, gmina Tolkmicko rozważa w przyszłości budowę centralnej kotłowni miejskiej opalanej biomasą lub węglem.
- 3) Realizacja wszystkich inwestycji związanych z rozbudową sieci ciepłowniczej na obszarze miasta będzie mogła odbywać się w miarę zgłaszania się nowych odbiorców, pod warunkiem spełnienia kryteriów ekonomicznej opłacalności dostaw paliw opałowych dla przedsiębiorstwa energetycznego oraz zawarcia porozumienia pomiędzy dostawcą ciepła a odbiorcą.
- 4) Na terenie gminy Tolkmicko przewidziano do realizacji inwestycje przyczyniające się do racjonalizacji wykorzystania źródeł energii oraz poprawy efektywności energetycznej:
 - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (Przedszkole Miejskie w Tolkmicku, Szkoła Podstawowa w Tolkmicku, Szkoła Podstawowa w Pogrodziu, Gimnazjum w Tolkmicku);
 - budowa świetlicy wiejskiej w Pagórkach – pompa ciepła;
 - budowa świetlicy wiejskiej w Kadynach – pompa ciepła;
 - budowa świetlicy wiejskiej w Suchaczu – pompa ciepła;
 - budowa hangaru żeglarskiego w Tolkmicku – pompa ciepła;
 - wymiana źródła ciepła w kotłowni w Tolkmicku przy ul. Sportowej;
 - budowa farmy fotowoltaicznej w Nowince (moc 2 MW).

5.8. Infrastruktura telekomunikacyjna

- 1) Na całym terenie dopuszcza się rozwój systemów infrastruktury technicznej z zakresu systemów telekomunikacyjnych i teleinformacyjnych. Inwestycje te nie mogą być sprzeczne z przepisami odrębnymi. Rozwój systemów telekomunikacyjnych jako inwestycji celu publicznego zapewniać powinien techniczną i przestrzenną dostępność do systemów telekomunikacyjnych i teleinformacyjnych, funkcjonujących na rynku usług komunikacji elektronicznej.
- 2) W zakresie telekomunikacji zakłada się:
 - rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, np. rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej;
 - zapewnienie pełnej dostępności do łącz telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych, rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu;
 - objęcie całej gminy zintegrowanym systemem telekomunikacyjnym połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.
- 3) Do systemów infrastruktury telekomunikacyjnej zalicza się telekomunikacyjne urządzenia końcowe, linie telekomunikacyjne, kanalizacje kablowe, słupy, wieże, maszty, kable, przewody oraz osprzęt wykorzystywany do zapewnienia telekomunikacji.
- 4) Zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do sieci telekomunikacyjnych.

6. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego

6.1. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Partnerami Gminy Tolkmicko w realizacji inwestycji celu publicznego są:

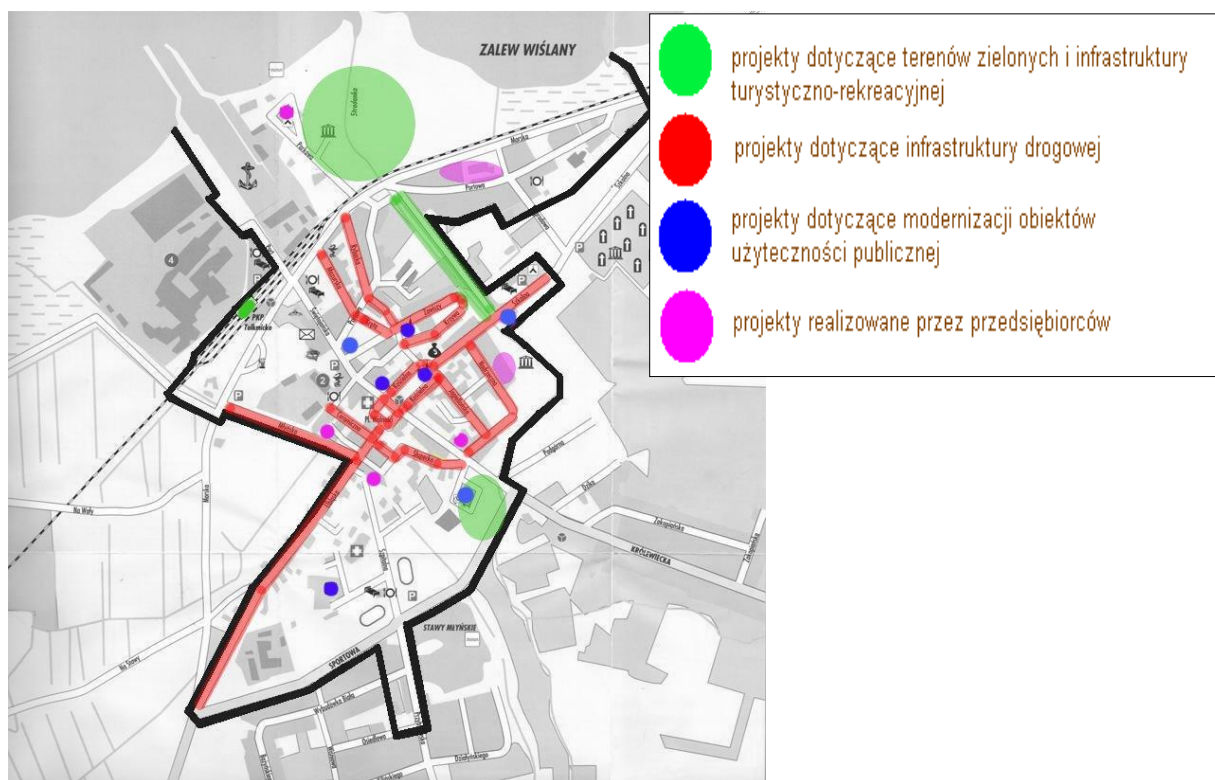
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW),
- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
- Reg. Program Operacyjny „Warmia i Mazury”, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program Operacyjny „Ryby”;
- Ministerstwo Sportu, Marszałek Województwa, Urząd Morski w Gdyni,
- Środki Służby Ratownictwa Morskiego SAR
- Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
- partnerstwo między Tolkmickiem a Heringsdorfem , Program Współpracy Transgranicznej LT-POL-ROS

6.1.1. Program rewitalizacji miasta Tolkmicko

Na obszarze miasta realizowany jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Tolkmicko na lata 2007 – 2015, na podstawie uchwały nr XXIII/160/08 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 9 października 2008 roku.

Bezpośrednim celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Tolkmicko jest wzmocnienie potencjału obszaru rewitalizowanego w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia harmonijnego rozwoju Tolkmicka. Ponadto realizacja zadań przewidzianych w Programie zapobiegne procesowi słabnięcia potencjału w centralnej części miasta. Dlatego też odnowa centrum miasta Tolkmicka została uznana za cel priorytetowy Programu Rewitalizacji Miasta Tolkmicko.

RYS NR 10 Projekty przewidziane do realizacji w ramach programu rewitalizacji miasta Tolkmicko

Rys Lokalizacja projektów planowanych do realizacji na terenie obszaru rewitalizowanego
Remonty zabudowy mieszkaniowej i jej otoczenia

- Remonty budynków z zasobu nieruchomości gminy (Zakład Obsługi Budynków i Lokali w Tolkmicku) – dotyczy 26 nieruchomości;

- remonty nieruchomości realizowane przez wspólnoty mieszkaniowe – w programie wymienia się 49 budynków wspólnot mieszkaniowych,
- Humanizacja budynku mieszkalnego ul. Świętojańska 8-12 w Tolkmicku - Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko Własnościowa „Zatoka, w tym zagospodarowanie terenów zielonych wokół budynków wybudowanie elementów małej architektury, wykonanie nasadzeń wieloletnich, wykonanie małych placów zabaw.

Projekty Realizowane przez Gminę Tolkmicko:

Tereny rekreacyjne, tereny zieleni,

- Reaktywacja pól namiotowych przy ul. Parkowej przy plaży miejskiej i zabytkowej baszcie; celem projektu jest zapewnienie podstawowej infrastruktury turystycznej - stworzenie taniej bazy noclegowej.
- Przebudowa ciągu pieszego tzw. bulwaru nad rzeką Stradanką, łączącego ulicę Szkolną z ulicą Portową; celem projektu jest powiększenie strefy rekreacyjnej w mieście.
- Teren rekreacyjno – sportowy dla mieszkańców Tolkmicka - Projekt przewiduje adaptację nieużytku terenu zielonego usytuowanego przy skrzyżowaniu ulic Sportowej i Świętojańskiej w centrum miasta na teren rekreacyjno – sportowy. Założeniem projektu jest adaptacja 3,2 ha terenów zielonych na tereny rekreacyjne.
- Grób Nieznanego Żołnierza – jako miejsce upamiętniające poległych na różnych frontach, po różnych stronach. Pomnik położony jest przy ulicy Parkowej w Parku Miejskim. Celem projektu jest odnowienie miejsca zabytkowego oraz przypomnienie o ludziach walczących i poległych w czasie wielkich wojen w Europie.

Ulice, infrastruktura

- Renowacja kamiennych uliczek starego miasta w Tolkmicku (Nadrzeczna, Jagiellońska, Szkolna, Kościelna, Kręta, Krzywa, Zawiszy, Rybacka, Ceramiczna, Młyńska, Słupecka, Mazurska). Wymienione ulice stanowią dziedzictwo kulturowe miasta, wraz z architekturą budynków tworzą unikatowy klimat Tolkmicka. Obecnie są mocno zdewastowane, należy odtworzyć kanalizację deszczową, zdjąć resztki warstwy asfaltu i odbudować nawierzchnię brukową. Inwestycje te zwiększą atrakcyjność turystyczną naszego miasta, wpłyną na zachowanie unikatowych walorów architektoniczno – kompozycyjnych Tolkmicka, podniesienie standardów życia mieszkańców, a także zwiększenie atrakcyjności miasta.
- Przebudowa ul. Elbląskiej i Placu Wolności - Projekt przewiduje odtworzenie ponad 100 – letniej istniejącej nawierzchni brukowej zakrytej masą bitumiczną i co za tym idzie przywrócenie historycznego wyglądu nawierzchni w terenie objętym ścisłą ochroną konserwatorską.
- Nadbudowy studni wodnych czerpalnych - Projekt przewiduje odtworzenie studni czerpalnych, które w wyniku budowy sieci wodociagowych utraciły swoją przydatność. Studnie te budowane są z misternie układanych kamieni lub wykonane z cegieł układanych bez zaprawy. Głębokość studni sięga od 3 do 8 m, w chwili obecnej część studni jest zasypana a część zabezpieczona pokrywami.

Zagospodarowanie budynku dworca

- Utworzenie Izby Pamięci i Punktu Informacji Turystycznej oraz siedziby organizacji pozarządowych w budynku dworca kolejowego w Tolkmicku. Budynek dworca jest obiektem zabytkowym, który uległ daleko posuniętej dewastacji. Jest obecnie własnością Polskich Kolei Państwowych, ale Urząd wystąpił z wnioskiem o jego przejęcie. Projekt ma na celu odnowę substancji zabytkowej miasta Tolkmicka i zabezpieczenie budynku dworca kolejowego przed dewastacją. Po przeprowadzeniu modernizacji obiekt będzie spełniał wiele funkcji, przede wszystkim łącząc pamięć o dawnych mieszkańcach z współczesnością. Będzie miejscem integracji obywateli miasta Tolkmicka, gości, turystów i całej gminy.

Remonty budynków użyteczności publicznej, usług publicznych

- Budynek siedziby władz gminy Tolkmicko jako wizytówka miasta - Remont budynku to ochrona dziedzictwa kulturowego, bardziej komfortowe warunki pracy i poprawa estetyki w mieście.
- Termomodernizacja budynku Gimnazjum
- Remont budynku Miejsko – Gminnego Ośrodka Kultury w Tolkmicku - Projekt przewiduje poprawę stanu technicznego budynku, zapewniającego podstawową infrastrukturę kulturalno-edukacyjną w mieście.
- Remont elewacji budynku Szkoły Podstawowej w Tolkmicku - Projekt ma na celu zapobieganie dalszemu niszczeniu budynku szkoły, docieplenie obiektu, zapewnienie prawidłowej wentylacji, zmianę wyglądu zewnętrznego budynku.
- Remont i ocieplenie dachu budynku Szkoły Podstawowej w Tolkmicku - Projekt ma na celu umożliwienie właściwego funkcjonowania szkoły, zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i pracownikom placówki, poprawę wizerunku szkoły, podniesienie rangi szkoły.
- Renowacja zabytkowego budynku przedszkola wraz z przyległym terenem - Celem projektu jest odnowa dziedzictwa kulturowego i unikatowych walorów architektonicznych budynku i terenu wokół.

- Remont budynku Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. K.I. Gałczyńskiego w Tolkmicku przy ul. Świętojańskiej 20. Projekt przewiduje poprawę stanu technicznego budynku, zapewniającego podstawową infrastrukturę edukacyjną w mieście. Projekt ma na celu umożliwienie właściwego funkcjonowania biblioteki, a także zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom i pracownikom placówki.

W ramach programu rewitalizacji realizowane są projekty przez beneficjentów zewnętrznych, między innymi:

- Remont Kościoła i plebanii oraz obiektów towarzyszących wraz z infrastrukturą w ramach programu "Rewitalizacja Miasta Tolkmicka" - Parafia Polskokatolicka p.w. Matki Boskiej Anielskiej ul. Kręta 3, 82-340 Tolkmicko. Budynek Kościoła polsko – katolickiego wraz z budynkiem mieszkalnym (plebanii) objęte są ochroną konserwatorską na mocy decyzji o wpisie do rejestru zabytków z dn. 17.05.1991r., nr 192/19. Celem projektu jest zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz odzyskanie i podwyższenie wartości kulturowej i technicznej nieruchomości.
- Remont kościoła parafialnego p.w. św. Jakuba Apostoła, ul. Kościelna 2 – Parafia Rzymsko – Katolicka w Tolkmicku, ul. Kościelna 2. Projekt ma na celu rewitalizację zabytkowej części Tolkmicka.
- Remont zespołu budynków dawnej piekarni w Tolkmicku przy ul. Portowej 13. Celem projektu jest zachowanie unikatowych walorów architektonicznych zespołu budynków dawnej piekarni, oraz przystosowanie obiektu do nowych funkcji związanych z rozwojem zbiorowej turystyki kwalifikowanej i sportów ekstremalnych wykorzystujących walory zalewu i terenów przybrzeżnych a także wygospodarowanie nowych miejsc pracy dla osób zajmujących się obsługą logistyczną portu.
- Modernizacja budynku, remont i adaptacja zabudowy stolarni artystycznej znajdującej się na działce nr 267, przy ulicy Nadrzecznej 16, adaptacja starych budynków gospodarczych (z początku XXw.).

6.1.2. Plan odnowy miasta Tolkmicko

Plan Odnowy Miejscowości Tolkmicko na lata 2010 – 2017 został przyjęty uchwałą nr XLI/286/10 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 25 lutego 2010 r.

Plan Odnowy Miejscowości Tolkmicko określa strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej na lata 2010-2017. Jego zadaniem jest koordynacja działań mających na celu poprawę jakości życia mieszkańców Tolkmicka poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców oraz promocję miejscowości. Planowane działania:

- umożliwią rozwój tożsamości społeczności lokalnej,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego
- oraz wpłyną na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej Tolkmicka.

Plan Odnowy Tolkmicka zakłada realizację inwestycji realizujących cele Planu Odnowy:

1. Poprawa infrastruktury turystycznej i sportowej, rozwój kultury fizycznej i sportu:
 - Kompleks Sportowy „Moje Boisko – Orlik 2012”
 - Rewitalizacja parku w Tolkmicku - Program Współpracy Transgranicznej LT-POL-ROS
 - Reaktywacja pól namiotowych w Tolkmicku- prywatni inwestorzy
 - Przygotowanie pokoi pod wynajem turystom - prywatni inwestorzy
2. Rozwój portu w Tolkmicku, poprawa bezpieczeństwa na Zalewie Wiślanym, rozwój sportów wodnych:
 - Zagospodarowanie terenu nabrzeża zachodniego portu w Tolkmicku - PO Innowacyjna Gospodarka
 - Przebudowa wschodniego nabrzeża portu w Tolkmicku - Urząd Morski w Gdyni
 - Budowa stancji Służby Ratownictwa Morskiego SAR
3. Poprawa infrastruktury drogowej:
 - Przebudowa ulicy Morskiej;
 - Przebudowa ulicy Parkowej;
 - Przebudowa uliczek o charakterze rybackim;
 - Przebudowa ulicy Elbląskiej i Placu Wolności
4. Poprawa infrastruktury turystycznej, rozwój świadomości lokalnej:
 - Przebudowa grobu nieznanego żołnierza – miejsca upamiętniającego poległych na różnych frontach, (rozwój partnerstwa między Tolkmickiem a Heringsdorfem),
 - Utworzenie izby pamięci regionalnej - rozwój świadomości lokalnej
5. W zakresie promocji miasta:
 - Przebudowa Punktu Informacji Turystycznej

- Ustawienie tabliczek wskazujących miejsca charakterystyczne i budynki użyteczności publicznej w Tolkmicku oraz ulice miasta;
 - Ustawienie tablic ogłoszeniowych oraz instalacji przestrzennych z napisem „Tolkmicko Wita”
6. Estetyzacja miasta, ochrona środowiska:
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej

Partnerami Gminy Tolkmicko są:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW), Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Reg. Program Operacyjny „Warmia i Mazury”, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny „Ryby”;
- Ministerstwo Sportu, Marszałek Województwa, Urząd Morski w Gdyni,
- Środki Służby Ratownictwa Morskiego SAR
- Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych
- partnerstwo między Tolkmickiem a Heringsdorfem, Program Współpracy Transgranicznej LT-POL-ROS
- prywatni inwestorzy;

6.1.3. Plany odnowy wsi

W latach 2008 – 2012 Rada Miejska w Tolkmicku przyjęła siedem planów odnowy wsi, realizujących programy rozwoju w ramach strategii rozwoju miasta i gminy – zmiany w zagospodarowaniu:

1. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KAMIONEK WIELKI NA LATA 2009 – 2016, Załącznik do Uchwały Nr XXXV/241/09 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 28 sierpnia 2009 r.;
2. Plan Odnowy Miejscowości Pogrodzie Na lata 2010-2017, Załącznik do Uchwały Nr XLV/303/10 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 19 maja 2010 r.;
3. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHOJNOWO NA LATA 2011 - 2018
4. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ŁĘCZE NA LATA 2012-2019, Załącznik do Uchwały Nr XVII/133/2011 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 29 grudnia 2011 r.;
5. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PAGÓRKI NA LATA 2012 – 2019, Załącznik do Uchwały Nr XVIII/143/12 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 27 stycznia 2012 roku.
6. PLAN ODNOWY WSI Suchacz na lata 2008-2013 – Załącznik do uchwały Nr XXVI/182/08 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 27 listopada 2008r.
7. PLAN ODNOWY WSI KADYNY na lata 2009 -2013 – załącznik do uchwały Nr XXXIII/229/09 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 29 maja 2009r.

Plany Odnowy Miejscowości formułują cele strategiczne miejscowości i określają sposoby ich realizacji korzystając ze wsparcia finansowego Unii Europejskiej. Cele Planu Odnowy Miejscowości:

1. Plan Odnowy Miejscowości (POM) ma się przyczyniać do poprawy jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Podejmowane działania umożliwią rozwój społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich.
2. POM ma stanowić z jednej strony program działania, formułujący cele strategiczne władz lokalnych i społeczności lokalnej, z drugiej zaś ma stać się formalną podstawą, umożliwiającą ubieganie się o środki wsparcia z budżetu państwa, jak i o środki pomocowe Unii Europejskiej i międzynarodowych instytucji finansowych.
3. Plan Odnowy Miejscowości określa potrzeby inwestycyjne, kluczowe obszary odnowy wsi i analizuje planowane przedsięwzięcia.
4. Plan Odnowy Miejscowości ma przede wszystkim przyczynić się do podniesienia standardu życia i pracy w poprzez m. in. realizację określonych priorytetowych inwestycji.
5. Planowane przedsięwzięcia mają zaktywizować mieszkańców wsi do działań prospołecznych, a w konsekwencji przyczynić się do podniesienia atrakcyjności całej tej miejscowości.
6. Plan Odnowy Miejscowości programuje skoordynowane działania, które w określonej przestrzeni, czasie i sytuacji społeczno-politycznej, uwzględniając środki, jakimi dysponuje społeczność gminy oraz możliwe do pozyskania dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, dadzą oczekiwane efekty;

6.1.3.1. Kamionek Wielki

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI KAMIONEK WIELKI obejmuje lata 2009 – 2016, został przyjęty uchwałą Nr XXXV/241/09 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 28 sierpnia 2009 r.;

CELE OGÓLNE

1. Rozwój usług turystycznych, rękodziela i rzemiosła w kierunku utworzenia wsi tematycznej .
2. Rozwój usług dla żeglarzy.
3. Rozwój agroturystyki.
4. Wspieranie i inicjowanie rozwoju wsi.
5. Rozwój turystyki weekendowej we wsi i okolicach skierowanej do mieszkańców Elbląga.
6. Modernizacja i rozwój przystani rybackiej.
7. Modernizacja dróg.
8. Uzyskanie pełnej infrastruktury technicznej wsi.

Planowane działania w ramach odnowy wsi Kamionek Wielki

- Remont i rozbudowa budynku świetlicy wiejskiej; utworzenie kół zainteresowań (teatralne, taneczne, muzyczne itp.), utworzenie izby pamięci wsi i okolic;
- Remont i rozbudowa budynku gospodarczego pełniącego funkcję remizy OSP;
- Utworzenie wiejskiego punktu bibliotecznego;
- Budowa 2 placów zabaw dla dzieci na „Osiedlu Nauczycielskim” i „Osiedlu Baraki”;
- Budowa kaplicy;
- Uporządkowanie cmentarza ewangelickiego;
- Odtworzenie dawnego szlaku spacerowego pomiędzy Kamionkiem Wielkim a Próchnikiem;
- Zagospodarowanie kamienia, od którego pochodzi nazwa wsi poprzez m.in. odpowiednie wytyczenie tras pieszych;
- Utworzenie punktów widokowych z miejscami na grilla/ognisko;
- Wytyczenie ścieżek przyrodniczo – historycznych; połączenie szlaków turystycznych z Elblągiem;
- Wykonanie ścieżek rowerowych (uwzględniając kolarstwo terenowe MTB);
- Utworzenie pola namiotowego, utworzenie wypożyczalni sprzętu wodnego;
- Budowa chodników przy drogach gminnych na „Osiedlu Nauczycielskim” i „Osiedlu Baraki”;
- Przebudowa ciągów pieszo – jezdnych wraz z parkingiem – remont nawierzchni;
- Utworzenie parkingów, budowa małego parkingu na „Osiedlu Baraki”;
- Uporządkowanie i wykonanie oznakowania ulic wsi;
- Dokończenie budowy kanalizacji we wsi;
- Uporządkowanie basenu przeciwpożarowego oraz terenu wokół basenu łącznie z wycięciem starych drzew;
- Likwidacja istniejących dzikich wysypisk poprzez wywóz śmieci na wysypisko;
- organizowanie obchodów święta wsi (święto kamienia, święto Kamionka);
- Zorganizowanie lokalnego konkursu na najbardziej zadbane obejście;
- Organizowanie plenerów malarskich i fotograficznych związanych z „pięknymi widokami”;
- Określenie, promocja i sprzedaż potraw lokalnych, wykreowanie produktu regionalnego, promocja produktu regionalnego;
- Promocja wsi, Utworzenie strony internetowej wsi, wykonanie foldera z ofertą turystyki weekendowej, wydanie informatora z zakresu zasobów naturalnych wsi, Opracowanie i wydanie foldera promocyjnego wsi, wykonanie filmu promocyjnego;

6.1.3.2. Pogrodzie

Plan Odnowy Miejscowości Pogrodzie obejmuje lata 2010-2017, zastał przyjęty Uchwałą Nr XLV/303/10 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 19 maja 2010 r.;

Życie społeczne i kulturalne mieszkańców Pogrodzia skoncentrowane jest w ścisłym centrum wsi w pobliżu skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 503 z drogą wojewódzką nr 504, które sprzyjają nawiązywaniu kontaktów społecznych i wspierają tworzenie społeczeństwa obywatelskiego. Są to:

- **Plac 700 lecia** Pogrodzia jest usytuowany na tyłach świetlicy wiejskiej w Pogrodiu. Zajmuje obszar około 1000 metrów kwadratowych. Znajdują się na nim między innymi drewniana scena, drewniana wiata, plac zabaw dla dzieci wraz z piaskownicą, boisko do piłki siatkowej. Plac służy mieszkańcom w każdym wieku. Wykorzystywany jest przez dzieci i młodzież, bowiem stanowi doskonale miejsce zabaw i umożliwia rozwijanie zainteresowań sportowych. Korzystają z niego również dorośli, którzy uczestniczą w imprezach organizowanych przede wszystkim przez działające na terenie Pogrodzia organizacje pozarządowe, takie jak: Pogrodzie dla Przyszłości, Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Pogrodzianki, OSP Pogrodzie.

- **Staw wiejski i tereny wokół niego** stanowią tzw. zielone płuca miejscowości Pogrodzie. Jest to zielona enklawa zlokalizowana w centrum wsi, w niedalekiej odległości od świetlicy wiejskiej. Obszar wykorzystywany jest przez mieszkańców, zwłaszcza osoby starsze, do odpoczynku. Młodzież wykorzystuje go do spacerów rekreacyjnych. Obecnie brak na nim infrastruktury, która dodatkowo upiększyłaby to miejsce.
- **Plac w centrum Pogrodzia** usytuowany jest zaraz przy skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 503 i 504. Znajduje się naprzeciwko kościoła parafialnego i świetlicy wiejskiej. Ze względu na strategiczne miejsce w jakim się znajduje, wykorzystywany jest w różnoraki sposób. Z jednej strony służy jako miejsce spotkań mieszkańców, zarówno tych o charakterze formalnym np. święta narodowe czy uroczystości lokalne, jak również tych o charakterze nieformalnym np. imprezy ludowe. W niedziele i święta plac wykorzystywany jest często jako miejsce mszy polowych i pochodów religijnych. W normalne dni wykorzystywany również jako parking.

Wyżej wymienione miejsca znajdują się w swoim najbliższym sąsiedztwie i stanowią swego rodzaju kompleks, który służy całej społeczności. To tutaj skupia się cała aktywność mieszkańców. W okolicy zlokalizowane są obiekty, które są ważne z punktu widzenia mieszkańców. Są to sklepy oraz inne punkty usługowo – handlowe, kościół, a także świetlica wiejska. Tutaj znajdują się miejsca, które ze względu na swój charakter mają szczególne znaczenie dla zaspakajania ich potrzeb.

Planowane działania służące odnowie miejscowości:

1) Poprawa infrastruktury drogowej i komunikacji.

- Ustawienie wiat przystankowych (3 szt.)
- Ustawienie lamp oświetleniowych na drodze do Wodyni
- Remont dróg gminnych (5 szt.)

2) Zwiększenie atrakcyjności wsi:

- Rozbudowa i modernizacja remizy
- Ujednolicenie numerów budynków mieszkalnych
- Zagospodarowanie terenu przy remizie (mała architektura)
- Ustawienie tablic promujących Pogrodzie
- Poprawa wizerunku wsi (konkursy na najpiękniejszą zagrodę)
- Remont przydrożnych kapliczek

3) Poprawa infrastruktury w zakresie turystyki, rekreacji i sportu.

- Modernizacja placu 700-lecia
- Adaptacja i remont przyległego do świetlicy budynku
- Tworzenie centrum informacji turystycznej na bazie wyremontowanego budynku
- Modernizacja obiektów sportowych i otoczenia przy Szkole Podstawowej

6.1.3.3. Chojnowo

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI CHOJNOWO obejmuje lata 2011 – 2018. Inspiratorami aktywności społecznej w Chojnowie są Sołtys i Rada Sołecka.

Planowane działania służące odnowie miejscowości:

- Remont świetlicy wiejskiej w Chojnowie;
- Wyznakowanie pieszego szlaku turystycznego „Szlak grodzisk pruskich”;
- Wyznakowanie szlaku rowerowego „Szlak rowerowy Polski Wschodniej”;
- Budowa boiska wielofunkcyjnego;
- Remont przydomowych kapliczek i krzyżów;
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej;
- Remont drogi powiatowej Nowinka – Chojnowo – Pogrodzie;
- Remont dróg gminnych Chojnowo – Frombork, Chojnowo – Św. Kamień;

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców miejscowości Chojnowo jest teren położony wokół świetlicy wiejskiej. Zlokalizowany jest on w samym centrum wsi, przy drodze łączącej Chojnowo z Pogrodziem. Jest to miejsce, które skupia życie społeczne, kulturowe i sportowe. Ma więc dla mieszkańców znaczenie strategiczne. To tutaj odbywają się zebrania wiejskie, w trakcie których podejmowane są ważne dla wsi decyzje. Tutaj także odbywają się wszelkie inne wydarzenia i uroczystości. Stan techniczny budynku świetlicy wiejskiej oraz jej wyposażenie nie spełniają wymogów, jakie stawia przed tego typu obiektami XXI wiek. Konieczny jest szybki remont tego budynku oraz właściwe zagospodarowanie terenu wokół niego, tak aby mógł on faktycznie pełnić rolę nowoczesnego centrum integracji społecznej współczesnej wsi.

6.1.3.4. Łęcze

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI ŁĘCZE obejmuje lata 2012-2019, został przyjęty uchwałą Nr XVII/133/2011 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 29 grudnia 2011 r..

Planowane działania służące odnowie miejscowości:

I. Poprawa infrastruktury technicznej i społecznej:

1. Drogi

- A. kompleksowa poprawa infrastruktury dróg gminnych miejscowości oraz ich rozbudowa
- B. budowa ciągów komunikacyjnych dostosowanych do potrzeb mieszkańców oraz parkingów i miejsc postojowych
- C. modernizacja i zwiększenie ilości punktów świetlnych

2. Budynki użyteczności publicznej:

- A. kompleksowy remont budynku OSP z drogą dojazdową i zagospodarowaniem terenu
- B. zagospodarowanie terenów przyległych do szkoły wiejskiej + monitoring
- C. kompleksowy remont i zagospodarowanie budynku świetlicy wiejskiej oraz terenów przyległych

3. Przestrzeń publiczna:

- A. budowa wielofunkcyjnego obiektu sportowo-rekreacyjnego z infrastrukturą towarzyszącą
- B. kompleksowe zagospodarowanie placu (zajezdni) stacją rowerową

II. Poprawa estetyki i funkcjonalności wsi:

- 1. renowacja struktur melioracyjnych
- 2. budowa wiat przystankowych
- 3. oznakowanie ulic i domostw
- 4. poprawa ogólnej estetyki wsi

III. Poprawa bezpieczeństwa wsi:

- 1. poprawa sprawności systemów przeciwpożarowych
- 2. doposażenie jednostki OSP Łęcze w sprzęt bojowy
- 3. organizacja szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz bezpieczeństwa

IV. Rozwój turystyki:

- 1. wytyczenie i oznakowanie ścieżek i tras turystycznych
- 2. rozwój wioski tematycznej (Łęcze – wioska wiatru i podcieni)
- 3. organizacja wypożyczalni sprzętu turystycznego
- 4. zagospodarowanie przestrzeni wiejskiej dla potrzeb ruchu turystycznego

V. Kulturowanie i promocja dziedzictwa przyrodniczego i historycznego:

- 1. oznakowanie i zagospodarowanie miejsc historycznych i pomników przyrody
- 2. promocja dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego wsi

VI. Integracja i aktywizacja społeczna:

- 1. organizowanie imprez cyklicznych
- 2. wspieranie organizacji pozarządowych funkcjonujących we wsi
- 3. wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców

6.1.3.5. Pagórki

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI PAGÓRKI obejmuje lata 2012 – 2019, został przyjęty uchwałą Nr XVIII/143/12 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 27 stycznia 2012 roku;

Działania służące odnowie miejscowości:

- Budowa świetlicy wiejskiej w Pagórkach;
- Wyznakowanie nowych szlaków turystycznych;
- Budowa boiska wielofunkcyjnego;
- Remont dróg gminnych i chodników we wsi;

Obszarem o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców miejscowości Pagórki jest teren położony na działce ewidencyjnej 563/3. Zlokalizowany jest on w centrum wsi, przy drodze łączącej miejscowość z drogą powiatową Bogdaniec - Milejewo. Teren ten do niedawna był własnością prywatną, jednak na skutek działań podjętych przez Urząd Miasta i Gminy w Tolkmicku stał się on własnością Gminy Tolkmicko. W miejscu tym ma powstać nowoczesna świetlica wiejska, która skupiać będzie życie społeczne i kulturalne, a w dalszej przyszłości również plac zabaw dla dzieci i boisko sportowe. Obszar ten ma i będzie miał dla mieszkańców znaczenie strategiczne. To tutaj odbywać się będą zebrania wiejskie, w trakcie których podejmowane będą ważne dla wsi decyzje, a także inne wydarzenia i uroczystości.

Planowana inwestycja o nazwie: „Budowa świetlicy wiejskiej w Pagórkach” ma na celu poprawę dostępności do infrastruktury społecznej. Brak budynku świetlicy wiejskiej ogranicza możliwość rozwoju tożsamości społecznej mieszkańców. W związku z tym konieczna jest jego budowa, tak aby spełniał on współczesne wymogi i oczekiwania i mógł służyć przede wszystkim mieszkańcom Pagórek, ale także przyszłym organizacjom pozarządowym, jako lokalny ośrodek kultury.

6.1.3.6. Suchacz

PLAN ODNOWY WSI Suchacz obejmuje lata 2008-2013, został przyjęty uchwałą Nr XXVI/182/08 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 27 listopada 2008r.

Planowane działania służące odnowie miejscowości:

Projekt: Poprawa lokalnej infrastruktury oraz estetyki otoczenia trenu Suchacza i okolic oraz Pęklewa, Bogdańca, Nadbrzeża, Polonin:

1. wyeksponowanie interesujących obiektów regionu wraz z tablicami informacyjnymi o obiektach,
2. estetyzacja obejść i zagród przydomowych, promocja estetycznych zagród przydomowych
3. zagospodarowanie 3 wolnych przestrzeni publicznych na miejsca integracji i wypoczynku, (przy świetlicy wiejskiej, teren PKP, mini park obok pomnika,

Projekt: Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i gości

1. Budowa parkingów samochodowych na 50 samochodów,
2. odgrodzenie ciągu pieszego od drogi 503 (od szkoły do świetlicy). 160 mb.
3. Przebudowa boiska sportowego, budowa placu zabaw dla dzieci,
4. zabezpieczenie koryta rzeki Słuchacz przed powodzią.

Projekt: Rozwój i promocja turystyki we wsiach Suchacz, Pęklewo, Nadbrzeże, Poloniny, Bogdaniec

1. Wytyczenie i oznakowanie szlaków turystyki pieszej, turystyki rowerowej, turystyki konnej, przejażdżki bryczkami,
2. Kwatery prywatne dla gości i wczasowiczów, gospodarstwa agroturystyczne, pole namiotowe,
3. Budowa dwóch punktów widokowych .

Projekt: Nowe możliwości miejsc pracy – dotyczy całego Sołectwa Suchacz

Nazwa planowanego zadania: Stworzenie warunków do likwidacji bezrobocia

1. Stworzenie warunków do rozwoju biznesu (serwis i przechowalnia jachtów).
2. Wypożyczalnie sprzętu turystycznego (rowery wodne, rowery, sanki, narty, kłady itp.).
3. Przewodnicy turystyczni, przewoźnicy bryczkami,
4. Ratownictwo wodne, turystyka wodna, wędkarstwo zalewowe z łodzi rybackich,

6.1.3.7. Kadyny

PLAN ODNOWY WSI Kadyny obejmuje lata 2009-2013, został przyjęty uchwałą Nr XXXIII/229/09 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 29 maja 2009 roku.

Planowane działania służące odnowie miejscowości:

Najważniejszym zadaniem dla ogółu mieszkańców okazała się modernizacja i zagospodarowanie boiska sportowego..

- 1) Kompleks rekreacyjno – sportowy: boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią, boisko sportowe, plac zabaw, wiata, budynek gospodarczy, grill kamienny, mała architektura, dwa stoły do ping ponga (lastryko), renowacja nawierzchni terenu boiska 100x60, boisko do siatkówki, uzupełnienie ławek przy boisku, ściana wspinaczkowa, piłkarzyki (lastryko);
- 2) Budowa świetlicy wiejskiej, wyposażenie świetlicy wiejskiej;
- 3) Remont pomieszczenia za świetlicą (Centrum aktywności lokalnej), wyposażenie Centrum Aktywności Lokalnej
- 4) Prace przy starym cmentarzu i alei brzozej Zakup ławki na stary cmentarz,
- 5) Oznakowanie m . Kadyny, naprawa tablicy informacyjnej ,
- 6) Budowa przystanku PKS,
- 7) Wykonanie planu zagospodarowania przestrzennego m. Kadyny.

6.2. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

6.2.1. Program zadań rządowych i samorządowych

W odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania Studium, w piśmie IGR-I.742.30.1.2013 (z dnia 11.10.2013r.) Wojewoda Warmińsko- Mazurski informuje, że według planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego, uchwalonego przez Sejmik Województwa Warmińsko – Mazurskiego uchwałą nr XXXIII/505/02 z dnia 12 lutego 2002r. nie przewiduje się realizacji zadań rządowych na obszarze miasta i gminy Tolkmicko. Ponadto brak jest danych, pozwalających na stwierdzenie, że na tym obszarze realizowane będą programy, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzania Studium, w piśmie W-MBPP-P1R-7322-16I-EK/13 z dnia 22.10.2013r. , Zarząd Województwa Warmińsko - Mazurskiego zgłasza najważniejsze informacje dotyczące ww. zmiany studium, wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko - mazurskiego oraz innych opracowań i dokumentów:

1. Na obszarze objętym zmianą studium obowiązują następujące zasady ochrony i utrzymania w równowadze środowiska przyrodniczego:

- 1) na terenach prawnie chronionych funkcje gospodarcze winny być podporządkowane zasadom ochrony wynikającym z przepisów prawnych;
- 2) przez tereny szczególnie cenne przyrodniczo (takie jak rezerваты, parki krajobrazowe czy ostoje przyrody w sieci NATURA 2000 i inne) powinno się unikać prowadzenia magistralnych przesyłowych ciągów infrastrukturalnych nie obsługujących bezpośrednio tych terenów;
- 3) lokalizowanie elektrowni wiatrowych dopuszczać na obszarach, gdzie nie tworzą one kolizji z ochroną krajobrazu i ochroną przyrody. Wyznaczanie terenów pod lokalizację elektrowni wiatrowych powinno być zgodne ze stanowiskiem Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie zasad lokalizacji obiektów energetyki wiatrowej w województwie;
- 4) minimalizowanie skutków eksploatacji kopalin poprzez ochronę przed tą działalnością terenów szczególnie cennych przyrodniczo, stosowanie technologii nie powodujących istotnej zmiany poziomu wód, sukcesywną rekultywację terenów poeksploatacyjnych;
- 5) na obszarze węzłów hydrograficznych zmniejszenie nieregularności odpływu wód realizowane będzie przez zwiększenie zalesień oraz poprawę małej retencji (głównie Wzniesienia Elbląskie, Garb Lubawski, Wzniesienia Górowskie i rejon Mrągowo- Jeziorany, Wzgórze Szeskie);
- 6) dla obszarów nadzalewowych wymaga się utrzymania wysokich reżimów w zakresie rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej z uwagi na konieczność poprawy czystości wód w Zalewie Wiślanym;
- 7) dla obszarów zagrożonych powodzią wymaga utrzymania w sprawności terenów melioracyjnych i przeciwpowodziowych.

2. Ustalenia studium w zakresie infrastruktury technicznej powinny zawierać zapis:

- 1) miasto i część gminy Tolkmicko położone są na obszarze wyznaczonej aglomeracji Tolkmicko - Rozporządzenie nr 57 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 grudnia 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Warm.- Maz. z 2005 r. Nr 202, poz. 2122). Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych wyznacza datę realizacji systemu kanalizacji zbiorczej ww. aglomeracji.
- 2) w obszarze miasta i gminy Tolkmicko brak sieci gazowej wysokiego i średniego ciśnienia. Zgodnie z planami inwestycyjnymi PGNiG SPV4 z o.o. Oddział w Gdańsku do 2020 r. przewidywana jest realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 100 z kierunku Elbląga do Tolkmicka.

3. Ustalenia zmiany studium w zakresie komunikacji powinny uwzględniać:

- 1) przebieg dróg wojewódzkich nr 503 i 504, założone dla nich klasy odpowiednio Z i G oraz ich stan projektowy;
- 2) przebieg linii kolejowej nr 254 znaczenia regionalnego;
- 3) przebieg trasy rowerowej w ramach projektu „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej” (Działanie V.2 PO RPW); z uwagi na realizację ww. trasy, jej przebieg zastąpi trasę rowerową międzynarodową „Trasę Nadmorską” planowaną w ramach Planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko - mazurskiego.

Ponadto należy uwzględnić stanowisko zarządcy dróg wojewódzkich, tj. Zarządu Dróg Wojewódzkich w Olsztynie.

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie w piśmie ZDW-TD-5310/102-1/13 z dnia 14.10.2013r. informuje:

- 1) Na terenie objętym studium przebiegają drogi wojewódzkie nr 503 i 504, dla których plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko-mazurskiego zatwierdzony uchwałą Sejmiku Województwa w dniu 12 lutego 2002 roku z późn. zm. zakłada klasę techniczną odpowiednio: DW 503 - Z i DW 504 - G. Ustalenia studium winny odpowiadać warunkom określonym w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 43, poz. 430) oraz ograniczeniom dopuszczalnego nacisku pojedynczej osi wynikającym z art. 41 ust. 6 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz.U.2007.19.115 j.t. - z późn. zm.). Dodatkowo ustalenia studium winny być spójne z projektem prowadzonej przebudowy DW 503.
- 2) W kwestii przekazania planów rozwoju sieci drogowej, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie informuje, że w ramach w/w projektu planu ujęta została rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 504. Ostateczne przyjęcie w/w projektu planu leży w gestii Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego, które nastąpi podczas obrad Sejmiku w bieżącym roku.

6.2.2. Zagospodarowanie nad Zalewem Wiślanym

6.2.2.1. Morskie wody wewnętrzne w granicach Gminy Tolkmicko

Zgodnie z art. 3. Ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym : „1. Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy, w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z wyjątkiem morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej oraz terenów zamkniętych, należy do zadań własnych gminy.”

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz.U. z 2013, poz 934), w granicach obszaru Gminy Tolkmicko , część obrębu Suchacz, znajdują się morskie wody wewnętrzne, którymi są:

- 1) część Zalewu Wiślanego, znajdująca się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie;
- 2) wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego.

Zgodnie z art.4 ust. 1a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w odniesieniu do obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej przeznaczenie terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz sposób zagospodarowania i warunki zabudowy terenu określa się na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz.U. z 2013, poz 934).

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej realizowane jest zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (t.j. Dz.U. z 2013, poz 934). Plan zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, rozstrzyga o:

- 1) przeznaczeniu obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej;
- 2) zakazach lub ograniczeniach korzystania z obszarów morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, z uwzględnieniem wymogów ochrony przyrody;
- 3) rozmieszczeniu inwestycji celu publicznego;
- 4) kierunkach rozwoju transportu i infrastruktury technicznej;
- 5) obszarach i warunkach ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego.

Dla obszaru morskich wód wewnętrznych Zalewu Wiślanego nie został sporządzany plan zagospodarowania przestrzennego.

6.2.2.2. Program ‘Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską’

Dynamiczny rozwój Pomorza, Warmii i Mazur związany jest ze zwiększeniem możliwości transportowych regionu. Ma to znaczenie zarówno dla aktywizacji przewozów towarowych, turystyki i rybołówstwa. Rozbudowywana sieć dróg lądowych powinna być zintegrowana z siecią wodnych dróg śródlądowych i morskich.

Na obszarze Zalewu Wiślanego, planowana jest budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską. Połączenie Zalewu Wiślanego z Bałtykiem stanie się elementem europejskiej sieci dróg wodnych. Rada Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej uchwałą Nr 276/2007 z dnia 13 listopada 2007 r. ustanowiła „Program wieloletni na lata 2008 – 2013 pod nazwą „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską”, ze zmianą ww. uchwały – zmiany

dotyczącej okresu realizacji „Programu ...” na lata 2008-2019. Aktualnie trwają prace nad strategiczną oceną oddziaływania na środowisko do projektu aktualizacji tej uchwały i wydłużenia okresu realizacji programu.

Obecnie kanał żeglowny łączący Zalew Wiślan z Zatoką Gdańską biegnie przez Cieśninę Pilawską, która znajduje się na terytorium Rosji. Prawną stronę korzystania przez Polskę z Cieśniny Pilawskiej reguluje porozumienie między Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich z 1945 roku. Porozumienie to ogranicza możliwości przejścia przez Cieśninę Pilawską do statków handlowych pod polską banderą, zmierzających do portu Elbląg i powrotem. Ma ono charakter precedensowy w skali światowej, bowiem w żegludze morskiej na całym świecie stosuje się praktykę swobodnego ruchu statków przez obszary wodne innych państw.

Nowy kanał umożliwi sprawne połączenie Zalewu Wiślanego z portami Zatoki Gdańskiej oraz innymi portami Morza Bałtyckiego z pominięciem Cieśniny Pilawskiej, która jest w minimalnym stopniu wykorzystywana dla żeglugi polskich statków handlowych, zarówno ze względów politycznych (np. okresowy zakaz ruchu statków wprowadzany przez stronę rosyjską), jak i technicznych (głębokość toru po stronie rosyjskiej ok. 3,5m, po stronie polskiej trzeba kanał pogłębić). Należy podkreślić, że z trzech możliwości połączenia portu Elbląg i portów Zalewu Wiślanego z Morzem Bałtyckim:

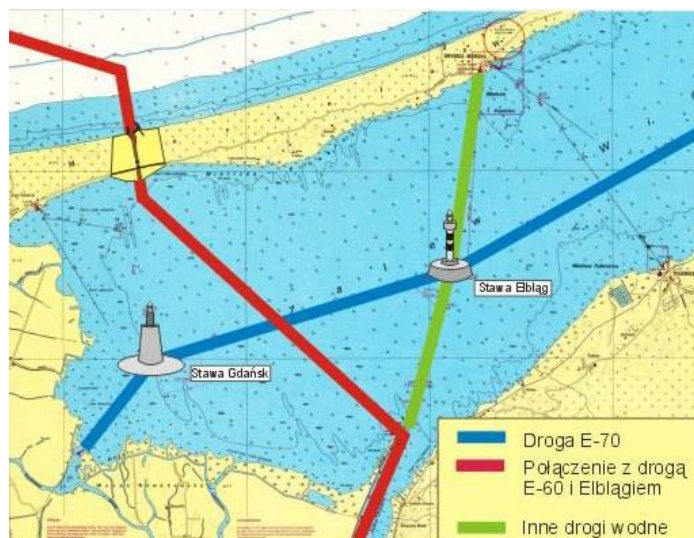
- przez rosyjską część Zalewu Wiślanego i Cieśninę Pilawską wraz z pogłębieniem polskiej części Zalewu Wiślanego (statki o zanurzeniu max 3 m)
- przez rzekę Szarpawę, Wisłę i Martwą Wisłę,
- przez nowobudowany kanał żeglugowy w polskiej części Mierzei Wiślanej (statki o zanurzeniu 4 m)

- jedynie ta ostatnia opcja zapewnia uzyskanie suwerennej drogi wodnej o parametrach odpowiadających potrzebom potencjału portowego Elbląga oraz gwarantującej pozytywne wyniki ekonomiczne związane z jej eksploatacją.

Kanał umożliwi sprawne połączenie Zalewu Wiślanego z portami Zatoki Gdańskiej oraz innymi portami Morza Bałtyckiego dla statków o zanurzeniu 4 m (dla żeglugi przez Cieśninę Pilawską będą to statki o zanurzeniu max 3 m, przy pogłębieniu toru po polskiej stronie). Bez udostępnienia własnego przejścia dla statków morsko-rzecznych i niewielkich statków morskich przez Mierzeję Wiślaną nie można oczekiwać aktywizacji działalności portów w Elblągu, Tolkmicku, Fromborku czy Krynicy Morskiej.

Zasadniczym celem programu wieloletniego „Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślan z Zatoką Gdańską” jest zwiększenie możliwości rozwoju regionów wschodniej i północno – wschodniej częśći Polski, które korzystać będą z otwarcia Zalewu Wiślanego na Morze Bałtyckie (możliwość eksportu produktów rolnych oraz rozwój wymiany towarowej i turystyki). Projekt jest wielką szansą aktywizacji dla portu Elbląg i portów Zalewu, a również dla firm zlokalizowanych w jego otoczeniu.

Zalew Wiślan ma naturalne możliwości utworzenia sprawnego morsko-rzecznego systemu transportowego. Drogi wodne, wzajemnie ze sobą połączone, mogą zapewnić dobre połączenia żeglugowe do portu Elbląg i portów Zalewu Wiślanego prowadzące z Morza Bałtyckiego. Porty Zalewu połączone są rzeką Nogat z Malborkiem i Wisłą, a następnie przez Kanał Bydgoski i rzeki Noteć, Wartę i Odrę z zachodnioeuropejskim systemem dróg wodnych śródlądowych (międzynarodowa droga wodna E-70).

Ryc.1. Projekt połączenia Zalewu Wiślanego z Zatoką Gdańską (źródło <http://www.umgdy.gov.pl>).

Budowa kanału żeglownego pomiędzy Zalewem Wiślanym i Zatoką Gdańską stanowi jeden z podstawowych warunków zwiększenia atrakcyjności turystycznej i aktywacji gospodarczej regionu. Połączenie Zalewu Wiślanego z Bałtykiem stanie się elementem europejskiej sieci dróg wodnych. Ponadto umożliwi swobodną żeglugę między elbląskim portem morskim, portami nad Zalewem Wiślanym, a Morzem Bałtyckim.

Niebagatelne znaczenie dla transportu i turystyki posiada aspekt długości drogi pomiędzy portami Zatoki Gdańskiej – Gdańskiem i Gdynią, a portem w Elblągu, portami i przystaniami Zalewu Wiślanego. Kanał skraca drogę wodną z Elbląga do Gdańska ze 150 km, do 65 km, czyli o około 90 km. (źródło <http://www.umgdy.gov.pl>)

Rozwój funkcji transportowej obejmuje usługi przeładunkowo-składowe oraz usługi nawigacyjne dla statków, związany będzie głównie ze współpracą z małymi portami bałtyckimi oraz uprawianiem transportu morsko-rzecznego. Funkcja transportowa portu w Elblągu i portów Zalewu będzie bazować na:

- przewozach towarowych w relacjach bałtyckich między Elblągiem a małymi portami bałtyckimi (szczególnie skandynawskimi),
- przewozach towarowych różnych ładunków masowych i drobnicowych w ramach wymiany przygranicznej,
- obsłudze lokalnych przewozów zaopatrzeniowych między głównymi portami Zalewu, szczególnie między Tolkmickiem a Krynica Morską,
- obsłudze przewozów towarowych między portem Elbląg a portami aglomeracji Trójmiejskiej (w latach 2004 - 2005 został wybudowany w Elblągu uniwersalny terminal przeładunkowo – składowy.)

Budowa kanału żeglugowego przez Mierzę Wiślaną otworzy nowe możliwości dla turystyki i rekreacji nadwodnej, pozwoli lepiej wykorzystać istniejące na Zalewie Wiślanym porty i przystanie a w przyszłości stanie się impulsem do budowy nowych. Również port w Elblągu będzie mógł w pełni wykorzystać turystyczne walory swego położenia na skrzyżowaniu morsko-rzecznych i śródlądowych szlaków wodnych, niezwykle cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym. W efekcie przeprowadzonych zabiegów modernizacyjnych oraz ograniczonej rozbudowy portów i przystani, Zalew Wiślaný może dysponować:

- stanowiskami dla statków wycieczkowych o zasięgu bałtyckim i zalewowym w portach i przystaniach Krynica Morska, Frombork, Tolkmicko, Elbląg, Kąty Rybackie;
- profesjonalną bazą obsługi jachtingu o zróżnicowanym programie między innymi w istniejących portach i przystaniach;
- stanowiskami dla postoju jachtów i innych jednostek sportowych w pozostałych portach i przystaniach Zalewu Wiślanego; kąpieliskami i akwenami treningowymi, zlokalizowanymi w strefie brzegowej Zalewu Wiślanego, szczególnie u podnóża Wysoczyzny Elbląskiej.

6.2.3. Projekt Pętla Żuławska

UCHWAŁA NR 1101/LII/06 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO z dnia 23 października 2006 r. został przyjęty Program rozwoju dróg wodnych Deltą Wisły i Zalewu Wiślanego – Pętla Żuławska Międzynarodowa Droga Wodna E-70.

„Program rozwoju dróg wodnych Deltą Wisły i Zalewu Wiślanego w zakresie turystycznego ich wykorzystania. Pętla Żuławska - Międzynarodowa Droga Wodna E-70 jest programem dla dwóch województw służącym realizacji ich strategii (Strategia rozwoju województwa pomorskiego 2020 oraz Strategia rozwoju społeczno -gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2020), a tym samym Krajowego Programu Operacyjnego 2007–2013 w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007–2013.

Na obszarze objętym programem, charakteryzującym się wysokim wskaźnikiem bezrobocia, turystyka stwarza szansę tworzenia nowych miejsc pracy, przyspieszenia rozwoju gmin, powiatów, a tym samym regionów, wzrostu dochodów mieszkańców, awansu cywilizacyjnego wielu małych miejscowości, wymuszenia konsekwentnej ochrony środowiska i pozyskiwania na ten cel środków.

Samorządy województw pomorskiego i warmińsko-mazurskiego, wraz z samorządami lokalnymi i pozostałymi partnerami (m.in. Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gdańsku), przystąpiły do rewitalizacji szlaków wodnych. Zwieńczeniem prac będzie połączenie obszaru Deltą Wisły z europejskimi drogami wodnymi. Służy temu, realizowany od 2010 roku, „Program rozwoju dróg wodnych Deltą Wisły i Zalewu Wiślanego”, którego liderem jest Pomorskie.

Zasadniczym warunkiem rozwoju żeglugi śródlądowej (turystyka i gospodarka) na tych terenach jest modernizacja i rozbudowa śródlądowych dróg wodnych oraz infrastruktury towarzyszącej.

Twórcom Pętli Żuławskiej przyświeca idea utworzenia, spełniającej wysokie standardy, unikatowej sieci portów i przystani, przystosowanych do potrzeb żeglarskich oraz pomostów cumowniczych. Sieć będzie służyć zarówno amatorom sportów wodnych, jak i turystom, których „Pętla” ma zachęcić do częstych wizyt na Pomorzu.

Efektom dotychczasowych prac jest m.in. projekt „Pętla Żuławska – rozwój turystyki wodnej. Etap I”. Obszar objęty projektem to tereny Żuław i Zalewu Wiślanego wraz z Mierzeją Wiślaną, czyli łącznie 11 gmin i jeden powiat w województwach pomorskim i warmińsko-mazurskim, w tym miasto i gminę Tolkmicko.

W ramach projektu Pętla Żuławska – Rozwój turystyki wodnej Etap I, w Tolkmicku powstały miejsca do cumowania jednostek żeglarskich w zachodniej części portu. Mieści się tu budynek bosmanatu, ratowników SAR i bazy rybackiej. Część miejsca na nabrzeżu zachodnim zajmują statki białej floty.

Projekty realizowane w ramach I etapu Pętli Żuławskiej

CZĘŚĆ IV - POLITYKA PLANISTYCZNA

1. Plany miejscowe uchwalone przez Radę Miejską w Tolkmicku

Na terenie miasta i gminy Tolkmicko obowiązuje 5 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego jednostkę osadniczą Kadyny, uchwalony Uchwałą nr XLIX/321/10 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dnia 27 sierpnia 2010 roku (publ. Dz. Urz. Woj. Warmińsko – Mazurskiego z 12.10.2010r. nr 159 poz. 2041).
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru miasta Tolkmicko oraz fragment obrębu geodezyjnego Suchacz uchwalony Uchwałą nr XII/65/15 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dn. 30.06.2015 r. (publikacja w DZ. URZ. WOJ. WARM-MAZ 2015 r. poz. 2046).
- 3) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obręb geodezyjny Kamionek Wielki uchwalony Uchwałą nr LII/423/14 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dn. 30.09.2014 r. (opublikowany w DZ. URZ. WOJ. WARM-MAZ. 2014r. poz.3680).
- 4) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Przybyłowo, uchwalony Uchwałą nr XIII/73/15 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dn. 31.08.2015 r. (publ. Dz. Urz. woj. Warm.-Mazurskiego z dn. 16.10.2015 r. poz. 3626);
- 5) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący obręb geodezyjny Łęcze, uchwalony Uchwałą nr XIII/72/15 Rady Miejskiej w Tolkmicku z dn. 31.08.2015 r. (Publ. Dz. Urz. woj. Warm.-Mazurskim pozycja 3760 z dnia 30 października 2015 r.).

Ponadto miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geod. Brzezina został przyjęty przez Radę Miejską w Tolkmicku uchwałą nr XIII/74/15 z dn. 31.08.2015 r.

Plany miejscowe powyżej wymienione zostały sporządzone w pełnej problematyce i procedurze wynikającej z obowiązujących przepisów, tj.:

- a) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z dn. 12.06.2012r., poz. 647 z późniejszymi zmianami),
- b) ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. z 2013, poz. 1235).

2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowania

W trakcie opracowania są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla obszarów w gminie Tolkmicko:

- 1) plany miejscowe sporządzane w celu ochrony wybitnych walorów krajobrazowych Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dotyczą terenów rolniczych usytuowanych poza obszarami zwartej zabudowy wsi. Zadaniem planu jest, między innymi, wskazanie obszaru wyłączonego z możliwości lokalizacji zabudowy (zabudowa rozumiana jest jako ogół budynków na danym terenie).
 - a) m.p.z.p. dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Nowinka- sporządzany na podstawie uchwały Rady Miejskiej nr XLIII/331/13 w Tolkmicku z dnia 30 grudnia 2013 roku;
 - b) m.p.z.p. dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Chojnowo- sporządzany na podstawie uchwały Rady Miejskiej nr XLIII/330/13 w Tolkmicku z dnia 30 grudnia 2013 roku;
 - c) m.p.z.p. dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Pogrodzie- sporządzany na podstawie uchwały Rady Miejskiej nr XLIII/335/13 w Tolkmicku z dnia 30 grudnia 2013 roku;
 - d) m.p.z.p. dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Wodunia ,sporządzany na podstawie uchwały Rady Miejskiej nr XLIII/336/13 w Tolkmicku z dnia 30 grudnia 2013 roku;
 - e) m.p.z.p. dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Kadyny, tereny we wsi Pagórki, sporządzany na podstawie uchwały Rady Miejskiej nr XLIII/329/13 w Tolkmicku z dnia 30 grudnia 2013 roku;;
- 2) zmiana fragmentów obowiązującego planu miejscowego dla części miejscowości Kadyny- sporządzana w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej w Tolkmicku nr LIII/433/14 z dnia 30.10.2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego jednostkę osadniczą Kadyny.

3. Obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu

Na podstawie art. 10 ust. 2 w Studium określa się obszary dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- 1) na terenie miasta i gminy Tolkmicko wyklucza się lokalizację wielko powierzchniowych obiektów handlowych, co oznacza że z tego tytułu nie powstanie obowiązek sporządzenia planu;
- 2) na terenie miasta i gminy Tolkmicko nie wyznacza się obszarów przestrzeni publicznych oraz obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, co oznacza że również z tego tytułu nie powstanie obowiązek sporządzenia planu;
- 3) obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów odrębnych, powstanie w przypadku powołania Parku Kulturowego, po zatwierdzeniu planu ochrony parku.

4. Obszary dla których gmina zamierza sporządzić m.p.z.p.

Wymienione w punkcie 2. miejscowe plany w trakcie opracowania obejmują swoim zasięgiem znaczącą część obszaru Gminy Tolkmicko. Trzy plany, tj. m.p.z.p. dla obszaru miasta Tolkmicko, m.p.z.p. obszaru wsi Łęcze oraz m.p.z.p. obszaru wsi Kamionek Wielki obejmują tereny, na których Burmistrz Tolkmicka w ciągu ostatnich 10 lat wydawał najwięcej decyzji o warunkach zabudowy. Sporządzenie dla tych obszarów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego usprawni procesy budowlane i przyniesie wymierne oszczędności dla budżetu gminy poprzez wyeliminowanie procedur uzyskiwania decyzji o warunkach zabudowy.

Sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należałoby objąć kolejne tereny, które cieszą się stosunkowo dużym zainteresowaniem inwestorów, co wynika z ilości wydawanych przez Burmistrza decyzji o warunkach zabudowy. Są to:

- 1) miejscowości położone nad Zalewem Wiślanym, tj. Suchacz z osiedlami: Pęklewo, Bogdaniec, Połoniny i Nadbrzeże;
- 2) przedmieścia Tolkmicka, w granicach wyróżnionej jednostki urbanistycznej B.
- 3) tereny przemysłowe w obrębie Nowinka, wskazane dla lokalizacji farmy fotowoltaicznej.
- 4) wskazane w Studium tereny uzupełnień i rozwoju zabudowy we wsi Pogrodzie – wyróżniona jednostka urbanistyczna N.

CZĘŚĆ V - ANEKSY DO STUDIUM

ANEKS - WYKAZ ISTNIEJĄCYCH POMNIKÓW PRZYRODY

Lp.	Lokalizacja	Gatunek	Nr rejestru	Obwód pierśnicy/ wysokość
1	droga polna od przystanku autobusowego do szosy w kierunku Łęcza; śródpolny szpaler drzew, na wzgórzu	Aleja 22 szt.: kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	106/1996	320 - 200
2	na terenie posesji Nr 31; wolnostojąca, na terenie posesji, przy ogrodzeniu i drodze polnej	drzewo - szt. 1 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>);	1061/2001	386
3	oddz. 112c; las, na skarpie wąwozu LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>);	1114/2001	365 - 325
4	oddz. 112c; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1115/2001	340 - 340
5	oddz. 120a, przy drodze, naprzeciw osady leśnej; przy drodze, na niewielkiej skarpie nad bagnem, w sąsiedztwie osady leśnej LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew - szt. 2 buk pospolity, dąb szypułkowy (<i>Fagus silvatica</i> , <i>Quercus robur</i>)	1116/2001	350 - Bk 300 - Db
6	oddz. 105b; śródpolny pasek lasu, nad rzeczką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	188/1996	377
7	oddz. 105d; śródpolny pasek lasu, nad rzeczką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	190/1996	411
8	oddz. 105d; śródpolny pasek lasu, w pobliżu rzeczki LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	254/1998	350
9	oddz. 105d; cudowny, okazały wiąz z rozgalezioną w wiele grubych, pionowych konarów koroną LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	189/1996	350
10	oddz. 105d; śródpolny pasek lasu, nad rzeczką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 wiąz górski (<i>Ulmus glabra</i>)	255/1998	280
11	oddz. 106ix (m. Kadyny przy kiosku gastronomicznym); wolnostojący, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	27/1993	330
12	oddz. 106ix (m. Kadyny przy kiosku gastronomicznym); wolnostojący, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	24/1993	295
13	oddz. 106ix (m. Kadyny przy kiosku gastronomicznym); wolnostojący, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	25/1993	290
14	oddz. 106ix (m. Kadyny przy kiosku gastronomicznym); wolnostojący, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	26/1993	268
15	oddz. 106x; obrzeże lasu, w pobliżu pól LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	191/1996	450
16	oddz. 106x; las, przy ruinach kościoła LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	192/1996	350
17	oddz. 106a; skraj lasu, nad polem i łąką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	183/1967	530
18	oddz. 106f; skraj lasu i łąki LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)	1101/2001	320
19	oddz. 106f; skraj lasu i łąki LEŚNICTWO - Kadyny	grupa drzew - szt. 4 buk pospolity, dąb szypułkowy (<i>Fagus silvatica</i> , <i>Quercus robur</i>)	256/1998	350 - 290 - Bk 300 - Db
20	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	257/1998	408
21	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	258/1998	378
22	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	259/1998	372
23	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	260/1998	360
24	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	261/1998	358
25	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	262/1998	326
26	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	263/1998	320
27	oddz. 106f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	264/1998	295
28	oddz. 106f; skraj lasu i łąki LEŚNICTWO - Kadyny	grupa drzew - szt. 5 dąb szypułkowy, olsza	265/1998	397 - 300

		czarna, klon pospolity (Quercus robur, Alnus glutinosa, Acer platanoides)		Db (3 szt.) 320 - Ol (1 szt.) 250 - Kl (1 szt.)
29	oddz. 107g (przy bloku Nr 29); wolnostojący, pod lasem, w pobliżu budynków LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	82/1996	428
30	oddz. 107g (przy bloku Nr 29); wolnostojący, pod lasem, w pobliżu budynków LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	80/1996	414
31	oddz. 107g (przy bloku Nr 29); wolnostojący, pod lasem, w pobliżu budynków LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	81/1996	405
32	oddz. 107l, przy szkółce leśnej; skraj lasu LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	277/1998	378
33	oddz. 107n (200m na pn.-zach. od budynku nr 29); skraj lasu, przy polnej drodze LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur) w koronie	83/1996	390
34	oddz. 107a; skraj lasu nad łąką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	194/1996	376
35	oddz. 107a; skraj lasu nad łąką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	193/1996	314
36	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	266/1998	380
37	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	267/1998	354
38	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	268/1998	353
39	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	269/1998	352
40	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	270/1998	338
41	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	271/1998	333
42	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	272/1998	325
43	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	273/1998	308
44	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	274/1998	308
45	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	275/1998	285
46	oddz. 107a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	276/1998	275
47	po lewej stronie drogi od cegielni do Zalewu, 30 m za torami linii kolejowej; na skraju łąki, przy drodze	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	242/1998	320
48	na polu Stądniny, po lewej stronie linii kolejowej Kadyny - Elbląg, 250 m za cegielnią; wolnostojący, na skraju pola i niewielkiego rozlewiska, w pobliżu śródpolnego zadrzewienia	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	90/1996	526
49	na polu Stądniny, po lewej stronie linii kolejowej Kadyny - Elbląg, 250 m za cegielnią; wolnostojący, na skraju pola i niewielkiego rozlewiska, w pobliżu śródpolnego zadrzewienia	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur):	89/1996	450
50	na polu Stądniny, po lewej stronie linii kolejowej Kadyny - Elbląg, 250 m za cegielnią; wolnostojący, na skraju pola i niewielkiego rozlewiska, w pobliżu śródpolnego zadrzewienia	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	88/1996	390
51	po prawej stronie polnej drogi z Kadyn do Pęklewa, przy ogrodzeniu dz. Nr 319, za zabudowaniami; skraj lasu, przy polnej drodze	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	197/1996	380
52	na terenie cegielni, przy linii kolejowej do Elbląga; wolnostojące, na dziedzińcu cegielni	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	68/1996	402
53	na terenie cegielni, przy linii kolejowej do Elbląga; wolnostojący przy budynkach cegielni	drzewo - szt. 1 kasztanowiec zwyczajny (Aesculus hippocastanum)	237/1998	250
54	po lewej stronie polnej drogi gminnej z Kadyn do Pęklewa; przy polnej drodze, przy lesie	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	195/1996	427
55	po lewej stronie drogi do Pęklewa (3 drzewo za linią kolejki wąskotorowej); aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	238/1998	305
56	po lewej stronie drogi do Pęklewa (4 drzewo za linią kolejki wąskotorowej); aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	239/1998	275
57	po lewej stronie drogi do Pęklewa (5 drzewo za linią	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus	240/1998	273

	kolejki wąskotorowej); aleja drzew przydrożnych	robur)		
58	po lewej stronie drogi do Pęklewa (6 drzewo za linią kolejki wąskotorowej); aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	241/1998	317
59	po lewej stronie drogi z Kadyn do Pęklewa, przed rzeczką Olszanką; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	67/1996	405
60	po lewej stronie drogi z Kadyn do Pęklewa, przy składnicy drewna Lasów Państwowych; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	63/1996	302
61	po lewej stronie drogi z Kadyn do Pęklewa, przy składnicy drewna Lasów Państwowych; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	64/1996	300
62	po prawej stronie drogi do Pęklewa (przed rzeką Olszanką); aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	243/1998	270
63	po prawej stronie drogi z Kadyn do Pęklewa, przy składnicy drewna Lasów Państwowych; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	66/1996	300
64	nad rzeką Grabianką, przy pastwisku Stądniny Kadyn; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur):	104/1996	390
65	po prawej stronie drogi do starego młyna nad rzeką Grabianką, przy pastwisku; drzewo przydrożne, w pobliżu - las	drzewo - szt. 1 klon pospolity (Acer platanoides)	1062/2001	300
66	po prawej stronie drogi biegnącej od szosy Elbląg - Tolkmicko w górę rz. Grabianki; wolnostojący, przy polnej drodze	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	86/1996	335
67	po prawej stronie drogi biegnącej od szosy Elbląg - Tolkmicko w górę rz. Grabianki; wolnostojący, przy polnej drodze	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	87/1996	326
68	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; wąski pasek lasu pomiędzy nieużytkami, w pobliżu osiedla	aleja - szt. 14 dąb szypułkowy, klon pospolity (Quercus robur, Acer platanoides)	101/1996	340 - 155
69	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	70/1996	412
70	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	18/1993	402
71	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	72/1996	341
72	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	79/1996	331
73	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	75/1996	320
74	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	76/1996	279
75	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	74/1996	268
76	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	71/1996	249
77	w polu ok. 100 m na zach. od budynku nr 55; wolnostojący na niewielkim nieużytku, w pobliżu zabudowań wsi	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	181/1967	546
78	w polu ok. 100 m na zach. od budynku nr 55; wolnostojący na niewielkim nieużytku, w pobliżu zabudowań wsi	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	182/1967	495
79	na działce przy budynku nr 33; wolnostojący, w pobliżu zabudowań	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	20/1993	475
80	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	16/1993	460
81	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	73/1996	425
82	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	77/1996	417
83	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	19/1993	340
84	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; szpaler zabytkowych dębów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	21/1993	330
85	przy bloku Nr 49; wolnostojący, w pobliżu zabudowań	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	78/1996	312
86	50 m na płn. od bloku nr 53; wolnostojący, w pobliżu	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus	23/1993	496

	zabudowań	robur)		
87	przy bloku nr 53; wolnostojący, w pobliżu budynków, przy drodze wewnętrznej	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	69/1996	414
88	przy bloku Nr 33; wolnostojący, na podwórzu	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	187/1967	451
89	po lewej stronie drogi z Kadyn do Pęklewa, przy składnicy drewna Lasów Państwowych; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	65/1996	334
90	przy drodze do cegielni (od centrum wsi do lasu - oddz. 107I); aleja drzew przydrożnych	aleja - szt. 65 lipa drobnolistna (Tilia cordata)	244/1998	360 - 212
91	przy drodze do cegielni (od lasu - oddz. 107I - do skrzyżowania); aleja drzew przydrożnych	aleja - szt. 17 dąb szypułkowy, dąb czerwony (Quercus robur, Quercus rubra)	245/1998	303 - 200 - Db 297 - 197 - Dbcz
92	przy drodze Elbląg - Tolkmicko, na wys. zabudowań cegielni (od strony Elbląga wszystkie stare kasztanowce rosnące po obu stronach szosy między mostem na rzece Olszance a aleją pomnikowych dębów, oprócz egzem. z dziuplą na przestrzał oraz 1 szt. złamanej);	aleja - szt. 28 kasztanowiec zwyczajny (Aesculus hippocastanum)	246/1998	340 - 170
93	skwer w centrum wsi, po prawej stronie szosy Elbląg - Tolkmicko; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	285/1996	291
94	nad rzeką Grabianką, przy pastwisku Stądniny Kadyny; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	102/1996	340
95	nad rzeką Grabianką, przy pastwisku Stądniny Kadyny; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	103/1996	340
96	po lewej stronie drogi do Ostrobrzegu, przy figurze; wolnostojące, przy drodze	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	105/1996	320
97	w lesie należącym do Stądniny, nad rzeką Grabianką; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	28/1993	400
98	w lesie należącym do Stądniny, nad rzeką Grabianką (po prawej stronie szosy Kadyny - Tolkmicko); wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	29/1993	542
99	wąski pasek lasu nad rzeką Grabianką; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	289/1996	336
100	wąski pasek lasu nad rzeką Grabianką; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	286/1996	310
101	wąski pasek lasu nad rzeką Grabianką; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	290/1996	294
102	wąski pasek lasu nad rzeką Grabianką; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką LEŚNICTWO -	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	288/1996	293
103	wąski pasek lasu nad rzeką Grabianką; wąski pasek lasu między pastwiskami, nad rzeką	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	287/1996	280
104	na skwerze w centrum wsi, przy szosie Elbląg-Tolkmicko; rzadkie zadrzewienie na skwerze	drzewo - szt. 1 jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	85/1996	280
105	100 m za pałacem; wolnostojące, pod lasem	drzewo - szt. 1 świerk pospolity (Picea abies)	84/1996	285
106	20 m za pałacem; wolnostojący, 20 m od budynku	drzewo - szt. 1 kasztanowiec zwyczajny (Aesculus hippocastanum)	235/1998	300
107	50 m za budynkiem hotelu; wolnostojący po lasem	drzewo - szt. 1 klon pospolity (Acer platanoides) 2000 r. STAN ZDROWOTNY b. dobry:	236/1998	298
108	30 m na północ od dębu Bażyńskiego; wolnostojący, na skraju lasu LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	104/1992	416
109	oddz. 130, przy wjeździe z Elbląga po prawej stronie drogi; przy szosie, u podnóża skarpy LEŚNICTWO - Kadyny	grupa drzew - szt. 7 dąb szypułkowy (Quercus robur); Dąb im. Jana Bażyńskiego	126/1962	1015 - 300
110	50 m na ptn. od bloku nr 53; wolnostojący, w pobliżu zabudowań	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	22/1993	410
111	oddz. 128a (10 m od "Czarnej Drogi"); w lesie nad potokiem, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	grupa głązów - szt. 10 głąz narzutowy	281/1998	540 - 100
112	oddz. 129b; las nad strumieniem, w pobliżu leśnej drogi LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	217/1996	380
113	oddz. 129b; las, przy strumieniu LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	215/1996	330
114	oddz. 129b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	216/1996	360
115	oddz. 130a (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	grupa drzew - szt. 8 dąb szypułkowy, lipa drobnolistna, buk pospolity (Quercus robur,	10/1998	382 - 278 - Db 6 szt.

		Tilia cordata, Fagus silvatica)		276 - Lp 244 - Bk
116	oddz. 130b; las, przy ścieżce LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 czereśnia ptasia (Prunus avium)	280/1996	245
117	oddz. 130b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb czerwony (Quercus rubra)	282/1998	328
118	oddz. 130b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	283/1998	395
119	oddz. 130b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	279/1996	390
120	oddz. 130b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	284/1998	387
121	oddz. 130b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	285/1998	330
122	oddz. 130b; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	286/1998	292
123	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	12/1993	375
124	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	6/1993	458
125	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	7/1993	458
126	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	9/1993	450
127	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	8/1993	420
128	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	15/1993	403
129	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	5/1993	400
130	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	13/1993	370
131	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	10/1993	360
132	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	11/1993	350
133	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	3/1993	315
134	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"), przy ścieżce biegnącej przez rezerwat; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	14/1993	587
135	oddz. 130f (rezerwat "Kadyński Las"), w pobliżu drogi do Ostrobrzegu (okolice klasztoru); las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	4/1993	500
136	oddz. 130o; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	287/1998	390
137	oddz. 131a; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	288/1998	330
138	oddz. 135p; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	289/1998	325
139	oddz. 151a (przy potoku Grabianka); w lesie nad potokiem, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	grupa głazów - szt. 10 głaz narzutowy	292/1998	540 - 100
140	oddz. 151a,c (przy potoku Grabianka); w lesie, nad kamienistym potokiem, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	grupa głazów - szt. 5 głaz narzutowy	293/1998	800 - 470
141	oddz. 155d; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1103/2001	300
142	oddz. 156f; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	294/1998	275
143	oddz. 125f; las, nad rzeczką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica):	278/1996	325
144	oddz. 125f; las, nad rzeczką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	211/1996	492
145	oddz. 125f; las, nad rzeczką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	277/1996	340
146	oddz. 125f; skraj lasu, przy szkółce leśnej LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 olsza czarna (Alnus glutinosa)	279/1998	305
147	oddz. 125f, po lewej stronie rzeki Grabianki, na przeciw starego młyna; las, skarpa koryta niewielkiej rzeki LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	210/1996	520
148	oddz. 125g; las, nad bagienkiem LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus	212/1996	516

		robur)		
149	oddz. 125g; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	213/1996	400
150	oddz. 125o; las LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	214/1996	340
151	oddz. 125c (przy pastwisku); skraj lasu i pastwiska LEŚNICTWO - Kadyny	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (Quercus robur)	278/1998	390 - 300
152	oddz. 127n; wolnostojący na leśnej polanie LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	280/1998	410
153	oddz. 149a; las, na rozstaju dróg LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 lipa drobnolistna (Tilia cordata)	218/1996	398
154	przy posesji Nr 69; wolnostojący przy drodze	drzewo - szt. 1 kasztanowiec zwyczajny (Aesculus hippocastanum)	248/1998	320
155	po prawej stronie drogi do "Białej Leśniczówki", przed lasem (granica oddz. 122/123 Nadleśnictwa Elbląg); aleja drzew przydrożnych	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1063/2001	350 - 340
156	oddz. 113w; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	203/1996	490
157	oddz. 113w; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	202/1996	380
158	oddz. 113w; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	204/1996	345
159	oddz. 121a; LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	220/1996	488
160	oddz. 121a; LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	219/1996	430
161	oddz. 121c; LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	221/1996	430
162	oddz. 121c; LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	222/1996	395
163	oddz. 121c; LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	223/1996	356
164	oddz. 122d; LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	224/1996	348
165	oddz. 123c; skraj lasu i pola LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	207/1996	374
166	oddz. 123c; skraj lasu i pola, nad wąwozem LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	206/1996	355
167	oddz. 123c; skraj lasu i pola LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	209/1996	475
168	oddz. 123c; skraj lasu i pola LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	208/1996	365
169	oddz. 123c; skraj lasu i pola LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 lipa drobnolistna (Tilia cordata);	205/1996	314
170	oddz. 123f, przy drodze; las, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1102/2001	280
171	przy posesji nr 25; wolnostojący, w pobliżu szosy i zabudowań	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	107/1996	190
172	na terenie posesji P. Kaczorowskiego, przy skrzyżowaniu dróg; wolnostojący, na terenie posesji	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1064/2001	432
173	oddz. 141b; las, skarpa LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1117/2001	365
174	oddz. 141f; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	302/1998	300
175	oddz. 164h; szczyt skarpy głębokiego, kamienistego wąwozu rzeki Stradanki LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1118/2001	300
176	oddz. 164h; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 sosna pospolita (Pinus silvestris)	1119/2001	250
177	oddz. 164l, nad bagienkiem; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 sosna pospolita (Pinus silvestris)	1120/2001	295
178	oddz. 110a; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	301/1998	370
179	oddz. 110f; las, skarpa nad rzeką LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1113/2001	352 - 120 (5 pni)
180	oddz. 172g; las (na szczycie wzniesienia, skraj kępy świerkowej w starej buczynie) LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 świerk pospolity (Picea abies)	1105/2001	305
181	oddz. 173j (w wąwozie k/Ostrobrzegu, rezerwat "Buki Wysoczyzny Elbląskiej"); las, na skarpie głębokiego wąwozu LEŚNICTWO - Kadyny	głaz - szt. 1 głaz narzutowy	297/1998	1510
182	po lewej stronie drogi do Pagórek; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	304/1998	350

183	po lewej stronie polnej drogi z Kadyn do Pagórek; polna droga biegnąca między śródleśnymi pastwiskami, w pobliżu skraju lasu	drzewo - szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1065/2001	362
184	po lewej stronie polnej drogi z Kadyn do Pagórek, przy ogrodzeniu posesji; polna droga, przy ogrodzeniu posesji	drzewo - szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1066/2001	430 (r-m)
185	po prawej stronie polnej drogi z Kadyn do Pagórek, przy rozstaju dróg, ok. 150 m przed zabudowaniami; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	305/1998	374
186	przed bramą wjazdową na posesję "C. Olsen"; aleja drzew przydrożnych	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	94/1996	440
187	po lewej stronie polnej drogi z Kadyn do Pagórek, przy ogrodzeniu posesji, w pobliżu stawu; polna droga, przy ogrodzeniu posesji, w pobliżu stawu	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1067/2001	432 - 302
188	oddz. 170g; las, przy drodze, nad rzeką LEŚNICTWO - Kadyny	drzewo - szt. 1 świerk pospolity (<i>Picea abies</i>)	1104/2001	280
189	oddz. 170g (5 m od Czarnej Drogi); w lesie nad potokiem, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	głaz - szt. 1 głaz narzutowy	295/1998	900
190	oddz. 170h (2 m od Czarnej Drogi, (rezerwat "Buki Wysoczyzny Elbląskiej"); w lesie, nad potokiem, przy drodze LEŚNICTWO - Kadyny	grupa głazów - szt. 2 głaz narzutowy	296/1998	500 - 440
191	oddz. 194a; las LEŚNICTWO - Górki	głaz - szt. 1 głaz narzutowy	250/1998	480
192	oddz. 194a; las LEŚNICTWO - Górki	grupa głazów - szt. 10 głaz narzutowy	251/1998	200 - 150
193	oddz. 195b, tuż przy strumieniu, po jego prawej stronie; głęboki, zalesiony wąwóz, nad płynącym jego dnem strumieniem, w otoczeniu pomniejszych kamieni LEŚNICTWO - Górki	głaz - szt. 1 głaz narzutowy	185/1967	900
194	oddz. 210c; las z gęstym podszytem LEŚNICTWO - Górki	głaz - szt. 1 głaz narzutowy	186/1967	800
195	oddz. 214h; skraj lasu LEŚNICTWO - Górki	grupa drzew - szt. 2 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	252/1998	395 - 368
196	śródpolna zadrzewiona miedza (granica gmin Tolkmicko i Milejewo), biegnąca nad polną drogą, prostopadle do szosy Łęcze - Ogrodniki, 100 m od szosy; śródpolna zadrzewiona miedza, nad drogą	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1068/2001	400
197	śródpolna zadrzewiona miedza (granica gmin Tolkmicko i Milejewo), biegnąca nad polną drogą, prostopadle do szosy Łęcze - Ogrodniki, 25 m od szosy; śródpolna zadrzewiona miedza, nad drogą	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1069/2001	377
198	śródpolna zadrzewiona miedza (granica gmin Tolkmicko i Milejewo), biegnąca prostopadle od szosy Łęcze - Ogrodniki, 400 m od szosy; śródpolna zadrzewiona miedza	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1070/2001	328
199	przy budynkach gospodarczych Stadniny Kadyny; wolnostojąca, przy drodze wewnętrznej gospodarstwa rolnego	drzewo - szt. 1 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	284/1996	440
200	po prawej stronie szosy Pagórki - Ogrodniki, na gruntach Stadniny Kadyny; wolnostojący na niewielkim wzniesieniu, na pastwisku, w pobliżu szosy	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	283/1996	332
201	po prawej stronie drogi z Kadyn, przy skrzyżowaniu z drogą do osady leśnej; wolnostojący, przy skrzyżowaniu polnych dróg	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	92/1996	380
202	śródpolny szpaler drzew na zachód od drogi polnej dochodzącej do osady leśnej w Pękiewie; śródpolny, zakrzaczony szpaler drzew	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	198/1996	385
203	śródpolny szpaler drzew na zachód od drogi polnej dochodzącej do osady leśnej w Pękiewie; śródpolny, zakrzaczony szpaler drzew	drzewo - szt. 1 jesion wyniosły (<i>Fraxinus excelsior</i>)	199/1996	330
204	po lewej stronie linii kolejowej Kadyny - Elbląg, 300 m za cegielnią w Kadynach; śródpolny, zakrzaczony szpaler drzew	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	91/1996	350
205	po lewej stronie linii kolejowej Kadyny - Elbląg, 300 m za cegielnią w Kadynach; śródpolny, zakrzaczony szpaler drzew	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	93/1996	305
206	w szpalerze drzew po lewej stronie linii kolejowej, 300 m za cegielnią; śródpolny, zakrzaczony szpaler drzew	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	247/1998	305
207	oddz. 132b; skraj lasu, w pobliżu polnej drogi	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus</i>)	196/1996	420

	LEŚNICTWO - Kadyny	robur)		
208	śródpolna miedza biegnąca 30 m na wschód od polnej drogi z Przybyłowa do Nowinki; śródpolna miedza	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1073/2001	300
209	oddz. 100k; niewielka polana leśna otoczona starodrzewem LEŚNICTWO - Brzozowo	grupa drzew - szt. 2 buk pospolity, sosna pospolita (Fagus silvatica, Pinus silvestris)	1086/2001	363 r-m (Bk-2,80; So-2,00)
210	oddz. 176g; las, nad wąwozem LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1121/2001	340
211	oddz. 176h; nad bagienkiem; las, nad bagienkiem LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1122/2001	328
212	oddz. 176h; nad bagienkiem; las, nad bagienkiem LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1123/2001	308
213	oddz. 176j; las, na skarpie wąwozu, nad rzeką (lewy brzeg) LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 świerk pospolity (Picea abies) strzelisty, potężne nabiegi	1124/2001	260
214	oddz. 176k; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1125/2001	315
215	oddz. 176n; las, na skarpie wąwozu, nad rzeką (prawy brzeg) LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1126/2001	332
216	oddz. 176o (cz. pd.); las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1127/2001	412
217	oddz. 176o (cz. pd.); las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1128/2001	320
218	oddz. 177a; wolnostojący na leśnej polanie otoczonej młodymi brzożami, świerkami i olchami LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1132/2001	400
219	oddz. 177a; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1133/2001	395
220	oddz. 177g; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1134/2001	360
221	oddz. 180Ag; las, młody ols LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1139/2001	320
222	oddz. 180Ai; las, na skarpie LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew - szt. 3 buk pospolity, dąb szypułkowy (Fagus silvatica, Quercus robur)	1140/2001	332 - Bk 290 - 280 - Db 2 szt.
223	śródpolna kępa drzew i krzewów, ok. 150 m na pn. wsch. od granicy lasu (oddz. 96m/n Nadleśnictwa Elbląg), przy linii wysokiego napięcia; śródpolna kępa drzew i krzewów	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1072/2001	328
224	oddz. 181f; las	drzewo - szt. 1 wiąz szypułkowy (Ulmus laevis)	303/1998	328
225	oddz. 96a; las	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1085/2001	341
226	oddz. 176w; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1129/2001	314
227	oddz. 176w; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1130/2001	420
228	oddz. 176w; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1131/2001	360
229	oddz. 179r; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1135/2001	417
230	oddz. 176x; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1136/2001	250
231	oddz. 180Ad; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 sosna pospolita (Pinus silvestris)	1138/2001	275
232	oddz. 180Am; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1143/2001	305 - 300 Db 2 szt.
233	oddz. 180Ap; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1144/2001	371
234	oddz. 180Ap; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1145/2001	350
235	oddz. 180Ap; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1146/2001	320
236	oddz. 180Ar; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 świerk pospolity (Picea abies)	1147/2001	250
237	oddz. 180Aw; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1148/2001	325
238	oddz. 180Aw; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew - szt. 2 buk pospolity (Fagus silvatica); szt. 1 dąb szypułkowy (Quercus robur)	1149/2001	345-332 Bk 2 szt. 270 Db
239	oddz. 180Az; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1150/2001	475
240	oddz. 180Az; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	drzewo - szt. 1 buk pospolity (Fagus silvatica)	1151/2001	423

241	oddz. 180Ab; las LEŚNICTWO - Wysoki Bór	grupa drzew – szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>); szt. 1 brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)	1152/2001	28 Bk 24 Bzb
242	oddz. 181l; las	drzewo - szt. 1 świerk pospolity (<i>Picea abies</i>)	1153/2001	255
243	oddz. 21b; las	drzewo - szt. 1 lipa	1107/2001	287
244	oddz. 2g; las	drzewo – szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1108/2001	336
245	oddz. 3fx;	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1109/2001	327
246	oddz. 6m; las	grupa drzew – szt. 2 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1110/2001	345 – 282
247	oddz. 6m; las	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1111/2001	556
248	oddz. 9a,b; las	grupa drzew – szt. 3 daglezie	1112/2001	256 - 294
249	oddz. 139h; las	grupa drzew - szt. 7 lipa	290/1998	68 - 361
250	oddz. 139h; las	biogrupa 14 pni - lipa	291/1998	45 - 179
251	oddz. 184c; las	grupa głazów - szt. 2 głaz narzutowy	298/1998	300 - 400
252	oddz. 184c; las	grupa głazów - szt. 2 głaz narzutowy	299/1998	440 – 530
253	oddz. 185c; las	grupa głazów - szt. 3 głaz narzutowy	300/1998	400 - 609
254	oddz. 185b; las	drzewo – szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1106/2001	387
255	oddz. 183c; las	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	249/1998	340
256	oddz. 191n; las	drzewo - szt. 1 jesion	200/1996	290
257	oddz. 204c; las	drzewo - szt. 1 daglezie	201/1996	270
258	oddz. 205c; las	głaz - szt. 1 głaz narzutowy	184/1967	980
259	oddz. 200t; las	grupa drzew - szt. 4 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1084/2001	288 – 354
260	oddz. 190b; las	drzewo - szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1087/2001	340
261	oddz. 191a; las	grupa drzew - szt. 21 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1088/2001	191 – 358
262	oddz. 191a; las	grupa drzew - szt. 1 jesion; szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1089/2001	478
263	oddz. 191a; las	drzewo - szt. 1 modrzew	1090/2001	380
264	oddz. 191a; las	drzewo - szt. 1 modrzew	1091/2001	330
265	oddz. 191h; las	drzewo - szt. 1 modrzew	1092/2001	330
266	oddz. 201b; las	grupa drzew - szt. 4 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1093/2001	348 – 380
267	oddz. 201b; las	drzewo - szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1094/2001	340
268	oddz. 201b,f; las	grupa drzew - szt. 15 lipa; szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>); 2 szt. czereśnia; szt. 1 brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)	1095/2001	180 – 460 Lp 400 Db 170 -195 Czr 190 Brzb
269	oddz. 201c; las	drzewo - szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1096/2001	378
270	oddz. 201c; las	grupa drzew – szt. 2 choina kanadyjska (<i>Tsuga canadensis</i>)	1097/2001	203, 223
271	oddz. 203f; las	drzewo - szt. 1 daglezie	1098/2001	320
272	oddz. 204c; las	drzewo - szt. 1 daglezie	1099/2001	330
273	oddz. 204c; las	drzewo - szt. 1 świerk	1100/2001	260
274	m. Tolkmicko, przy drodze polnej od ul. Morskiej przy budynku OHP	grupa drzew - szt. 4 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	97/96	255-363
275	m. Tolkmicko, ul. Królewiecka 31	drzewo – szt. 1 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	96/96	309
276	m. Tolkmicko, ul. Królewiecka 31	drzewo – szt. 1 wiąz szypułkowy (<i>Ulmus laevis</i>)	95/96	348
277	m. Tolkmicko, po prawej stronie drogi do Nowego wieku, przy gruntach p. Romana Kozła	drzewo – szt. 1 kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	234/98	335
278	w alei dębów, między budynkami nr 49 a 29; OBREB: Kadyny 3, NR DZ.: 409	szpaler drzew – dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	17/9999	495
279	duży nieużytek przy pn.-wsch. części oddz. 176 (Nadleśnictwo Elbląg), między pododdziałami 176r i 176t; OBREB: Pogrodzie 3, NR DZ.: 354/1	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1071/2001	397
280	200 m na północ od szkoły ogrodniczej (na skarpie dawnego wyrobiska gliny); OBREB: Suchacz 1 (1), NR DZ.: 300/6	drzewo – szt. 1 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	306/1998	400

281	przy wjeździe do internatu Zasad. Szkoły Rolniczej i Technikum Rolniczego w Poloninach; OBREB: Suchacz 1 (1), NR DZ.: 330	grupa drzew - szt. 2 topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	185/1996	420 - 400
282	zakrzaczona miedza pośród łąk przy wschodniej części oddz. 181, ok. 150 m od granicy pododdziału 181f; OBREB: Przybyłowo 1, NR DZ.: 12-14	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1080/2001	380
283	na terenie posesji Przybyłowo 14, przy drodze; OBREB: Przybyłowo 1, NR DZ.: 32/3	drzewo – szt. 1 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	1078/2001	370
284	las prywatny przy pn.-wsch. części oddz. 180Ai Nadleśnictwa Elbląg OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 13/13	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1141/2001	388
285	las prywatny przy pd.-wsch. części oddz. 180Ai Nadleśnictwa Elbląg OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 13/13	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1142/2001	377
286	las prywatny przy południowej części oddz. 180Ai Nadleśnictwa Elbląg OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 13/13	grupa drzew - szt. 4 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1137/2001	265 - 160
287	duży śródlęśny nieużytek przy wsch. części oddz. 180A (Nadleśnictwa Elbląg), między pododdziałami 180Am i 180Ap; OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 13/15	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1074/2001	354
288	na gruntach Kazimierzy Żałuckiej, w zadrzewieniu, ok. 150 m od zabudowań; OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 3/1	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1077/2001	377
289	na gruntach Kazimierzy Żałuckiej, przy zabudowaniach; OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 4/1	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1076/2001	410
290	śródpolna zadrzewiona miedza biegnąca od oddz. 180Ax Nadleśnictwa Elbląg na pn. zach., w kierunku drogi wiejskiej; ok. 150 m od lasu; grunty Kazimierzy Żałuckiej; OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 6/4	grupa drzew - szt. 2 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	1079/2001	356 - 332
291	las prywatny przy wschodniej ścianie oddz. 203 Nadleśnictwa Elbląg; nad wąwozem w pobliżu łąk; OBREB: Przybyłowo 2, NR DZ.: 64	grupa drzew - szt. 3 buk pospolity (<i>Fagus silvatica</i>)	1075/2001	348 - 258
292	przy szkole podstawowej; OBREB: Suchacz 3, NR DZ.: 136	głaz narzutowy	309/1998	634
293	przed była szkołą podstawową; OBREB: Suchacz 3, NR DZ.: 140/10	drzewo – szt. 1 dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	307/1998	335
294	przed była szkołą podstawową; OBREB: Suchacz 3, NR DZ.: 140/10	grupa drzew - szt. 2 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	308/1998	265 - 265
295	Święty Kamień na terenie posesji przy stacji PKP; OBREB: Chojnowo 3 (3), NR DZ.: 2/1	drzewo – szt. 1 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	1081/2001	301
296	oddz. 112c	drzewo – szt. 1 czereśnia ptasia (<i>Prunus avium</i>)	1122/3000	252
297	oddz. 180Ap	grupa drzew - szt. 2 modrzew europejski (<i>Larix decidua</i>)	1155/3000	280 - 200
298	oddz. 180Aw	drzewo – szt. 1 brzoza brodawkowata (<i>Betula pendula</i>)	1156/3000	260
299	oddz. 201c/g	grupa drzew - szt. 3 lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>)	1093/3000	312 - 250
300	szpaler topól przy alejce w parku, naprzeciw portu rybackiego; 1 drzewo od drogi, miasto Tolkmicko - pomnik nieistniejący w terenie, nadal zapisany w rejestrze	drzewo – szt. 1 topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	1082/9999	470
301	szpaler topól przy alejce w parku, naprzeciw portu rybackiego; 6 drzewo od drogi, miasto Tolkmicko - pomnik nieistniejący w terenie, nadal zapisany w rejestrze	drzewo – szt. 1 topola czarna (<i>Populus nigra</i>)	1083/9999	400
302	Zalew Wiślany, ok. 30 m od brzegu, w połowie drogi między Nowym Wiekem a Świętym kamieniem	głaz narzutowy	134/1962	1520

ANEKS GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW (PROJEKT) WYKAZ OBIEKTÓW DLA MIASTA TOLKMICKO

L.P.	Obiekt: dawna funkcja / obecna funkcja	Adres	Nr ewidencyjnej	Datowanie / ważniejsze przebudowy	Numer wpisu do rejestr zabytków
ŚRÓDMIEŚCIE – REJON MIASTA LOKACYJNEGO (STARE MIASTO)					
1.	Rejon miasta lokacyjnego i północnego przedmieścia: układ przestrzenny z zachowaną siatką ulic, podziałem na bloki i parcele budowlane oraz zachowaną historyczną zabudową mieszkalną, usługową i publiczną pochodzącą w większości z XIX i z pierwszej połowy XX wieku.	Centrum miasta	Wpis obejmuje wiele działek ewidencyjnych, które podano przy poszczególnych obiektach.	XIV w. – XVIII w. – 1 połowa XX w.	UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r. jako Rejon Śródmieścia obejmujący obszar o granicach wyznaczonych przez bieg ulic: Nadrzecznej, Słupeckiej, Ceramicznej, Świętojańskiej, Portowej i wzdłuż koryta Stradanki (od wschodu).
2.	Kościół parafialny p.w. św. Jakuba Apostoła	Kościelna 2	289	1376 r. / 1572 r. /XVIII w. /1900-1901r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków Decyzja nr A-560 z dnia 1.12.1961 r.
3.	Mur okalający działkę kościelną	Kościelna 2	289	1900 – 1901 r.	
4.	Cmentarz katolicki, parafialny / teren przykościelny	Kościelna 2	289	XIV – XVIII w.	
5.	Baszta, pozostałość fortyfikacji miejskich	Na tyłach zabudowy ulicy Nadrzecznej, w decyzji adres określono jako Basztowa 3.	384	koniec XIV w.	Decyzja nr A-524 z dnia 5.04.1960 r.
Ulica Ceramiczna (dawna Mühlen Gasse - Młyński Zaulek)					
6.	Budynek mieszkalny	Ceramiczna 1	399/2	ok. 1850 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
7.	Budynek gospodarczy / budynek mieszkalny	Ceramiczna 2	408 i 409/6	koniec XIX w. / po 1945 r.	
8.	Budynek mieszkalny; zlokalizowany na rogu z Placem Wolności	Ceramiczna 4	408 i 409/5	2 połowa XIX w. / po 2000 r.	
9.	Budynek mieszkalny	Ceramiczna 7	400	koniec XIX w.	
10.	Budynek gospodarczy	Ceramiczna 7	395	koniec XIX w.	
Ulica Elbląska (część wschodnia; dawną Elbinger Straße)					
11.	Budynek usługowo-mieszkalny (budynek dawniej oznaczony nr 127, na parterze był sklep ? z szyldem: Eugen Putzrath)	Elbląska nr 4	54/1	koniec XIX w. / po 1945 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
12.	Budynek usługowo-mieszkalny	Elbląska nr 5	87	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
Ulica Jagiellońska (dawną ulicą Accisen Straße)					
13.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Jagiellońska nr 1	263/3	1 połowa XIX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków

					UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
14.	Budynek zajazdu / budynek mieszkalny wielorodzinny	Jagiellońska nr 2	285/1	1911 r.	Decyzja nr A-3697 z dnia 28.05.1994 r.
15.	Budynek mieszkalny	Jagiellońska nr 3	259	1 połowa XIX w. / odnowiony w ostatnich latach	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
16.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Jagiellońska nr 4	285/4	początek XIX w.	
17.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Jagiellońska nr 6	285/5	początek XIX w.	
18.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Jagiellońska nr 8	285/6	1 połowa XIX w.	
19.	Budynek mieszkalny	Jagiellońska nr 9	268/2	początek XIX w. / po 2000 r.	
20.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Jagiellońska nr 10	285/7	początek XIX w.	
21.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Jagiellońska nr 11	270/2	koniec XIX w.	
22.	Budynek mieszkalny	Jagiellońska nr 12	285/8	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
23.	Budynek mieszkalny dwurodzinny	Jagiellońska nr 13	271/1	koniec XIX w.	
24.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Jagiellońska nr 16	283	ok. 1850 r./ po 1945 r.	
Ulica Kościelna (dawna Kirchen Straße)					
25.	Budynek mieszkalny + pokoje motelowe	Kościelna nr 1	172	1896 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
26.	Budynek parafialny i dom rekolekcyjno-wypoczynkowy parafii p.w. Św. Jakuba Apostoła w Tokmicku	ul. Kościelna nr 2	286	koniec XIX w. / po 1945 r.	
27.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; budynek o cechach klasycystycznych	Kościelna nr 3	173	początek XIX w. / po 2000 r.	
28.	Budynek zajazdu / budynek mieszkalny wielorodzinny (przed 1945 rokiem ten budynek i sąsiedni-Jagiellońska 2, tworzyły zajazd należący do Hetty Michael)	Kościelna nr 4; zblokowany z budynkiem Jagiellońska 2	285/2	4 ćw. XIX w.	
29.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; budynek o cechach klasycystycznych	Kościelna nr 5	174	początek XIX w.	
30.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; budynek o cechach klasycystycznych	Kościelna nr 7	175/2	początek XIX w.	
31.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Kościelna nr 11	179	pocz.XIX w./ lata 70- teXXw.	
Ulice: Krzywa, Rybacka, Zawiszy (dawniej miały wspólną nazwę Fischerstraße)					
32.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Krzywa nr 3	159	koniec XIX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru

33.	Budynek jednorodzinny	mieszkalny	Krzywa nr 4	154	koniec XIX w.	zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
34.	Budynek dwurodzinny	mieszkalny	Krzywa nr 5/1, 5/2	152/1 i 152/2	koniec XIX w.	
Ulica Nadrzeczna (dawna Thurm Straße - Wieżowa)						
35.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 5	249	1 połowa XIX w. / po 1945 roku	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
36.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 6	256	4 ćwierć XIX w. /po 1945 r.	
37.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 7	248	1 połowa XIX w. / po 2000 r.	
38.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 9	247	4 ćw. XIX w. / przebudowany po 1945 r.	
39.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 11	245	ok. połowy XIX w. / po 2000 r.	
40.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 13	274	4 ćw. XIX w.	
41.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 14	266/3	1 połowa XIX w. /po 1945 r.	
42.	Budynek mieszkalny wielorodzinny		Nadrzeczna nr 17	275/1	koniec XIX w.	
43.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 18	267	koniec XIX w.	
44.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 34	281	4 ćw. XX w.	
45.	Budynek mieszkalny		Nadrzeczna nr 36	280	lata 30-te XX w. / po 2000r.	
46.	Budynek gospodarczy		Nadrzeczna nr 36	280	koniec XIX w.	
Ulica Słupecka (dawniej nie była wydzielona; był to południowy fragment głównej ulicy prowadzącej do osady starościńskiej, zwanej ulicą Zamkową lub ulicą Urzędową - Amts Straße)						
47.	Budynek mieszkalny z warsztatem		Słupecka nr 1 a	91/1	koniec XIX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
48.	Budynek mieszkalny		Słupecka nr 3	89/7 i 411	koniec XIX w.	
Południowy odcinek dzisiejszej ulicy Świętojańskiej, prowadzący do Rynku (dawniej Herren Straße)						
49.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych		Świętojańska nr 3	97/2	1 połowa XIX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
50.	Budynek mieszkalny		Świętojańska nr 5	96	4 ćw. XIX w./ 2000 r.	
51.	Budynek usługowo- mieszkalny		Świętojańska nr 7- 9	95/6 i 95/7	4 ćw. XIX w.	
52.	Budynek mieszkalny		Świętojańska nr 14	287	przełom XVIII/XIX w. / po 2000 r.	
53.	Budynek mieszkalny		Świętojańska nr 17	403/1	4 ćw. XIX w.	
54.	Kamienica mieszczańska / budynek biblioteki miejskiej		Świętojańska nr 20	171/1	koniec XIX w. / lata 80-te XX w.	
Północny odcinek dzisiejszej ulicy Świętojańskiej, prowadzący od Rynku do portu (dawniej Haff Straße - ulica Portowa)						
55.	Budynek usługowo - mieszkalny		Świętojańska nr 18	410/2	4 ćw. XIX w./ po 1945 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY
56.	Budynek usługowo- mieszkalny		Świętojańska nr 19	398/2	4 ćw. XIX w./ po 1945 r.	
57.	Budynek mieszkalny;		Świętojańska nr	170/1	ok. 1850 r./ 1979 r.	

	budynek o cechach klasycystycznych	22			Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
58.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Świętojańska nr 24	169	ok. 1850 r. / po 2000 r.	
59.	Budynek mieszkalny; budynek o cechach klasycystycznych	Świętojańska nr 26	168	1 połowa XIX w. / po 1945 r. / 1975 r.	
60.	Budynek mieszkalny	Świętojańska nr 28	167	1 połowa XIX w./po2000r.	
Ulica Szkolna (dawna Frauenburger Straße - Fromborska)					
61.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna nr 3	185	4 ćw. XIX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
62.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; obiekt o cechach klasycystycznych	Szkolna nr 4	263/1	1 połowa XIX w.	
63.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; obiekt o cechach klasycystycznych	Szkolna nr 6	261	ok. połowy XIX w.	
64.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Szkolna nr 7	187/1	3 ćw. XIX w./ po 2000 r.	
65.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Szkolna nr 8	260	4 ćw. XIX w./ po 2000 r.	
66.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; obiekt o cechach klasycystycznych; w budynku mieścił się zakład krawiecki	Szkolna nr 9	188/1	1 połowa XIX w. / po 2000 r.	
67.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna nr 10	255	4 ćw. XIX w.	
68.	Budynek mieszkalny	Szkolna nr 11	189	3 ćw. XIX w./ po 2000 r.	
69.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Szkolna nr 12	253	4 ćw. XIX w.	
70.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Szkolna nr 14	252	1 połowa XIX w.	
71.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Szkolna nr 17	190/1	1 połowa XXw./ po1945r.	
72.	Budynek mieszkalny	Szkolna nr 19	192	koniec XIX w.	
73.	Budynek mieszkalny; obiekt o cechach klasycystycznych	Szkolna nr 21	193	1 połowa XIX w.	
74.	Budynek mieszkalny jednorodzinny; obiekt o cechach klasycystycznych	Szkolna nr 23	194	3 ćw. XIX w.	
75.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Szkolna nr 25	196	3 ćw. XIX w.	
ŚRÓDMIEŚCIE – REJON MIĘDZY MIASTEM LOKACYJNYM A PORTEM					
76.	Zbór ewangelicki / kościół polsko-katolicki Matki Bożej Anielskiej; obiekt neogotycki	Kręta 3	156	1887 r. / lata 20-te XX w. (wnętrze) / 1999 r. remont wnętrza świątyni	Decyzja nr A-3158 z dnia 17.05.1991 r.
77.	Budynek gminy ewangelickiej (szkoła z salą do nabożeństw) / dom parafialny	Kręta 3	156		
78.	Budynek mieszkalny	Kręta 4	158/2	koniec XIX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ

					Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
Ulica Morska (dawna Pappel Zeile)					
79.	Budynek mieszkalny należący do Lingnera, właściciela zakładu szutniczego położonego vis a vis, za torami / budynek mieszkalny wielorodzinny	Morska nr 1	105/1	lata 20-te XX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
80.	Tzw. Blaues Haus – Niebieski dom / budynek mieszkalny wielorodzinny	Morska nr 3	106/1	lata 20-te XX w.	
Ulica Mazurska (dawna Machandelsteig)					
81.	Budynek mieszkalny	Mazurska nr 5/7	107/1	ok. 1900 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
82.	Budynek mieszkalny	Mazurska nr 9/11	107/1	ok. 1900 r.	
83.	Tzw. Gelbes Haus – Żółty dom / budynek mieszkalny	Mazurska nr 15/17	106/2 i 106/3	lata 20-te XX w.	
Ulica Portowa na odcinku od Świętojańskiej do Stradanki (dawna Vordere Haken StraÙe)					
84.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 1 / Świętojańska nr 34	116/1	lata 20-te XX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
85.	Kreissparkasse - budynek kasy powiatowej / siedziba Urzędu Miasta w Tolkmicku	Portowa nr 2	122	lata 20-te XX w.	
86.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 3	115	lata 30-te XX w.	
87.	Kamienica mieszczańska / siedziba „Domu Rybaka” / budynek Przedszkola Miejskiego w Tolkmicku	Portowa nr 4	124/2	4 ćwierć XIX w. / lata 1945-1946/ remont kapitalny 1989 r. / odnowienie elewacji (termomodernizacja) 2009 r.	
88.	Budynek usługowo-mieszkalny	Portowa nr 5	114/2	początek XX w.	Decyzja nr A-3451 z dnia 12.03.1993 r.
89.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 6	134/4	1 ćw. XX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
90.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 8	138	około 1890 r.	
91.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 13	102	4 ćw. XIX w./ po 2000 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
92.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 15	101	koniec XIX w.	
93.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 16	120	koniec XIX w.	
94.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 18	119	1 ćw. XX w.	
95.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 19	99/1	1 ćw. XX w.	
96.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 21	99/1	koniec XIX w. / po 2000r.	
97.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 23	97	4 ćw. XIX w./ po 2010 r.	
98.	Budynek mieszkalny dwurodzinnv	Portowa nr 24/26	83 i 84	4 ćw. XIX w.	

99.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 25	95	koniec XIX w./ po2010r.	
100.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 27	95	1 ćw. XX w.	
101.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Portowa nr 28	82/1	koniec XIX w.	
102.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 29	93/1	koniec XX w.	
103.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Portowa nr 30/32	81/1	4 ćw. XIX w.	
104.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 31	92	koniec XIX w.	
105.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Rybacka nr 1	137	koniec XIX w.	
106.	Budynek gospodarczy	Rybacka nr 1	137	ok. 1900-1910 r.	
107.	Zakład Ceramiki Artystycznej w Tolkmicku / siedziba GS SCH – magazyny, Wiejski Dom Handlowy/obecnie budynek usługowy (sklepy, pizzeria)	Świętojańska nr 21	40/10 i 40/17 i 40/38	lata 30-te XX w. / lata 50-te XX w.	
108.	Budynek poczty / Poczta Polska Urząd Pocztowy Tolkmicko; obiekt neogotycki	Świętojańska nr 25	42	ok. 1900 – 1905 r.	
109.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Świętojańska nr 27	41	ok. 1936-1940 r.	
110.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Świętojańska nr 29	25/1	ok. 1936-1940 r.	
111.	Budynek mieszkalny / Posterunek Policji w Tolkmicku	Świętojańska nr 31	34	ok. 1936-1940 r.	
112.	Budynek mieszkalny wielorodzinny (zblokowany z budynkiem Urzędu Miasta)	Świętojańska nr 32	123	lata 30-te XX w.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
113.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 3/5	126	koniec XIX w.	
114.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 4	158/1	koniec XIX w.	
115.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 7	136/1	koniec XIX w.	
116.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 8	153/3	koniec XIX w.	
117.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 9	136/2	koniec XIX w.	
118.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 10	152/3	koniec XIX w.	
119.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 15	140	koniec XIX w.	
120.	Budynek mieszkalny	Zawiszy nr 19	142	koniec XIX w. / po 1945 roku	
REJON PORTOWO – PRZEMYSŁOWY					
121.	Ellernwäldchen - Lasek olchowy / park miejski	Parkowa	5/8 i 9/1	2 połowa XIX w.	
122.	Obelisk z okazji jubileuszu 600.lecia założenia Tolkmicka / pomnik poległych i zaginionych w czasie w I wojny światowej / obelisk Nieznanego Żołnierza	Parkowa	5/8	koniec XIX w. / ok. 1920 r. / po 1945 r.	
123.	Haffenkrug - Karczma nadzalewowa / Urząd Morski w Gdyni, Bosmanat Portu nr 1	Parkowa nr 1	1/31	XVIII w. / lata 30-te XXw. / przebudowany po 1945 r., zachowany tylko w części	
124.	Zespół budynków stacji kolejowej kolei nadzalewowej - Haffuferbahn	Morska nr 4	16/2	1867 r.	Decyzja nr A-3814 z dnia 12.04.1995 r.
125.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Morska nr 6	18	lata 20-te XX w.	
OSIEDLE, POTEM PRZEDMIEŚCIE HAAKEN + REJON PRZY CMENTARZU KATOLICKIM / PRZEDMIEŚCIE POŁOŻONE NA WSCHÓD OD STRADANKI					
126.	Cmentarz katolicki	Szkolna	224	XVIII w.	
127.	Cmentarz ewangelicki	Szkolna	224	koniec XIX w.	

128.	Kapliczka; obiekt neogotycki	Cmentarz parafialny przy ul. Szkolnej	224	koniec XIX w.	
129.	Herz – Jesu – Kapelle / kaplica p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa; obiekt barokowy	Cmentarz parafialny przy ul. Szkolnej	224	1736 r./ odrestaurowana w 1959r./ remont konserwatorski 2011 r.	Decyzja nr A-525 z dnia 5.04.1960 r.
130.	Brama wejściowa na cmentarz	Szkolna	224	koniec XIX w.	
131.	Szkoła katolicka / Szkoła Podstawowa nr 1 / Gimnazjum; obiekt o cechach neogotyckich	Szkolna nr 20	240	początek XX w.	Decyzja nr A- 4124 z dnia 8.11.1999 r.
Ulica Portowa na wschód od Stradanki nosiła dawniej nazwę Hintere Haken Straße					
132.	Zollamt – Urząd Celny / Budynek mieszkalny	Portowa nr 36	79/1	1 ćw. XX w.	
133.	Budynek usługowo- mieszkalny	Portowa nr 37	55/2	1 ćw. XX w.	
134.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 38	78	koniec XX w.	
135.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 40	77/1	koniec XIX w.	
136.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Portowa nr 44	73	koniec XIX w.	
137.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Portowa nr 47	50	koniec XIX w.	
138.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Portowa nr 48	69	koniec XIX w. / po 1945 roku	
139.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Portowa nr 49	49	koniec XIX w.	
140.	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Portowa nr 51	48	koniec XIX w.	
141.	Budynek mieszkalny jednorodzinny	Portowa nr 53	47/1	koniec XIX w.	
142.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 57	45	koniec XIX w. / po 1945 roku	
143.	Budynek mieszkalny	Portowa nr 62	58	4 ćw. XIX w.	
PRZEDMIEŚCIE POŁUDNIOWE					
Ulica Królewiecka (dawna Neukirch-Höhe Straße)					
144.	Pestkreuz / Krzyż ofiar epidemii z 1855 i 1857 r.	Królewiecka	138	lata 50-te XIX w.	
PRZEDMIEŚCIE ZACHODNIE (DAWNY REJON OSADY STAROŚCIŃSKIEJ I WZGÓRZA ZAMKOWEGO)					
145.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 6	56/2	ok.połowy XIX w./po 2000r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
146.	Karczma starościńska / apteka Leopolda Georga Mayne / budynek mieszkalny	Elbląska nr 9-11	83/1	koniec XVIII w. / 1832 r. / po 1945 roku	
147.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 12	58/1	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
148.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 16	63	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
149.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 18	65	koniec XIX w.	
150.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 20	66	koniec XIX w.	
151.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 19, 21, 23	77, 78, 79/2	koniec XIX w.	
152.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 24	68	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
153.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 29	119	2 połowa XIX w. / po 1945 r.	
154.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 31	118	2 połowa XIX w. / po 1945 r.	
155.	Budynek mieszkalny; obiekt klasycystyczny	Elbląska nr 33	116/7	3 ćwierć XIX w.	

156.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 37	113	przełom XVIII/XIX w.	
157.	Budynek mieszkalny	Elbląska nr 39	109	koniec XIX w.	
158.	Budynek gospodarczy	Elbląska nr 39	109	koniec XIX w.	
159.	Zachodnia część ul. Elbląskiej na odcinku około 300 metrów - aleja	Elbląska	55/3	koniec XIX w.	
160.	Wzgórze Zamkowe – nasadzenia zieleni wysokiej: szpaler 5 lip + 1 kasztanowiec	Rejon ulicy Młyńskiej	90/5	koniec XIX w.	
161.	Budynek gospodarczy / budynek mieszkalny	Młyńska nr 1	85/3	XVIII w. / 4 ćw. XIX w. / po 2000 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-1234 z dnia 14.04.1978 r.
162.	Budynek gospodarczy	Młyńska nr 1	85/5	4 ćw. XIX w.	
163.	Dom należący do młynarza / budynek mieszkalny	Młyńska nr 2	90/1 i 90/2	około 1870 r. / początek XX w.	
164.	Dom pomocników młynarza / budynek mieszkalny	Młyńska nr 4	89/2 i 89/7	po 1870 r.	
165.	Budynek mieszkalny	Młyńska nr 6	87	koniec XIX w. / po 1945 r.	W granicach obszaru wpisanego do rejestru zabytków UKŁAD URBANISTYCZNY Z ZABUDOWĄ I NAWIERZCHNIĄ Decyzja nr A-3452 z dnia 12.03.1993 r.
166.	Budynek mieszkalny	Młyńska nr 8	87	koniec XIX w.	
167.	Budynek mieszkalny	Szpitalna nr 1	104/2 i 104/3	4 ćw. XIX w.	
168.	Budynek gospodarczy	Szpitalna nr 1	85/9	koniec XIX w.	
169.	Kapliczka przydrożna	Szosa do Kadyn	55/2	XVII / XVIII w.	
170.	Kapliczka przydrożna	Szosa do Kadyn	55/2	XVII / XVIII w.	

ANEKS GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW (PROJEKT) WYKAZ DLA GMINY TOLKMICKO

I.p. (nr obiektu w miejscow ości)	Obiekt dawna funkcja / obecna funkcja	Adres	Nr działki ewidencyj nej	Datowanie Ważniejsze przebudowy	Wpis do rejestru zabytków
BOGDANIEC					
171 (1).	Zespół dworsko-folwarczny	Bogdaniec 1 i 2	73/25, 73/31, 73/26, 73/28, 73/27, 3/24 i 73/29.	XVIII w. / 3-4 ćw. XIX w. / po 2000 r.	ZESPÓŁ FOLWARKU (DOM MIESZKALNY, 4 BUDYNKI FOLWARCZNE, PARK PRZY FOLWARKU I LEŚNY, STAW, UKŁAD DROŻNY) Zespół wpisany do rejestru zabytków pod nr A-3896 decyzją z dn. 10.06.1996 r.
172 (2).	Budynek mieszkalny – rezydencja I właścicieli majątku	Bogdaniec 1	73/25	lata 70-te XIXw. / po 1945 r.	
173 (3).	Park siedliskowy (do rej. wpis. pierwotna kompozycja założenia)	Bogdaniec 1	73/25 i 73/31	3 ćw. XIX w.	
174 (4).	Dwór – rezydencja II właścicieli majątku (nowy dwór) / budynek mieszkalny i usługowy.	Bogdaniec 2	73/29	lata 90-te XIXw. / po 2000 r.	
175 (5).	Dwór właścicieli majątku (stary dwór) / oficyna // budynek mieszkalny i usługowy	Bogdaniec 2	73/29	poł. XIX w. / lata 90teXIXw. /po 2000 r.	
176 (6).	Park w zespole dworsko –parkowo – folwarcznym.	Bogdaniec 2	73/29, 73/28, 73/27 i 73/32.	XVIII w. / 3 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
177 (7).	Budynek gospodarczy I - łącznik między nowym dworem a budynkiem gospodarczym II (zlewania mleka).	Bogdaniec 2	73/29	lata 90-te XIXw. / po 2000 r.	
178 (8).	Budynek gospodarczy II w zespole folwarcznym (dawna obora).	Bogdaniec 2	73/29	lata 90-te XIXw. / koniec XIXw/ po 2000 r.	
179 (9).	Budynek gospodarczy III w zespole folwarcznym (dawny spichlerz, wozownia i stajnia).	Bogdaniec 2	73/29	lata 90-te XIXw. / po 2000 r.	
180 (10).	Budynek gospodarczy IV w zespole folwarcznym (dawny cielętnik) / budynek mieszkalny	Bogdaniec 2	73/29	lata 90-te XIXw. / po 1945 r. / po 2000 r.	
181 (11).	Budynek gospodarczy V w zespole folwarcznym (szklarnia)	Bogdaniec 2	73/29	lata 90-te XIXw. / po 2000 r.	
182 (12).	Budynek gospodarczy VI w zespole folwarcznym (dawna szopa)	Bogdaniec 2	73/27	lata 30-te XX w.	
183 (13).	Stacja trafo	Bogdaniec 2	73/24	lata 30-te XX w.	
184 (14).	Cmentarz	Bogdaniec bn.	105/3	koniec XIX w.	
BRZEZINA					
185 (1).	Krzyż przydrożny; zlokalizowany vis a vis zagrody nr 2	droga wiejska	41/2	ok. 1900 r.	
186 (2).	Budynek mieszkalny - dwór	Brzezina 2/2a	24/4	1799 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1181 decyzją z dn. 20.02.1971r.
187 (3).	Krzyż przydrożny na posesji budynku nr 2.	Brzezina 2/2a	24/4	ok. 1910 -1920r.	
188 (4).	Budynek gospodarczy I – obora	Brzezina 2/2a	24/4	1908 r.	
189 (5).	Budynek mieszkalny w zagrodzie gburskiej (bauer) / budynek mieszkalny	Brzezina 3	4	lata 80-te XX w.	
190 (6).	Budynek mieszkalny w zagrodzie gburskiej (bauer) / budynek mieszkalny	Brzezina 5	6	4 ćw. XIX w.	
191 (7).	Kapliczka;	Brzezina 5	6	ok. 1900 r.	
192 (8).	Budynek mieszkalny	Brzezina 6	21/8	lata 80-te XIXw.	
193 (9).	Budynek mieszkalny	Brzezina 7	9	ok. 1903 r.	
194 (10).	Budynek gospodarczy II - stodoła	Brzezina 7	9	ok. 1930 r.	
195 (11).	Budynek mieszkalny dwurodzinny	Brzezina 8	20	lata 30-te XX w.	
CHOJNOWO					
196 (1).	Krzyż przydomowy	Chojnowo b.n. przy drodze w kierunku Tolkmicka		ok. 1900 r.	
197 (2).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 1	98/1	lata 90-te XIXw.	
198 (3).	Budynek gospodarczy II - obora II	Chojnowo 1	98/1	ok. 1905 r.	

199 (4).	Budynek gospodarczy III – stodoła	Chojnowo 1	98/1	lata 20-te XX w.	
200 (5).	Krzyż z Arma Christi	Chojnowo 2	11	4 ćw. XIX w.	
201 (6).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 2	11	lata 70-te XIXw. / lata 90-teXXw.	
202 (7).	Kapliczka przydomowa.	Chojnowo 2	11	1911 r.	
203 (8).	Budynek gospodarczy II – chlewik	Chojnowo 2	11	ok. 1920 r.	
204 (9).	Budynek gospodarczy I - obora	Chojnowo 2	11	1913 r.	
205 (10).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 3	97	4 ćw. XIX w.	
206 (11).	Krzyż przydomowy	Chojnowo 3	97	koniec XIX w. / 2006 r.	
207 (12).	Budynek mieszkalny – dwójak	Chojnowo 5	96/6	koniec XIX w. / 2005 r.	
208 (13).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 6	15	lata 90-te XIXw. / 2006 r.	
209 (14).	Budynek gospodarczy	Chojnowo 6	15	ok. 1910 r.	
210 (15).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 7	94/2	lata 90-te XIXw.	
211 (16).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 8	13	4 ćw. XIX w. / 2005 r.	
212 (17).	Budynek gospodarczy I- obora	Chojnowo 8	13	ok. 1920 r.	
213 (18).	Budynek gospodarczy II - stodoła	Chojnowo 8	13	lata 30-te XX w.	
214 (19).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 9	92	lata 90-te XIX wieku / 1986 r.	
215 (20).	Szkoła wiejska / budynek mieszkalny i usługowy, sklep, świetlica wiejska.	Chojnowo 10	16/6	1823 r./ lata 20-teXXw.	
216 (21).	Budynek gospodarczy	Chojnowo 10	16/7	lata 30-te XX w.	
217 (22).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 11	91	4 ćw. XIX w.	
218 (23).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 13	87	ok. 1900 r.	
219 (24).	Krzyż przydomowy	Chojnowo 14	17/1	ok. 1910-1920r.	
220 (25).	Zagroda w typie wzdłużnym (langhof)	Chojnowo 15	86	ok. 1850 r. / 2004 r.	
221 (26).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 16/16a	19/3 i 19/2	lata 70-te XIXw. / 2007 r.	
222 (27).	Krzyż przydomowy	Chojnowo 16	19/2	ok. 1900 r.	
223 (28).	Budynek gospodarczy - obora	Chojnowo 16/16a	19/2	1910 r.	
224 (29).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 18	58	ok. 1900 r.	
225 (30).	Kapliczka przydrożna	Chojnowo – vis a vis 18	130/3	ok. 1910 r.	
226 (31).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 20	59	lata 30-te XX w. / 2009 r.	
227 (32).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 22	60	lata 30-te XX w. / 2007 r.	
228 (33).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 23	82	4 ćw. XIX w. / 1994 r.	
229 (34).	Krzyż na posesji	Chojnowo 24a	62	ok. 1900 r.	
230 (35).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof	Chojnowo 26	63/3	ok. 1900 r.	
231 (36).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 30/30a	107	lata 90-te XIXw.	
232 (37).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 32	50/4	ok. 1900 r.	
233 (38).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 33; kolonia wsch.	41/8	ok. 1900 r.	
234 (39).	Budynek gospodarczy - stodoła	Chojnowo 33	41/8	1936 r.	
235 (40).	Budynek mieszkalny	Chojnowo 35; kolonia wsch.	74	lata 80-te XIXw.	
236 (41).	Krzyż na posesji	Chojnowo 35; kolonia wsch.	74	ok. 1900 r.	
JANÓWEK					
237 (1).	Budynek mieszkalny	Janówek 1	178/2	lata 30-te XX w./ 2009 r.	
238 (2).	Budynek mieszkalny	Janówek 3	177	lata 30-te XX w. / po 2009 r.	
239 (3).	Budynek mieszkalny	Janówek 4	146	lata 30-te XX w. / 2006 r.	
240 (4).	Budynek mieszkalny	Janówek 5	176	lata 30-te XX w. / 2004 r.	
241 (5).	Budynek mieszkalny	Janówek 6	147	lata 30-te XX w. / 2004 r.	
242 (6).	Budynek mieszkalny	Janówek 7	175	lata 30-te XX w. / 2007 r.	
243 (7).	Budynek mieszkalny	Janówek 8	148	lata 30-te XX w.	
244 (8).	Budynek mieszkalny	Janówek 10	149	lata 30-te XX w. / 2009 r.	
245 (9).	Budynek mieszkalny	Janówek 12	150	lata 30-te XX w./ 2009 r.	
246 (10).	Budynek mieszkalny	Janówek 13	172	lata 30-te XX w.	
247 (11).	Budynek mieszkalny	Janówek 14	151	lata 30-te XXw./ 1999r.	
248 (12).	Budynek mieszkalny	Janówek 15	171	lata 30-te XX w. / 2000 r.	
249 (13).	Budynek mieszkalny	Janówek 19	169	lata 30-te XX w.	
250 (14).	Budynek mieszkalny	Janówek 20	189/4	ok. 1900 r. / 2001 r.	
KADYNY					
251 (1).	Układ ruralistyczny wsi	Kadyny	-	XIV w./ XVIII/XIX w. /1 poł. XX wieku / po 1945 r.	UKŁAD RURALISTYCZNY wpisany do rejestru zabytków pod nr A-3041 decyzją z dn. 13.04.1990 r.

Zespół cegielni nadzalewowej i związane z nim budynki mieszkalne					
252 (2).	Zespół cegielni nadzalewowej / część zespołu hotelowego „Pod Srebrnym Dzwonem” i część mieszkalna.	Kadyny 15	322	4 ćw. XIX w. / 1902-1903 r. / lata 30-teXXw. / lata 70-teXXw.	ZESPÓŁ CEGIELNI: GŁÓWNY BUD.PRODUKCYJNY, BUD.MŁYNA, BUD.MIESZK.-ADM., BUD.ŁĄCZNIKA, TOROWISKA KOLEJKI Zespół wpisany do rejestru zabytków pod nr A-4050 decyzją z dn. 25.03.1998 r.
253 (3).	Budynek główny w zespole cegielni nadzalewowej.	Kadyny 15	322	lata 30-te XX w.	
254 (4).	Budynek mieszkalno-administracyjny w zespole cegielni	Kadyny 15	322	lata 30-te XX w.	
255 (5).	Budynek łącznika w zespole cegielni nadzalewowej.	Kadyny 15	322	lata 30-te XX w.	
256 (6).	Budynek młyna w zespole cegielni nadzalewowej.	Kadyny 15	322	lata 30-te XX w.	
257 (7).	Budynek gospodarczy związany z cegielnią nadzalewową / budynek mieszkalny.	Kadyny 2	658/1	ok. 1906 r. / 2007 r.	
258 (8).	Baraki związane z cegielnią nadzalewową / budynek mieszkalny.	Kadyny 4	58/16	lata 40-te XX w. / lata 50-teXXw.	
Wytwórnia majoliki i związane z nią budynki mieszkalne					
259 (9).	Zespół wytwórni majoliki	Kadyny 10	503 i 504	1903 - 1905 r.	UKŁAD RURALISTYCZNY Decyzja nr A-3041 z dn. 13.04.1990 r.
260 (10).	Dom mieszkalny pracowników zakładu majoliki kadyńskiej / budynek mieszkalny.	Kadyny 6	508/5 i 508/6	ok. 1905 r.	
261 (11).	Dwa budynki gospodarcze pracowników zakładu majoliki kadyńskiej / budynki pomocnicze	Kadyny 6	508/10 – 508/14	ok. 1905 r.	
262 (12).	Dom mieszkalny pracowników zakładu majoliki kadyńskiej	Kadyny 8	516/5	ok. 1905 r.	
263 (13).	Budynek gospodarczy	Kadyny 8	516/7	ok. 1905 r.	
264 (14).	Lokomotywnia	Kadyny 8	516/7	ok. 1905 r.	
265 (15).	Dom mieszkalny zarządców majątku kadyńskiego / budynek mieszkalny	Kadyny 12	501	ok. 1903-1905r.	UKŁAD RURALISTYCZNY Wpisany do rejestru zabytków nr A-3041 decyzją z dn. 10.09.1990 r.
266 (16).	Budynek mieszkalny kierownictwa zakładu majoliki / budynek mieszkalny.	Kadyny 13 A, B	690	ok. 1905 r. / 2006 r.	
267 (17).	Budynek gospodarczy I	Kadyny 13	690	ok. 1905 r.	
268 (18).	Budynek gospodarczy II / budynek pomocniczy - garaże	Kadyny 13	690	ok. 1905 r.	
Wieś: obiekty architektoniczne i kompozycje zieleni wysokiej					
269 (19).	Budynek z zespołu starego folwarku / budynek mieszkalny.	Kadyny 1/3	486	koniec XVIII w. / XIX/XX w.	UKŁAD RURALISTYCZNY Decyzja nr A-3041 z dn. 13.04.1990r.
270 (20).	Kuźnia z zespołu starego folwarku / budynek mieszkalny.	Kadyny 5 A, B	480 i 481	1823 r. / lata 60-teXXw.	
271 (21).	Budynek mieszkalny pracowników majątku kadyńskiego / budynek mieszkalny.	Kadyny 7 A, B, C, D	468 i 469	ok. 1905 r.	
272 (22).	Buildynki gospodarcze na posesji domu Kadyny nr 7	Kadyny 7 A, B, C, D	475,476, 477, 478	ok. 1905 r.	
273 (23).	Szpital / budynek mieszkalny.	Kadyny 9 A, B, C, D	466 i 467	ok. 1902 r. / lata 60-teXXw.	
274 (24).	Buildynki gospodarcze na posesji domu Kadyny nr 9	Kadyny 9 A, B, C, D	471,472, 473,474	ok. 1902 r.	
275 (25).	Dom i posterunek policjanta / budynek mieszkalny.	Kadyny 11	690	ok. 1920 r. / 2007 r.	
276 (26).	Budynek gospodarczy	Kadyny 11	690	ok. 1920 r.	
277 (27).	Szkoła wiejska / hotel „Pod Srebrnym Dzwonem”.	Kadyny 31	407/8	1902 r./ 2003 r.	BUDYNEK DAWNEJ SZKOŁY WRAZ Z BUDYNKIEM GOSPODARCZYM Wpisane do rejestru zabytków pod nr A-4247 decyzją z dn. 26.02.2003 r.
278 (28).	Budynek gospodarczy przy szkole wiejskiej / budynek hotelowy	Kadyny 31	407/8	1902 r. / 2003 r.	
279 (29).	Dom starców / budynek mieszkalny wielorodzinny.	Kadyny 33	461/11	ok. 1902-1905r. / lata 60-teXXw.	UKŁAD RURALISTYCZNY Decyzja nr A-3041 z dn. 13.04.1990r.
280 (30).	Budynek gospodarczy	Kadyny 33	461/4	ok. 1905 r.	
281 (31).	Budynek pocztowy / budynek mieszkalny.	Kadyny 35 A, B	430 i 431	ok. 1902-1905r.	
282 (32).	Budynek gospodarczy	Kadyny 35	430 i 431	ok. 1905 r.	
283 (33).	Budynek mieszkalny pracowników majątku kadyńskiego / budynek mieszkalny	Kadyny 37 A, B	432 i 433	ok. 1905 r.	
284 (34).	Dwa budynki gospodarcze	Kadyny 37	432 i 433	ok. 1905 r.	
285 (35).	Brama związana z karczmą kadyńską.	Kadyny 39 (41)	452	ok. 1911 r.	
286 (36).	Budynek gospodarczy związany z karczmą	Kadyny 39 A, B	451 i 452	pocz. XIX w.	

	kadyńska / budynek mieszkalny.			/ 4 ćw. XIX w. /lata 50-te XXw.	
287 (37).	Karczma wiejska / budynek mieszkalny i usługowy	Kadyny 41	453 i 454	pocz. XIX w. / poł. XIX w. / pocz. XX w. / po 1945 r. / po 2005 r.	Decyzja nr A-4188 z dn. 12.07.2000 r.
288 (38).	Budynek gospodarczy	Kadyny 41	447, 448, 449, 450	1905 r. / lata 90-teXXw.	UKŁAD RURALISTYCZNY Decyzja nr A-3041 z dn. 13.04.1990 r.
289 (39).	Posterunek gwardii cesarskiej / budynek mieszkalny i usługowy – restauracja.	Kadyny 43	460	ok. 1905 r./ lata 50-teXXw. / lata 90-teXXw.	
290 (40).	Budynek gospodarczy przy posterunku gwardii cesarskiej / budynek o funkcji rekreacyjno-hotelowej	Kadyny 43	459	ok.1905 r. / lata 90-teXXw.	
291 (41).	Budynek mieszkalny pracowników majątku kadyńskiego / budynek mieszkalny	Kadyny 45 A, B, C, D	457 i 458	ok. 1905 r.	
292 (42).	Dwa budynki gospodarcze	Kadyny 45 A, B, C, D	457 i 458	ok. 1905 r.	
293 (43).	Budynek mieszkalny pracowników majątku kadyńskiego / budynek mieszkalny	Kadyny 51 A, B, C, D	455 i 456	ok. 1905 r.	
294 (44).	Dwa budynki gospodarcze	Kadyny 51 A, B, C, D	455 i 456	ok. 1905 r.	
295 (45).	Budynek mieszkalny pracowników majątku kadyńskiego / budynek mieszkalny	Kadyny 57 A, B, C, D	422 i 423	ok. 1905 r.	
296 (46).	Dwa budynki gospodarcze	Kadyny 57 A, B, C, D	422 i 423	ok. 1905 r.	
297 (47).	Budynek mieszkalny pracowników majątku kadyńskiego	Kadyny 59 A, B, C, D	107/31	ok. 1905 r.	
298 (48).	Budynek gospodarczy I	Kadyny 59 A, B, C, D	107/31	ok. 1905 r.	
299 (49).	Budynek gospodarczy II	Kadyny 59 A,B, C, D	107/31	ok. 1905 r.	
300 (50).	Budynek gospodarczy III - stodoła	Kadyny 59 A, B, C, D	107/31	lata 30-te XX w.	
301 (51).	Stacja trafo	Kadyny	465	lata 30-te XX w.	
302 (52).	Skwer wiejski	Kadyny – centrum wsi	495/7; 483	pocz. XX w.	
303 (53).	Studnia na skwerze wiejskim.	Kadyny	495/7	ok. 1905 r. / lata 50-teXXw.	
304 (54).	Cmentarz ewangelicki.	Kadyny	334	ok. 1920 r. / 2006 r.	
305 (55).	Aleja prowadząca na cmentarz.	Kadyny	333	koniec XIX w./ ok. 1916 r.	
306 (56).	Fundamenty kościoła kadyńskiego.	Kadyny	334	1912-1917 r./ 1920 r. / po 1945 r.	
307 (57).	Aleja kasztanowa	Kadyny	488	1873 – 1876 r.	
308 (58).	Aleja lipowa	Kadyny	488	1873 - 1876	
Zespół rezydencjonalny z folwarkiem					
309 (59).	Zespół rezydencjonalny z folwarkiem				Zespół wpisany do rejestru zabytków pod nr A-4461 decyzją z dn. 28.03.2007 r. jako DAWNE ZAŁOŻENIE REZYDENCJONALNO-FOLWARCZNE: czworobok zabudowy Stadniny Koni, zespół zabudowy rezydencjonalnej, zespół zieleni i dwie kapliczki.
310 (60).	Pałac w zespole rezydencjonalnym	Kadyny	498	koniec XVII w. /XVIII w./1961 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1203 decyzją z dn. 27.10.1973 r.
311 (61).	Ogrodzenie przed pałacem – w zespole rezydencjonalnym	Kadyny	498	ok. 1905-1910r.	W zespole DAWNEGO ZAŁOŻENIA REZYDENCJONALNO-FOLWARCZNEGO Decyzja nr A-4461 z dn. 28.03.2007 r.
312 (62).	Dom Kawalerów w zespole rezydencjonalnym / budynek mieszkalny	Kadyny (nr 22 a)	498	1 ćw. XIX w. / lata 60-teXXw.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1201 decyzją z dn. 27.10.1973 r.
313 (63).	Oranżeria w zespole rezydencjonalnym	Kadyny (dawniej oznaczona nr 14)	498	1817 r. / lata 60-teXXw.	Wpisana do rejestru zabytków pod nr A-1202 decyzją z dn. 27.10.1973 r.
314 (64).	Brama przed oranżerią – w zespole rezydencjonalnym.	Kadyny (nr 14).	498	ok. 1905-1910r.	W zespole DAWNEGO ZAŁOŻENIA REZYDENCJONALNO-FOLWARCZNEGO Decyzja nr A-4461 z dn. 28.03.2007 r.
315 (65).	Spichlerz z oficyną w zespole rezydencjonalnym / obecnie część hotelu.	Kadyny (nr 18)	498	XVIII w. /1801 r. / lata 90-teXXw.	Wpisane do rejestru zabytków pod nr A-1200 decyzją z dn. 27.10.1973 r.
316 (66).	Park francuski w zespole rezydencjonalnym	Kadyny – przy pałacu (hotelu)	498	XVIII w. / XIX w.	W zespole DAWNEGO ZAŁOŻENIA REZYDENCJONALNO-FOLWARCZNEGO Decyzja nr A-4461 z dn. 28.03.2007 r.
317 (67).	Park angielski w zespole rezydencjonalnym	Kadyny	694	2 poł. XIX w.	

318 (68).	Kaplica Domowa – mauzoleum rodziny Birkner / kaplica p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	Kadyny – w parku rezydencjonalnym	520	1878 r.	Wpisana do rejestru zabytków pod nr A-2955 decyzją z dn. 5.12.1989 r,
319 (69).	Aleja przy Drodze Pięknych Widoków	Kadyny	494	XVIII / XIX w.	W zespole DAWNEGO ZAŁOŻENIA REZYDENCJONALNO-FOLWARCZNEGO Decyzja nr A-4461 z dn. 28.03.2007 r.
320 (70).	Dąb Bażyńskiego oraz aleja zachodnia	Kadyny – zachodnia część wsi	499	XIV w. / XVII w.	Dąb Bażyńskiego wpisany do rejestru zabytków pod nr A-55 decyzją z dn. 21.09.1949 r.
321 (71).	Zespół gorzelni w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski) / obiekt hotelowy.	Kadyny	498 i 495/1	1892-1906 r. / lata 90-te XX w.	W zespole DAWNEGO ZAŁOŻENIA REZYDENCJONALNO-FOLWARCZNEGO Decyzja nr A-4461 z dn. 28.03.2007 r.
322 (72).	Brama Przejazdowa w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny	498 i 495/4	1906 r. / lata 70-teXXw.	
323 (73).	Stodoła w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny	495/6	lata 20-te XX w.	
324 (74).	Powozownia w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski) / garaże.	Kadyny	495/6	ok. 1900 r. / lata 50-teXXw.	
325 (75).	Stajnia I, wozownia i magazyn w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny	495/6	ok. 1900-1906r./lata 20-teXXw. / lata 50-teXXw.	
326 (76).	Stajnia II z częścią mieszkalną w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny	495/6	ok. 1900-190 r. / lata 50-teXXw.	
327 (77).	Stajnia III, z częścią mieszkalną w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny	495/6	ok.1900 -1906r. / lata 50-teXXw.	
328 (78).	Brama II w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny	495/6	lata 20-te XX w.	
329 (79).	Budynek mieszkalny w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski).	Kadyny 24 B	495/4	ok. 1900 – 1906 r./ l. 50-te XX w.	
330 (80).	Stajnia IV w zespole rezydencjonalnym (folwark cesarski)	Kadyny 24 A	495/6	ok. 1900-1906r. / lata 50-teXXw.	
331 (81).	Brama I w zespole rezydencjonalnym.	Kadyny – między stadnią a hotelem	495/6	lata 20-te XX w.	
Zespół poklasztorny i związane z nim obiekty. Zespół składa się z dwóch budynków: kościoła oraz budynku klasztornego tworzących w rzucie literę „L”.					
332 (82).	Kościół w Zespole Klasztornym OO Franciszkanów.	Kadyny - na południe od wsi	521	koniec XVII w. /1749 r. / lata 90-teXXw.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-522 decyzją z dn. 2.12.1959 r.
333 (83).	Budynek klasztorny w Zespole Klasztornym OO Franciszkanów	Kadyny – na południe od wsi	521	koniec XVII w. /1749 r. / lata 80-teXXw. / lata 90-teXXw.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-505 decyzją z dn. 2.12.1959 r.
334 (84).	Kaplica p.w. św. Krzyża – obiekt związany z zespołem klasztornym	Kadyny – wsch. część miejscowości; przy drodze wiodącej do klasztoru	693	1777 r. / 1919 r.	Wpisana do rejestru zabytków pod nr A-3688 decyzją z dn. 27.04.1994 r.
335 (85).	Trzy Krzyże – obiekt związany z zespołem klasztornym	Kadyny – wsch. część miejscowości; przy drodze wiodącej do klasztoru	489 i 494	1682 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1209 decyzją z dn. 21.12.1973 r.
KAMIOŃEK WIELKI					
336 (1).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk. 2	35/1	koniec XIX w.	
337 (2).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 3	260	koniec XIX w.	
338 (3).	Budynek gospodarczy	Kamionek Wlk 3	260	ok. 1910 r.	
339 (4).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 4	31	koniec XIX w.	
340 (5).	Zajazd wiejski / budynek mieszkalny, sklep, świetlica wiejska	Kamionek Wlk 5	68/1, 68/2, 68/3 i 68/4	4 ćw. XIX w. / lata 70-te XX w./ po 2010 r.	
341 (6).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 6	42	lata 20-te XX w.	
342 (7).	Budynek mieszkalny dwurodzinny	Kamionek Wlk 8	43	lata 30-te XX w.	
343 (8).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 12	90	lata 80-te XIX w.	
344 (9).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 20a/b	27/1 i 27/2	lata 20-te XX w. / 2008 r.	
345 (10).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 30	46	lata 80-te XIXw. / 2009 r.	
346 (11).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 38	62/3	lata 80-te XIXw. / 2000 r.	
347 (12).	Cmentarz ewangelicki.	Kamionek Wielki	33	1891 r. / 2008 r.	
348 (13).	Przystań rybacka	Kamionek Wielki	400/9	4 ćw. XIX w./ 1991 r.	
349 (14).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 48	125/5 i 125/6	lata 20-te XX w.	

		A/B		/ 2003 r.	
350 (15).	Szkola wiejska / budynek mieszkalny.	Kamionek Wlk 50	129/1/2/3/4/5	1870 r. / lata 70-teXXw.	
351 (16).	Budynek gospodarczy przy szkole wiejskiej	Kamionek Wlk 50	129/3	ok. 1900 r.	
352 (17).	Kompozycja zieleni przy szkole wiejskiej	Kamionek Wlk 50	129/2	XVIII w.	
353 (18).	Budynek mieszkalny – dom podcieniowy. <i>Dawny nr budynku to 30, pod takim numerem został wpisany do rejestru zabytków.</i>	Kamionek Wlk 52	131/1	1772 r. / p. XX w.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-561 decyzją z dn. 15.12.1961 r.
354 (19).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 54	132	4 ćw. XIX w. / 2005 r.	
355 (20).	Budynek gospodarczy	Kamionek Wlk 54	132	ok. 1900 r.	
356 (21).	Budynek mieszkalny; właścicielem budynku przed 1945 rokiem był Pyrzowski.	Kamionek Wlk 60	96	4 ćw. XIX w.	
357 (22).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 62	98	ok. 1900 r.	
358 (23).	Budynek mieszkalny i gospodarczy	Kamionek Wlk 62	96	ok. 1900 r.	
359 (24).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 66a	147	lata 70-te XIXw.	
360 (25).	Budynek mieszkalny	Kamionek Wlk 80	66	koniec XIX w. / 2004 r.	
KIKOŁY					
361 (1).	Zespół folwarczny	Kikoły	342	lata 80-teXIXw. / lata 20-teXXw. / po 1945 r.	ZESPÓŁ FOLWARCZNY wpisany do rejestru zabytków pod nr A-4312 decyzją z dn. 20.01.2005 r.
362 (2).	Budynek gospodarczy I w zespole folwarcznym / budynek gospodarczy – stajnia	Kikoły	342	koniec XIX w. / lata 20-teXXw. / lata 60-teXXw.	
363 (3).	Budynek gospodarczy II w zespole folwarcznym / budynek gospodarczy – stajnia II	Kikoły	342	lata 20-te XX w. / lata 60-teXXw.	
364 (4).	Rządówka w zespole folwarcznym / budynek mieszkalny wielorodzinny	Kikoły 69	358	lata 20-te XX w. / lata 60-teXXw.	
365 (5).	Czworak w zespole folwarcznym / budynek mieszkalny wielorodzinny	Kikoły 73 A,B,C,D	344 i 345	koniec XIX w. / lata 60-teXXw.	
366 (6).	Pięć lip	Kikoły	370/5	XVIII w.	
ŁĘCZE					
367 (1).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 1	130/1 i 130/2	1898 r. / lata 90-teXXw.	
368 (2).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 2	51/2	1887 r. / 2007 r.	
369 (3).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 3	131	1898 r. / 2007 r.	
370 (4).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof.	Łęcze 4	45/2	ok. 1900 r. / lata 90-teXXw.	
371 (5).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof.	Łęcze 6	41/2	ok. 1900 r. / 2007 r.	
372 (6).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 7	137/4	ok. 1900 r.	
373 (7).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 8	37/1	3 ćw. XIX w. / 2006 r.	
374 (8).	Budynek mieszkalny i gospodarczy.	Łęcze 10	38/3	ok. 1900 r.	
375 (9).	Stacja diakonisa i „mała szkoła” / budynek mieszkalny.	Łęcze 11	148/3	1884 r.	
376 (10).	Zagroda w typie kątowym – winkelhof.	Łęcze 12 i 12a	40/1 i 40/2	lata 70-teXIXw. / ok.1900 r.	
377 (11).	Budynek gospodarczy – stelmacharnia / budynek mieszkalny i pomocniczy.	Łęcze 13	143/2	ok. 1890 r. / lata 90-teXXw.	
378 (12).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 16	34/4	ok. 1902 r. / 2005 r.	
379 (13).	Budynek mieszkalny	Łęcze 17	145/1	1890 r. / 1899 r. / 2005 r.	
380 (14).	Dwa budynki gospodarcze	Łęcze 17	145/1	ok. 1900 r.	
381 (15).	Budynek mieszkalny	Łęcze 18	32	ok. 1920 r. / 2008 r.	
382 (16).	Budynek mieszkalny – dom podcieniowy	Łęcze 19	149	1846 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1188 decyzją z dn. 14.10.1971 r.
383 (17).	Budynek mieszkalny i gospodarczy / budynek gospodarczy	Łęcze 19	149	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
384 (18).	Budynek mieszkalny i gospodarczy	Łęcze 20	31	lata 90-teXIXw. / lata70-teXXw.	
385 (19).	Zakład stolarski / budynek gospodarczy	Łęcze 20	31	lata 90-teXIXw.	
386 (20).	Budynek mieszkalny	Łęcze 23	153	1925 r. / 2009 r.	
387 (21).	Budynek mieszkalny	Łęcze 24	29	ok. 1900 r.	
388 (22).	Budynek mieszkalny – dom podcieniowy	Łęcze 25	154	4 ćwierć XVIIIw.	Budynek spalony, w stanie ruiny.

					Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1192 decyzją z dn. 21.11.1959 r. (pod adresem Łęcze nr 33).
389 (23).	Budynek mieszkalny i gospodarczy - dom podcieniowy	Łęcze 26	28/1	1 ćw. XIX w. / 1930 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1190 decyzją z dn. 14.10.1971 r.
390 (24).	Budynek gospodarczy	Łęcze 26	28/1	1 ćw. XIX w. / k. XIX w.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1183 decyzją z dn. 14.10.1971 r.
391 (25).	Budynek parafialny / budynek mieszkalny	Łęcze 27	156/2	1855/86 r. / lata 60-te XXw.	
392 (26).	Budynek mieszkalny – dom podcieniowy	Łęcze 30	26	koniec XVIII w. / ok. 1850 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1186 decyzją z dn. 14.10.1971 r.
393 (27).	Budynek mieszkalny	Łęcze 31	160/3	lata 80-te XIXw.	
394 (28).	Piekarnia / budynek mieszkalny i usługowy	Łęcze 32	83	1898 r. / po 1945 r.	
395 (29).	Budynek mieszkalny DOM PODCINIOWY /OBIEKT SPALONY/	Łęcze 33	162 154	lata 80-te XIXw.	Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego DOZ-OA i K 6700/1111/10 [MT/146/10] z dn. 10.09.2012r. o skreśleniu z rejestru zabytków
396 (30).	Stary cmentarz parafialny.	Łęcze	121	XIV – XIX w.	
397 (31).	Kościół parafialny (katolicki/ewangelicki) / kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. Najświętszego Serca Jezusowego	Łęcze	121	1746 r. / 1882 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1194 decyzją z dn. 14.10.1971 r.
398 (32).	Nowy cmentarz parafialny.	Łęcze	95	4 ćw. XIX w.	
399 (33).	Obelisk poległych i zaginionych I wojnie światowej.	Łęcze 25	154	lata 20-te XX w.	
400 (34).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof	Łęcze 35	161/1	lata 80-te XIXw. / 2008 r.	
401 (35).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 36	85/2	lata 90-te XIXw. / 2006-2009 r.	
402 (36).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 37	164/1	lata 80-te XIXw.	
403 (37).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 38	86	około 1900 r.	
404 (38).	„Zajazd kolejowy” / budynek mieszkalny i usługowy – sklep spożywczy, świetlica wiejska.	Łęcze 40	88 i 90	1896 r. / 2001 r.	
405 (39).	Dwa budynki gospodarcze	Łęcze 40	90	ok. 1900 r.	
406 (40).	Budynek mieszkalny i gospodarczy.	Łęcze 41	165/2	lata 70-te XIXw.	
407 (41).	Budynek mieszkalny – siodlarnia / budynek mieszkalny.	Łęcze 42	91	lata 90-te XIX w. / 2005 r.	
408 (42).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 44	92	lata 80-te XIXw. / 2005 r.	
409 (43).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof / budynek mieszkalny.	Łęcze 47	169	3 ćw. XIX w. / ok.2000 r.	
410 (44).	Szkoła / budynek parafialny.	Łęcze 48	121	1897 r. / 2009 r.	
411 (45).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 49 a /b	170 i 171	lata 90-te XIXw. / po 2000 r.	
412 (46).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 51	172/1	lata 80-te XIXw. / 2006 r.	
413 (47).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 56	119	ok. 1910 r. / 2003 r.	
414 (48).	Budynek gospodarczy	Łęcze 56	119	1928 r.	
415 (49).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 57	79 i 80	ok. 1900 r.	
416 (50).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 58	118	I. 80-te XIX w. / po 2006 r.	
417 (51).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 59	78	4 ćwierć XIX w. / lata 50-te XXw.	
418 (52).	Budynek mieszkalny.	Łęcze 61	77/1	1926 r.	
419 (53).	Budynek mieszkalny – dom podcieniowy.	Łęcze 62	115/6	1 ćw. XIX wieku	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1192 decyzją z dn. 14.10.1971.
420 (54).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof.	Łęcze 64	114	około 1850 r. / lata 50-te XXw.	
421 (55).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof.	Łęcze 65	16/3	4 ćwierć XIX w.	
422 (56).	Budynek gospodarczy	Łęcze 65	16/3	około 1910 r.	
423 (57).	Budynek mieszkalny	Łęcze 67	19/5	1899 r. / 1995 r.	
424 (58).	Budynek mieszkalny	Łęcze 68	112	lata 90-te XIXw.	
425 (59).	Budynek mieszkalny	Łęcze 69	17/4	lata 80-te XIXw. / lata 50-te XXw.	
426 (60).	Mleczarnia i sklep kolonialny / budynek mieszkalny	Łęcze 74	108/4	lata 90-te XIXw. / po 1945 r. / po 2000 r.	
427 (61).	Budynek mieszkalny	Łęcze 76 A i B	106 i 107	lata 90-te XIXw. / po 2000 r.	
428 (62).	Budynek mieszkalny	Łęcze 78	105/1	lata 70-te XIXw. / po 1945 r.	
429 (63).	Budynek mieszkalny	Łęcze 80	105/2	lata 90-te XIXw. / po 2010 r.	
430 (64).	Budynek mieszkalny	Łęcze 81	189/3	1887 r.	
431 (65).	Budynek mieszkalny	Łęcze 83	186/2	1887 r.	
432 (66).	Droga Młyńska	Łęcze	251/2	XIV w. / p. XXw.	

433 (67).	Wiatrak	Łęcze		4 ćw. XVIII w. / ok. 1885 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-1193 decyzją z dn. 14.10.1971 r.
434 (68).	Obelisk poświęcony pamięci profesora Roberta Dorra	Łęcze – na północny-zachód od układu osadniczego	159/3	1935 r.	
NADBRZEŻE					
Miejsce zwane dawniej Hoppehill					
435 (1).	Historyczny port cegielniany.	Nadbrzeże - Kupta	297/3	3 ćw. XIX w.	
436 (2).	Budynek mieszkalny I pracowników cegielni Hoppehill	Nadbrzeże 7	321/5	lata 40-te XX w.	
437 (3).	Budynek mieszkalny II pracowników cegielni Hoppehill	Nadbrzeże 7	311/1	4 ćw. XIX w.	
Zespół cegielni zachodniej					
438 (4).	Budynek mieszkalno-biurowy / budynek mieszkalny.	Nadbrzeże 2	75/29	ok. 1900 r. / 1921 r.	
439 (5).	Budynek mieszkalny i administracyjny cegielni.	Nadbrzeże 5	244/6	1934 r.	
Zespół cegielni wschodniej					
440 (6).	Zespół cegielni nadzalewowej (wschodnia)	Nadbrzeże	298/17, 298/18	1872 rok / 2004 – 2007 r.	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-3371 decyzją z dn. 26.06.1992 r.
441 (7).	Kolejka wąskotorowa cegielni i jej urządzenia	Nadbrzeże	300/4	4 ćw. XIX w.	
442 (8).	Historyczny port cegielniany	Nadbrzeże	297/5	3 ćw. XIX w. / 2008 r.	
443 (9).	Budynek mieszkalny pracowników cegielni.	Nadbrzeże 4 A	326/2	około 1900 r. / po 2000 r.	
Zespół dawnego uzdrowiska Reimannsfelde					
444 (10).	Dom zdrojowy w uzdrowisku Reimannsfelde.	Nadbrzeże	304	4 ćwierć XIX w. / pocz. XX w. / po 1945 r.	ZESPÓŁ PARKU ZDROJOWEGO Z BRYŁĄ DOMU MIESZKALNEGO I ALEJĄ DOJAZDOWĄ Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-3913 decyzją z dn. 16.09.1996 r.
445 (11).	Park uzdrowiskowy związany z uzdrowiskiem Reimannsfelde.	Nadbrzeże	303,304, 305, 306	lata 30-te XIXw. / ok. 1850 r. / pocz. XXw. / po 1945 r.	
446 (12).	Dwór / dom zdrojowy w uzdrowisku Reimannsfelde.	Nadbrzeże (Poloniny)	301	1850-51 r. / l. 50-te XX w.	ZESPÓŁ DWORSKO-PARKOWY Z DWOREM (OBECNĄ SZKOŁĄ), UKŁADEM ZIELENI WYSOKIEJ I UKŁADEM DROŻNYM Wpisane do rejestru zabytków pod nr A-3884 decyzją z dn. 23.04.1996 r.
447 (13).	Park w Poloninach	Nadbrzeże (Poloniny).	301	poł. XIX w. / koniec XIX w. / po 1945 r.	
448 (14).	Budynek pomocniczy I w uzdrowisku Reimannsfelde	Nadbrzeże	305	lata 20-te XX w.	
449 (19).	Budynek pomocniczy II w uzdrowisku Reimannsfelde	Nadbrzeże	303	4 ćw. XIX w.	
450 (20).	Budynek pomocniczy III w uzdrowisku Reimannsfelde	Nadbrzeże	301	lata 20-te XX w.	
Pozostałe obiekty w Nadbrzeżu					
451 (21).	Pomnik więźniów KL Stutthof.	Nadbrzeże	307/2	1971 r.	
452 (22).	Kapliczka przydrożna	Nadbrzeże	301	koniec XIX w.	
NOWINKA					
453 (1).	Budynek mieszkalny	Nowinka 1	14/1	4 ćw. XIX w. / po 2006 r.	
454 (2).	Krzyż przydomowy.	Nowinka 1	14/1	1 ćw. XX w. / lata 50-teXXw.	
455 (3).	Budynek mieszkalny.	Nowinka 2/4	63/1 i 63/3	4 ćw. XIX w.	
456 (4).	Kapliczka przydrożna	Nowinka vis a vis 2/4	12/1	4 ćw. XIX w.	
457 (5).	Budynek mieszkalny.	Nowinka 5		4 ćw. XIX w. / lata 60-teXXw.	
458 (6).	Krzyż przydomowy	Nowinka 5		ok. 1900 r.	
459 (7).	Budynek mieszkalny.	Nowinka 6		4 ćw. XIX w. / 2009 r.	

460 (8).	Budynek mieszkalny	Nowinka 7		4 ćw. XIX w.	
461 (9).	Budynek mieszkalny.	Nowinka 10		4 ćw. XIX w.	
462 (10).	Budynek gospodarczy I – obora.	Nowinka 10		1911 r.	
463 (11).	Krzyż przydomowy	Nowinka 10		ok. 1900 r.	
464 (12).	Budynek mieszkalny.	Nowinka 11		3 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
465 (13).	Budynek gospodarczy – obora.	Nowinka 11		1909 r.	
466 (14).	Kapliczka przydrożna	Nowinka 11		1 ćw. XX w.	
467 (15).	Krzyż przydrożny	Nowinka – na północ od posesji nr 11		2 ćw. XX w.	
OSTROBRZEG (OSTROGÓRA)					
468 (1).	Zespół dworsko – parkowo – folwarczny.	Ostrobrzeg 2	526	4 ćw. XIX w. / lata 90-teXXw.	
469 (2).	Rezydencja właściciela folwarku / budynek mieszkalny	Ostrobrzeg 2	526	4 ćw. XIX w. / lata 90-teXXw.	
470 (3).	Budynek gospodarczy I	Ostrobrzeg 2	526	1 ćw. XX w. / lata 90-teXXw.	
471 (4).	Budynek gospodarczy II	Ostrobrzeg 2	526	1 ćw. XX w. / lata 90-teXXw.	
472 (5).	Głaz narzutowy – obelisk upamiętniający Rüdiger von Etzdorfa i jego córkę Margę von Etzdorf.	Ostrobrzeg – na wschód od układu osadniczego	716	1927 r.	
PAGÓRKI					
473 (1).	Budynek gospodarczy I – stajnia	Pagórki b/n	563	1 ćw. XX w. / po 2000 r.	
474 (2).	Budynek gospodarczy II – obora / spichlerz	Pagórki b/n	655	ok. 1900-1910r. / po 1945 r.	
475 (3).	Stacja trafo	Pagórki	654	lata 30-te XX w.	
476 (4).	Pozostałość parku siedliskowego	Pagórki	563	koniec XIX w.	
477 (5).	Budynek gospodarczy / budynek usługowy (sklep spożywczo-przemysłowy)	Pagórki 9	605	pocz. XX w. / po 2000 r.	
478 (6).	Budynek mieszkalny dwurodzinny	Pagórki 11	603 i 604	pocz. XX w.	
479 (7).	Budynek mieszkalny wielorodzinny	Pagórki 13/13a	599, 600, 601, 602.	pocz. XX w.	
480 (8).	Budynek mieszkalny	Pagórki 26	15/1	4 ćw. XIX w.	
481 (9).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof	Pagórki 25	216/1	koniec XIX w.	
482 (10).	Obelisk upamiętniający cesarza Wilhelma II Hohenzollerna.	Pagórki – na zachód od układu osadniczego	725	pocz. XX w.	
483 (11).	Dąb.	Pagórki – na południe od układu osadniczego	560	XVIII w. / XIX w.	
PEKLEWO					
484 (1).	Budynek mieszkalny.	Pęklewo 4	494	ok. 1900 r.	
485 (2).	Budynek gospodarczy / budynek mieszkalny	Pęklewo 5	197/2	ok. 1900 r. /po 1945 r.	
486 (3).	Budynek gospodarczy	Pęklewo 7	440	ok. 1900 r.	
487 (4).	Cegielnia nadzalewowa / obiekt magazynowy – skład celny.	Pęklewo	545	ok. 1900 r.	
POGRODZIE					
488 (1).	Kościół parafialny rzymsko-katolicki p.w. Św. Mikołaja; neogotycki.	Pogrodzie 38	89	1878-1879 r. / 1885-1886 r. / po 1945 r.	KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. MIKOŁAJA I MB WSPOMOŻENIA WIERNYCH Z CMENTARZEM, UKŁADEM ZIELENI I KAPLICZKĄ Wpisane do rejestru zabytków pod nr A-3642 decyzją z dn. 6.12.1993 r.
489 (2).	Cmentarz przykościelny / teren przykościelny	Pogrodzie 38	89	XIV – XIX w. / po 1945 r.	
490 (3).	Mur okalający teren kościelny	Pogrodzie 38	89	koniec XIX w.	
491 (4).	Kapliczka na terenie przykościelnym; neogotycka	Pogrodzie 38	89	lata 80-te XIXw.	
492 (5).	Obelisk poległych i zaginionych w czasie I wojny światowej / obiekt kultu	Pogrodzie 38	89	ok. 1920 r.	
493 (6).	Kaplica	Pogrodzie	238	1 poł. XIX w.	KAPLICA CMENTARNA Wpisana do rejestru zabytków pod nr A-4456 decyzją z dn. 16.02.2007 r.
494 (7).	Cmentarz ofiar zarazy	Pogrodzie	238	XVIII w.	
495 (8).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 6	75	4 ćw. XIX w.	
496 (9).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 8	76/3	ok. 1900 r. / po 2000 r.	

497 (10).	Budynek gospodarczy – obora	Pogrodzie 8	76/3	ok. 1900 r.	
498 (11).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 10	77/1	ok. 1900 r.	
499 (12).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 12	78/1	ok. 1900 r.	
500 (13).	Budynek gospodarczy	Pogrodzie 12	78/1	ok. 1900 r.	
501 (14).	Kapliczka przydrożna na posesji budynku nr 16	Pogrodzie 16	80/1	ok. 1900 r.	
502 (15).	Budynek pocztowy / punkt pocztowy + mieszkanie (RUP Nr inw. 10075) / /budynek mieszkalny	Pogrodzie 20	83	pocz. XX w. / po 2010 r.	
503 (16).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 21	191/1	4 ćw. XIX w. / po 2000 r.	
504 (17).	Budynek gospodarczy	Pogrodzie 21	191/1	4 ćw. XIX w. / po 2000 r.	
505 (18).	Krzyż	Pogrodzie – przy ścieżce wodącej do domu nr 24	96	2 ćw. XX w. / po 1945 r.	
506 (19).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 26	95	4 ćw. XIX w.	
507 (20).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 28	85	4 ćwierć XIX w.	
508 (21).	Budynek gospodarczy I - stodoła	Pogrodzie 28	85	2 ćw. XX w.	
509 (22).	Krzyż przydomowy	Pogrodzie 28	85	1 ćw. XX w.	
510 (23).	Krzyż przydomowy	Pogrodzie 29	187/1	1 ćw. XX w.	
511 (24).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 32	87	4 ćw. XIX w.	
512 (25).	Budynek gospodarczy	Pogrodzie 32	87	koniec XIX w.	
513 (26).	Krzyż przydrożny	Pogrodzie – na wysokości budynku mieszkalnego nr 35	239/1	po 1945 r.	
514 (27).	Szkoła wiejska i organistówka / budynek mieszkalny oraz pensjonat.	Pogrodzie 36	88/1	1821 r. / 1850 r. / 1868 r. / po 2010 r.	
515 (28).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 37	182/5	ok. 1900-1910r.	
516 (29).	Budynek gospodarczy	Pogrodzie bn (zlokalizowany na północ od domu nr 37)	182/4 i 182/3	ok. 1900-1910r.	
517 (30).	Plebania	Pogrodzie 39	181	ok. 1850 r.	
518 (31).	Budynek gospodarczy	Pogrodzie 39	181	lata 30-te XX w.	
519 (32).	Zajazd wiejski / budynek usługowy oraz świątelnia środowiskowa	Pogrodzie 41	180/13, 180/7 i 180/5	4 ćwierć XIX w. / 1 ćwierć XX w. / po 2000 roku	
520 (33).	Budynek mieszkalny / po 1945 r. siedziba Gromadzkiej Rady Narodowej / budynek mieszkalny	Pogrodzie 43	179		
521 (34).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 45	175/6		
522 (35).	Mleczarnia i serownia / mleczarnia i serownia w ramach Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Elblągu – Oddział Produkcyjny w Pogrodziu / budynek mieszkalny	Pogrodzie 48	126/5, 126/6 i 126/2	ok. 1900 r. / lata 30-te XXw. / po 1945 r.	
523 (36).	Komin w zespole mleczarni	Pogrodzie 48	126/2	ok. 1900 r.	
524 (37).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 51/51a	172	4 ćw. XIX w.	
525 (38).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 52	128	4 ćw. XIX w. / po 2000 r.	
526 (39).	Budynek mieszkalny / Izba porodowa w latach 1947-1970/ budynek mieszkalny i przychodnia lekarska	Pogrodzie 53	168/1	lata 30-te XX w.	
527 (40).	Park przydomowy	Pogrodzie 53	168/1	pocz. XX w.	
528 (41).	Budynek mieszkalny;	Pogrodzie 56	144/2	1904 r.	
529 (42).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 57	167	4 ćw. XIX w. / po 2010 r.	
530 (43).	Budynek gospodarczy I – stodoła	Pogrodzie 57	167	1 ćw. XX w.	
531 (44).	Budynek gospodarczy II - obora	Pogrodzie 57	167	1 ćw. XX w.	
532 (45).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 58	145	koniec XIX w.	
533 (46).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 59	166	2 ćw. XX w. / po 2010 r.	
534 (47).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 61/61a	164/1	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
535 (48).	Budynek gospodarczy I - obora	Pogrodzie 61/61a	164/1	ok. 1900 r. / po 1945 r.	

536 (49).	Budynek gospodarczy II	Pogrodzie 61/61a	164/1		
537 (50).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 62	140	koniec XVIII w.	
538 (51).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 64	139	2 ćw. XX w.	
539 (52).	Krzyż przydrożny	Zlokalizowany na posesji domu 64	139	2 ćw. XX w.	
540 (53).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 63/63a	163	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
541 (54).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 65	162	1909 r.	
542 (55).	Stacja telekomunikacyjna / stacja telekomunikacyjna + mieszkania / budynek mieszkalny wielorodzinny	Pogrodzie 69	159/12	1935-1940 r.	
543 (56).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 70	151	1894 r.	
544 (57).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 72	153/5 i 153/6	koniec XIX w.	
545 (58).	Krzyż przydrożny	Na wysokości posesji 72	148	koniec XIX w.	
546 (59).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Pogrodzie 74	135	koniec XIX w.	
547 (60).	Budynek mieszkalny	Pogrodzie 80	132	koniec XIX w.	
548 (61).	Budynek gospodarczy I – obora	Pogrodzie 80	132	ok. 1900-1910 r. / po 1945 r.	
549 (62).	Budynek gospodarczy II – stodoła	Pogrodzie 80	132	1 ćw. XX w.	
550 (63).	Budynek gospodarczy III	Pogrodzie 80	132	ok. 1900-1910r.	
551 (64).	Droga wojewódzka nr 504	Pogrodzie	103/2	XIX / XX w.	
552 (65).	Droga wojewódzka nr 54	Pogrodzie	103/2	XIX / XX w.	
PRZYBYŁOWO					
553 (1).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 2	72	koniec XIX w. / po 2010 r.	
554 (2).	Budynek mieszkalny	Przybyłowo 4	66/2	koniec XIX w.	
555 (3).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 7	60/1	koniec XIX w.	
556 (4).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 8	40	pocz. XX w. / po 2000 r.	
557 (5).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 9	54/2	koniec XIX. / po 1945 r.	
558 (6).	Budynek mieszkalny	Przybyłowo 12	33/10	1931 r.	
559 (7).	Budynek gospodarczy	Przybyłowo 12	33/10	ok. 1900-1910r.	
560 (8).	Budynek mieszkalny	Przybyłowo 13	52/3	3 ćwierć XIX w.	
561 (9).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 14	32/3	ok. 1900-1910r.	
562 (10).	Zagroda w typie wzdłużnym – langhof	Przybyłowo 15	50/1	4 ćwierć XIX w.	
563 (11).	Kapliczka przydrożna	Przybyłowo, zlokalizowana obok domu nr 15	51/1	około 1900 r.	
564 (12).	Budynek gospodarczy – stodoła	Przybyłowo 15	50/1	2 ćwierć XX w.	
565 (13).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 18; kolonia połudn.	63	koniec XIX w.	
566 (14).	Budynek mieszkalno-gospodarczy	Przybyłowo 19; kolonia połudn.	79/7	koniec XIX w.	
567 (15).	Budynek mieszkalny	Przybyłowo 22; kolonia półn.	4/2	ok. 1900 r. / po 2000 r.	
568 (16).	Budynek mieszkalny	Przybyłowo 23; kolonia półn.	5/4	ok. 1900 r. / po 2000 r.	
SUCHACZ					
569 (1).	Historyczny port cegielniany, Przyszań rybacka, obecnie przyszań morską	ul. Portowa	4/10	XVIII w. / XIX w. / po 1945 r. po 2008 r.	
570 (2).	Rezydencja właścicieli cegielni nadzalewowej / budynek mieszkalny wielorodzinny	ul.Cegielniana 1	49/12	lata 20-te XX w.	
571 (3).	Budynek pomocniczy / budynek mieszkalny wielorodzinny	ul.Cegielniana 3/3a	49/3, 49/7 i 49/10	lata 20-te XX w. / po 1945 r.	
572 (4).	Budynek mieszkalny	ul.Cegielniana8	176/7	koniec XIX w.	
573 (5).	Zespół cegielni nadzalewowej / obiekt opuszczony, popadający w ruinę	ul. Cegielniana	505	koniec XIX w.	Zespół wpisany do rejestru zabytków pod nr A-3372 decyzją z dn. 26.06.1992 r.
574 (6).	Obelisk	ul. Kielecka	157/20	1963 r.	
575 (7).	Budynek mieszkalny dwurodzinny	ul. Kielecka 4	156/1 i 156/2	1 ćw. XX w. / po 2000 r.	
576 (8).	Budynek mieszkalny	ul. Kielecka 6	155	lata 20-te XX w. / po 2010 r.	
577 (9).	Budynek gospodarczy	ul. Kielecka 6	155	2 ćw. XX w.	
578 (10).	Budynek mieszkalny jednorodzinny	ul. Kielecka 8	153/2	ok. 1900-1910r.	
579 (11).	Budynek mieszkalny i trafostacja	ul. Kielecka 14	149/1 i 149/6	lata 30-te XX w.	
580 (12).	Budynek mieszkalny	ul. Kielecka 16	147/1	ok. 1900 r. / po 2000 r.	

581 (13).	Budynek mieszkalny.	ul. Kielecka 18	146/4	4 ćw. XIX w. /po 1945 r.	
582 (14).	Budynek mieszkalny	ul. Klonowska 1	129	ok. 1900 r. / po 2010 r.	
583 (15).	Budynek mieszkalny jednorodzinny	ul. Klonowska 2	121	ok. 1900-1910r.	
584 (16).	Budynek mieszkalny	ul. Klonowska 3	128/3	lata 20-te XX w.	
585 (17).	Budynek mieszkalny.	ul. Królowej Marii 2	90/4	ok. 1930-1932r.	
586 (18).	Budynek mieszkalny jednorodzinny	ul. Królowej Marii 3	97	ok. 1900-1910 r. / po 1945 r.	
587 (19).	Budynek mieszkalny jednorodzinny	ul. Królowej Marii 5	100/1	lata 20-te, 30-te XX w.	
588 (20).	Budynek mieszkalny	ul. Królowej Marii 11	87/4 i 102/4	ok. 1900-1910r.	
589 (21).	Budynek dworcowy kolei nadzalewowej / stacja kolejowa Suchacz Zamek / budynek mieszkalny.	ul. Radości 1		lata 20-te XX w.	
590 (22).	Budynek mieszkalny – willa.	ul. Radości 5	89	lata 20-te XX w.	
591 (23).	Budynek gospodarczy	ul. Radości 5	89	ok. 1910-1920 r.	
592 (24).	Budynek mieszkalny	ul. Słomnicka1	158/6	ok. 1900 r.	
593 (25).	Budynek gospodarczy - obora	ul. Słomnicka1	158/6	1916 r.	
594 (26).	Budynek mieszkalny	ul. Słomnicka2/2b	211/2	ok. 1900 r. / po 2010 r.	
595 (27).	Budynek mieszkalny	ul. Słomnicka 4	211	3 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
596 (28).	Budynek mieszkalny	ul. Słomnicka 6	210/1	ok. 1900 r. / po 2010 r.	
597 (29).	Budynek mieszkalny	ul. Słomnicka 8	209/1	4 ćw. XIX w. /po 2010 r.	
598 (30).	Budynek mieszkalny	ul. Słomnicka13	165	lata 30-te XX w.	
599 (31).	Budynek mieszkalny	ul. Wielmoży 2	208	3 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
600 (32).	Budynek mieszkalny	ul. Wielmoży 7	504 i 539	4 ćw. XIX w. / po 1945 r.	
601 (33).	Budynek gospodarczy / budynek mieszkalny i gospodarczy	ul. Wielmoży 5a	195	pocz. XX w. / lata 90-teXXw.	
602 (34).	Budynek mieszkalny	ul. Wolbromska1	213	lata 20-te XX w.	
603 (35).	Budynek szkoły wiejskiej / budynek mieszkalny.	ul. Wolbromska2	140/9	1878 r. / 1891 r. / po 1945 r.	
604 (36).	Budynek mieszkalny	ul. Wolbromska5	215/1	1 ćw. XX w.	
605 (37).	Budynek mieszkalny	ul. Zakopiańska1	137/1	4 ćw. XIX w. / po 2000 r.	
606 (38).	Hotel Zameczek nad Zatoką (Haffschlößchen) należący do Elbląskiego Towarzystwa Komunikacyjnego w Elblągu / od 1956 r. szkoła podstawowa / obecnie Niepubliczna Szkoła Podstawowa z oddziałem przedszkolnym im. Kaprów Polskich.	ul. Zakopiańska 3	136	pocz. XX w. (1911-1912 r.) / lata 20-teXXw. / 1956 rok	Wpisany do rejestru zabytków pod nr A-4376 decyzja z dn. 8.02.2006 r.
607 (39).	Kamień upamiętniający Carla Pudora – twórcę Elbląskiego Towarzystwa Starożytności.	ul. Zakopiańska 3	136	lata 20-te XX w.	
608 (40).	Budynek mieszkalno-gospodarczy / budynek mieszkalny	ul. Zakopiańska 4a	96/2	lata 20-te XX w. / po 2010 r.	
609 (41).	Budynek mieszkalno-gospodarczy/ budynek mieszkalny dwurodzinny	ul. Zakopiańska 5/5a	132/1 i 133	pocz. XX w. / po 2000 r.	
610 (42).	Budynek mieszkalny	ul. Zakopiańska 7	131/3 i 131/4	4 ćw. XIX w.	
611 (43).	Budynek mieszkalny	ul. Zakopiańska 9	120	ok. 1900-1910 r. / po 2010 r.	
WODYNIA					
612 (1).	Kapliczka przydrożna	Wodynia	13/13	1883 r.	
613 (2).	Kapliczka przydrożna	Wodynia	156	koniec XIX w.	
WYSOKI BÓR					
614 (1).	Budynek mieszkalny	Wysoki Bór nr 1	120/1	koniec XIX w.	
615 (2).	Budynek gospodarczy	Wysoki Bór nr 1	120/1	koniec XIX w.	
616 (3).	Biała Leśniczówka – zespół budynków wzniesionych jako myśliwska rezydencja	Biała Leśniczówka	127/1	pocz. XX w. / po 2007 r.	ZESPÓŁ ZABUDOWY BIAŁEJ LEŚNICZÓWKI

	cesarza Rzeszy Niemieckiej / pensjonat, restauracja				wpisany do rejestru zabytków pod nr A-4412 decyzja z dn. 8.05.2006 r.
	budynek główny				
	trzy dawne budynki gospodarcze				

OBIEKT SKREŚLONY Z REJESTRU ZABYTKÓW

ŁĘCZE	/033	DOM PODCIENIOWY /OBIEKT SPALONY/	Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego DOZ-OA i K 6700/1111/10 [MT/146/10] z dn. 10.09.2012r. o skreśleniu z rejestru zabytków	154
-------	------	-------------------------------------	---	-----

**Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag
do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Tolkmicko**

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko został opracowany na podstawie uchwały nr XXXVIII/295/13 z dnia 26.09.2013r zmieniającej uchwałę nr XXXII/236/13 z dnia 28 lutego 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko w granicach administracyjnych.

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko był wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 17 czerwca 2015r. do 16 lipca 2015r. w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Tolkmicko, ul. Pl. Wolności 3, 82-300 Tolkmicko. Dyskusja publiczna na przyjętych w studium rozwiązaniach odbyła się w dniu 16 lipca 2015 roku.

Osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, zgodnie z uprawnieniami wynikającymi z art. 11 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zmianami) oraz art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zmianami), mogły wnosić uwagi dotyczące projektu studium. Uwagi na piśmie do Burmistrza Tolkmicka należało składać w nieprzekraczalnym terminie do dnia 7 sierpnia 2015 roku. W okresie wyłożenia wpłynęło 13 uwag, w tym 12 w wyznaczonym przez Burmistrza terminie i jedna po tym terminie. W pierwszym rozstrzygnięciu Burmistrz Tolkmicka uwzględnił wszystkie złożone uwagi, wprowadził zmiany w zakresie kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko. Ponieważ wprowadzone zmiany dotyczyły właściwości organu jakim jest RDOŚ w Olsztynie, pismem znak POŚ.6722.336.4-4.3013 z dnia 20.08.2015r. Burmistrz Tolkmicka zwrócił się o uzgodnienie wprowadzonych zmian. Pismem znak WSTE.610.038.4.2015.BW z dnia 2.09.2015r., wpłynęło do UM w Tolkmicku w dniu 04.09.2015r., RDOŚ w Olsztynie poprosił o uzupełnienie materiałów załączonych do wniosku o powtórne uzgodnienie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko. Pismem POŚ.6722.336.4-5.3013 z dnia 15.09.2015r. Burmistrz Tolkmicka uzupełnił wniosek. Pismem znak WSTE.610.038.5.2015.BW z dnia 2.09.2015r., wpłynęło do UM w Tolkmicku w dniu 2.10.2015r., RDOŚ w Olsztynie odmówił uzgodnienia wnioskowanych zmian w kierunkach zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko, wynikających ze złożonych uwag do Studium.

Na podstawie art. 11 pkt 12), ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 199 z późn. zmianami) Burmistrz Tolkmicka przedstawia Radzie Miejskiej w Tolkmicku projekt studium wraz z listą nieuwzględnionych uwag. Na podstawie art. 12 ust. 1 w/w ustawy Rada Miejska rozstrzyga o sposobie rozpatrzenia uwag do studium.

**LISTA NIEUWZGLĘDNIONYCH UWAG
do projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego
miasta i gminy Tolkmicko**

1. Uwaga 1

- A. **Treść uwagi:** Wnoszący uwagę wnioskuje o przesunięcie linii zabudowy w sposób umożliwiający zagospodarowanie większej części działki nr 241 obr Łęcze (poprzedni numer 6/5). Projekt Studium przewiduje pod zabudowę część działki nr 6/5 wzdłuż drogi, na której można wydzielić nie więcej niż 6 działek budowlanych przy zakładanej minimalnej powierzchni działki – 3000m², co nie spełnia

oczekiwań wnoszących uwagę do Studium. Za pismem, które wpłynęło 23.07.2015r., wnoszący uwagę wnioskuję przesunięcie linii zabudowy na odległość 214m od linii drogi gminnej (odległość mierzona po granicy działki od strony działki nr 6/4).

- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** części działki nr 241 obr Łęcze (poprzedni numer 6/5)
- C. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Tereny rolnicze, działka położona w granicach PKWE, poza obszarem zwartej zabudowy wsi Łęcze.

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Uwaga nieuwzględniona, gdyż na działce nr 241 obr Łęcze (poprzedni numer 6/5) wskazano w Studium możliwość zabudowy ograniczoną do pasa terenu wzdłuż drogi gminnej (co umożliwia wydzielenie jednego rzędu działek budowlanych wzdłuż drogi gminnej). Powiększenie powierzchni terenów wskazanych pod zabudowę w sposób umożliwiający zagospodarowanie większej części działki nr 241 obr Łęcze (poprzedni numer 6/5), (trzy rzędy działek budowlanych wzdłuż drogi gminnej) znacznie odbiega od uzgodnionej z RDOŚ wersji dokumentu. Dalsze rozprzestrzenianie zabudowy wsi Łęcze jest sprzeczne z zapisami Planu Ochrony PKWE, które wskazują na zachowanie zwartej charakteru miejscowości Łęcze.

2. Uwaga 2

- A. **Treść uwagi:** Wnoszący uwagę wnioskuję o zmianę przeznaczenia działek nr 133/15, 133/16, 133/17, 133/18, 133/19, 133/20, 133/21 (powstałych w wyniku podziału działki 133/5) obr Łęcze z terenów rolniczych na tereny z możliwością zabudowy jednorodzinnej/mieszkaniowej.
- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Dz. nr 133/15, 133/16, 133/17, 133/18, 133/19, 133/20, 133/21 (powstałych w wyniku podziału działki 133/5) obr Łęcze;
- A. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Dz nr 133/18, 133/19, 133/20, 133/21 obr. Łęcze – obszary uzupełnień zabudowy wielofunkcyjnej, dz. nr 133/15, 133/16, 133/17 – obr. Łęcze – tereny rolnicze, działki w granicach PKWE;

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Uwaga nieuwzględniona, ze względu na położenie działek nr 133/15, 133/16, 133/17, 133/18, 133/19, 133/20, 133/21 (powstałych w wyniku podziału działki 133/5) obr Łęcze na osiach widokowych, z chronionych punktów które zostały wyznaczone w Planie Ochrony PKWE. Zgodnie z Planem Ochrony PKWE, na terenie Parku ochronie podlegają eksponowane miejsca widokowe na wnętrza krajobrazowe okolicy Łęcza oraz na Zalew Wiślany – tu chroniony punkt widokowy X6 – Angielska Faktoria i punkt oznaczony jako X.19, stanowiący zakończenie ciągu widokowego z Angielskiej Faktorii.

3. Uwaga 3

- A. **Treść uwagi:** Wnoszący uwagę wnioskuję o przeznaczenie działki nr 135/2 obr. Łęcze na cele mieszkaniowe
- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Dz. nr 135/2 obr. Łęcze
- C. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Północna część dz. nr 135/2 – obszary uzupełnień zabudowy o charakterze wielofunkcyjnym, południowa część w sąsiedztwie lasu – tereny rolnicze; działka w granicach PKWE

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Uwaga nieuwzględniona, ze względu na położenie działki nr 135/2 obr. Łęcze w zasięgu osi widokowych, z chronionych punktów które zostały wyznaczone w Planie Ochrony PKWE. Zgodnie z Planem Ochrony PKWE, na terenie Parku ochronie podlegają eksponowane miejsca widokowe na wnętrza krajobrazowe okolicy Łęcza oraz na Zalew Wiślany – tu chroniony punkt widokowy X6 – Angielska Faktoria i punkt oznaczony jako X.19, stanowiący zakończenie ciągu widokowego z Angielskiej Faktorii. Ponadto, południowa część działki nr 135/2 obr. Łęcze położona jest w odległości do 100m od cieku wodnego płynącego w lesie pozostaje jako tereny rolnicze z zakazem zabudowy, zgodnie z UCHWAŁĄ NR XXXV/710/14 SEJMIKU WOJ. WARMIŃSKO-

MAZURSKIEGO z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej (Dz.Urz. Woj. Warmińsko Mazurskiego z 2014r. poz 1747):

§ 4. 1. Na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy:

7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

7. Zakazy o których mowa w ust. 1 pkt 7 i pkt 8, nie dotyczą obiektów budowlanych niezbędnych na potrzeby plaż, kąpielisk, przystani jachtowych lub rybackich nad Zalewem Wiślanym.

4. Uwaga 4

- A. **Treść uwagi:** Właściciel dz. nr 217 w Kamionku Wielkim zamierza wybudować przystań wodną z sanitariatami, camping, wypożyczalnię sprzętu wodnego, małą gastronomię itp. W zawiązku z powyższym wnosi o zmianę funkcji działek nr 3, 6, 7, 217 (stara numeracja dz. nr 267, 18, 17, 19/3) obr. Kamionek Wielki.
- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Działki nr 3, 6, 7, 217 (stara numeracja dz. nr 267, 18, 17, 19/3) obr. Kamionek Wielki.
- C. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Wszystkie działki położone w granicach PKWE. Działki nr 3, 6, 7, 217 (stara numeracja dz. nr 267, 18, 17, 19/3) obr. Kamionek Wielki położone są w granicach pasa technicznego brzegu morskiego. Dla działki nr 217 i dz nr 3 obr. Kamionek Wielki w Studium ustala się: – tereny rozwoju komunikacji wodnej oraz portów i przystani, natomiast dla działek nr 6 i 7. – odpowiednio tereny rolne lub lasy (zgodnie z istniejącymi użytkami).

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Uwaga nieuwzględniona w zakresie dot działek nr 6 i nr 7 (stary numer 18 i 17), obr Kamionek Wielki. Działki nr 3, 6, 7, 217 (stara numeracja dz. nr 267, 18, 17, 19/3) obr. Kamionek Wielki położone są w granicach PKWE, na terenie pasa technicznego brzegu morskiego, a także w granicach Obszaru Natura 2000 Zalew Wiślany i Obszaru Natura 2000 Zalew Wiślany i Mierzeja Wiślana. Na cele rozbudowy przystani rybackiej Kamienica Elbląska zostały przeznaczone działki nr 217 i 3 obr Kamionek Wielki, oznaczone w Studium jako tereny rozwoju komunikacji wodnej oraz portów i przystani. Działki nr 6 i 7 obr Kamionek Wielki pozostają w dotychczasowym użytkowaniu, odpowiednio tereny rolne lub lasy (zgodnie z istniejącymi użytkami). Zgodnie z UCHWAŁĄ NR XXXVI/710/14 SEJMIKU WOJ. WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej (Dz.Urz. Woj. Warmińsko Mazurskiego z 2014r. poz 1747):

„§ 4. 1. Na terenie Parku wprowadza się następujące zakazy:

8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;

7. Zakazy o których mowa w ust. 1 pkt 7 i pkt 8, nie dotyczą obiektów budowlanych niezbędnych na potrzeby plaż, kąpielisk, przystani jachtowych lub rybackich nad Zalewem Wiślanym.”

5. Uwaga 5

- A. **Treść uwagi:** Wniosek o wprowadzenie do Studium możliwości perspektywicznej zabudowy działek nr: 216, 217, 218, 219, (poprzednie numery 16/11, 16/12, 16/13, 16/14) obr. Łęcze, każdej z wymienionych działek jednym budynkiem mieszkalnym jednorodzinnym.
- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Działki . nr: 216, 217, 218, 219, (poprzednie numery 16/11, 16/12, 16/13, 16/14) obr. Łęcze
- C. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Tereny rolnicze, działka położona w granicach PKWE.

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Uwaga nieuwzględniona, ze względu na położenie działek nr: 216, 217, 218, 219, (poprzednie numery 16/11, 16/12, 16/13, 16/14) obr. Łęcze na osiach widokowych, z chronionych punktów, które zostały wyznaczone w Planie Ochrony PKWE. Zgodnie z Planem Ochrony PKWE, na terenie Parku ochronie podlegają eksponowane miejsca widokowe na wnętrza krajobrazowe okolicy Łęcza oraz na Zalew Wiślany – tu chroniony punkt widokowy X7 – Stary Wiatrak. Ponadto wnioskowane działki położone są poza obszarem zwartej zabudowy wsi Łęcze.

6. Uwaga 6

- A. **Treść uwagi:** Uwaga dotyczy naniesienia niezbędnych korekt w Studium z poprawną numeracją działek geodezyjnych, a co za tym idzie ponowne przywrócenie ustawowego terminu składania stosownych uwag do ww Studium;
- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Brak oznaczenia nieruchomości;
- C. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** uwaga nie dotyczy treści Studium.

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Tolkmicko został sporządzony na mapie pochodzącej z państwowego zasobu - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

7. Uwaga 7

- A. **Treść uwagi:** Przeznaczenie działki nr 60/3 obr Łęcze na budowę siedliska rolniczego.
- B. **Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Dz. nr 60/3 obr Łęcze, nowy numer 39;
- C. **Ustalenia projektu studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga:** Tereny rolnicze, działka położona w granicach PKWE.

Rada Miejska w Tolkmicku odrzuca powyższą uwagę

Uzasadnienie:

Działka nr 60/3 obr. Łęcze została podzielona na cztery działki o numerach 60/4, 60/5, 60/6, 60/7 (wg nowej numeracji odpowiednio 36, 37, 38, 39). Wnosząca uwagę wnioskuję o możliwość budowy siedliska rolniczego. Z uwagi na położenie działki nr 60/3 obr. Łęcze w oderwaniu od istniejącej zabudowy brak jest uzasadnienia do wskazania przedmiotowej parceli, jako obszaru uzupełnień zabudowy, ponieważ przyległe działki nie są zabudowane, nie zostały dla nich również wydane decyzje o warunkach zabudowy. Z uwagi na sąsiedztwo nie będzie to uzupełnienie ale tworzenie nowego siedliska poza zwartą zabudową miejscowości. Takie działanie uznano za sprzeczne z § 6 pkt 1 Planu Ochrony PKWE, gdzie zawarte zostały ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania na terenie Parku.